



TRAJNOSTNA URBANA STRATEGIJA

MESTNE OBČINE KRANJ 2030+



MESTNA OBČINA
KRANJ



Sofinancira
Evropska unija

I FEEL
SLOVENIA



Naročnik:



Mestna občina Kranj

Slovenski trg 1, 4000 Kranj

Tel.: 04 23 73 000

E-pošta: mok@kranj.si, www.kranj.si

Naziv dokumenta:

Trajnostna urbana strategija Mestne občine Kranj 2030+ Novelacija 1

Sprejeta na 13. redni seji Sveta Mestne občine Kranj, dne 27. 1. 2016. Novelacija sprejeta na 22. redni seji Sveta Mestne občine Kranj, dne 21. 5. 2025.

Odgovorna oseba
naročnika - MOK:
Delovna skupina
naročnika - MOK za
novelacijo:

Matjaž Rakovec, župan Mestne občine Kranj

Bojan Veselinovič, direktor in vodja delovne skupine novelacije TUS
Ida Bibič, vodja procesa priprave novelacije TUS

Podžupana: Janez Černe, požupan, Manja Zorko, podžupanja

Vodje uradov in oddelkov: Katja Štruc (vodja Kabineta župana), Primož Knez (vodja Oddelka za komuniciranje in protokol), Gašper Kleč (vodja Urada za gospodarske dejavnosti in promet), Marko Hočevnar (vodja Oddelka za gospodarske dejavnosti), Miloš Bajt (vodja Oddelka za promet), Andraž Jakelj (vodja Urada za družbene dejavnosti), Mirko Tavčar (vodja Sektorja za finance in splošne zadeve), Mateja Koprivec (vodja Oddelka za pravne in kadrovske zadeve), Vid Krčmar (vodja Oddelka za splošne zadeve in civilno zaščito ter reševanje), Dejan Dragaš (vodja Oddelka za skupno nabavo in javna naročila), Tanja Aljaž (vodja Oddelka za finance), Tomaž Lanišek (vodja Urada za razvoj in pametno skupnost), Rok Harter (vodja Oddelka za pametno skupnost), Eva Romih (vodja Oddelka za zeleni prehod), Brane Šimenc (vodja Urada za projekte), mag. Nika Rovšek (vodja Skupne službe za urejanje prostora in Skupne službe za varstvo okolja – po pooblastilu).

Nosilci tematskih področij: Ana Vizovišek (TP1), Jožica Lužnik (TP2), Aleksandra Ažman (TP3), Eva Kotolenko (TP4), Sandra Sebeglia (TP5), Manja Vovk (TP6)

Člani za horizontalna področja: Eva Romih, Rok Harter, Matejka Mohorič, Jana Zupančič Grašič, Mihaela Šuštar Gruber, Tanja Aljaž

Izdelovalec:

K&Z, Svetovanje za razvoj d. o. o.

Kranjska cesta 4, 4240 Radovljica

Tel: + 386 (0) 590 28 280

E-pošta: info@kz-consult.si, www.kz-consult.si

Odgovorna nosilka naloge: Slavka Zupan

Sodelavci in sodelavke: Boža Kovač (investicije), Matej Kovač (analitika), Matej Zupan (karte), Tina Praček (lektoriranje), Aljaž Primožič (grafika).

Datum izdelave:
Datum novelacije:

30. oktober 2015

6. maj 2025



**Sofinancira
Evropska unija**

Pripravo osnovnega TUS je delno financira Evropska unija.

Kazalo

1	Sporočilo župana.....	11
2	Metodološka pojasnila.....	13
2.1	Ozadje in namen.....	13
2.2	Območje in obdobje veljavnosti.....	13
2.3	Metodologija priprave in struktura dokumenta.....	14
2.4	Povzetek vmesne evalvacije izvajanja TUS 2016–2024.....	15
3	Prikaz območja.....	18
3.1	Kranj kot središče Gorenjske.....	18
3.2	Opredelitev jedrnega urbanega območja.....	19
3.3	Opredelitev funkcionalnega območja mesta.....	19
3.4	Kranj v številkah.....	20
4	Razvojni izzivi.....	22
4.1	SWOT-analiza.....	22
4.2	Opredelitev družbenih, gospodarskih, okoljskih in prostorskih izzivov ter možnih aktivnosti za njihovo reševanje.....	22
5	Vizija Kranja 2030+	32
5.1	Načela razvoja.....	33
6	Prednostna tematska področja in strateški cilji.....	35
6.1	Tematsko področje 1: Kranj, inovativno pametno mesto	39
6.1.1	Ukrep 1.1. Poslovna lokacija Kranj: proaktivna, konkurenčna in trajnostna.....	41
6.1.2	Ukrep 1.2. Ekosistem za konkurenčno gospodarstvo: talenti, inovativnost, podjetnost	43
6.1.3	Ukrep 1.3. Trajnostno, socialno in krožno gospodarstvo	45
6.1.4	Ukrep 1.4: Urbano kmetijstvo in prehranska samooskrba	46
6.1.5	Ukrep 1.5: Pametni Kranj: referenčno mesto za uvajanje novih rešitev na osnovi naprednih tehnologij 48	
6.2	Tematsko področje 2: Kranj, trajnostno mobilno in povezano mesto	51
6.2.1	Ukrep 2.1. Nova mobilnostna kultura	53
6.2.2	Ukrep 2.2. Trajnostni večmodalni mobilnostni sistem	55
6.2.3	Ukrep 2.3. Infrastruktura za kolesarje in pešce	56
6.2.4	Ukrep 2.4. Urejanje lokalnih cest, mostov in mirujočega prometa.....	57
6.2.5	Ukrep 2.5. Dograjevanje osrednjega prometnega obroča in povezave z Ljubljano	59
6.3	Tematsko področje 3: Kranj, zeleno mesto	60
6.3.1	Ukrep 3.1. Občina brez odpadka	62
6.3.2	Ukrep 3.2. Nadgrajena okoljska infrastruktura	63
6.3.3	Ukrep 3.3. Energetsko učinkovita in neodvisna občina.....	65
6.3.4	Ukrep 3.4. Podnebno odporno upravljanje prostora in okolja	67
6.3.5	Ukrep 3.5. Zeleni in modri sistemi.....	68
6.4	Tematsko področje 4: Kranj, mesto mladih.....	70
6.4.1	Ukrep 4.1. Dostopno, zadostno in kakovostno osnovnošolsko okolje	72
6.4.2	Ukrep 4.2. Dostopno, zadostno in kakovostno okolje za predšolsko varstvo	74
6.4.3	Ukrep 4.3. Razvoj kariere in kadrov za Kranj.....	75
6.4.4	Ukrep 4.4. Nadgradnja izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja.....	76
6.4.5	Ukrep 4.5. Mladinska politika	77
6.5	Tematsko področje 5: Kranj, živahno in aktivno mesto	78
6.5.1	Ukrep 5.1. Središče kulturne ustvarjalnosti Gorenjske.....	80
6.5.2	Ukrep 5.2. Upravljanje procesa prenove in trženje starega Kranja.....	82
6.5.3	Ukrep 5.3. Prepoznavna trajnostna turistična destinacija.....	83
6.5.4	Ukrep 5.4. Aktivno varovanje identitete in poseljenosti kranjskega podeželja.....	84

6.5.5	Ukrep 5.5. Središče športa in aktivnega življenjskega sloga.....	85
6.6	Tematsko področje 6: Kranj, zdravo, varno in vključujoče mesto	88
6.6.1	Ukrep 6.1. Dostopnost zdravstvenih storitev in krepitev zdravja	90
6.6.2	Ukrep 6.2. Raznoverstnost storitev in infrastrukture za starejše.....	91
6.6.3	Ukrep 6.3. Socialna aktivacija in vključevanje ranljivih skupin	92
6.6.4	Ukrep 6.4. Dostopna stanovanja in prijazne stanovanjske soseske.....	93
6.6.5	Ukrep 6.5. Zagotavljanje varnosti	95
6.7	Horizontalne teme.....	96
6.7.1.	Horizontalni cilj 1: Trajnostno, pametno, odporno in podnebno nevtrarno upravljanje.....	96
6.7.2.	Presečni cilj 2: Finančno vzdržna mestna občina	97
6.7.3.	Presečni cilj 3: Skladen razvoj mesta in podeželja	98
6.8	Medsebojna povezanost prednostnih področij, ukrepov in aktivnosti za trajnostni urbani razvoj	99
7	Usklajenost ukrepov z razvojnimi dokumenti države, regije in občine	107
7.1	Usklajenost s sprejetimi razvojnimi dokumenti občine	107
7.2	Usklajenost z razvojnimi usmeritvami regije	110
7.3	Usklajenost s sprejetimi razvojnimi dokumenti države in usmeritvami za spodbujanje trajnostnega urbanega razvoja	111
7.4	Program evropske kohezijske politike 2021–2027 s prednostnimi projekti in območji izvajanja mehanizma CTN	114
8	Vključevanje in komuniciranje z javnostmi.....	118
8.1	Proces priprave in vključevanja javnosti	118
8.2	Komuniciranje in vključevanje javnosti v fazi izvajanja	120
9	Okvir za izvajanje in spremljanje	123
9.1	Organizacijski okvir	123
9.2	Finančni okvir	124
9.3	Analiza tveganj.....	128
10	Viri in literatura	131
11	Priloge	134
11.1	Izvedbeni načrt.....	134

Kazalo slik, tabel in kart

Slika 1 Metodologija in struktura TUS Kranj 2030	14
Slika 2 Skupni letni prirast prebivalstva v MOK	18
Slika 3 Shema medsebojne povezanosti prednostnih tematskih področij	99
Slika 4 Proces priprave osnovnega TUS in vključevanja javnosti	119

Tabela 1 Izvleček pomembnejših izvedenih projektov po tematskih področjih TUS med 2016 in 2023	15
Tabela 2 Realizacija projektov po tematskih področjih TUS MOK 2030 v obdobju 2016–2023	15
Tabela 3 Mestna občina Kranj – izbrani podatki, njihovo desetletno gibanje in primerjava s Slovenijo	20
Tabela 4 SWOT-analiza razvojne situacije	29
Tabela 5 Ocena dejavnikov privlačnosti in konkurenčnosti Kranja (ocena 2025)	33
Tabela 6 Shematski prikaz strateškega modela in logični okvir novelirane Trajnostne urbane strategije Kranj 2030+	36
Tabela 7 Pregled izvedenih in načrtovanih energetskih prenov objektov v lasti MOK	65
Tabela 8 Območja mesta s specifičnimi razvojnimi izzivi	101
Tabela 9 Povezanost ukrepov s ključnimi razvojnimi politikami države in EU	103
Tabela 10 Analiza medsebojne poveztljivosti ukrepov	104
Tabela 11 Skladnost TUS s strateškimi prostorskimi cilji veljavnega OPN	107
Tabela 12 Analiza skladnosti ukrepov TUS z razvojnimi dokumenti MOK in Gorenjske regije	110
Tabela 13 Indikativne operacije in območja izvajanja CTN ter njihov vpliv na cilje prednostnih nalog PEKP - CTN in PEKP – DRR 2021–2027	115
Tabela 14 Povzetek indikativnega finančnega okvira novelirane TUS 2025–2035 z analizo v EUR, stalne cene	126
Tabela 15 Analiza tveganj	128
Tabela 16 Izvedbeni načrt nTUS MOK za obdobje do 2035	135

Karta 1 Kranj v regiji in Sloveniji	18
Karta 2 Območje MO Kranj in mestno območje	19
Karta 3 Mestno območje Kranja	19
Karta 4 Sprememba prebivalstva po naseljih 2002–2012–2022 v MO Kranj	28
Karta 5 Prebivalstvo po naseljih MO Kranj v 2022	28
Karta 6 Delovne migracije iz MO Kranj v 2023	28
Karta 7 Delovne migracije v MO Kranj v 2023	28
Karta 8 Območja kulturne dediščine v MO Kranj	28
Karta 9 Zavarovana območja, naravne vrednote in območja Natura 2000 v MO Kranj	28
Karta 10 Dejanska raba kmetijskih in gozdnih zemljišč v MO Kranj, 2022	28
Karta 11 Namenska raba prostora v MO Kranj po veljavnem OPN	28
Karta 12 Shematski prikaz zaokroženih območij MOK s posebnimi razvojnimi izzivi	100
Karta 13 Shematski prikaz območij izvajanja CTN z lokacijami pomembnejših naložb	116

Okrajšave

AC	Avtocesta
AR/VR	Tehnologije navidezne in virtualne resničnosti
BDP	Bruto domači proizvod
BSC	Poslovno podporni center d.o.o. Kranj (Regionalna razvojna agencija Gorenjske)
CCC	Podnebna pogodba mesta (angl. Climate City Contract)
CLLD	Razvoj, mi ga vodi skupnost (Ang. Community Led Local Development), del razvoja podeželja
CČN	Centralna čistilna naprava
CSD	Center za socialno delo Gorenjska, Enota Kranj
CTM	Center za trajnostno mobilnost
CTN	Celostne teritorialne naložbe
CZ MOK	Civilna zaščita MOK
DKO	Državno kolesarsko omrežje
DNS	Dinamični digitalni nabavni sistem
DNSH	Načelo, da se ne škoduje bistveno
DOLB	Daljinsko ogrevanje na lesno biomaso
DRR	Dogovor za razvoj regij
DUK	Dom upokoencev Kranj
DUO	Degradirana urbana območja
DV	Digitalna vertikala
EEA/NFM/CH	Finančni mehanizem držav Norveške, Islandije, Liechtensteina in Švice
EkoS	Eko sklad
EKP	Evropska kohezijska politika
ELENA	Evropska pomoč lokalnim energetskim projektom (angl. European Local Energy Assistance)
ESRR	Evropski sklad za regionalni razvoj
ESS	Evropski socialni sklad
FRO	Funkcionalno degradirano območje
ESZ	Evidenca stavbnih zemljišč
FŠp	Fundacija za šport
GM	Gorenjski muzej
GOŠO	Gradnja optičnega širokopasovnega omrežja
GNP	Galerija Prešernovi nagajenci
GARS	Gasilsko reševalna služba Kranj
GZS	Gospodarska zbornica Slovenije OE Gorenjske
HP	Horizontalno (presečno) področje strategije
IJPP	Integralni avni potniški promet
IKT	Informacijsko-komunikacijske tehnologije
IoT	Internet stvari (angl. Internet of Things)
JPP	Javni potniški promet
Komunala KR	Komunala Kranj
KS	Krajevna skupnost
KS	Kohezijski sklad
KULT	Kultura
KŽ	Kabinet župana
LAS	Lokalna akcijska skupina
LEAG	Lokalna energetska agencija Gorenjske
LEK	Lokalni energetski koncept
LJ	Ljubljana
LUK	Ljudska univerza Kranj
MaaS	Aplikacija v podporo mobilnosti v Kranju (angl. mobility as a service)
MIC	Medpodjetniški izobraževalni center
MKK	Mestna knjižnica Kranj
MKČN	Mala komunalna čistilna naprava
MOK	Mestna občina Kranj
MPP	Mestni potniški promet
MSP	Mala in srednja podjetja
NIJZ	Nacionalni inštitut za javno zdravje
NOO	Načrt za okrevanje in odpornost
NRP	Načrt razvojnih programov
NVO	Nevladna organizacija
OCPS	Občinska celostna prometna strategija
OIV	Obvezne izbirne vsebine v srednjih šolah
OOZ KR	Območna obrtna zbornica Kranj
OP	Operativni program
OPN	Občinski prostorski načrt
OPPN	Občinski podrobni prostorski načrt
OŠ	Osnovna šola
OZG	Osnovno zdravstvo Gorenjske
P&R	Parkiranje in odpelji
PC	Prostorski cilj

PE	Ekvivalent števila prebivalcev (angl. Population Equivalent)
PEST	Analiza političnega, ekonomskega, socialno-kulturnega in tehnološkega okolja
PG	Prešernovo gledališče
PLDP	Povprečni letni dnevni promet
PM10	Prašni delci v zraku premera 10 mikrometra ali manj (angl. Particulate Matter)
PM10	Prašni delci v zraku premera 10 mikrometra ali manj (angl. Particulate Matter)
PodS	Podnebni skald
PONI	Podjetno nad izzive. Gre za program spodbujanja podjetništva.
OPVO	Občinski program varstva okolja
PVZ	Program varstva zraka
RC IKT	Razvojni center za informacijske in komunikacijske tehnologije
RIN SV	Regijski izvedbeni načrt socialnega varstva
RPP	Regionalni prostorski plan
RR	Raziskave in razvoj
RRA	Regionalna razvojna agencija
RRP	Regionalni razvojni program
RS	Republika Slovenija
RS DRSI	Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo
RS DRSV	Direkcija Republike Slovenije za vode
RVŠVC	Regijski večnamenski športno-vadbeni center Kranj
SEAP	Akcijski načrt za trajnostno energijo (angl. Sustainable Energy Action Plan)
SFSZ	Sektor za finance in splošne zadeve
SLR LAS	Strategija lokalnega razvoja Lokalne akcijske skupine
SMJ	Staro mestno jedro
ŠMO	Širše mestno območje
ŠMO	Širše mestno območje
SOUOG-MI	Skupna občinska uprava občin Gorenjske - Medobčinska inšpekcija
SOUOG-MR	Skupna občinska uprava občin Gorenjske - Medobčinsko redarstvo
SOUOG-NR	Skupna občinska uprava občin Gorenjske - Notranja revizija
SOUOG-UP	Skupna občinska uprava občin Gorenjske - Urejanje prostora
SOUOG-VO	Skupna občinska uprava občin Gorenjske - Varstvo okolja
SŠ	Srednja šola, tudi srednješolska izobrazba
SŠC KR	Srednješolski center Kranj
SSRS	Stanovanjski sklad Republike Slovenije
SPRS	Strategija prostorskega razvoja Slovenije
STO	Slovenska turistična organizacija
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
SWOT	Analiza prednosti, slabosti, priložnosti in tveganj
TEN	Trajnostni energetske načrt
TEN-T	Trans-European Transport Network
TP	Tematsko področje strategije
TUR	Turizem
TUS	Trajnostna urbana strategija
UDD	Urad za družbene dejavnosti
UGDP	Urad za gospodarske dejavnosti in promet
UI	Umetna inteligenca
UL FE	Univerza v Ljubljani, Fakulteta za elektrotehniko
UNI MB FOV	Univerza v Mariboru, Fakulteta za organizacijske vede Kranj
UO	Urbano oziroma mestno območje
UP	Urad za projekte
URPS	Urad za razvoj in pametno skupnost
VD	Vodilne destinacije
Vrtec KR	Vrtec Kranj
VS	Visoka šola, tudi visokošolska izobrazba
VŠ	Višja šola, tudi višješolska izobrazba
VŽU	Vseživljenjsko učenje
ZI	Zelena infrastruktura
ZRSVN	Zavod Republike Slovenije za varstvo narave
ZŠK	Zavod za šport Kranj
ZTKK	Zavod za turizem in kulturo Kranj
ZVKDS	Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

Povzetek

Mestna občina Kranj je v letu 2025 sprejela novelacijo in časovno podaljšanje Trajnostne urbane strategije do leta 2035, s čimer je nadgradila razvojne usmeritve iz leta 2016. Osveženi dokument odraža nove evropske razvojne okvire, vključuje cilje Misije 100 evropskih podnebno nevtrálnih in pametnih mest ter odgovarja na spremenjene zunanje okoliščine in potrebe mesta in novih generacij. Strategija pokriva celotno območje občine, ki ga skupaj z mestnim naseljem sestavlja 49 naselij. Leta 2024 je v urbanem delu živelo 75 % od 57.138 prebivalcev Mestne občine Kranj.

V središču strategije ostaja vizija "Kranj 2030+ – mesto novih priložnosti za vse". Kranj želi postati prvo pametno in podnebno nevtrálno mesto v Sloveniji, prepoznano po trajnostnem delovanju, inovativnosti in tehnološkem razvoju, ki prispevajo h krepitvi gospodarske stabilnosti in dodane vrednosti, prehranske in energetske neodvisnosti, podnebne odpornosti in demografske vitalnosti mesta. Kranj bo odprt za mlade talente, zelene rešitve in lokalne pobude ter bo zagotavljal visoko kakovost življenja v varnem in vključujočem okolju. S tem utrjuje svojo vlogo sodobnega in naprednega urbanega središča Gorenjske, ki zna odgovarjati na izzive prihodnosti in širše regije.

Trajnostna urbana strategija MO Kranj 2030+ se osredotoča na šest prednostnih tematskih področij in devet strateških ciljev, ki zajemajo ključne vsebine razvoja:

- inovativno in pametno mesto,
- trajnostno mobilnost in povezljivost,
- krožno in učinkovito upravljanje naravnih virov in energije,
- kakovostno in ustvarjalno okolje za mlade,
- aktivno in pestro kulturno, športno in turistično življenje ter
- varno, zdravo in prijazno skupnost.

Dodatno so opredeljeni horizontalni cilji, ki poudarjajo:

- celostno upravljanje razvoja občine,
- finančno vzdržnost občinskih javnih financ in
- skladen razvoj urbanega središča in podeželskega zaledja.

Znotraj prednostnih področij je opredeljenih 30 ukrepov in identificiranih več kot 500 projektov, ki bodo oblikovali prihodnost mesta do leta 2035. Projekti predstavljajo osrednji razvojno-investicijski okvir, ki ga lahko Mestna občina Kranj uresniči le s sodelovanjem mestnih javnih zavodov in služb, Republike Slovenije, predvsem pa občanov, podjetij in investorjev, ki v Kranju vidijo svoje mesto in svojo priložnost.

Povzetek v angleškem jeziku/ Summary

In 2025, the Municipality of Kranj adopted a revision and extension of its Sustainable Urban Strategy until 2035, thereby upgrading the development frameworks initially set in 2016. The updated document reflects new European development policies, integrates the objectives of the EU's Mission 100 Climate-Neutral and Smart Cities, and responds to changing external conditions and the evolving needs of the city and its new generations. The strategy covers the entire municipal area, consisting of 49 settlements. As of 2024, 75% of the municipality's 57,138 residents lived in the urban area.

At the heart of the strategy remains the vision: "Kranj 2030+ – a city of new opportunities for all." Kranj aims to become the first smart and climate-neutral city in Slovenia, known for its commitment to sustainability, innovation, and technological progress. These pillars contribute to strengthening economic resilience, food and energy self-sufficiency, climate adaptation and neutrality, and demographic vitality. Kranj welcomes

young talents, green solutions, and local initiatives, while providing a high quality of life in a safe and inclusive environment. In doing so, Kranj consolidates its role as a modern and forward-looking urban hub of the Gorenjska region, capable of addressing future challenges at both the city and regional levels.

The Kranj 2030+ Sustainable Urban Strategy focuses on six priority thematic areas and nine strategic goals that cover key aspects of urban development:

- *an innovative and smart city,*
- *sustainable mobility and connectivity,*
- *circular and efficient management of natural resources and energy,*
- *a quality and creative environment for youth,*
- *vibrant cultural, sports, and tourism life,*
- *a safe, healthy, and inclusive community.*

In addition, horizontal goals highlight:

- *integrated urban governance,*
- *the financial sustainability of public finances, and*
- *balanced development between the urban centre and rural hinterland.*

Within the six thematic areas, the strategy defines 30 measures and more than 500 projects that will shape the city's development until 2035. These projects form the core investment and development framework, which can only be realised through close cooperation with city's public institutions, national authorities, and, above all, the citizens, businesses, and investors who see Kranj as their city and their opportunity.



1.

.....

SPOROČILO ŽUPANA

.....

1 Sporočilo župana

Spoštovane občanke in spoštovani občani Mestne občine Kranj,

z veseljem vam predstavljamo novelirano Trajnostno urbano strategijo MOK 2030+, ki je rezultat skupnih prizadevanj za oblikovanje prihodnosti našega mesta in njegovega zaledja. Kranj ima bogato zgodovino in izjemen razvojni potencial, ki ga želimo izkoristiti za ustvarjanje prijaznega, zelenega in sodobnega urbanega prostora. Hkrati ostajamo zvesti viziji „Mesta priložnosti za vse“, ki jo prilagajamo novim izzivom, priložnostim in ambicijam mesta ter njegovih prebivalcev.



Strategija ohranja ključne usmeritve, ki smo jih zastavili že leta 2016, a jih nadgrajuje z novimi cilji, ki izhajajo iz sodelovanja Kranja v Misiji 100 podnebno nevtralnih mest EU do leta 2030. Prav tako sledi smernicam Evropske unije, ki skupnost držav usmerja v trajnostni razvoj, konkurenčnost in varnost. Trajnostni razvoj, energetska učinkovitost, tehnološki napredek in skrb za kakovost bivanja so temeljne vrednote, ki jih uresničujemo s skrbno načrtovanimi ukrepi.

Eden ključnih poudarkov strategije je varovanje naravnega okolja in trajnostna raba virov. Naši ukrepi vključujejo izboljšanje energetske učinkovitosti stavb, povečanje uporabe obnovljivih virov energije in razvoj pametnih sistemov upravljanja z energijo. Poudarek namenjamo tudi trajnostni mobilnosti – Kranj ostaja predan razvoju mreže kolesarskih poti, širitvi sistema javnega prevoza in spodbujanju uporabe alternativnih prevoznih sredstev. Vse to ne prispeva zgolj k zmanjšanju ogljičnega odtisa, temveč tudi k izboljšanju kakovosti zraka in življenja v mestu.

Pred nami je pomemben investicijski cikel, ki bo Kranj zaznamoval za prihodnja desetletja. Med ključne projekte sodi razvoj stanovanjske gradnje in ključne državne naložbe, kot so nova regijska bolnišnica in novi dom starejših občanov, s čimer bomo pomembno izboljšali dostopnost do zdravstvenih in socialnih storitev. Hkrati se prilagajamo potrebam prebivalcev s posodobitvijo javne infrastrukture, prenovo javnih površin in izboljšanjem kulturnih ter izobraževalnih ustanov.

Ker gre za velike projekte in zahtevne naložbe, ki zahtevajo daljši časovni okvir, smo trajnostno urbano strategijo podaljšali do leta 2035. To nam omogoča stabilno in dolgoročno uresničevanje zastavljenih ciljev ter prilagodljivost pri soočanju z nepredvidenimi izzivi.

Zavedamo se, da je uresničevanje teh ambicioznih ciljev mogoče le s sodelovanjem vseh deležnikov – občanov, gospodarstva, izobraževalnih institucij, nevladnih organizacij in drugih partnerjev. Prav vsak lahko prispeva k temu, da bo Kranj sodobno, trajnostno in vključujoče mesto, ki bo zgled drugim. Hvala vsem, ki ste sodelovali pri pripravi strategije, in vsem, ki se boste aktivno vključili v njeno uresničevanje. Verjamemo, da bomo s skupnimi močmi dosegli zastavljene cilje in skupaj oblikovali prihodnost, na katero bomo ponosni.

S spoštovanjem,
Matjaž Rakovec, župan Mestne občine Kranj



2.

.....

**METODOLOŠKA
POJASNILA**

.....

2 Metodološka pojasnila

2.1 Ozadje in namen

Lokalno in širše poslovno ter družbeno okolje, v katerem deluje Mestna občina Kranj (MOK), se je v zadnjih desetih letih bistveno spremenilo. Ob tem se spreminjajo tudi pričakovanja in vrednote občanov, podjetij, organizacij in civilne družbe do mesta. Občina mora potrebe in nove trende spremljati, jih prepoznati in biti nanje čim bolj pripravljena.

V finančni perspektivi 2014–2020 in tudi še v obdobju 2021–2027 Evropska unija (EU) posebej podpira trajnostni urbani razvoj s strategijami, ki določajo celostne ukrepe za spopadanje z gospodarskimi, okoljskimi, podnebnimi, demografskimi in socialnimi izzivi, s katerimi se srečujejo mestna območja, ob upoštevanju potrebe po spodbujanju povezave med mestom in podeželjem znotraj mestne občine in tudi njenega širšega funkcionalnega urbanega območja. Mesta so danes prostorske koncentracije človekove dejavnosti, motorji razvoja in inovativnosti. Leta 2024 že 75 % prebivalcev EU prebiva v mestih (75 % tudi v MOK), v njih pa se ustvari 85 % celotnega BDP-ja EU. Prav zato vsaka država članica EU določen del sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) v vsaki finančni perspektivi namenja za razvoj mest (v obdobju 2014–2020 5 %, v obdobju 2021–2027 8 %). V Sloveniji so v program trajnostnega urbanega razvoja vključene mestne občine. Sprejeta Trajnostna urbana strategija (TUS) je pogoj za vključitev mestne občine v program in sofinanciranje projektov iz mehanizma Celotnih teritorialnih naložb (CTN).¹

V tem kontekstu je Mestna občina Kranj leta 2014 sprejela odločitev o temeljitem preoblikovanju predhodne Strategije trajnostnega razvoja Mestne občine Kranj 2009–2023² v Trajnostno urbano strategijo MOK za obdobje do leta 2030. Na polovici obdobja izvajanja leta 2024 oz. ob prehodu v novo finančno perspektivo 2021–2027 je bila izdelana vmesna ocena izvajanja TUS, na njeni osnovi pa je pripravljena predmetna prva novelacija.

Namen novelacije Trajnostne urbane strategije (nTUS) je oceniti dosedanje uresničevanje in preveriti relevantnost ukrepov glede na nove razvojne okoliščine, v katerih se nahaja Kranj. Ob tem se upoštevajo prihodnji izzivi, ki jih prinašajo nove nepredvidljive globalne okoliščine, ambicija mesta po podnebni nevtralnosti do leta 2030 ter potreba po nadaljnji aktivaciji neizkoriščenih notranjih potencialov mesta za trajnostno gospodarsko rast in izboljšanje kakovosti bivanja v Mestni občini Kranj. Noveliran TUS predstavlja teritorialno strategijo skladno z [29. členom Uredbe \(EUR\) 2021/1060](#).

2.2 Območje in obdobje veljavnosti

Trajnostna urbana strategija predstavlja **dogovor o prednostnih tematskih področjih, ukrepih razvoja in prednostnih projektih (operacijah) na celotnem območju mestne občine Kranj**, saj je mestno območje Kranja neločljivo in funkcionalno povezano s svojim primestnim in podeželskim območjem. Ukrepi strategije, ki so namenjeni mestnim naseljem MO Kranj, so v dokumentu označeni z znakom 🏡, ukrepi za vplivna suburbana, podeželska in druga funkcionalna območja pa z znakom 🌳.

Z vmesno evalvacijo leta 2022–2024 se je pokazalo, da nekateri načrtovani strateški projekti ne bodo uresničeni do leta 2023, zato Mestna občina Kranj z novelacijo TUS podaljšuje njegovo veljavnost za pet let, torej do vključno leta 2035. Dolgoročno zasnovana vizija in strateški okvir sta z novelacijo zgolj osvežena, a se bistveno ne spreminjata. Po drugi strani so ukrepi in projekti za doseganje strateških ciljev smiselno vezani na obdobja finančnih perspektiv EU. Leto 2023 je bilo že v osnovi prepoznano kot mejnik v etapnosti načrtovanja ukrepov in kazalnikov, z novelacijo TUS pa obdobja smiselno prilagajamo v: i) preteklo prvo obdobje 2016–2023/2024, ii) drugo obdobje 2025–2030 in iii) tretje obdobje 2031–2035.

¹ Celostni teritorialni razvoj mest, kot je bil opredeljen v 7. členu Uredbe (EU), št. 1301/2013, oz. v 11. členu Uredbe (EU) 2021/1058.

² Dokument je bil sprejet na 25. redni seji Sveta Mestne občine Kranj, 6. 5. 2009.

2.3 Metodologija priprave in struktura dokumenta

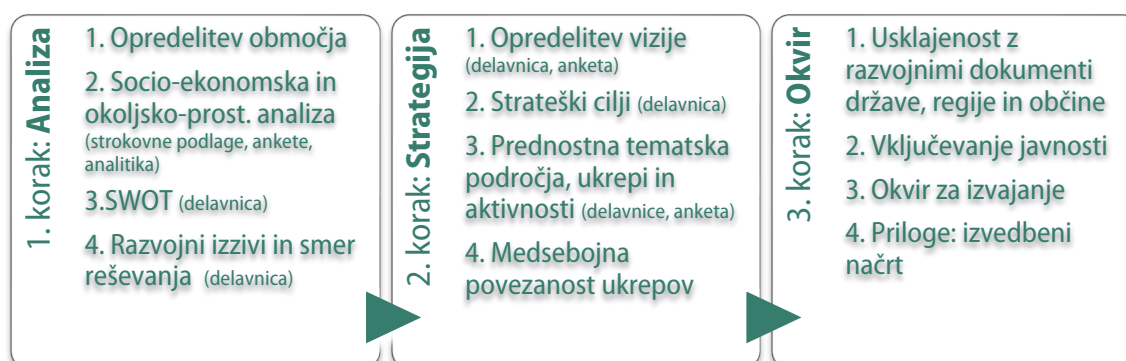
Proces priprave TUS je spomladi 2014 sovpadel z odločitvijo MOK, da začne s prilagoditvijo dotedanje Strategije trajnostnega razvoja MOK za obdobje 2009–2023. Po proučitvi metodologije obeh strateških dokumentov ter posvetovanju s pristojnim ministrstvom za okolje in prostor se je izkazalo, da so pristopi in nameni obeh dokumentov podobni, procesi združljivi in skladni s 7. členom Uredbe 1301/2013/EU. Zato je MOK proces vodila v smeri preoblikovanja predhodne strategije v Trajnostno urbano strategijo v skladu s smernicami pristojnega ministrstva. TUS tako obravnava celotno območje mestne občine, pri tem pa posebno pozornost posveča jedrnemu urbanemu območju in njegovemu odnosu do vplivnega funkcionalnega primestnega prostora in podeželskega zaledja.

Trajnostna urbana strategija MOK temelji na smernicah za pripravo trajnostnih urbanih strategij ter navodilih za pripravo primerljivih strateških dokumentov regije in države.³ Strategija upošteva vse nacionalne razvojne in prostorske dokumente, regijski razvojni program ter veljavne prostorske akte in področne razvojne programe MOK. Skladnost med TUS in preostalimi razvojnimi dokumenti je podrobneje opisana v poglavju 7. Strategija predstavlja osnovna izhodišča za razvojno delovanje v občini, izdelavo izvedbenega načrta in vsakokratnih načrtov razvojnih programov proračuna. TUS hkrati podaja usmeritve za pripravo manjkajočih strokovnih podlag, področnih razvojnih dokumentov in prihodnjih sprememb prostorskih aktov MOK.

Pripravo TUS in tudi njeno prvo novelacijo je usmerjala projektna skupina MOK. V proces priprave sta bili prek javne razprave, fokusnih skupin in ankete vključeni strokovna in zainteresirana javnost. Prva novelacija TUS je zaradi neločljive povezanosti potekala sočasno s pripravo akcijskega in investicijskega načrta Podnebne pogodbe Kranja v okviru Misije 100 podnebno nevtralnih in pametnih mest v letu 2023 in 2024. Z novelacijo je posodobljena vizija, ukrepi so dopolnjeni glede na novo EU perspektivo, podnebno misijo in z v vmesnem času sprejetimi področnimi programi. Opredeljeni so kazalniki za obdobje 2024–2030, sedmo tematsko področje športa pa je zaradi uravnoveženosti in povezanosti s področjem kulture in turizma pripojeno petemu tematskemu področju. Posodobljeni so tudi drugi relevantni podatki in informacije.

Dokument sestavljajo: predstavitev območja, opredelitev razvojnih izzivov s SWOT-analizo, opredelitev vizije in strategije s prednostnimi usmeritvami, strateškimi cilji, kazalniki ter programom ukrepov za reševanje opredeljenih izzivov. V ločenih poglavjih je prikazana medsebojna povezanost ukrepov za trajnostni urbani razvoj ter njihova skladnost z dokumenti države, regije in občine. Način vključevanja javnosti v pripravo strategije je opisan v poglavju 8, okvir za izvajanje in spremljanje TUS pa v poglavju 9.

Slika 1 Metodologija in struktura TUS Kranj 2030



³ Uredba o dokumentih razvojnega načrtovanja in postopkih za pripravo predloga državnega proračuna (Ur. l. RS, št. 54/10 in 35/18).

2.4 Povzetek vmesne evalvacije izvajanja TUS 2016–2024

Spomladi 2023 so pristojni uradi Mestne uprave MOK skupaj z zunanjimi izvajalci pripravili pregled uresničevanja ukrepov in projektov Trajnostne urbane strategije MOK 2030 v prvem obdobju 2016–2023. Analiza je pokazala, da je bilo od načrtovanih 134 celovitih projektov oz. programov uresničenih 50 % programov, 19 % jih je bilo v času vmesne ocene v izvajanju, 18 % v pripravi ali fazi preverjanja, 12 % je nerealiziranih.

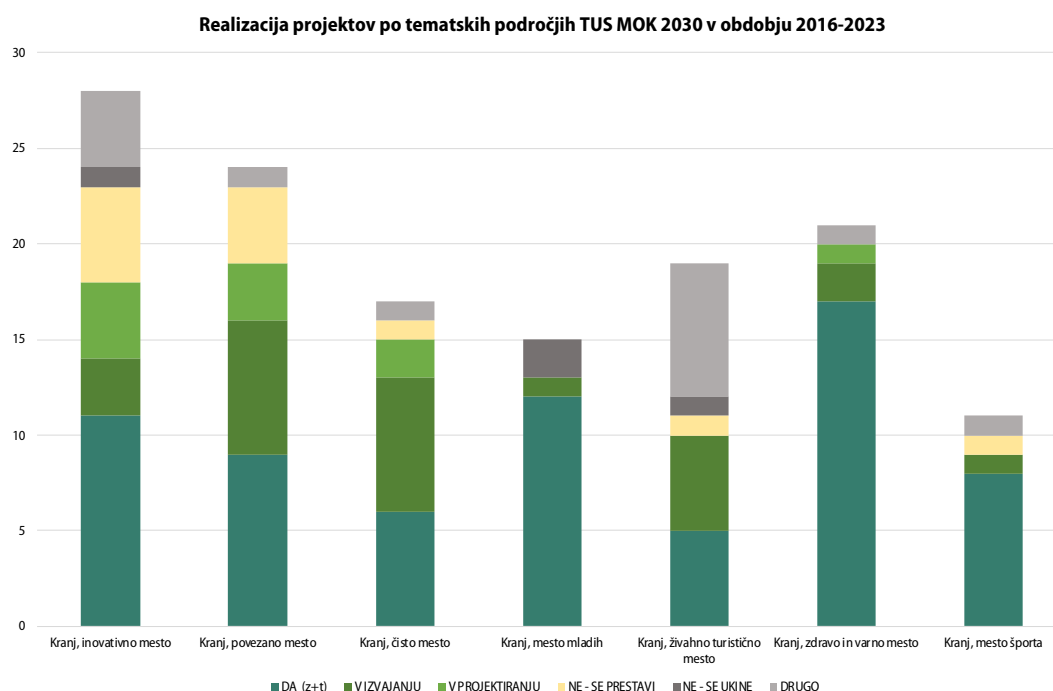


Tabela 1 Realizacija projektov po tematskih področjih TUS MOK 2030 v obdobju 2016–2023

Podrobnejši vpogled v izvajanje pokaže, da je bila višja realizacija dosežena v primerih, ko je bilo možno pridobiti zunanje vire financiranja, predvsem EU CTN in sredstva iz Dogovora za razvoj regij (DRR).

Prvo obdobje izvajanja TUS je namreč sovpadlo s finančno perspektivo EU 2014–2020, katere izvajanje se je zaradi pravila N+3 podaljšalo do konca leta 2023. V tem času je MOK uspešno pridobila sofinanciranje iz EU, RS in drugih virov za 29 projektov v skupini višini več kot 45 mio. EUR. Sofinanciranje navedenih projektov je bilo doseženo v višini 27 mio EUR. Povprečna vrednost sofinanciranega projekta je znašala 1,5 mio. EUR, projekti pa so bili v povprečju sofinancirani 60 % glede na celotno vrednost projekta. Sofinancirani projekti so povzeti v spodnji tabeli 1.

Tabela 2 Izvleček pomembnejših izvedenih in sofinanciranih projektov po tematskih področjih TUS med 2016 in 2023

TP1: Kranj, inovativno mesto	TP2: Kranj, povezano mesto	TP3: Kranj, čisto mesto
1. Kovačnica – podjetniški inkubator	5. Kolesarske povezave v Kranju 1–6	14. Odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda v porečju Zgornje Save na območju Kranjskega in Sorškega polja 2. sklop (2. faza)
2. PONI	6. Postavitev sistemov za umirjanje hitorosti...	15. Oskrba s pitno vodo na območju Zgornje Save (1. sklop)
3. Lokalno GOR	7. Urednitev površin za pešce in kolesarje med Gosposvetsko in Bleiweisovo cesto	16. Pametna osvetlitev
4. LUMAT	8. Kolesarska povezava 7: Koroška cesta – ŽP Kranj	17. Zelena Gorenjska – Zoisova pot
	9. Kolesarska pvoezava 10: ŠP – AP Kranj	18. Zeleni pingvin
	10. Kolesarska povezava Kokrica – Brdo – Predoslje	19. ELENA Energy
		20. City Circle

TP1: Kranj, inovativno mesto	TP2: Kranj, povezano mesto	TP3: Kranj, čisto mesto	
	11. Postavitev javnih električnih polnilnic za avtobuse v MOK 12. Nakup 8 električnih avtobusov za javni prevoz potnikov 13. Hitro s kolesom	21. Agora	
TP4: Kranj, mesto mladih	TP5: Kranj, živahno turistično mesto	TP6: Kranj, zdravo in varno mesto	TP7: Kranj, mesto športa
22. Dozidava in rekonstrukcija vrtca v sklopu OŠ S. Jenko – PŠ Center 23. Prizidek telovadnica na OŠ S. Žagarja 24. OŠ S. Žagarja – učnice 25. Vrtec Bitnje	26. Prenova objekta na Cankarjevi 2 27. Počakaj na bus	28. Dnevno varstvo Planina	29. NK Bitnje – zamenjava stare umetne trave

Uresničeni so bili tudi projekti, ki predstavljajo nadaljevanje ali nadgradnjo obstoječih aktivnosti (npr. izvajanje programov na socialnem, športnem, zdravstvenem področju). Nižja je realizacija pri prostorsko, lastniško in finančno zahtevnih projektih (npr. Poslovna cona Hrastje) in projektih, kjer je investitor država (npr. državne ceste). Tako se projekti, ki v času priprave TUS še niso bili uvrščeni v prostorske akte ali so bili šele v idejni fazi, po osmih letih izvajanja, v času vmesne realizacije nahajajo šele v fazi projektiranja ali odkupov zemljišč in bodo v realizacijo vstopili šele po letu 2025.

Prvo obdobje izvajanja je zaznamovala gospodarska konjunktura, ki jo je v letih 2020–2021 prekinila pandemija covid-19, nato pa z vojno v Ukrajini prizadela še energetska in varnostna kriza.

Leta 2022 je Evropska komisija izbrala, leta 2024 pa potrdila vstop Mestne občine Kranj v skupino Misije 100 evropskih podnebno nevtrálnih in pametnih mest, kar je privedlo do možnosti financiranja več pilotnih projektov v prihajajočem obdobju.

Tekom evalvacije smo presodili kateri od nerealiziranih projektov se zaradi neizvedljivosti, nesmiselnosti ali povsem spremenjeni pogojev umaknejo in kateri se ohranijo za izvajanje do leta 2035.



3.

.....

**PRIKAZ
OBMOČJA**

.....

3 Prikaz območja

3.1 Kranj kot središče Gorenjske

Mestna občina Kranj⁴ leži v **osrednjem delu Gorenjske regije** in meji z občinama Šenčur in Preddvor na vzhodu, z občinami Tržič, Naklo, Radovljica in Bohinj na severu, z Železniki in Škofjo Loko na jugozahodu ter z osrednjeslovensko regijo oz. občino Medvode na jugovzhodu. Poseben prometni in gospodarski vpliv na razvoj Kranja ima **bližina Ljubljane** oz. somestje ljubljanske urbane regije.

Trajnostna urbana strategija obravnava celotno območje mestne občine Kranj, saj njeno jedro urbano območje organsko prehaja v suburbana naselja in okoliško podeželsko območje, med katerimi gre za tesne funkcionalne povezave. Obe območji sta podrobneje opisani v nadaljevanju.

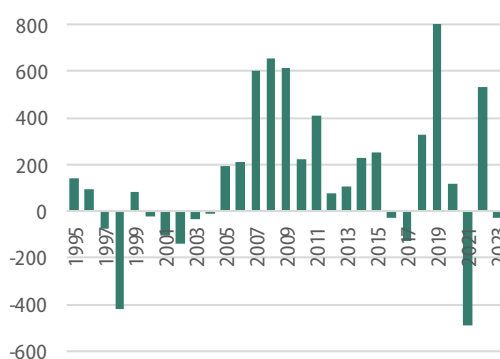
MO Kranj meri **150,9 km²** in jo sestavlja **49 naselij**. Leta 2024 (2015) ima MOK **57.138** (55.857) prebivalcev. MOK je ena redkih slovenskih občin, kjer **število prebivalstva v zadnjih petih letih narašča**. Po številu prebivalstva se MOK uvršča **na tretje mesto med slovenskimi občinami**, takoj za Ljubljano in Mariborom. Mestni značaj odraža visoka gostota naseljenosti, ki **v MO Kranj znaša 378,7 (370,2) prebivalca na km²**, kar močno presega gorenjsko (95,4 preb./km²) in slovensko povprečje (101,8 preb./km²).

Kranj znotraj Gorenjske regije opravlja **vlogo regijskega središča**, saj so tu koncentrirane javne službe, upravne, izobraževalne in kulturne ustanove ter ključne poslovno-storitvene dejavnosti, ki oskrbujejo prebivalce celotne regije. V skladu z Resolucijo o Strategiji prostorskega razvoja Slovenije 2050 (ReSPRS50) (Ur. l. RS, št. 72/2023) je Kranj v policentričnem urbanem sistemu opredeljen kot **središče 2. ravni**, ki ima zmogljivosti za razvoj storitev splošnega in splošnega gospodarskega pomena, za razvoj večmodalnih prometnih vozlišč, mestnega in primestnega javnega potniškega prometa ter pomembno prispeva pri oskrbi prebivalcev v podeželskih gravitacijskih zaledjih. Kranj je drugo najpomembnejše središče osrednjeslovenskega širšega mestnega območja ter središče gorenjskega širšega mestnega območja.

V Kranj prek intenzivnih vsakodnevnih delovnih, izobraževalnih in prometnih tokov še posebej močno gravitirajo okoliške lokalne skupnosti Naklo, Preddvor, Šenčur, Cerklje na Gorenjskem, Jezersko (nekdaj del skupne občine) in vse bolj tudi Tržič. Obratno pa zaradi geografske bližine na razvoj Kranja in migracijskih tokov močno vpliva tudi Ljubljana. Naselja so dokaj enakomerno razporejena po celotnem območju občine, z nekoliko večjo koncentracijo v jedrnem mestnem območju Kranja. Za celotno območje občine je značilen kompakten poselitveni vzorec, razpršena poselitev se pojavlja le točkovno.



Karta 1 Kranj v regiji in Sloveniji

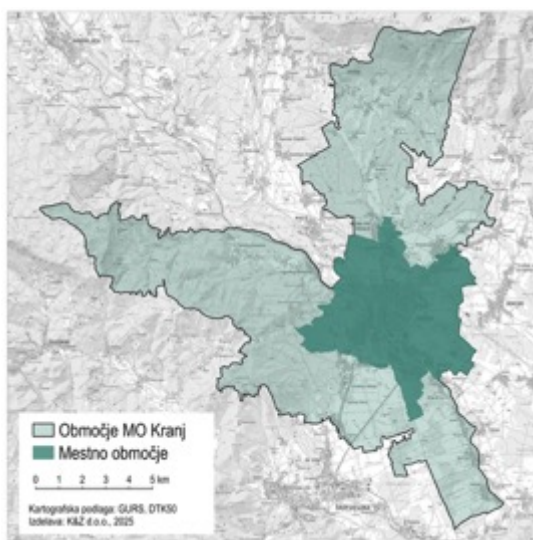


Slika 2 Skupni letni prirast prebivalstva v MOK

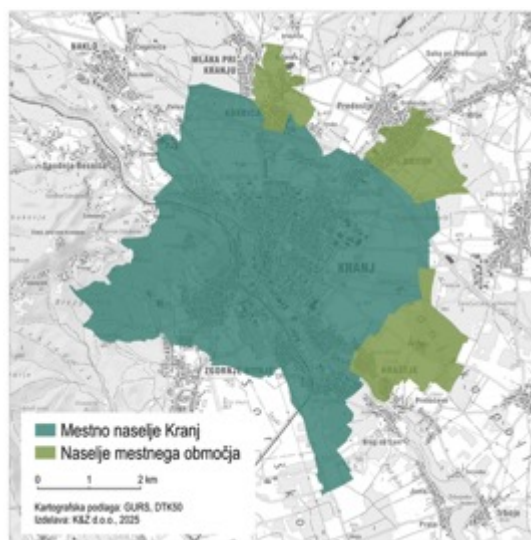
⁴ Poimenovanje občine pišemo z veliko začetnico, kadar Mestno občino Kranj naslavljamo kot konkretno institucijo, z malo začetnico pa, ko govorimo o mestni občini Kranj kot geografskem območju.

3.2 Opredelitev jedrnega urbanega območja

V skladu z opredelitvijo SURS se v jedrno **mestno območje** uvrščajo **4 naselja**: mestno naselje **Kranj** kot centralno mestno naselje in 3 naselja mestnih območij: **Britof, Hrastje in Kokrica**⁵. Površina navedenih naselij obsega 32,5 km² oz. 21,5 % površine MOK. Leta 2024 (2015) je na jedrnem urbanem območju prebivalo **42.706** (41.929) **prebivalcev** oz. **74,7 %** (75,1 %) **vseh prebivalcev** MOK. Osrednji del občine je intenzivno urbaniziran. Značilno strukturo pozidave določata obe večji reki s svojimi terasami. Na območju mesta Kranja je pozidava zasnovana izrazito centralno. Historično jedro Kranja se je razvilo na dvignjenem pomolu nad sotočjem Kokre in Save. Z razmahom intenzivne urbanizacije in suburbanizacije se je mesto z novimi stanovanjskimi soseskami razvilo preko zgodovinskega okvira in se (zlasti na lokacijah ob pomembnejših prometnicah) počasi zlilo s predmestno pozidavo v **večjo urbano aglomeracijo**. Glede na strnjeno poselitev in dnevno funkcionalno povezanost preostalih naselij je dejansko vplivno območje jedrnega urbanega dela širše in posega tudi v predmestna naselja kot tudi v naselja in poslovna območja v sosednjih občinah (Naklo, Šenčur ...), ki so bila nekdanj sestavni del večje občine Kranj. Prek predmestnih naselij (Predoslje, Bitnje ...) mesto organsko prehaja v podeželsko zaledje.



Karta 2 Območje MO Kranj in mestno območje



Karta 3 Mestno območje Kranja

3.3 Opredelitev funkcionalnega območja mesta

V vplivnem funkcionalnem območju, tj. v vseh preostalih suburbanih in podeželskih naseljih MOK, prebiva leta 2024 14.432 (13.928) oz. **25,3 %** (24,9 %) prebivalcev.⁶ Območje obsega 118 km² oz. 74,5 % MOK. Za manjša naselja Kranjsko-Sorškega polja je značilna obcestna, za naselja Škofjeloškega hribovja, ki se razraščajo po vzpetem terenu, pa gručasta zasnova. Pomembnejša središča so se iz prvotne obcestne in gručaste zasnove ponekod (Golnik, Besnica) že preoblikovala v večja središčna naselja.⁷

Po drugi strani pa so nekatera območja mestne občine Kranj izrazito **podeželska in imajo zaradi hribovske lege** zahtevnejše pogoje bivanja, opravljanja dejavnosti in dostopnosti, po drugi strani pa predstavljajo prostor za vsakodnevno rekreacijo in okolje za pridelavo lokalne hrane. Zaradi tega strategija obravnava celotno območje MOK in posebno pozornost namenja odnosu med mestom in njegovim podeželskim zaledjem.

⁵ OPN mestno območje deli na mesto in predmestno območje, pri čemer razdelitev naselij odstopa od opredelitve SURS.

⁶ SURS, 2015, in SURS, 2024.

⁷ Odlok o strateškem prostorskem načrtu Mestne občine Kranj (Ur. l. RS, št. 74/2014).

3.4 Kranj v številkah

Tabela 3 Mestna občina Kranj – izbrani podatki, njihovo desetletno gibanje in primerjava s Slovenijo

Kazalnik	2014		2023		Relativna sprememba v obdobju		Vir in leto zadnjega podatka
	MO Kranj	Slovenija	MO Kranj	Slovenija	MO Kranj	Slovenija	
Število prebivalcev	55.623	2.061.085	57.171	2.116.972	102,8	102,7	SURS 2014, 2023 (1.1.)
Indeks staranja	109,6	119,6	127,3	142,9	116,1	119,5	SURS 2014, 2023 (1.1.)
Število delovnih mest ⁸	22.144	769.831	25.353	921.692	114,5	119,7	SURS 2014, 2023
Število delovno aktivnih prebivalcev po prebivališču	22.490	797.792	26.159	933.738	116,3	116,3	SURS 2014, 2023
Stopnja brezposelnosti, letno povprečje	10,8 %	13,1 %	3,60%	5,00%	33,3	38,2	ZRSZ, 2014, 2023
Stopnja delovne aktivnosti prebivalstva	47,8 %	45,5 %	71,90%	69,30%	150,4	152,3	SURS 2014, 2023
Delež delovno aktivnih prebivalcev z višjo in visoko izobrazbo po občini bivanja	33,8 %	31,4 %	37,75%	36,51%	111,7	116,3	SURS 2014, 2023
Delež delovno aktivnih oseb z višjo in visoko izobrazbo po občini dela	33,0 %	31,4 %	37,17%	36,51%	112,6	116,3	SURS 2014, 2023
Število podjetij	4.901	182.089	6.018	221.483	122,8	121,6	SURS 2013, 2022
Število podjetij/1000 prebivalcev	89,1	88,4	105,3	104,3	118,2	118,0	Lastni preračun
Dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah	39.344 €	38.006 €	55.741 €	61.003 €	141,7	151,3	AJPES 2014, 2023
Število samozaposlenih oseb po občini dela, vključno s kmeti	1.959	90.050	2.685	100.375	137,1	111,5	SURS 2014, 2023
Bruto investicije v osnovna sredstva v 000 EUR	87.825 €	4.607.975 €	NP	NP	0,0	0,0	SURS 2013
Povprečne mesečne neto plače na zaposleno osebo po občini dela	1.022 €	1.005 €	1.448 €	1.445 €	141,7	143,7	SURS 2014, 2023
Število prenočitev turistov	62.272	9.590.642	120.143	16.125.027	192,9	168,1	SURS 2014, 2023
Količine odpadkov zbrane z javnim prevozom (tone)	17.085	659.848	18.201	801.408	106,5	121,5	SURS 2013, 2023
Število stanovanj	20.748	844.656	21.317	864.323	102,7	102,3	SURS 2011, 2021 (1.1.)
Emisije TGP (t ek. CO ₂)	/	/	238.832*	/	/	/	MOK-CCC (*2018),

⁸ Število delovno aktivnih prebivalcev po delovnem mestu, brez kmetov.



4.

.....

**RAZVOJNI
IZZIVI**

.....

4 Razvojni izzivi

4.1 SWOT-analiza

Razvojni položaj MOK je bil ovrednoten ob pripravi TUS leta 2014 in preverjen z novelacijo leta 2024. Podrobna analiza iz 2014 je zajela štiri področja: i) Okolje in prostor, ii) Gospodarstvo in znanje, iii) Prebivalci in socialna vključenost in iv) Upravljanje mesta. Na podlagi strokovnih podlag, veljavnih področnih programov, dostopnih analitičnih podatkov, anket, delavnic z občani in strokovnjaki so bili proučeni razvojni trendi ter aktualne potrebe Kranja. Vsi podatki so bili obdelani na ravni mestne občine in primerjalno s povprečjem Slovenije oziroma, kadar je smiselno, tudi s konkurenčnimi občinami, Ljubljano in vplivnim območjem. V tem poglavju je predstavljena analiza prednosti, slabosti, priložnosti in tveganj (SWOT) z elementi analize zunanjih dejavnikov makro okolja (PEST). Glej tabelo 4 na koncu poglavja. Skupaj z analizo stanja je analiza prednosti, priložnosti, slabosti in tveganj predstavljala izhodišče za opredelitev ključnih razvojnih izzivov, ki jih naslavlja strategija. Ob posameznih izzivih so nakazane možne smeri intervencije oziroma reševanja izzivov. Ob novelaciji so bili izzivi dopolnjeni in, kadar potrebno, interpretirani z vidika današnjih razmer in trendov.

4.2 Opredelitev družbenih, gospodarskih, okoljskih in prostorskih izzivov ter možnih aktivnosti za njihovo reševanje

Kranj zaradi svoje središčne in strateške lege na prehodu iz Alp v nižino predstavlja poseben prostor različnih razvojnih priložnosti, zato je skozi tisočletno zgodovino doživel številne vzpone in tudi padce. Enega takšnih vrhuncev je za Kranj pomenil razcvet industrije v prejšnjem stoletju, kar je Kranj uvrstilo na zemljevid najmočnejših in naprednih mest v tedanji državi. S prehodom v tržno gospodarstvo in samostojno Slovenijo je kranjsko gospodarstvo izgubilo trge bivše države. Tekstilna in obutvena industrija, ki na globalnem trgu nista bili več konkurenčni, sta povsem zamrli, medtem ko sta se elektro- in gumarska industrija prilagodili in obdržali. Vmes se je na več manjših občin razdelila tudi nekdanja občina Kranj, s tem pa je mesto izgubilo del svojega vitalnega gospodarskega zaledja (nacionalno letališče, gospodarsko cono Naklo ...). V tem času se je MOK osredotočala na zagotavljanje pogojev za kakovostno bivanje, podjetniški razvoj pa se je krepil v sosednjih občinah Šenčur, Naklo in Cerklje na Gorenjskem. Gospodarska kriza med letoma 2010 in 2014 in posledično takratno ukinjanje delovnih mest, kakor tudi ranljivost, ki smo jo občutili med pandemijo covid in poplavami leta 2023, terjajo ponoven razmislek o krepitvi lastne gospodarske osnove, trajnostne preobrazbe in odpornosti mesta na zunanja tveganja. Dejstvo je, da mora Kranj odločno nadaljevati z inovativnimi pristopi (kot sta pametno in podnebno nevtrarno mesto), začeti v prvem obdobju izvajanja TUS, da ponovno postane prepoznavna gonilna razvojna sila regije in Slovenije. Za to ima v primerjavi z drugimi mesti vse pogoje:

- neposredno bližino avtoceste, železnice in mednarodnega letališča: povezave do vseh evropskih prometnih vozlišč ter bližnje Ljubljane in gorenjskih turističnih središč;
- primerno zaledje mladega prebivalstva in željo po »preboju« mesta;
- kakovosten bivanjski prostor z zgodovinskim jedrom in zelenem primestju na vznožju Alp;
- mrežo izobraževalnih, kulturnih, športnih, socialnih, zdravstvenih storitev in temeljne infrastrukture;
- tehnično-tehnološko identiteto in globalno prodorna podjetja;
- idealen prostor za aktiven in ustvarjalen življenjski slog današnjih in prihodnjih generacij.

V tem kontekstu analiza stanja, Urbanistični načrt mesta ter OPN MOK ugotavljajo, da so ključni izzivi mesta, na katera odgovarja Trajnostna urbana strategija Kranja 2030+, naslednji:

Utemeljitev razvojnih izzivov Kranja

Izziv 1: Podoba mesta in razvojna energija

V primerjavi s preteklim stoletjem je Kranj v samostojni državi, pospešeno pa z gospodarsko krizo in propadom tradicionalne industrije izgubil razvojno dinamiko, delovna mesta in identiteto naprednega mesta. Kranj po ekonomskih kazalcih razvitosti zaostaja za vodilnimi mesti v Sloveniji (Ljubljano, Novim mestom, Koprom). Ta trend je treba nujno ustaviti in obrniti. Kranj potrebuje pospešeno gospodarsko in trajnostno transformacijo iz industrijskega v podjetno mesto na temelju modernih tehnologij, storitev in tudi turizma. Spodbujati in omogočiti je treba ustvarjalnost, inovativnost in podjetništvo ter na teh vrednotah krepiti »gospodarsko« identiteto mesta.

Izziv 2: Sodelovanje in kompetence na vseh ravneh

Sodelovanje in zaupanje na vseh ravneh – med politiko/upravo, gospodarstvom in civilno družbo, znotraj posameznih sektorjev in med njimi, med mestnimi in podeželskimi krajevnimi skupnostmi (KS) določa hitrost uvajanja sprememb in učinkovitost delovanja. Razvojni preboj terja bolj strateško, odprto, pregledno in enosmerno delovanje celotnega sistema ter kompetentne in profesionalne kadre. V tem kontekstu je nujno tesnejše funkcionalno povezovanje javnih služb, pridobivanje novih veščin in prenos znanj in izkušenj med generacijami. Preprečiti je treba podvajanje storitev in projektov.

Izziv 3: Regionalna vloga Kranja

Kranj ima status regijskega središča med gorenjskimi občinami. Zaradi raznovrstnosti regije ima vsaka od njih svoje ambicije, zato mora Kranj obdržati regijsko pobudo, a hkrati krepiti sodelovanje z občinami. V političnem dialogu mora Kranj še naprej utrjevati vlogo regijskega središča in ne glede na dinamiko procesa ustanavljanja pokrajin v mestu spodbujati ohranjanje in nameščanje novih centralnih dejavnosti, ki so za regijsko središče nujne in značilne. Le koncentracija kakovostne ponudbe delovnih mest, stanovanjskih, storitvenih in oskrbnih funkcij zagotavlja potencial urbanega središča, h kateremu gravitira širše območje.

Izziv 4: Sobivanje mesta in podeželja

Pomemben razvojni izziv upravljanja razvoja Mestne občine Kranj predstavlja zagotavljanje skladnega razvoja, funkcionalnega dopolnjevanja in večjega sožitja med urbanim območjem, primestno okolico in podeželjem. Večina prebivalstva (75 %) živi v ožjem urbanem delu občine, ki se spoprijema s specifičnimi problemi starega Kranja, urbanih in primestnih sosesk ter degradiranih urbanih površin. Po drugi strani pa je mestno središče zlito z ravninskimi predmestnimi naselji, ki prehajajo v hribovsko-gorsko zaledje Škofjeloškega hribovja in Kamniško-Savinjskih Alp. Slednja terjajo boljšo povezanost z mestom, infrastrukturno opremljenost in dostopnost do javnih storitev.

Izziv 5: Delovna mesta, kadri, rast podjetij in inovativnost

Mestna občina Kranj ima 25.353 delovnih mest (2023), kar je 3.209 več kot leta 2014 (v času priprave osnovnega TUS). Rast je predvsem posledica velikega upada gospodarske aktivnosti v krizi 2010–2014 in

Aktivnosti za reševanje izzivov

- Spremeniti razvojno okolje iz pasivne v proaktivno MOK
- Vloga MOK kot moderatorja v procesu razvoja
- Krepitev identitete

- Novi modeli delovanja javnih služb
- Interdisciplinarni projekti
- Koordinacija javnih služb in storitev

- Krepitev položaja, identitete in funkcij Kranja kot regijskega središča

- Urbani razvoj
- Prenova sosesk
- Razvoj podeželja

- Podpora podjetništvu in inovativnosti

podjetniški obnovi skozi čas konjunktore 2015–2020. Kljub izredno visoki zaposlenosti prebivalcev pa Kranj ni več zaposlitveni center. Več kot polovica delovno aktivnih Kranjčanov je zaposlenih izven Kranja, med njimi 6.109 oseb oz. 24 % vseh dela v Ljubljani. Brezposelnost je izjemno nizka, 1077 oseb oz. 4 % (december 2024), kar se odraža v nezmožnosti zagotavljanja domače delovne sile. Med brezposelnimi je trenutno v MOK 19 % mlajših od 30 let, 21 % starih od 30 do 40 let, kar 37 % pa od 40 do 55 let in 23 % starejših od 55 let. Razvojna šibkost gospodarstva se kaže tudi v podpovprečni dodani vrednosti (55.471 EUR/zaposlenega v gospodarskih družbah v MOK oz. 61.003 EUR v RS) in njenem relativnem upadanju med 2014 in 2023 glede na RS. Pozitiven odnos do inovativnosti in podjetništva, nastajanje in rast domačih malih in srednje velikih podjetij (MSP) ter pridobivanje perspektivnih podjetij in kadrov v MOK so temelj za krepitev gospodarske osnove.

Izziv 6: Koncentracija IKT in tehnoloških podjetij

Kranj v slovenskem prostoru označuje koncentracija podjetij in kompetenc s področja informacijskih tehnologij, kar mesto v zadnjih letih s pridom izkorišča pri vzpostavljanju, s TUS načrtovane, konceptu pametne skupnosti. Mesto sistematično razvija in uvaja digitalna orodja za učinkovito in trajnostno upravljanje urbanih storitev. Vzpostavitev celovitega modela pametne skupnosti predstavlja eno ključnih razvojnih usmeritev Kranja, ki lahko pomembno prispeva k višji kakovosti življenja prebivalcev in konkurenčnosti mesta.

Izziv 7: Mladi in mlade družine

Za zagotavljanje dolgoročne demografske in gospodarske vitalnosti mesta je treba posebno skrb nameniti življenjskemu okolju, ki bo naklonjeno mladim in mladim družinam. Kranj po letu 2015 ni zadržal desetletne naravne rasti prebivalstva, kar je posledica staranja družbe, upada naravnega prirasta in povečanja izselitev v druge občine. Število prebivalcev je naraščalo zaradi priselitev iz tujine. 2450 priseljenih iz tujine in 1437 odseljenih v druge občine v obdobju 2018–2023 rezultira v podpovprečni prirast na 1000 prebivalcev (2023 Kranj -0,5, Slovenija 3,3). Povprečna starost je kljub temu nižja od slovenskega povprečja (2024 Kranj 43,5 leta, Slovenija 44,3 leta), nekoliko ugodnejši je tudi delež mladih do 15 let (Kranj 15,4 %, Slovenija 14,6 %). Pričakovati je, da bo v prihodnje demografsko sliko Kranja ohranjal načrtovan cikel stanovanjske gradnje. V Občinskem prostorskem načrtu MOK (OPN) je predvidenih več razvojnih območij, znotraj katerih ocenjujemo 2.235 novih stanovanj. Ob teoretičnem scenariju, da se vsi lastniki stanovanj na novo priselijo v MOK, bi se število prebivalcev lahko povečalo tudi za 5.500. To lahko vpliva na bistveno povečane potrebe po družbeni infrastrukturi, še zlasti v urbanem območju. Vzporedno gre nadgrajevati obstoječ program podpore mladim v smeri, da bo dovozen za novosti, spodbujanje talentov in ustvarjalnosti mladine in njihovo zaposlovanje in ustvarjanje družine v Kranju.

Izziv 8: Staranje skupnosti

Ne glede na pričakovane pozitivne trende priseljevanja mlajših generacij v mesto pa bo trend staranja družbe v naslednjem obdobju še močnejše vplival na potrebe starejših generacij po različnih javnih socialno-zdravstvenih storitvah ter prilagajanju javnega in bivanjskega

- Zaposlovanje starejših
- Razvoj kadrov
- Spodbudno poslovno okolje
- Delovna mesta z visoko dodano vrednostjo
- Prenova degradiranih urbanih območij

- Specializacija
- Pametna mesta in skupnosti

- Stanovanjska politika
- Dostopnost vrtcev in šol
- Mladinska politika
- Spodbujanje talentov in ustvarjalnosti

- Politika aktivnega staranja in dolgožive družbe

prostora zanje. Leta 2023 je v MOK 11.593 občanov starejših od 65 let, kar je 2.108 več kot pred desetimi leti. Med njimi je 3.292 občanov starejših od 80 let. Delež starejših se povečuje na račun zniževanja aktivne populacije v starostni skupini 15–64 let.

Izziv 9: Prometni sistem in infrastruktura

Prometni sistem in potovalne navade Kranjčanov kljub trendom trajnostne mobilnosti ostajajo tradicionalni. Stopnja motorizacije narašča, je pa nižja od slovenskega povprečja (2023 561 osebnih vozil/1000 prebivalcev, Slovenija 579). Potrebe po parkiranju so najbolj izrazite v mestnem središču in v urbanih soseskah. Kolesarsko in peš omrežje se v zadnjih letih postopno izboljšuje, a ostaja na določenih območjih nepovezano ali neurejeno. Od leta 2018 deluje sistem za izposajo koles KRskolesom, ki je imel v letu 2024 več kot 90.000 izposoj (30 postaj in 222 koles). Mestni potniški promet ostaja pod izkoriščenimi zmogljivostmi, čeprav so bile uvedene nekatere izboljšave. Usklajenost med različnimi prometnimi podsistemi in njihova integracija v sodobno potniško vozlišče še ni v celoti vzpostavljena. Kljub določenim ukrepom promet še vedno največ prispeva k izpustom CO₂. Prometni tokovi, povezani z intenzivnimi dnevnimi delovnimi migracijami proti Ljubljani, nakupovanjem v obrobni trgovski središčih in širjenjem suburbanih območij, povzročajo slabo pretočnost na vpadnicah in obvoznicah. Povezave med mestom in okoliškimi naselji ostajajo pomanjkljive. Celoten prometni sistem MOK še ni na ravni primerljivih sodobnih evropskih mest, še zlasti pa ne podpira potreb dnevne mobilnosti znotraj mestnega območja kakor tudi na vplivnem območju mesta, sosednjih občin in Ljubljane. Načrtovane železniške povezave z Ljubljano in letališčem so za Kranj izjemnega razvojnega pomena.

Izziv 10: Upravljanje naravnih virov

Mestna občina Kranj je v zadnjih letih naredila pomembne premike in se približala zakonodajnim ciljem na področju odvajanja in čiščenja odpadnih voda, prilagodila javno razsvetljavo zahtevam po energetski učinkovitosti in zmanjšanju svetlobnega onesnaževanja ter izvedla številne energetske prenovne javnih objektov. Kljub temu izzivi upravljanja naravnih virov ostajajo: nedokončano urejanje odvajanja in čiščenja voda v aglomeracijah z gostoto poselitve >2000 PE/ha, naraščajoče količine komunalnih odpadkov, slaba kakovost primestnih gozdov, pritiski urbanizacije na vodotoke in biodiverziteti ter kmetijska zemljišča. Varovanje kmetijskih zemljišč na mestnem obrobju in njihova izraba za lokalno proizvodnjo hrane je pomemben izziv prihodnje mestne prostorske politike. Pomemben neizkoriščen potencial mesta predstavlja tudi proizvodnja energije iz odpadne industrije toplote in izraba obnovljivih virov energije za energetsko samooskrbo.

Izziv 11: Podnebne spremembe in razogljičenje mesta

V zadnjem desetletju se vpliv segrevanja ozračja vse bolj občuti tudi v vsakdanjem življenju na lokalni ravni. Tudi Kranj beleži povišanje povprečne temperature, snega pozimi je manj, poletja imajo več vročinskih dni, neurja s tveganji poplav so pogostejša. Poplave avgusta 2023 so prizadele tudi naselja in vodotoke v MOK, analize toplotnih otokov kažejo na izrazito topla območja v industrijskih in nakupovalnih središčih Kranja. Upoštevanje podnebnih sprememb bo moralo biti

- Celostna prometna politika
- Trajnostna mobilnost
- Pretočnost in povezljivost prometne infrastrukture

- Nadaljnje okoljske naložbe
- Zelena in modra infrastruktura
- Ukrepi za energetsko neodvisnost
- Varovanje kmetijskih zemljišč in proizvodnja hrane

- Prehod iz fosilnih na obnovljive vire
- Trajnostna mobilnost
- Trajnostna gradnja
- Prilagajanje javne infrastrukture in služb

bolje vgrajeno v sisteme načrtovanja in upravljanja mestnih služb in javne infrastrukture, investitorji v objekte pa bolj ozaveščeni o prilagoditvenih ukrepih. Pomembni načrtovalski del se izvaja znotraj Misije EU za prilagajanje na podnebne spremembe v kateri MOK sodeluje skupaj z ostalimi gorenjskimi občinami.

Po drugi strani predstavlja izziv tudi blaženje vpliva podnebnih sprememb, to je zniževanje virov emisij toplogrednih plinov (TGP). Leta 2018 so skupne emisije TGP v Kranju znašale 238.832 ekv. CO₂, od tega 28 % v prometu in 27 % pri ogrevanju stavb. MOK se je s pristopom k Misiji 100 podnebno nevtralnih in pametnih mest EU zavezala, da bo do leta 2030 znižal emisije TGP na področjih, ki so v pristojnosti mesta in gospodarstva za 47 % oz. v skupni višini 113.265 t ek. CO₂. Gre za izjemno ambiciozen cilj, ki skladno z akcijskim načrtom predvideva ključne ukrepe, še zlasti v rasti proizvodnje sončne energije, zmanjšanju motornega prometa in opuščanju fosilnih goriv za daljinsko ogrevanje.

Izziv 12: Prostorska politika – potencial degradiranih območij in ohranjene dediščine in naravnega prostora v mestu in zaledju

MOK se je po letu 2000 spoprijel s pozidavo na robu mesta, večinoma z nakupovalnimi središči, domača proizvodnja ter storitvena podjetja pa niso prišla do lokacij, ki bi bile cenovno ustrezne, zato so se marsikatera preselila v poslovne cone v Šenčur in Naklo. Leta 2014 je bil sprejet nov Občinski prostorski načrt, ki je dal osnovo za aktiviranje prostih površin v okolici že obstoječih industrijskih in poslovnih con na ožjem mestnem območju (lokacija Hrastje) ter spodbuja prenovu neizkoriščenih degradiranih površin in praznih objektov za nove javne, poslovne ali druge mestotvorne programe. Na območju MOK je bilo leta 2015 88,87 ha površin ovrednotenih kot degradiranih urbanih območij oz. 160 ha kot površin s sumom na degradacijo.⁹ Kot območje s sumom socialne degradacije so opredeljena tudi stari Kranj in stare stanovanjske soseske, vključno z največjo sosesko Planina, kjer se koncentriira več kot 15.000 prebivalcev. Po drugi strani zelena okolica, sotočje Save in Kokre s kanjoni, bližnji primestni ravninski gozdovi in okoliško hribovje nudijo privlačen ambient, ki s spremenjenim življenjskim slogom vedno bolj pridobiva pomen. Podeželski prostor Kranja se že danes v vseh letnih časih množično uporablja za potrebe zelene rekreacije. Vendar pa zeleni sistem mesta nikoli ni bil načrtno in celostno obravnavan, poti pa nepovezane v varno omrežje kolesarskih in drugih tematskih pešpoti med mestom in zeleno okolico.

Izziv 13: Revitalizacija starega Kranja

Pred desetletji je bilo zgodovinsko jedro Kranja, poimenovano tudi »stari Kranj«, deležno obsežne prenovе odprtih površin, komunalne infrastrukture ter najpomembnejših objektov kulturne dediščine. Prostorski prenovi nista sledili ekonomska in socialna oživitve. Poleti 2015 je bilo v mestu 60 praznih lokalov in 8 opuščenih, zato danes govorimo o funkcionalno degradiranem območju.¹⁰ Uvedeni so bili sofinanciranje najemnin s strani MOK, mestni manager ter prve skupne akcije kot protiutež robnim nakupovalnim središčem, vendar ukrepi niso delovali. Stari Kranj potrebuje bolj aktiven, sistematičen in dolgoročen pristop k nameščanju centralnih dejavnosti (kot izvedeno

- Ponudba zemljišč za rast perspektivnih tehnoloških, proizvodnih in storitvenih MSP
- Raba praznih objektov in površin v mestnem središču za mestotvorne centralne dejavnosti
- Celostne prenovе degradiranih urbanih in razvrednotenih območij
- Zelena in modra infrastruktura
- Kolesarsko in peš omrežje
- Socio-ekonomska prenova in celovito upravljanje starega Kranja
- Umeščanje javnih storitev, kakovostnih stanovanj in storitev

⁹ Merila in kriteriji za določitev degradiranih urbanih območij, Ljubljana 2015.

¹⁰ Funkcionalne degradirane površine, Filozofska fakulteta, Ljubljana 2015.

v prvem obdobju izvajanja TUS z glasbeno šolo in Kovačnico) in kakovostnih stanovanj, pritegovanju novih storitev, tako trgovskih, gostinskih kot turističnih, trženju mesta, umirjanju prometa, oživiljanju opuščenih objektov, sodelovanju z meščani ter celovitemu vodenju procesa socio-ekonomske prenove.

Izziv 14: Spreminjanje življenjskega sloga

Kranjčani in Kranjčanke visoko vrednotijo kakovostno in aktivno preživljanje prostega časa ter skrb za zdravje. Po podatkih NIJZ je leta 2019 67,1 % prebivalcev, starih 15 ali več let, svoje zdravje ocenilo kot dobro ali zelo dobro (v Sloveniji 67,5 %). Zato zagotavljanje široke in enakopravne dostopnosti do programov, dogodkov in javne infrastrukture na področju kulture, športa, socialnega varstva, zdravstva, medgeneracijskega sodelovanja, vseživljenjskega učenja predstavlja pomembno izhodišče prihodnjega delovanja. Izziv predstavlja prilagajanje vsebin in urnikov spremenjenemu življenjskemu slogu in dnevnim migracijam, kakor tudi vzdrževanje in urejanje kakovostnih javnih prostorov in objektov za druženje in rekreacijo ljudi, tako v mestu kot tudi na podeželju. S strani prebivalcev so zaželeni drugačni urbani dogodki na različnih lokacijah in manjše zelene ureditve javnega prostora in skupnostnih objektov, ki prispevajo k boljšemu počutju in omogočajo vključevanje vseh, tudi najbolj ranljivih skupin občanov v družbo in lokalno okolje. Gre za finančno manj zahtevne aktivnosti.

Izziv 15: Sodelovanje z Ljubljano in evropskimi urbani središči

Ljubljana je ena izmed rastočih metropol srednjeevropskega prostora, kjer se vedno bolj koncentrirajo kapital, znanje in delovna mesta. Strategija prostorskega razvoja Slovenije postavlja Kranj v urbano aglomeracijo somestja z Ljubljano in središče širšega mestnega območja Gorenjske. Kranj tudi zaradi bližine Ljubljane izgublja nekdanjo moč, zato mora poiskati nov smisel, se razvijati kot regijsko središče Gorenjske in v svoj prid izkoristiti prednosti bližine prestolnice. Z Ljubljano je nujno sodelovati na področju javnega prometa, visokega izobraževanja, raziskovalne dejavnosti, kulture, zahtevnejše okoljske infrastrukture. Najbližji čezmejni mesti sta Celovec in Beljak, ki pa nimata neposrednega vpliva na razvoj Kranja. Kljub temu je smiselno spremljati njun razvoj in se z njima tematsko povezovati v okviru čezmejnih programov. Razvojni utrip daje mestu tudi njegova odprtost v mednarodni prostor, zato je za Kranj pomembno, da je dejaven v EU-telesih in drugih mednarodnih mrežah, da okrepi sodelovanje s primerljivimi dinamičnimi evropskimi mesti ter prenaša dobre prakse upravljanja mesta. Pri tem gre bolje uporabiti izjemno mrežo 20 prijateljskih mest v desetih državah EU in JV Evrope.

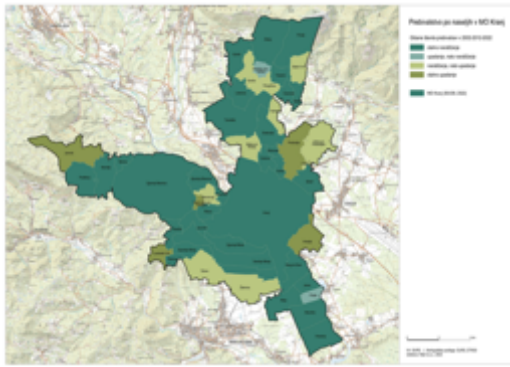
Izziv 16: Finančno vzdržno upravljanje

Proračun mestne občine je v času inflacije in zakonskega uvajanja novih storitev podvržen visokim pritiskom na povečevanje fiksnih tekočih stroškov delovanja vseh mestnih podsistemov. Navedeno že močno zajeda investicijski potencial mesta in ogroža izvajanje ambicioznejših razvojnih projektov mesta. Upravljanje javnih financ, tako na strani maksimiziranja prihodkov kot na strani optimizacije tekočih stroškov, izrabe nepovratnih virov in novih modelov financiranja projektov (finančni mehanizmi, JZP), je ključen izziv izvajanja TUS v obdobju 2025–2035.

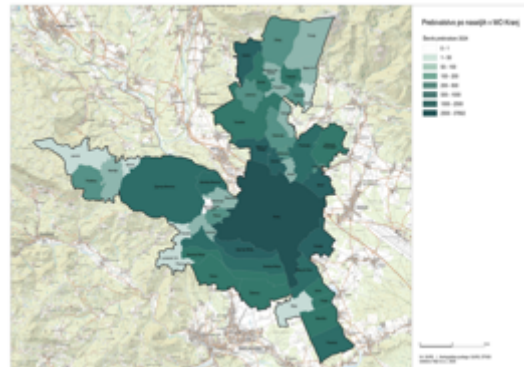
- Zelene površine
- Vključevanje ranljivih skupin
- Urbani vrtovi
- Lokalna samooskrba
- Večnamenski prostori in objekti za šport, kulturo in druženje

- Sodelovanje Kranj – Ljubljana
- Čezmejno in mednarodno sodelovanje

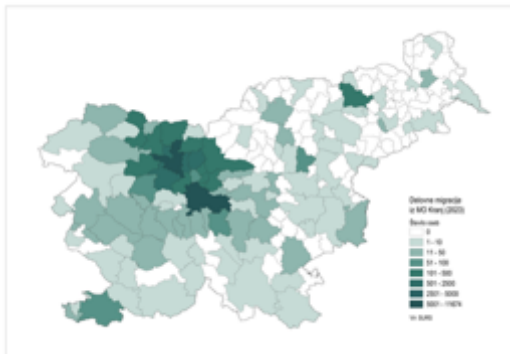
- Strateško upravljanje in načrtovanje javnih financ in premoženja mesta



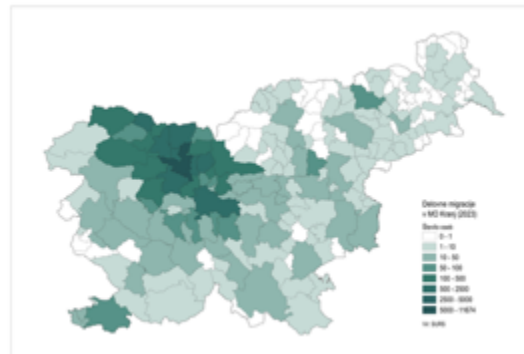
Karta 4 Sprememba prebivalstva po naseljih 2002–2012–2022 v MO Kranj



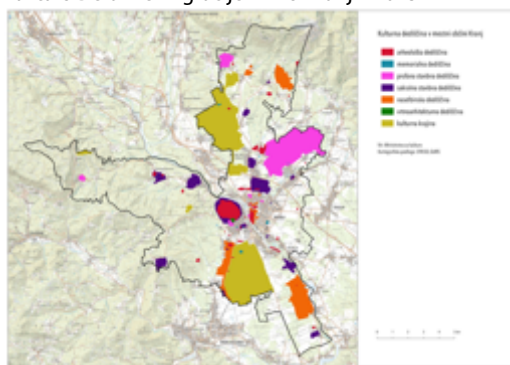
Karta 5 Prebivalstvo po naseljih MO Kranj v 2022



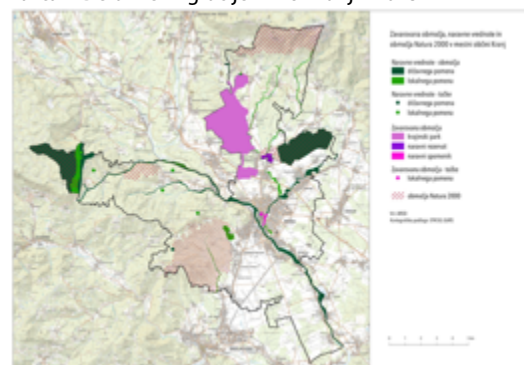
Karta 6 Delovne migracije iz MO Kranj v 2023



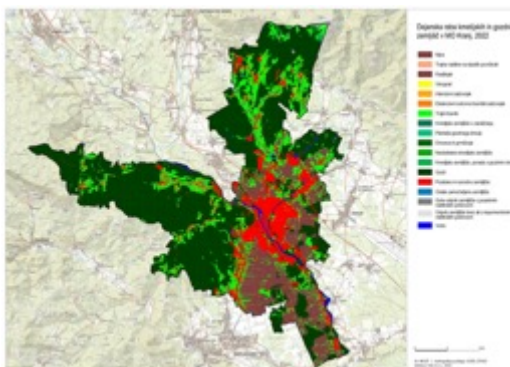
Karta 7 Delovne migracije v MO Kranj v 2023



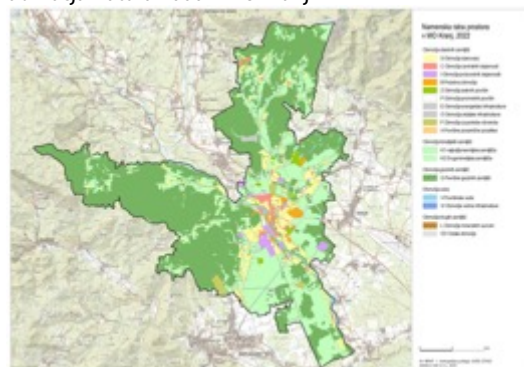
Karta 8 Območja kulturne dediščine v MO Kranj



Karta 9 Zavarovana območja, naravne vrednote in območja Natura 2000 v MO Kranj



Karta 10 Dejanska raba kmetijskih in gozdnih zemljišč v MO Kranj, 2022



Karta 11 Namenska raba prostora v MO Kranj po veljavnem OPN

Tabela 4 SWOT-analiza razvojne situacije

	PREDNOSTI	SLABOSTI	PRILOŽNOSTI	TVEGANJA	→ IZZIVI
UPRAVLJANJE MESTA	- upravno, poslovno, trgovsko in izobraževalno središče Gorenjske - 3. največja občina v Sloveniji – kritična masa - medobčinsko in regijsko sodelovanje - veljavni občinski prostorski načrt in sektorski programi: LEK, CCC, SEAP, OPVO, OCPS, turizem, kultura, sociala, mladi - zmogljivosti javnih zavodov in podjetij - aktivno delovanje krajevnih skupnosti - odpiranje mestne uprave občanom - varno mesto, regijske reševalne službe - izkušnje z izvajanjem velikih, inovacijskih, JZP in tudi mednarodnih projektov - platforma Pametni Kranj - sodelovanje v regijskih, državnih in mednarodnih telesih	- pomanjkljiva koordinacija in sposobnost strateškega upravljanja razvoja in procesov sprememb v skupnosti in prostoru - odsotnost širše inovacijsko-razvojne klime - pomanjkanje urbane identitete - sodelovanje med subjekti na vseh ravneh - razpršenost in podvajanje storitev in projektov javnih zavodov, razvojne agencije in NVO - osredotočanje na infrastrukturo, manj na storitve - primanjkljaj kompetenc uprave MOK v podsistemi: strateško vodenje, upravljanje prenov DUO, trajnostna gradnja, razumevanje podnebnih sprememb in podnebne nevtralnosti, financiranje - zasebno lastništvo DUO - nizek investicijski potencial proračuna MOK - nadzor učinkovitosti porabe proračuna	- pozicionirati Kranj kot idealno okolje za bivanje in poslovanje med Ljubljano, Alpami in letališčem - vključevanje občanov v delovanje in življenje mesta - mreža partnerskih mest - spreminjanje modela delovanja – MOK kot iniciator - EU in drugi viri, vključno s finančnimi mehanizmi - izraba virov in znanj Misije 100 - podnebno nevtralnih mest - organizacijska, informacijska in stroškovna optimizacija poslovanja javnih storitev - krepitev medobčinskih služb	- nadaljnji pritisk na tekočo porabo – zmanjševanje prihodkov proračuna - poglobljanje neenakosti med mestom in podeželjem - neizvajanje strategije: prilagajanje vsako-kratnemu vodstvu MOK - pomanjkanje podpore in sodelovanja države - ustreznost finančnih predpostavk strategije - rast privlačnosti in ponudbe storitev Ljubljane in okoliških občin	Izziv 1: Podoba mesta in razvojna energija Izziv 2: Sodelovanje in kompetence na vseh ravneh Izziv 3: Regionalna vloga Kranja Izziv 4: Sobivanje mesta in podeželja Izziv 16: Finančno vzdržno upravljanje
GOSPODARSTVO, TEHNOLOGIJE IN ZNANJE	- dostopna lokacija: Ljubljana, letališče, avtocesta, železnica - visoka kakovost bivanja - koncentracija IKT in tehnoloških podjetij ter tovrstnih kompetenc - temeljno podjetniško-inovacijsko okolje - rast in vstop novih malih in srednjih podjetij - sedež podpornih in finančnih institucij - srednje, višje, visoke šole, MIC, OpenLab, Kovačnica - Brdo, mednarodni kongresni center - delujoča socialna podjetja - neformalno in vseživljenjsko učenje - stari Kranj – kulturni spomenik z objekti kulturne dediščine - močna mreža za lokalno samooskrbo - dostop do visokozmogljivega širokopasovnega omrežja	- odvisnost od delovnih mest v Ljubljani - izguba moči nekdanjih nosilcev gospodarskega razvoja - neskladje na trgu dela-pomanjkanje domačega in kompetentnega kadra - pomanjkanje poslovnih lokacij za rast domačih MSP - nezadostna gospodarska in turistična prepoznavnost - ni lokalnih finančnih spodbud za podjetništvo, inovativnost, turizem, kmetijstvo - omejen dostop do vrhunskega znanja in RR v Kranju - nedokončan proces revitalizacije starega Kranja - neurejena mestna tržnica - objekti dediščine in njihovi programi niso zadostno razvojno atraktivni in tržno usmerjeni	- komunalno opremljanje PC Hrastje - start-up (zagoni novih podjetij), podjetniške in kreativne iniciative - pritegovanje perspektivnih zagonskih podjetij in posameznikov v Kranj - navezovanje na potenciale regije: letališče, turizem, Brdo kot protokolarni in športni center - pospešena digitalizacija in uvajanje pilotnih rešitev umetne inteligence v mestne storitve - turizem, kultura, zdravstvo, šport – kot poslovna priložnost - pospešitev uvajanja konceptov krožnega gospodarstva v prakso - uvajanje in razvoj lastnih novih izobraževalnih programov na vseh ravneh	- pridobivanje novih in nadomeščanja upokojenih kadrov - nezmožnost sledenju tehnološkemu napredku - pretežno zasebno in zelo razpršeno lastništvo v DUO in starem Kranju - dolgotrajni postopki prostorskega načrtovanja - novi globalni ekonomski modeli - nestabilno globalno ekonomsko, politično in varnostno okolje	Izziv 5: Delovna mesta, kadri, rast podjetij in inovativnost Izziv 6: Koncentracija IKT in tehnoloških podjetij Izziv 13: Revitalizacija starega Kranja Izziv 12: Prostorska politika

	PREDNOSTI	SLABOSTI	PRILOŽNOSTI	TVEGANJA	→ IZZIVI
OKOLJE IN PROSTOR	- Kranj, regijsko središče, - dobre prometne povezave (avtocesta in železnica, bližina letališča) - v preteklosti prenovljene javne površine in infrastruktura v mestnem središču - sodobna in zmogljiva čistilna naprava - izboljšano upravljanje z naravnimi viri: zmanjšanje svetlobnega onesnaževanja, povečanje sortiranja in recikliranja odpadkov, zmanjšanje porabe energije v javnih objektih - sodoben električni vozni park mestnega potniškega prometa - delujoč in razvejan sistem izposoje koles - atraktivna krajinska podoba, sotočje rek s kanjoni, številne naravne vrednote in Natura 2000 - odločitev mesta za doseganje ciljev podnebne nevtralnosti do leta 2030	- visoka stopnja motorizacije in odvisnost od osebnega vozila - slaba pretočnost prometa in zmogljivost mestnih vpadnic in obvoznih cest - obremenjenost naselij s prometom – prostorsko-prometni in socialni konflikti - nepopolno omrežje kolesarskih in peš - nizka raba mestnega potniškega prometa - visoki izpusti CO₂ iz prometa, odpadkov - opuščeni objekti in razvrednotene površine: industrijska DUO, opuščeni ali slabo izkoriščeni dediščinski in družbeni objekti - kanalizacijsko omrežje v aglomeraciji Kranj - vodovodne izgube na obstoječem omrežju - nepovezanost prometnih podsistemov - pomanjkanje parkirišč, parkirna politika - odsotnost upravljanja z biodiverzitetno in mestnimi gozdovi	- celostna prometna politika in sodobni koncepti trajnostne mobilnosti - izgradnja dodatnih železniških povezav z Ljubljano in letališčem - degradirana območja – prostor za nove dejavnosti - uvajanje konceptov novega evropskega Bauhausa v prakso - izraba virov in znanj - Misije 100 podnebno nevtralnih mest - vključevanje obvodnega prostora in zelenih površin v urbanistično načrtovanje - rast okoljske in podnebne ozaveščenosti - učinkovito in trajnostno gospodarjenje z naravnimi viri, zemljišči, zeleno in modro infrastrukturo	- nepripravljenost lastnikov zemljišč in objektov za prodajo oz. sklenitev služnosti - roki za izgradnjo kanalizacijskega omrežja v aglomeracijah >2.000 PE - pritisk na kulturno krajino in izginjanje tradicionalne podobe (npr. kozolci, stari sadovnjaki ...) - večja izrazitost vpliva podnebnih sprememb (poplavno ogrožena območja Kranj ob vodotokih, toplotni otoki ...)	Izziv 12: Prostorska politika Izziv 9: Prometni sistem in infrastruktura Izziv 10: Upravljanje z naravnimi viri Izziv 11: Podnebne spremembe in razogljičenje mesta Izziv 15: Sodelovanje z Ljubljano in evropskimi urbanimi središči
PREBIVALCI IN SOCIALNA VKLJUČENOST	- relativno stabilna demografska slika glede na Slovenijo - stabilna in kompetentna mreža javnih zavodov na področju izobraževanja, socialno-zdravstvenih, kulturnih in športnih storitev - energetske sanirani družbeni objekti - pestra mreža, ponudba programov, dogodkov in zmogljivosti NVO s področja socialnega varstva in mladine - regijsko, državno in tudi mednarodno uveljavljene kulturne in športne prireditve - prodorne regijske kulturne ustanove (knjižnica, gledališče, galerija, muzej) - raznovrstna ljubiteljska kulturna dejavnost - razvejana mreža športnih objektov po območju MOK - tradicija nekaterih športnih panog v Kranju	- staranje prebivalstva in povečevanje deleža starejših na d 65 % - integracija tujcev v življenje lokalne skupnosti - neustrezni in premajhni prostori vrtcev in OŠ - pomanjkanje prostora za širjenje in razvoj zdravstvene in lekarniške dejavnosti - nepreglednost ponudbe socialnih in izobraževalnih storitev za odrasle - pomanjkanje javnih neprofitnih stanovanj in stanovanj za mlade - funkcionalno neustrezni in premalo izkoriščeni večnamenski objekti po KS - vzdrževanje kulturne infrastrukture - nepreglednost zmogljivosti in zasedenosti obstoječe kulturne in športne infrastrukture - ni koncertne dvorane za zahtevne produkcije - potrebe po specializiranih športnih objektih primanjkljaj oskrbnih storitev na podeželju	- potrjene pomembne državne naložbe: - regijska bolnišnica - širitev zmogljivosti doma za starejše - spreminjanje življenjskega sloga – potreba po kakovostnem in aktivnem preživljanju prostega časa ter zdravem okolju - krepitev civilne družbe - večnamenska raba javnih športnih, kulturnih in šolskih objektov - vključevanje razvojnih ciljev MOK v programe vrtcev in šol - nastajajoče nove kreativne umetniške skupine in programi - aktiviranje dediščine za kreativnost in razvoj - porast gibanja v naravi	- pridobivanje novih in nadomeščanja upokojenih kadrov v javnih službah - staranje prebivalstva - slabšanje življenjskega standarda – povečevanje socialnih stisk - neustrezno ali prepočasno prilagajanje zakonodajnega okvira (integracija tujcev, financiranje občin, posegi v prostor ...)	Izziv 3: Regionalna vloga Kranja Izziv 4: Sobivanje mesta in podeželja Izziv 7: Mladi in mlade družine Izziv 8: Staranje skupnosti Izziv 14: Spreminjanje življenjskega sloga



5.

.....

VIZIJA
KRANJA
2030+

.....

5 Vizija Kranja 2030+

Razvojna vizija Kranja 2030+ predstavlja dolgoročen pogled na celostni razvoj urbanega območja in mestne občine kot celote. Prikazuje smeri za delovanje Mestne občine Kranj v prihodnje ter nakazuje okvire in načine za doseganje vizije. Glavne elemente vizije razvoja Kranja iz leta 2016 ohranjamo, smiselno pa jo nadgrajujemo s cilji Misije 100 podnebno nevtralnih mest EU do leta 2030 in tremi ključnimi razvojnimi usmeritvami, ki jih EU nakazuje v Kompas za konkurenčnost Evropske unije (januar 2025): inovativnost, razogljičenje in varnost. Razmere namreč na vseh ravneh terjajo prilagajanje novim globalnim okoliščinam, tveganjem in priložnostim kakor tudi ambicijam mesta. Osvežena vizija zagotavlja, da načrtovanje odseva spremembe, ki so se zgodile od leta 2016, potrebe današnjih generacij in pričakovane trende v naslednjih letih.

Kranj 2030+ je mesto novih priložnosti za vse.

Je prvo pametno in podnebno nevtralno mesto v Sloveniji. To pomeni, da bo Kranj 2030+ trajnostno, napredno in meščanom prijazno **središče Gorenjske** z visoko urbano kakovostjo bivanja, varno in odpornejše na podnebne in druge zunanje spremembe.

- Prepoznano bo kot odprt prostor, kjer je enostavno uresničevati podjetniške ideje. Naklonjeno bo novim tehnologijam in spodbujanju mladih talentov. Postalo bo referenčno mesto za uvajanje novih rešitev na osnovi sodobnih informacijsko-komunikacijskih in zelenih tehnologij.
- Kranj bo vsem generacijam omogočal dobro počutje, aktiven, zdrav in ustvarjalen življenjski slog v varnem alpskem okolju.
- Mesto bo s trajnostnimi mobilnostnimi sredstvi prometno odlično povezano z okolico, bližnjo Ljubljano, letališčem in podeželjem. Osebni prevoz bodo postopno nadomeščali javni prevoz, kolesarjenje in hoja. S pomočjo pametnih rešitev bodo javne storitve mesta učinkovitejše in prijaznejše za uporabnike.
- Stari Kranj bo kot središče urbanega kulturnega utripa privlačen za bivanje, ustvarjanje, druženje in turistični obisk.
- S skrbnim in učinkovitim ravnanjem po načelih krožnega gospodarstva in z rabo degradiranih urbanih območij bomo ohranjali okolje, naravne vire, gozdove in kulturno dediščino Kranja za prihodnje rodove. Kmetijska zemljišča bomo v največji možni meri namenjali pridelavi lokalne hrane, podeželje pa ohranjali poseljeno.

Vizijo lahko uresničimo le skupaj, zato Kranj omogoča priložnosti vsem, ki želijo v mestu uresničiti poslovne in osebne potenciale.

5.1 Načela razvoja

Osvežena vizija Kranj 2030+ v ospredje postavlja štiri razvojna načela, ki določajo spremenjen okvir strategij in prednostna tematska področja delovanja.

→ Inovativna pametna skupnost

Po razvojnem krču, ki je pred desetletjem sledil recesiji, se Kranj gospodarsko krepi. S TUS začrtana digitalizacija mesta, gradnja inovacijskega ekosistema in urejanje poslovnih lokacij se uresničujejo in dajejo podlago za širitev koncepta pametne skupnosti v vse segmente lokalnega okolja. Novelirana strategija namenja veliko večjo pozornost kot doslej čistemu prehodu ter spodbujanju ustvarjalnosti in podjetnosti ter aktivaciji degradiranih urbanih območij (DUO). MOK s tem stremi k sodelovanju gospodarstva in celotne skupnosti pri uvajanju sprememb in izboljšav, ki bodo tako na kratek kot tudi na daljši rok prispevale k ustvarjanju trajnostnih delovnih mest, konkurenčnosti in podnebni nevtralnosti Kranja.

→ Podnebna nevtralnost in trajnostni razvoj

Upoštevanje cilja podnebne nevtralnosti mesta do leta 2030 in načel trajnostnega razvoja pomeni zavestno odločitev MOK, da današnji način življenja ter s strategijo postavljeni strateški cilji in ukrepi ne bodo cilja podnebne nevtralnosti mesta do leta 2030 in ogrožali virov in pogojev za zagotavljanje potreb prihodnjih rodov Kranjčanov in Kranjčank. MO Kranj se zaveda, da mora svojim občanom zagotoviti kakovostno, stabilno ter zdravo, naravno in socialno okolje, zato sta trajnostno in oglijično nevtralno delovanje primarni načeli razvoja na vseh tematskih področjih strategije.

→ Celosten in uravnotežen pristop

Strategija je zasnovana na celostnem konceptu, ki zasleduje cilje vseh področij delovanja mesta in vzpostavlja njihove medsebojne povezave. Posamezni ukrepi se medsebojno dopolnjujejo, da bo možno dosegati sinergijske učinke, hkrati pa poskrbeti za uravnotežen pristop med generacijami, sektorji ter mestom in podeželjem.

→ »Življenjskost« in konkurenčnost prostora

V zadnjem desetletju se je močno spremenil življenjski slog. Številni novi dejavniki vplivajo na odločanje mladih, aktivne in starejše generacije, kje in kako bodo najbolj udobno in varno živeli v prihodnje. Strategija zato upošteva dejstvo, da bo Kranj v tekmi za prebivalce in podjetja konkuriral z Ljubljano, okoliškimi občinskimi središči, pa tudi s tujimi mesti. Pri tem pa je ključno, koliko so posamezna mesta sposobna razvijati okolje, ki bo po meri novih generacij. Danes se dejavniki privlačnosti, kot so delo, socialno življenje, varnost, prosti čas, kakovost urbanega prostora in naravnega okolja, tesno prepletajo.

Tabela 5 Ocena dejavnikov privlačnosti in konkurenčnosti Kranja (ocena 2025)

Dejavnik	Neustrezno > spremeniti	Primerno > okrepiti	Zelo dobro > ohraniti
Gospodarska dinamika z raznovrstnimi delovnimi mesti in možnostjo globalnega delovanja	✓		
Občutek sprejetosti: možnost angažiranja v urbano ali podeželsko skupnost		✓	
Javni prostori , ki so prostorni, zeleni, lepo oblikovani in vključujoči	✓		
Raznolikost rekreacijskih, umetniških in kulturnih vsebin		✓	
Kakovost in identiteta grajenega prostora , oblikovanja in skrbi za dediščino		✓	
Razpoložljivost in cenovna dostopnost javne infrastrukture: stanovanj, javnega prevoza, vrtcev, javnih socialnih storitev ...		✓	
Enakovredna obravnava in skrb za vsakega posameznika skozi vsa življenjska obdobja		✓	
Odgovornost do okolja in zdrav bivanjski ekosistem: čist zrak, voda in lokalna oskrba s hrano		✓	



6.

**PREDNOSTNA
TEMATSKA
PODROČJA IN
STRATEŠKI CILJI**



6 Prednostna tematska področja in strateški cilji

Na osnovi osvežene razvojne vizije Kranja 2030+ in nadgrajenih razvojnih načel se novelirana trajnostna urbana strategija namesto na sedem prednostnih tematskih področij osredotoča na šest področij in devet strateških ciljev. Bistvena sprememba novelacije je v pripojitvi nekdanjega samostojnega tematskega področja športa v tematsko področje 5 Kranj, živahno in aktivno mesto. Zasnova strategije in strateški cilji z novelacijo ostajajo smiselno nespremenjeni, podrobneje pa so bili pregledani in glede na nove potrebe in okoliščine preurejeni ukrepi. Poimenovanja ukrepov in kazalniki so prilagojeni kohezijski politiki 2021–2027 in novim usmeritvam delovanja Slovenije in Evropske unije. V nadaljevanju je predstavljen noveliran okvir strategije na šestih prednostnih tematskih področjih s podrobnejšim prikazom strateških ciljev, pričakovanih sprememb (rezultatov), kazalnikov za merjenje učinkov in rezultatov ter naborom ukrepov in predlogov aktivnosti za doseganje opredeljenih razvojnih izzivov in ciljev. Za vsak ukrep so podane programske, naložbene in organizacijske usmeritve ter indikativni nabor predvidenih projektov in aktivnosti, ki se tekom izvajanja smiselno dopolnjujejo. Projekti so časovno, finančno in z vidika prioritete ter nosilcev podrobneje opredeljeni v Izvedbenem načrtu v Prilogi 1.

Prednostna tematska področja (TP) ukrepanja so:

→ TP1 Kranj, inovativno pametno mesto

Strateški cilj 1: Krepimo inovativnost, kreativnost, podjetnost ter tehnološki in gospodarski napredek Kranja.

→ TP2 Kranj, trajnostno mobilno in povezano mesto

Strateški cilj 2: Spreminjamo mobilnostne vzorce in vzpostavljamo hitre, varne in trajnostne prometne sisteme znotraj in izven Kranja.

→ TP3 Kranj, zeleno mesto

Strateški cilj 3: Zagotavljamo trajnostno, krožno in učinkovito upravljanje naravnih virov in energije.

→ TP 4 Kranj, mesto mladih

Strateški cilj 4: Skrbimo za dostopno, kakovostno in ustvarjalno okolje za otroke in mladino.

→ TP5 Kranj, živahno in aktivno mesto

Strateški cilj 5: Skrbimo za prepoznavnost in pestrost kulture, športa in turizma.

→ TP 6Kranj, zdravo in varno mesto

Strateški cilj 6: Ohranjamo varno, zdravo in prijazno socialno okolje.

Horizontalni strateški cilji (H) so:

Strateški cilj 7: Pametno, trajnostno in podnebno nevtrarno upravljam Kranj.

Strateški cilj 8: Skrbimo za finančno vzdržno mestno občino.

Strateški cilj 9: Zagotavljamo skladen razvoj mesta in podeželja.

Tabela 6 Shematski prikaz strateškega modela in logični okvir novelirane Trajnostne urbane strategije Kranj 2030+

Gospodarstvo		Okolje in podnebje		Družbeni in demografski izzivi	
Razvojni izzivi: Podoba mesta, razv. energija (I1) Sodelovanje in kompetence (I2) Delovna mesta, kadri, rast (I5) Koncentracija IKT podjetij (I6) Prostorska politika: DUO (I12)	Razvojni izzivi: Prometni sistemi (I9) Sodelovanje z LJ (I15) Spreminjanje življ. sloga (I14) Sobivanje mesto-podeželje (I4) Razogljičenje (I11)	Razvojni izzivi: Upravljanje z naravnimi viri (I10) Spreminjanje življ. sloga (I14) Prostorska politika (I12) Podnebne spremembe in razogljičenje mesta (I11)	Razvojni izzivi: Mladi in mlade družine (I7) Spreminjanje življ. sloga (I14) Podoba mesta, razv. energija (I1) Regionalna vloga Kranja (I3) Sodelovanje in kompetence (I2)	Razvojni izzivi: Revitalizacija starega Kranja (I13) Podoba mesta, razv. energija (I1) Spreminjanje življ. sloga (I14) Sobivanje mesto-podeželje (I4) Regionalna vloga Kranja (I3)	Razvojni izzivi: Mladi in mlade družine (I7) Staranje skupnosti (I8) Regionalna vloga Kranja (I3) Spreminjanje življ. sloga (I14) Finančno vzdržno upravljanje (I16)
↓	↓	↓	↓	↓	↓
TP1: KRANJ, INOVATIVNO PAMETNO MESTO	TP 2: KRANJ, TRAJNOSTNO MOBILNO IN POVEZANO MESTO	TP 3: KRANJ, ZELENO MESTO	TP 4: KRANJ, MESTO MLADIH	TP 5: KRANJ, ŽIVAHNO IN AKTIVNO MESTO	TP 6: KRANJ, ZDRAVO IN VARNO MESTO
Strateški cilj 1: Krepimo inovativnost, ustvarjalnost, podjetnost ter tehnološki in gospodarski napredek.	Strateški cilj 2: Spreminjamo mobilnostne vzorce in vzpostavljamo hitre, varne in trajnostne prometne povezave.	Strateški cilj 3: Zagotavljamo trajnostno, krožno in učinkovito upravljanje z naravnimi viri in energijo.	Strateški cilj 4: Skrbimo za dostopno, kakovostno in ustvarjalno okolje za otroke in mladino.	Strateški cilj 5: Skrbimo za prepoznavnost in pestrost ponudbe kulture, športa in turizma.	Strateški cilj 6: Ohranjamo varno, zdravo in prijazno socialno okolje.
Kazalnik rezultata - ciljna vrednost 2023/2030/2035: - K1.1 Delovna mesta v MOK (+ 23.500/26.000/26.500) - K1.2 Dodana vrednost/ zaposlenega (107/95/>100 indeks na RS povprečje) - K1.3 Uporabniki mestne kartice (-/10.000/15.000)	Kazalnik rezultata - ciljna vrednost 2023/2030/2035: - K2.1 (OI0.1) Zmanjšanje izpustov CO ₂ (-/113.265t/-113.265t) - K2.2 Dodana vrednost/ mejnih vrednosti PM 10 (<35/<20/<15) - K2.3 (OI2.2) Obremenitev vpadnic v PLDP (-/znižanje/znižanje)	Kazalnik rezultata - ciljna vrednost 2023/2030/2035: - K3.1 Letna poraba primarne energije javnih stavb MOK (RCR26) (-25 %/ -7 %/- 9 %) - K3.2 (=K2.1) Zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov-eKV. CO ₂ (-/113.265t/-113.265t) - K3.3 Kakovost reke Save (ohraniti/najmanj ohraniti) - K3.4 Kakovost reke Kokre s pritoki (-/izboljšati /izboljšati)	Kazalnik rezultata - ciljna vrednost 2023/2030/2035: - K4.1 Delovno aktivno prebivalstvo z višje in visokošolsko izobrazbo (-37%/38%/38,5%) - K4.2 Stopnja brezposelnosti med mladimi 15–24 (10%/ <5%/<5%) - K4.3 Prebivalstvo MOK – indeks rasti na 2014 (101/104,5/106)	Kazalnik rezultata - ciljna vrednost 2023/2030/2035: - K5.1 Povečanje števila nočitev (80.000/ 140.000/150.000) - K5.2 Obiskovalci Gorenjskega muzeja (65.450/70.000/80.000) - K5.3 Občani MOK, ki so člani Mestne knjižnice Kranj (11.400/13.000/14.500) - K5.3 Prebivalci v redni športni vadbi (50%/50%/50 %) - K5.5 Telesni fitnes otrok (51/ rast)	Kazalnik rezultata - ciljna vrednost 2023/2030/2035: - K6.1 Prejemniki den. soc. pomoči (-/ohraniti/ohraniti raven) - K6.2 Zdravje ljudi: odzivnost v SVIT (70%/70%/70%) - K6.2.2 Zdravje: Umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja (znižati/znižati) - K6.3 Število kaznivih dejanj, kršitev (znižati/znižati) - K6.4 Stanovanja, vsa (+1.500)
Operativni cilji: 1.1 Povečati privlačnosti KR kot poslovne lokacije 1.2 Sistematično vzgajati talente in graditi pozitivno podjetniško- inovacijsko ter izobraževalno okolje 1.3 Spodbuditi prehod k prehranski samooskrbi, krožnemu gospodarstvu in socialnemu podjetništvu 1.4 Postati referenčno mesto za uvajanje rešitev pam. mesta 1.5 Povečati dodano vrednost	Operativni cilji: 2.1 Zmanjšati rabo avtomobila na kratke razdalje 2.2 Vzpostaviti osrednjo kolesarsko, peš in parkirno infrastrukturo 2.3 Urediti sodobno večmodalno potniško vozlišče in sistem mobilnostnih storitev 2.4 Izboljšati pretočnost cestnega obroča in mestnih vpadnic 2.5 Izboljšati varnost lokalnega cestnega omrežja	Operativni cilji: 3.1 Opremiti vse aglomeracije s skupno obremenitvijo enako ali večjo od 2.000 PE s sistemi za odvajanje in čiščenje odpadnih voda 3.2 Zmanjšati porabo energije v javnih objektih v lasti MOK 3.3 Povečati energetske neodvisnosti MOK 3.4 Zmanjšati količine komunalnih odpadkov 3.5 Povečati obseg, kakovost in dostopnost zelenih površin	Operativni cilji: 4.1 Šolski mladini zagotoviti zadostno, kakovostno in varno OŠ-okolje 4.2 Zagotoviti dostopnost do vrtca vsem predšolskim otrokom 4.3 Spodbuditi odpiranje izobraževalnega sistema lokalnim pobudam 4.4 Zagotoviti kadre in kompetence za prihodnost in dolgoživost družbo	Operativni cilji: 5.1 Izboljšati turistični položaj in prepoznavnost destinacije 5.2 Okrepiti vlogo Kranja kot športnega in kulturnega središča regije 5.3 Povečati obisk in privlačnost starega Kranja 5.4 Varovati identiteto in poseljenost podeželja 5.5 Postopno dopolnjevati javno športno in kulturno infrastrukturo, vključno z odprtimi prostori	Operativni cilji: 6.1 Vzpostaviti prostorske pogoje za razvoj zdravstva 6.2 Razviti nove storitve skrbi za starejše in ranljive skupine 6.3 Izboljšati pogoje bivanja v urbanih soseskah 6.4 Okrepiti pripravljenost enot civilne zaštite

Gospodarstvo		Okolje in podnebje		Družbeni in demografski izzivi	
Kazalnik učinka - ciljna vrednost 2023/2030/2035:	Kazalnik učinka - ciljna vrednost 2023/2030/2035:	Kazalnik učinka - ciljna vrednost 2023/2030/2035:	Kazalnik učinka - ciljna vrednost 2023/2030/2035:	Kazalnik učinka - ciljna vrednost 2023/2030/2035:	Kazalnik učinka - ciljna vrednost 2023/2030/2035:
- K1.4 Aktivirane površine za gospodarstvo (+10/20/30 ha) - K1.5 Število podprtih MSP (80/300/450) - K1.6 Mladi v programih ustvarjalnosti (1000/2.100/3.600) - K1.7 Socialna podjetja (7/7/7) - K1.8 Penetracija širokopasovnega dostopa hitrosti 100Mb/s (70/100/100 %) - K1.9 Raznovrstnost ponudbe izobraževalnih programov v SŠ, VŠ in VS (45/43/45) - K1.19 Delež oskrbe z lokalno hrano v javnih zavodih MOK (-/60/70%)	- <u>K2.4 Uporabniki MPP -število potnikov, ki uporabljajo nov ali posodobljen javni prevoz (RCR62) (850.000/900.000/1,1 mio)</u> - K2.5 Kolesarsko omrežje – Namenska kolesarska infrastruktura (RCO58) (74/80/92 km) - K2.6 Kolesarji – število potnikov, ki uporablja namensko kolesarsko infrastrukturo (RCR64) (/150.000/200.000) - K2.7 Dolžina obnovljenih cest (65/65/80) - <u>K2.8 Delež mestnih avtobusov in vozil javnih služb MOK na alternativni pogodbi (+/-/100%/100%)</u> - <u>K2.9 Infrastruktura za alternativno gorivo (RCO59): število (76/130/190)</u> - <u>K2.10 Mesta z novimi ali posodobljenimi digitaliziranimi sistemi mestnega prometa (RCO60) (0/1/1)</u>	- K3. K3.5 Delež ločeno zbranih odpadkov (80%/80%/85) - K3.6 Obseg komunalnih odpadkov na prebivalca (-/-10%/-20% na 2021) - <u>K3.7 Dolžina novih ali nadgrajenih cevi v javnem omrežju za zbiranje odpadne vode (RCO31) (-/+18 /+33 km)</u> - <u>K3.8 Priključenost aglomeracij <2.000 PE/ha na sekundarno kanalizacijo (RCR42) (95%/98%/98%)</u> - <u>3.9 Dolžina novih ali nadgrajenih cevi v distribucijskih sistemih javnega vodovoda (RCO30) (-/+4 /+13 km)</u> - <u>3.10 Prebivalci, priključeni na izboljšan javni vodovod (RCR41) (0/povečanje/povečanje)</u> - <u>K3.11 Površina energetskega obnove stavb MOK (RCO19 Javne stavbe z boljšo energijsko učinkovitostjo (50.000/70.000 /80.000 m²)</u> - <u>K3.12 Skupna proizvodnja energije iz OVE (sončne elektrarne MOK in Komunale Kranj) (RCR31) (500/7.400/10.000 MWh)</u> - <u>K3.12 Zgrajena ali nadgrajena zelena infrastruktura (RCR36) (-/5/7)</u>	- K4.4 Vključenost vseh otrok v vrtce (% med vsemi otroki, starimi 1–5) s prebivališčem v MOK (80%/83%/85%) - K4.5/1 Dostopnost IKT v kranjskih OŠ (4,5/4,2/4 učenca/napravo) - K4.5/2 Povprečna starost IKT opreme v OŠ (6,5/ 6,2/<6 let) - K4.6 Delež kranjskih OŠ s programom podjetništva in ustvarjalnosti (100%/100%/100%) - K4.7 Udeleženci vseživljenjskega izobraževanja (4.950/10.830/11.370) - K4.8 Javne (izobraževalne) stavbe, zgrajene ali prenovljene (4.400/6.000/10.000 m2)	- K5.6 Delež praznih lokalov v starem Kranju (20%, >10 %, >10%) - K5.7 Javne (kulturne, športne) stavbe zgrajene ali prenovljene (2500 /4.500, 6.5000 m²) - K5.8 Inovativni projekti na podeželju (3/3/4) - K5.9 Samostojni delavci v kulturi (62/72/75) - K5.10 Večji odmevni kulturni projekti (-/2/4) - K5.11 Število kategoriziranih športnikov (423/455/465) - K5.12 Status vodilne in platinasti znak zelene destinacije (-/DA/DA) - K5.13.1 Površine pokritih športnih objektov (528/555/570) - K5.13.2 Površine nepokritih športnih objektov (3.697/ 3.700/ 3.800)	- K6.5 Upor. pomoči na domu in dolgotrajne oskrbe (250/400, zvišati/zvišati) - K6. Nove socialno-varstvene, zdravstvene in druge storitve (zvišati/zvišati) - K6.7 Javna najemna stanovanja v lasti MOK in SSRS (440/680/800)
Legenda: Kazalniki: Podčrtani kazalniki so identični, kot se pojavljajo v ukrepih Programa Evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027.					

TP1: KRANJ, INOVATIVNO PAMETNO MESTO	TP 2: KRANJ, TRAJNOSTNO MOBILNO IN POVEZANO MESTO	TP 3: KRANJ, ZELENLO MESTO	TP 4: KRANJ, MESTO MLADIH	TP 5: KRANJ, ŽIVAHNO IN AKTIVNO MESTO	TP 6: KRANJ, ZDRAVO IN VARNO MESTO
Strateški cilj 1: Krepimo inovativnost, ustvarjalnost, podjetnost ter tehnološki in gospodarski napredek.	Strateški cilj 2: Spreminjamo mobilnostne vzorce in vzpostavljamo hitre, varne in trajnostne prometne povezave.	Strateški cilj 3: Zagotavljamo trajnostno, krožno in učinkovito upravljanje z naravnimi viri in energijo.	Strateški cilj 4: Skrbimo za dostopno, kakovostno in ustvarjalno okolje za otroke in mladino.	Strateški cilj 5: Skrbimo za prepoznavnost in pestrost ponudbe kulture, športa in turizma.	Strateški cilj 6: Ohranjamo varno, zdravo in prijazno socialno okolje.
↓	↓	↓	↓	↓	↓
Ukrep 1.1. Poslovna lokacija Kranj 2030: PC HRASTJE 2035: REVITALIZACIJA PRIMSKOVO	Ukrep 2.1 Nova mobilnostna kultura 2030: KR BREZ AVTA - PILOT 2035: KR BREZ AVTA - ŠIRITEV	Ukrep 3.1 Občina brez odpadka 2030: CENTER ZARTA 2030: PRETOVORNA POSTAJA	Ukrep 4.1 Dostopno, zadostno in kakovostno OŠ okolje 2030: PP/OŠ KOKRICA – FAZA 1 2035: PP/OŠ KOKRICA – FAZA 2	Ukrep 5.1 Središče kulturne ustvarjalnosti in dogodkov Gorenjske 2030: KULTURNA PRESTOLNICA 2035: KULT. INFRASTRUKTURA	Ukrep 6.1 Dostopno zdravstvenih storitev in krepitev zdravja 2030: ZDRAVSTVENI CENTER 2035: REGIJSKA BOLNICA
Ukrep 1.2. Talenti, inovativnost, podjetnost 2030: PLATFORMA TIP 2035: INOVACIJSKO SREDIŠČE	Ukrep 2.2 Trajanstni večmodalni mobilnostni sistem 2030: E-POLNILNI HUB 2035: CENTRALNO POTNIŠKO VOZLIŠČE	Ukrep 3.2 Nadgrajena okoljska infrastrukturna 2030: OPREMLJANJE AGLOMERACIJE KRANJ 2035: ZALEDNE VODE STRAŽIŠČE	Ukrep 4.2 Dostopno, zadostno in kakovostno okolje za predšolsko varstvo 2030: VRTEC SONČEK PLANINA 2035: VRTEC ČEBELICA	Ukrep 5.2 Upravljanje procesa prenove in trženje starega Kranja 2030: MESTNA TRŽNICA 2035: KULTURNA ČETRTE 2.0	Ukrep 6.2 Raznovrstnost storitev in infrastrukture za starejše 2030: DOM ZA STAREJŠE OBČANE 2035: OSKRBOVANA STANOVANJA
Ukrep 1.3. Trajanstno, socialno in krožno gospodarstvo 2030: GOSPODARSKE SIMBIOZE 2035: KROŽNA RABA NAR. VIROV	Ukrep 2.3 Infrastruktura za kolesarje in pešce 2030: PREMOSTITVENI OBJEKTI 2035: KOLESARSKA AVTOCESTA KR-LJ IN POVEZAVE S SOSEDI	Ukrep 3.3 Energetsko učinkovita in neodvisna občina 2030: DALJINSKI SISTEMI (PLANINA, VODOVODNI STOLP, ZLATO POLJE) 2035: RABA IND. TOPLOTE	Ukrep 4.3 Razvoj kariere in kadrov za Kranj 2030: KARIERA JAVNE SLUŽBE MOK 2035: KARIERA KRANJ	Ukrep 5.3 Prepoznavna trajnostna turistična destinacija 2030: PRISTNA DOŽIVETJA ZA OBISOVALCE IN PREBIVALCE 2035: TURISTIČNI POSPEŠEVALNIK	Ukrep 6.3 Socialna aktivacija in vključevanje ranljivih skupin 2030/235: BIVANJSKE ENOTE ZA RANLJIVE SKUPINE
Ukrep 1.4: Urbano kmetijstvo in prehranska samooskrba 2030: NAMAKALNI SISTEM 2035: EKSPERIMENTALNA PROIZVODNJA HRANE V DUO	Ukrep 2.4 Urejanje lokalnih cest, mostov in mirujočega prometa 2030: MOSTOVI 2035: PARKIRNA HIŠA NA OBROBJU STAREGA MESTNEGA JEDRA	Ukrep 3.4 Podnebno odporno upravljanje prostora in okolja 2030: ZELENÍ OPN 2035: SISTEM OKOLJSKIH MONITORINGOV	Ukrep 4.4 Nadgradnja izobraževanja odraslih, vseživljenjskega in medgeneracijskega učenja 2030: MREŽA ZA VŽU 2035: MEDGENERACIJSKI PROGRAMI NA PODEŽELJU	Ukrep 5.4 Aktivno varovanje identitete in poseljenosti kranjskega podeželja 2030: KOZOLCI 2035: SKUPNOSTNI OBJEKTI	Ukrep 6.4 Dostopna stanovanja in prijazne stanovanjske soseske 2030: STANOVANJSKA SOSESKA OB SAVI 2035: JAVNI STANOVANJSKI PROJEKT 2
Ukrep 1.5: Pametni Kranj 2030: DIGITALNA PLATFORMA 2035: PODATKOVNA INFRASTRUKTURA	Ukrep 2.5 Dograjevanje osrednjega prometnega obroča in povezave z LJ 2030: BLEIWEISOVA-KIDRIČEVA 2035: DRUGI TIR LJUBLJANA – KRANJ (RS) 2035: VPADNICE +OBVOZNICE (RS)	Ukrep 3.5 Zeleni in modri sistemi 2030: KANJON KOKRE 2035: BIODIVERZITETNE TOČKE (manj toplotnih otokov)	Ukrep 4.5 Mladinska politika 2030: MLADINSKI CENTER	Ukrep 5.5 Središče športa in aktivnega življenjskega sloga 2030: LEDENA DVORANA 2035: NSČ BRDO	Ukrep 6.5 Zagotavljanje varnosti 2030: NADSTREŠNICA GARS 2035: REGIJSKO LOGISTIČNO IN IZOBRAŽEVALNO SREDIŠČE ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE
H1 TRAJNOSTNO, PAMETNO IN PODNEBNO NEVTRALNO UPRAVLJANJE KRANJA VSE NA ENEM MESTU - SREDIŠČE PRIHODNOSTI					
H2 FINANČNO VZDRŽNA MESTNA OBČINA PARTICIPATIVNI PRORAČUN					
H3 SKLADEN RAZVOJ MESTA IN PODEŽELJA CELOSTNI PROJEKTI ZAOKROŽENIH OBMOČIJ S POSEBNIMI RAZVOJNIMI IZZIVI					

6.1 Tematsko področje 1: Kranj, inovativno pametno mesto

Strateški cilj 1: Krepimo inovativnost, ustvarjalnost, podjetnost ter tehnološki in gospodarski napredek Kranja.

Razvojni izzivi

- Delovna mesta z visoko dodano vrednostjo, rast podjetij in naložb
- Koncentracija IKT podjetij in podjetij sodobnih tehnologij
- Prostorska politika: potencial degradiranih urbanih območij

Razvoj Kranja je v preteklih desetletjih opredeljevala močna industrija. Občina in njene dejavnosti so z njim doživljale vzpone, a tudi težavna prestrukturiranja. Danes mesto in njeno podjetništvo deluje v globalnih okoliščinah. Podjetja in delovna mesta se selijo tja, kjer bodo najbolj učinkovito in konkurenčno dosegala svoje poslovne cilje. Izkušnje z gospodarsko krizo in posledično izgubo delovnih mest pred desetletjem kakor tudi ranljivost, ki smo jo občutili med pandemijo covid-19 in poplavi leta 2023 ter nova globalna varnostna tveganja terjajo kontinuirano skrb za konkurenčnost in odpornost lastne gospodarske osnove, kakor tudi spodbujanje njegove inovacijske in trajnostne preobrazbe. V ambiciji, da Kranj ponovno postane dinamično jedro gospodarstva regije in Slovenije, igra pomembno vlogo tudi Mestna občina Kranj.

TUS v tem pogledu gradi na bolj strateškem pristopu k razvoju poslovnih lokacij in digitalnega okolja ter vzpostavljanju odzivnega inovacijskega in izobraževalnega ekosistema. Dobre prakse v vzgoji mladih talentov in podpore zagonskim podjetjem iz prvega obdobja TUS je smiselno razširiti, jih medsebojno bolje povezati ter vanje pritegniti prebojna slovenska in mednarodna podjetja ter posameznike iz širšega prostora in tujine. Pri tem bo MOK še naprej gradila na potencialu domačih IKT podjetij ter krepila položaj referenčnega mesta za uvajanje novih tehnoloških rešitev pametnega mesta. Nadalje bo MOK spodbujala zeleni prehod podjetij v trajnostno in krožno gospodarstvo, ukrepe za večjo prehransko samooskrbo in neodvisnost ter socialno podjetništvo. Takšno delovanje mora poleg drugih dejavnikov voditi k okolju, ki bo privlačno za nameščanje podjetij in kakovostnih delovnih mest in ustvarjanje nadpovprečne dodane vrednosti v kranjskem gospodarstvu.



Večji poudarek gospodarskemu razvoju so že leta 2015 opredelili občani, sodelujoči v procesu priprave TUS. Med drugim je 83 % anketiranih Kranjčanov »delo, ekonomsko in socialno varnost« opredelilo kot »zelo pomemben« dejavnik življenja v mestu, »gospodarsko uspešnost in podjetnost« pa 77 % sodelujočih. Novo poslovno vizijo Kranja kot zelo ali vsaj pomembno pričakuje kar 90,5 % sodelujočih.¹¹ V podobni anketi ob vmesnem vrednotenju TUS leta 2023, so občani zadovoljstvo z gospodarsko in podjetniško dinamiko kako tudi splošno ambicioznost mesta ocenili s povprečno oceno 2,5 od 4.¹²

Operativni cilji

- Cilj 1.1. Povečati privlačnosti Kranja kot poslovne lokacije
- Cilj 1.2 Sistematično vzgajati talente, graditi podjetniško-inovacijsko in izobraževalno okolje
- Cilj 1.3 Spodbuditi prehransko samooskrbo, krožno gospodarstvo in socialno podjetništvo
- Cilj 1.4 Postati referenčno in pilotno mesto za uvajanje rešitev pametnega mesta
- Cilj 1.5 Prispevati k povečanju dodane vrednosti gospodarstva

Pričakovani rezultati 2035

1. Kranj postane **proaktivno in konkurenčno poslovno okolje**, kjer se enostavno uresničujejo podjetniške in inovativne ideje ter zagotavlja rast. Do leta 2035 bo mesto **aktiviralo najmanj 30 ha površin** znotraj obstoječega občinskega prostorskega načrta za podjetniške naložbe, od tega vsaj eno lokacijo znotraj degradiranih urbanih območij in eno lokacijo za izvajanje prototipiranja s področja robotike in umetne inteligence.
2. Inovacijski in izobraževalni ekosistem Kranja bosta v različnih oblikah **na letni ravni podprla najmanj 30 novih, prednostno zagonskih inovativnih in potencialnih podjetij** ter v program mladih prebojnikov vključila najmanj eno tretjino vsake osnovnošolske generacije. Mesto bo na vseh ravneh dijakom in študentom ponujalo **sodobne izobraževalne programe** za potrebe in kompetence 21. stoletja.
3. Kranj je spodbudno za rast **krožnih rešitev in socialno-podjetniških programov**.
4. V kranjskih javnih zavodih bo več **kot 70 % hrane lokalnega in ekološkega izvora**.
5. Delovanje in ponudbo mesta učinkovito podpirajo **digitalne storitve, številne med njimi temeljijo na umetni inteligenci ter drugih sodobnih tehnologijah** (npr. navidezni resničnosti, MR - strojnem učenju in BI - poslovni inteligenci).

Kazalniki

Kazalnik (Cilj 2023/2030/2035)	Enota	Vir	Izhodišče	Cilj	Doseženo	Cilj	Cilj
			2014	2023 ¹³	2023 ¹⁴	2030	2035
Kazalniki rezultata							
K1.1 Delovna mesta v MOK	Število, opazovano leto	SURS	22.552	23.500	25.353	26.000	26.500
K1.2 Dodana vrednost/zaposlenega v gospod. družbah	EUR/ zaposlenega (Indeks na RS)	AJPES	39.344 (98 RS)	107 na RS	55.741 (91 RS)	95 na RS	>100 na RS
K1.3 Uporabniki mestne kartice	Število, opazovano leto	MOK	/	/	1.900	10.000	15.000
Kazalniki učinka							
K1.4 Obseg aktiviranih površin za gospodarstvo	Ha / od tega DUO, kumulativa	MOK	0	10/5	0/0	20/0	30/5
K1.5 Število podprtih malih in srednjih podjetij	Število, kumulativno	MOK, BSC	0	80	133	300	450
K1.6 Mladi vključeni v programe ustvarjalnosti	Število, kumulativno	MOK	0	1.000	300/leto	2.100	3.600
K1.7 Razvitost socialnega podjetništva	Število, opazovano leto	MDDSZ	3	7	6	7	7

¹¹ V spletni anketi o razvojni perspektivi Kranja, objavljeni na www.kranj.si v času od 29. 5. 2015 do 10. 7. 2015, je sodelovalo 97 udeležencev.

¹² Spletna anketa o razvojnem položaju Kranja, objavljena med 20. 4. 2023 in 31. 5. 2023, s 506 sodelujočimi.

¹³ Cilj za leto 2023 je povzet iz osnovnega TUS, sprejetega januarja 2016.

¹⁴ Realizacija za leto 2024 oz. zadnje dosegljivo leto, za katero je podatek na voljo.

Kazalnik (Cilj 2023/2030/2035)	Enota	Vir	Izhodišče	Cilj	Doseženo	Cilj	Cilj
			2014	2023 ¹³	2023 ¹⁴	2030	2035
K1.8 Penetracija širokopasovnega dostopa hitrosti 100Mb/s	% gospodinjstev – naročnikov 100 Mb/s	AKOS	np	70 %	95,51 % (2025)	100 %	100%
K1.9 Raznovrstnost ponudbe izobraževalnih programov v srednjih, višjih in visokih šolah	Število programov, opazovano leto	MOK	37	45	41	43	45
K1.10 Delež oskrbe z lokalno hrano v javnih zavodih MOK	število, kumulativno	MOK			25 %	60 %	70 %

Predvideni ukrepi

Ukrep 1.1 Poslovna lokacija Kranj: proaktivna, konkurenčna in trajnostna

Ukrep 1.2 Ekosistem za konkurenčno gospodarstvo: talenti, inovativnost in podjetnost

Ukrep 1.3 Trajnostno, socialno in krožno gospodarstvo

Ukrep 1.4 Urbano kmetijstvo in prehranska samooskrba

Ukrep 1.5 Pametni Kranj: referenčno mesto za uvajanje novih rešitev na osnovi naprednih tehnologij

Opis ukrepov

6.1.1 Ukrep 1.1. Poslovna lokacija Kranj: proaktivna, konkurenčna in trajnostna

Program: Kranj doslej ni bil dovolj zanimiv za poslovne investitorje, hkrati pa tudi domačim malim in srednje velikim podjetjem ni omogočal kratkoročno urejenih prostorov površin za rast in razvoj. Razlog za takšno stanje je razpršenost lastništva, pomanjkanje sredstev MOK za vnaprejšnja vlaganja v komunalno opremljanje oz. za nakup in sanacijo degradiranih območij ter predvsem odsotnost proaktivnega načrtovanja in upravljanja poslovnih lokacij mesta. V prvem obdobju izvajanja TUS 2016–2023 je MOK zato prostorsko ovrednotila vse obstoječe gospodarske lokacije, umestila širitev poslovnih površin v Občinski prostorski načrt (OPN) ter pripravila oz. posodobila več prostorsko-izvedbenih aktov za poslovne in gospodarske cone. V tem pogledu se MOK v obdobju 2025–2030 prednostno usmerja v:

- komunalno opremljanje, promocijo in zagon 28 ha velikega območja nove poslovne cone – Poslovne cone Hrastje;
- celostno in trajnostno aktivacijo prenove vsaj enega od obstoječih degradiranih industrijskih urbanih območij (DUO) na območju Save od »Tekstilindusa do Planike« in/ali v urbanem središču (Primskovo) v obsegu med 2 do 5 ha;
- preveritev spremenjenih potreb podjetij, morebitno nadaljnjo prilagoditev prostorskih aktov (OPN, OPPN) in oblikovanje strategije s ponudbo mesta za privabljanje dinamičnih in rastočih podjetij iz širšega prostora v Kranj.

V zadnjem desetletju so se bistveno spremenili poslovni modeli delovanja podjetij, zato se ponudba sveže, konkurenčne in privlačne poslovne lokacije danes razume širše od samega zemljišča. V tem pogledu mora Kranj bolje izpostaviti svoje prednosti: digitalne kompetence, vključno z digitalno in razvojno infrastrukturo, prometno dostopnost, ponudbo stanovanj in storitev za kakovostno bivanje v alpskem okolju.

Organizacija: S TUS načrtovana Pisarna za prenovu gospodarskih lokacij zaradi posebnosti vsakega od obravnavanih območij, potrebe po visoko specializiranih znanjih in ključne vloge prevladujočih lastnikov pri razvoju lokacij ni zaživila. Kljub temu bo MOK v naslednjem obdobju okrepila svojo moderatorsko in podporno vlogo pri:

- vzpostavitvi upravljske strukture Poslovne cone Hrastje;
- vzpostavljanju konzorcijev lastnikov in deležnikov degradiranih industrijskih in drugih urbanih območij za prenovu;
- posodobitvi obstoječe digitalne informacijsko-prostorske platforme poslovnih lokacij kot orodja za podporo načrtovanju, upravljanju in digitalni promociji poslovne lokacije Kranj. Pri

tem je nujna združitev s platformo Pametni Kranj in priključevanje svetovalnih in izobraževalnih aktivnosti za investitorje v načrtovano Središče za prihodnost – točko vse na enem mestu.

Investicije: Strateško naložbo MOK do leta 2030 predstavlja komunalno opremljanje in aktivacija Poslovne cone Hrastje ter usmerjanje investitorjev v trajnostno in podnebno nevtralno gradnjo.

Vzporedno je MOK še posebej zainteresirana za celovite naložbe v degradirana območja, ki prispevajo k trajnostni rabi urbanega prostora in podnebno-okoljsko-energetski preobrazbi obstoječih poslovnih lokacij. Ker so vsa poslovna zemljišča in industrijska DUO v zasebni lasti, bodo nosilci večine naložb podjetja. Občina nastopa kot aktivni partner pri spodbujanju povezovanja lastnikov, pripravi prostorskih aktov, urejanju javnega prostora in komunalnem opremljanju, kjer se bodo lastniki združevali v celostne programe revitalizacij. Komunalno opremljanje poslovnih lokacij mora vključevati tudi napredno infrastrukturo (optiko, IoT senzori, energetska učinkovitost, e-mobilnost). V okviru drugih prednostnih področij strategije se zagotavljajo vzporedni ukrepi, ki izboljšujejo privlačnost in kakovost poslovne lokacije Kranja (npr. javni prevoz, vrtci, rekreacijske površine ...). Kranj namerava z odzivnim prostorskim načrtovanjem zagotoviti dolgoročno primerno ponudbo komunalno in celostno urejenih poslovnih in večfunkcijskih območij.

Strateški projekt do 2030: Poslovna cona Hrastje

Strateški projekt do 2035: Revitalizacija gospodarskega območja Primskovo

Območje izvajanja ukrepa: 🏘️

Aktivnosti se prednostno izvajajo znotraj urbanega območja. Aktivnost 1.1.1 se izvaja za celotno območje MOK, pri tem pa je nujno treba vzpostaviti sodelovanje, načrtovanje ter upravljanje poslovnih lokacij s sosednjimi občinami in regijo.

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

1.1.1. Podlage in orodja za načrtovanje, upravljanje in razvoj Kranja kot poslovne lokacije

- 1.1.1.1. Strategija in aktivnosti privabljanja perspektivnih podjetij, start-upov, v tujini izobraženih Slovencev in drugih dinamičnih iniciativ. Strategija vključuje analizo sektorjev prihodnosti in prostorskih potreb podjetij ter opredelitev ponudbe Kranja.
- 1.1.1.2. Novelacija »master plana« poslovnih lokacij MOK: ponovno ovrednotenje lokacij ob upoštevanju spremenjenih potreb in trajnostnih vidikov, dolgoročni načrt aktiviranja poslovnih lokacij s poudarkom na degradiranih površinah, vključno z območji s sumom na degradacijo kot so nakupovalna središča, neizkoriščene poslovne površine, opuščene deponije in podobno. Proučitev možnosti opredelitve tematsko-razvojnih območij za npr. kreativne industrije, zelene tehnologije, UI, robotiko, digitalne storitve. Dokument lahko predstavlja tudi strokovno podlago za spremembe OPN.
- 1.1.1.3. Usklajevanje razvoja poslovnih lokacij in nakupovalnih središč v regiji skozi Regijski prostorski plan Gorenjske (RPP).

1.1.2. Vzpostavljanje novih in prenova obstoječih degradiranih industrijskih urbanih površin v sodobne trajnostne, energetske samooskrbne in podnebno nevtralne poslovne in večfunkcionalne lokacije

- 1.1.2.1. Poslovna cona Hrastje (OPPN sprejet, obstoječ del DUO): komunalno opremljanje, promocija, usmerjanje investitorjev v trajnostno gradnjo in delovanje, razvoj in vzpostavitev upravljaljskega modela, vzpostavljanje simbioz med podjetji.
- 1.1.2.2. Primskovo (DUO): i) izdelava OPPN za trajnostno prenovu, ii) fazna izvedba.
- 1.1.2.3. Laze (DUO, ekološka sanacija): i) dokončanje 2. faze sanacije (RS), ii) dokončanje OPPN, iii) izvedba OPPN.
- 1.1.2.4. Labore (OPPN sprejet): i) aktivacija širitve glede na potrebe podjetij.
- 1.1.2.5. Rupa (OPPN sprejet): i) aktivacija širitve glede na potrebe podjetij.
- 1.1.2.6. Aquasava (DUO, OPPN sprejet): i) pospešitev trajnostne prenove v stanovanjsko-poslovno območje.

- 1.1.2.7. Planika (DUO): i) spodbuditev lastnikov za organiziranje konzorcija, ii) izdelava OPPN.
- 1.1.2.8. Iskraemeco (DUO): i) izdelava OPPN.
- 1.1.2.9. Inteks/Savska cesta (DUO): i) preveritev interesa in razvojnih načrtov lastnikov.

Povezani ukrepi: 1.2, 1.3, 1.5, 2.4, 2.3, 3.4, 4.3, H1, H2, H3.

6.1.2 Ukrepi 1.2. Ekosistem za konkurenčno gospodarstvo: talenti, inovativnost, podjetnost

Program: Kadri in kontinuirano nastajanje novih podjetij so ključni za uspešno gospodarstvo in njegov prodor na globalni trg, dinamična podjetja pa nosilci inovacij in visoke dodane vrednosti, ki je gonilo razvoja vsakega mesta. Nastajanje novih podjetij je učinkovitejše, če je na voljo okolje, v katerem je preverjanje in razvijanje poslovnih zamisli organizirano in spodbujeno. Zaradi bližine Ljubljane se v Kranju nikoli ni razvil celovit inovacijsko-podporni ekosistem, zato je osnovni TUS vključeval oblikovanje novih orodij in programov, ki bi mlade in druge osebe s podjetniškimi ambicijami podpirali v vseh razvojnih fazah.

MOK je skozi prvo obdobje izvajanja TUS vzpostavil temeljne gradnike lokalnega podpornega ekosistema za odkrivanje in vzgojo 'tehnoloških in ustvarjalnih' talentov (program Mladi prebojnik v osnovnih šolah, delavnice v okviru Open Lab) in nastajanje zagonskih podjetij (novi prostori Kovačnice – podjetniški inkubator v opuščeni stavbi Pošte Slovenije v starem mestnem jedru Kranja, program PONI, program LIFT). Podjetniški programi Mladi prebojnik so danes na voljo v vseh kranjskih osnovnih šolah, zagotovljena je koordinacija in usposabljanje njihovih mentorjev. Vzporedno je Srednješolski center Kranj (SŠC KR) povečal pestrost tehniških programov na srednji in visokošolski ravni ter uredil sodobno opremljene delavnice in laboratorije. Podprli smo razvoj novih perspektivnih visokošolskih izobraževalnih programov ter drugih oblik usposabljanja za (t.i. re- in up-skilling kadrov) v sodelovanju z več fakultetami in tehnološkimi podjetji v regiji (projekt Bionika).

Navedeno spodbuja nove iniciative (digitalna knjižnica, KReativnice) na področju inovacijske kulture, multimedije, robotike, senzorike (IOT), hkrati pa predstavlja temelj za nadaljnji bolj usmerjen in usklajen razvoj podpornega ekosistema, ki bo prerastel v vseobsežno gibanje za »inovacijsko-kompetenčni preboj mesta in tudi širše gorenjske regije«. Posebna pozornost se nameni prilagoditvi celotnega ekosistema in izobraževalnega okolja na ključne spremembe, ki jih bodo v delovanje družbe in gospodarstva v naslednjih letih prinesla umetna inteligenca, druge sodobne tehnologije (AI, UI, BI) in znanosti. To pomeni:

- Krepitev kapacitet, kompetenc in programov na področju inovacij in tehnološkega preboja;
- Intenzivnemu vključevanju sodobnih tehnologij in kompetenc za potrebe uvajanja umetne inteligence v inovacijsko-podjetniški ekosistem in izobraževalno okolje;
- Bolj koordiniran pristop deležnikov, ki delujejo ali vstopajo v ekosistem, da se prepreči podvajanje programov;
- Boljše izkoriščanje in odpiranje obstoječe laboratorijske in raziskovalne infrastrukture Srednješolskega centra Kranj, Fakultete za organizacijske vede, Kovačnice – podjetniškega inkubatorja in tudi podjetij navzven;
- Intenzivnejše vključevanje gimnazij ter drugih srednjih šol v programe TIP;
- Nadaljnji aktiven razvoj in prilagajanje srednje, višje in visokošolskih študijskih programov po meri prihodnjih kompetenc in potreb gospodarstva, mesta in regije (UI, senzorika in robotika, digitalno-kibernetike veščine, zdravstveno-socialna oskrba, obrtne veščine, upravljanje, varnost in vzdrževanje zelene in pametne skupnosti ...).

Organizacija: Usmerjanje ukrepa vodi MOK z zunanjimi strokovnimi sodelavci. Za kakovostni napredek in povečanje inovacijske dinamike pa je nujno izvesti več organizacijskih izboljšav, kot so:

- Vzpostaviti strateško koordinacijo vseh deležnikov programov talenti, inovativnost in podjetnost ter vanjo privabiti najbolj inovativna globalno delujoča podjetja iz Kranja in regije, t. i. platforma TIP;
- Podpreti pobude povezovanja visokošolskih ustanov v smeri zelenega cilja regijske univerze.

V primeru uvedbe mikro spodbud za zagonska podjetja MOK predhodno pripravi pravilnik in priglasijo državno pomoč.

Investicije: V obdobju do leta 2030 se proučita potreba in poslovni model (zasebni, javno-zasebni) morebitne vzpostavitve inovacijskega središča (angl. huba), podprtega z digitalno in podatkovno infrastrukturo, kamor bi se nameščala podjetja po prehodu iz inkubatorja oz. privabljala zagonska podjetja iz širše regije. Realizacija tovrstne naložbe je ocenjena na obdobje po letu 2030.

Strateški projekt do 2030: Platforma TIP

Strateški projekt do 2035: Inovacijsko središče

Območje izvajanja ukrepa: 

Aktivnosti se enako intenzivno izvajajo na celotnem območju MOK.

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

1.2.1. Upravljanje in spodbude ekosistema TIP (talenti, inovativnost, podjetnost)

- 1.2.1.1. Platforma TIP: i) stalna koordinacija, ii) organiziranje prodornih akterjev, iii) koordinacija programov »gibanja za inovacijsko-kompetenčni preboj mesta in Gorenjske«.
- 1.2.1.2. Mladi prebojniki: spodbude, inovativne ustvarjalnice, podjetniški in inovacijsko-tehnološki programi za OŠ in SŠ MOK, hackatoni, ekskurzije in drugi programi za mlade in njihove mentorje.
- 1.2.1.3. Program mikro spodbud za zagon in rast podjetij.

1.2.2. Delovanje in razvoj infrastrukture ekosistema TIP (talenti, inovativnost, podjetnost)

- 1.2.2.1. OpenLab: krepitev središča kot kreativnega okolja za promocijo raziskovanja, eksperimentiranja in tehnično karierno orientacijo mladih.
- 1.2.2.2. Coworking/Podjetniški inkubator Kovačnica Kranj 2.0 (DUO): programska nadgradnja v smeri inovacijsko-tehnoloških vsebin (UI, AR/VR, strojno učenje) ter povezovanja s ključnimi IKT in drugimi tehnološkimi podjetji v mestu in regiji.
- 1.2.2.3. Inovacijsko-poslovni park/hub za rastoča podjetja in prehod start-upov iz inkubacije v rast (možnost v DUO): i) študija potreb, izvedljivosti; ii) dogovor poslovnega modela s partnerji, iii) izvedba, če se izkaže kot smiselno in upravičeno.
- 1.2.2.4. Medpodjetniški center (MIC ŠC KR): i) širitev programov, ii) digitalna knjižnica.
- 1.2.2.5. Nadgrnja in promocija mreže inovacijsko-podjetniškega ekosistema s specializiranimi programi kot so:
 - 1.2.2.5.1. Inventarizacija in ponudba obstoječih razvojnih laboratorijev in delavnic različnih javnih in zasebnih ponudnikov zunanjim uporabnikom (makerspace, fablabi).
 - 1.2.2.5.2. Vzpostavitev digitalne knjižnice za izposojanje digitalnih pripomočkov (npr. 3D tiskalniki, AR, VR, 3D oprema).
 - 1.2.2.5.3. Vzpostavitev KReativnice pri Mestni knjižnici Kranj (DUO Globus) kot javnega prostora opremljenega za pridobivanje veščin s področja 3D tiskanja, UI, VR, robotike in multimedije, vključno s snemalnim studijem.
 - 1.2.2.5.4. Proučitev in vključevanje drugih pobud kot npr. ustanovitev regijskega centra ZOTKS.

1.2.3. Sekundarno in terciarno izobraževanje po meri mesta in regije

- 1.2.3.1. Posodabljanje in pridobivanje novih srednješolskih in višješolskih programov, vključno s programi za do- in prekvalifikacije (angl. up-skill, re-skill).
- 1.2.3.2. BIONIKA: i) razvoj študijskih programov v sodelovanju visokotehnoloških podjetij za kompetence prihodnosti (IKT, UI, trajnostni razvoj ...) in vključevanje novih podjetij, ki vstopajo v kranj (npr. iz PC Hrustje).

- 1.2.3.3. Znanstveno-raziskovalno središče/ Univerza Gorenjske/ Virtualni kampus: i) podpora organiziranju ponudnikov visokošolskih programov in zainteresiranih deležnikov za povezovanje v smeri regijske univerze, ii) zasnove organiziranosti, iii) pilotni projekti.

Povezani ukrepi: 1.1, 1.3, 1.5, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, H1.

6.1.3 Ukrep 1.3. Trajnostno, socialno in krožno gospodarstvo

Program: Z zavezo MOK po sledenju ciljem podnebne nevtralnosti postaja vse pomembnejše tudi ozaveščanje gospodarstva in delodajalcev za trajnostno, vključujoče in družbeno odgovorno delovanje. V središče delovanja v naslednjih letih MOK postavlja spodbujanje podjetij, javnega sektorja in občanov v krožno ravnanje z viri in materiali, kakor tudi vzpostavljanje skupnih konkretnih pilotnih projektov, ki bi prinašali koristi vsem. Nekaj idej zanje je bilo že prepoznanih v času priprave novelacije – glej spodnji seznam. Poleg novih tehnoloških rešitev ali poslovnih modelov projekti krožnega gospodarstva predstavljajo tudi priložnost za socialno podjetništvo in zaposlitveno aktiviranje težje zaposljivih skupin. Ukrep tako vključuje nabor aktivnosti, ki podpirajo zeleno gospodarsko rast, trajnostno in krožno delovanje ter spodbujajo nastajanje zelenih delovnih mest.¹⁵ Ob tem ohranjamo dosedanje usmeritev v širjenje socialnega podjetništva, predvidevamo pa tudi možnost interventnih spodbud MOK v primeru izjemnih okoliščin na trgu dela (v obliki javnih del, zaposlitvenih spodbud ali podobno).

Prepoznane so že različne možne teme za katere MOK spodbuja društva, organizacije in podjetja, da prevzamejo pobude in nosilstvo morebitnih pilotnih projektov, kot so:

1. Krožne tehnologije in krožni poslovni modeli v kmetijstvu.
2. Ponovna uporaba materialov, industrijskih in gradbenih odpadkov.
3. Odstranjevanje invazivk in uporaba biomase za nove storitve in produkte.
4. Lokalne javne storitve, dobave, trgovine in ponudba hrane brez emisij in odpadka.
5. Uporaba deževnice za namakanje zelenih površin, v avtopralnicah in podobno.
6. Snovno in energetske učinkovite kuhinje in podobni obrati v energetske intenzivnih ustanovah (npr. vrtci). *Glej tudi TP4.*
7. Izraba bioplina iz kanalizacije za toplotno energijo. *Glej tudi TP3.*
8. Krožno gospodarjenje s prostorom in stavbami – prenove. *Glej tudi TP3.*
9. Gospodarske simbioze: spodbujanje vzpostavljanja gospodarskih simbioz med kranjskimi podjetji in/ali med podjetji znotraj poslovnih lokacijah (npr. odpiranje in souporaba laboratorijev podjetij, MIC, »zero waste« veriga ...).
10. Souporaba vozil oz. voznega parka ustanov, podjetij, sosedov. *Glej tudi TP2.*
11. Trgovine ponovne uporabe, delavnice za popravilo in skupnostne izmenjevalnice (knjižnice reči) za izmenjavo in souporabo aparatov, digitalnih in drugih naprav ter izdelkov.
12. Preprečevanje zavržene hrane, izmenjave viškov sezonsko pridelane hrane in podobno.
13. Mikro predelava lokalnih bioloških odpadkov v energijo ali kompost za mestne vrtove.

Organizacija: MOK prevzema ozaveščevalno in spodbujevalno vlogo, medtem ko se k zasnovi, prijavi in sofinanciranju in izvedbi projektov krožnega gospodarstva in socialnega podjetništva spodbuja podjetja, mestne javne zavode in službe, civilno družbo, še posebej pa njihovo medsebojno partnersko sodelovanje. Projekti krožnega gospodarstva, ki so v pristojnosti MOK, so smiselno vgrajeni v ukrepe po preostalih tematskih področjih. MOK nadaljuje izvajanje dosedanjega programa podpore delovanja socialnim podjetjem.

Investicije: Konkretna investicija niso predvidene, lahko pa se pojavijo kot demonstracijske rešitve v pilotnih projektih krožnega gospodarstva. Investicije krožnega gospodarstva, ki so v pristojnosti MOK, so smiselno vgrajene v ukrepe po preostalih tematskih področjih.

¹⁵ V zelena delovna mesta so vključena delovna mesta, ki prispevajo k trajnostnemu delovanju oz. jih na seznam zelenih delovnih mest uvrsti Zavod RS za zaposlovanje.

Strateški projekt do 2030: Gospodarske simbioze (npr. Pilot PC Hrastje)

Strateški projekt do 2035: Krožne rešitve pri rabi naravnih virov (deževnica)

Območje izvajanja ukrepa: 

Aktivnosti se enako intenzivno izvajajo na celotnem območju MOK.

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

- 1.3.1. **Ozaveščanje gospodarstva in skupnosti** za trajnostno transformacijo poslovanja/delovanja, krožno gospodarstvo in socialno podjetništvo.
- 1.3.2. **Kranj, krožno mesto** (angl. circular city) – mesto novih krožnih pristopov v gospodarjenju s snovmi in viri: i) spodbujanje razvoja idej, ii) testiranje pilotnih rešitev krožnega gospodarjenja, ki predstavljajo skupne inovacijske akcije MOK, javnih, gospodarskih, podpornih, nevladnih in drugih subjektov na prepoznane in druge vsebine. (CCC3.4¹⁶)
- 1.3.3. **Socialno podjetništvo:** i) spodbujanje nastajanja, ii) sofinanciranje delovanja socialnih podjetij.
- 1.3.4. **Zaposlitvena aktivacija in spodbude za zaposlovanje in delo v kriznih okoliščinah:** i) spodbude za intervencije v izjemnih okoliščinah na trgu dela.

Povezani ukrepi: 1.4, 2.2, 3.1, 3.2, 3.4.

6.1.4 Ukrep 1.4: Urbano kmetijstvo in prehranska samooskrba

Program: Skrb za okolje, zdravje in prehransko neodvisnost so vrednote, ki pomembno zaznamujejo razvojno vizijo Kranja 2030+. Pridelavo hrane oz. kmetijstvo obravnavamo kot panogo trajnostne rasti in priložnosti za Kranj, saj ima dejavnost v zaledju mesta tradicijo tako v pridelavi povrtnin kot v mlečni proizvodnji. V prvem obdobju izvajanja TUS so bili doseženi veliki premiki v povezovanju in sistemskem organiziranju pridelovalcev in največjih javnih porabnikov (vrtci, šole). Lokalna hrana danes do največje možne mere prisotna v vseh kranjskih osnovnih šolah in vrtcih, dolgoročen cilj ukrepa pa je zagotoviti 70 % lokalno in ekološko samooskrbo v vseh javnih zavodih. Z mrežo tržnic in promocijskimi dogodki se je povečala prepoznavnost in dostopnost do lokalne hrane tudi za občane MOK, pripravljene so pomembne prostorske podlage za razvoj namakalnega sistema in urbanih vrtov. Nadgradi se digitalno povezovanje med lokalnimi pridelovalci, največjimi odjemalci in potrošniki.

Krepitev proizvodnje in predelave hrane, še posebej pridelane na ekološki in biodinamični način, spodbujanje mladih in inovativnih kmetov kakor tudi urbanega kmetijstva, čebelarstva in eksperimentalne proizvodnje izven tradicionalnih kmetij ter vzpostavljanje kratkih oskrbnih verig ostajajo ključne usmeritve za povečanje prehranske samooskrbnosti MOK. Posebna pozornost se namenja zmanjševanju emisij toplogrednih plinov iz kmetijstva in njegovemu prilagajanju na podnebne spremembe.

Organizacija: V letu 2025 bo pripravljena dolgoročna strategija lokalne samooskrbe s hrano, ki bo predstavljala podlago za izvajanje in konkretizacijo projektov, predvidenih v tem ukrepu. Za dodeljevanje spodbud za ohranjanje in razvoj kmetijstva, gozdarstva in podeželja pristojni urad MOK pripravi nov pravilnik, ki bo sledil spremenjenim direktivam EU na področju državnih pomoči v skupni kmetijski politiki in strategiji lokalne oskrbe MOK. Usmerjanje prehranske samooskrbe ostaja v okviru dobro delujoče posebne delovne skupine MOK, ki spodbuja k samooskrbi občane in javne zavode.

Investicije: Z novelacijo TUS uvajamo poseben sklop projektov, posvečen zagotavljanju skupne infrastrukture, ki se je izkazala kot potrebna tako za kmete kot tudi uporabnike. Gre za infrastrukturo, ki podpira celoten cikel lokalne samooskrbe – od zanesljivosti proizvodnje hrane, prednostno rastlinske (v luči podnebnih sprememb) do predelave hrane, lokalne logistike in končne prodaje in dostave občanom,

¹⁶ Oznaka predstavlja navezavo na ukrepe iz Pogodbe za podnebno nevtrarno in pametno mesto Kranj 2030.

javnim uporabnikom in lokalnim gostinskim obratom. Namakalni sistemi se prednostno namenjujejo pridelavi hrane za preskrbo ljudi.

Strateški projekt 2030: Namakalni sistem Sorško polje

Strateški projekt 2035: Eksperimentalna proizvodnja hrane v degradiranih urbanih območjih

Območje izvajanja ukrepa: 

Aktivnosti se enako intenzivno izvajajo na celotnem območju MOK.

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

1.4.1. Strategija/ načrt dolgoročne oskrbe s hrano za MOK in širšo regijo

1.4.1.1. Spodbude za ohranjanje in razvoj kmetijstva, gozdarstva in podeželja (M4.4. 4.5): prenova za bolj ciljno podporo: i) lokalni samooskrbi, ii) ekološkemu kmetijstvu, iii) rastlinski pridelavi, iv) nizko-emisijski živinoreji, v) majhnim kmetijam, vi) predelavi za višjo dodano vrednost, vii) inovativnim projektom kmetij, viii) projektom mladih kmetov, ix) vzgoji in zagotavljanju sadik, x) gozdarstvu in predelavi lesa, xi) lokalni logistiki in prodaji pridelkov in izdelkov lokalnih kmetij, xii) projektom, ki ohranjanje avtohtone sorte, krajino in biodiverziteto.

1.4.2. Ekološko urbano vrtnarjenje in čebelarjenje

1.4.2.1. Urbani, učni in skupnostni vrtovi (CCC4.5)¹⁷

1.4.2.2. Širjenje površin za urbano vrtnarjenje

1.4.2.3. Navodila za urejanje

1.4.2.4. Prilagoditev občinskih predpisov

1.4.2.5. Usposabljanje in demonstracijski primeri dobre prakse trajnostnega vrtnarjenja

1.4.2.6. Podpora urbanemu čebelarstvu in proučitev zaveze, da postanemo čebelar in drugim opraševalcem prijazna občina. (CCC4.5)

1.4.2.7. Strokovna podlaga: potrebe in usmeritve za umeščanje rastlinjakov na kmetijska zemljišča ter proučitev možnosti izrabe DUO za pridelavo hrane.

1.4.3. Infrastruktura za proizvodnjo, predelavo, logistiko, prodajo in kratke dobavne verige z lokalno hrano (CCC4.5)

1.4.3.1. Namakalni sistem Soško polje: i) faza 1: 100 ha, faza 2: 100 ha. (CCC4.4)

1.4.3.2. Mreža lokalnih tržnic: i) posodabljanje, ii) nadgradnja.

1.4.3.3. Mreža avtomatov in razdelilne hladilne paketne enote na frekventnih lokacijah.

1.4.3.4. Skupnostni prostori: i) pralnica embalaže, ii) drugo po potrebi (npr. pakirnice, predelovalni prostori z opremo, skupne kuhinje ...).

1.4.3.5. Eksperimentalna proizvodnja hrane v DUO: i) študija možnosti, ii) pilot.

1.4.4. Lokalna in ekološko pridelana hrana na jedilnikih javnih zavodov in restavracij

1.4.4.1. Dinamični digitalni nabavni sistem (DNS) oz. digitalna vertikalna e-hrana, e-živila

1.4.4.2. Izobraževanje in usposabljanje v verigi

1.4.4.3. Povezovanje med pridelovalci, javni zavodi in restavracijami

1.4.4.4. Partnerska in digitalna platforma v okviru Platforme Pametni Kranj

1.4.5. Prehranska in samooskrbna kultura

1.4.5.1. Promocija trajnostnih kmetijskih praks med kmeti: ozaveščanje za ekološko in biodinamično pridelavo, nizko-emisijsko kmetovanje in tovrstnih spodbud Skupne kmetijske politike (SKP).

1.4.5.2. Ozaveščanje občanov za prehransko samooskrbo in zmanjševanje zavržene hrane.

1.4.5.3. Razvoj programa donacij za ohranjanje malih kmetij, starih sort (npr. proso), krajine in biodiverzitete na podeželju. (CCC4.5)

Povezani ukrepi: 1,3, 1.5, 3.4, 5.4, H1, H3.

¹⁷ Šifra predstavlja povezavo z identičnim ukrepom v Pogodbi za podnebno nevtralnost MOK.

6.1.5 Ukrep 1.5: Pametni Kranj: referenčno mesto za uvajanje novih rešitev na osnovi naprednih tehnologij

Program: MOK je z osnovnim TUS leta 2015 utemeljila svojo vizijo na konceptu pametnega mesta (angl. smart city). Pametno mesto lahko opredelimo kot urbano okolje ali skupnost, ki uporablja digitalne tehnologije in podatkovne analize za izboljšanje kakovosti življenja, učinkovitosti infrastrukture, trajnostnega razvoja in upravljanja mestnih storitev, ob aktivnem sodelovanju prebivalcev. S takšno vizijo MOK izkorišča notranji potencial mesta, ki ga predstavlja koncentracija visokotehnoloških podjetij v panogah elektrotehnike, telekomunikacij, računalništva in informatike za preboj samih gospodarskih panog kot tudi razvoj Kranja in Gorenjske kot pametne skupnosti.

Ukrep združuje mesto, tehnološko industrijo, izobraževalne ustanove in prebivalce s ciljem priprave skupnih pilotnih projektov, ki uvajajo celovite rešitve v podporo mestnih storitev, sistemov in infrastrukture. MOK s tem ponuja referenčno okolje za preskušanje novih tehnoloških rešitev pametnega upravljanja na ravni malih in srednje velikih mest. Namen ukrepa je dvojen: omogočiti prodor domače IKT in druge visokotehnološke industrije in hkrati tehnološko nadgraditi javni servis in digitalno infrastrukturo mesta, da bo kakovostnejše in učinkoviteje služila potrebam upravljavcev in uporabnikov.

V preteklem desetletnem obdobju izvajanja TUS je MOK skupaj s strateško skupino (ter kasneje s Strateškim svetom za Pametno skupnost) oblikovala digitalno strategijo in vzpostavila temeljno digitalno platformo, ki omogoča nadaljnji razvoj orodij za upravljanje mestnih storitev. Izvedeni so bili testni primeri ureditve pametne infrastrukture soseske (Pametna Mlaka) in razvita pametna mestna kartica CeKR. Skoraj celotno območje MO Kranj ima dostop do širokopasovnega omrežja. Vse to je prepoznala tudi Evropska komisija pri izboru Kranja v Misijo 100 podnebno nevtralnih in pametnih mest Evrope do leta 2030. MOK je v tem času vstopil tudi v številne mednarodne mreže in raziskovalno-razvojne projekte digitalizacije mest. Kljub temu pa koraki na poti k pametni skupnosti ostajajo in se tudi spreminjajo, še zlasti v luči velikih družbenih sprememb, ki jih prinašata uvajanje umetne inteligence (UI) in pomen kibernetke varnosti.

V naslednjem obdobju 2025–2035 se zato z ukrepom usmerjamo prednostno:

- Izboljšanje kibernetke varnosti mestnih sistemov;
- Intenzivno uvajanje rešitev umetne inteligence v mestne storitve in javni servis ter vzporedno pripravo mesta in meščanov na prihodnje življenje z umetno inteligenco;
- Razvoj in nadgradnja digitalnih storitev pametne skupnosti po vertikalah;
- Širitev ponudbe storitev in uporabe pametne mestne kartice CeKR;
- Sodelovanje z državo in partnerji za zagotavljanje najsodobnejše digitalne infrastrukture, predvsem podatkovne in 5G mestne frekvence;
- Širjenje pilotnih testiranj novih tehnologij na področje robotike, senzorike, avtonomnih vozil, pametne dostave, dronov in podobno za potrebe mestnih funkcij;
- Odpiranje rešitev Platforme Pametni Kranj navzven, prednostno znotraj Gorenjske regije.

Organizacija: Usmerjanje ukrepa izvaja pristojni urad MOK v tesnem sodelovanju s strateškim svetom. Platforma Pametni Kranj je razvita do faze, ko zahteva sodelovanje in samostojen prevzem digitalizacije in upravljanja vertikalnih e-storitev mesta s strani vsebinskih uradov mestne uprave oz. pristojnih izvajalcev javnih služb in storitev. Gre za kritičen trenutek, od katerega je v veliki meri odvisna uspešnost Platforme Pametni Kranj.

MOK razvija tiste e-storitve, za katere je pristojen skladno s predpisi s področja lokalne samouprave in se povezuje z državo pri razvoju e-storitev v njeni pristojnosti, a pomembnih za občane MOK.

Kranj v prihodnjih letih prevzame vodilno vlogo pri širjenju koncepta pametne skupnosti navzven po vsej statistični regiji. Nujno je tudi vključevanje Kranja v mednarodna partnerstva pametnih mest in skupnosti ter vstopanje v razvojne projekte, podprte s strani različnih EU-programov.

Investicije: Vrhunska informacijska in telekomunikacijska infrastruktura je prvi pogoj za poslovanje in vse bolj tudi za kakovost življenja. Medtem ko je osnovna širokopasovna in brezžična infrastruktura MOK vzpostavljena, pa ostaja pomembna naloga zagotavljanje podatkovnih prostorov in mestne 5G frekvence. V obeh primerih MOK vstopa v projektna partnerstva z državnimi organi oz. pooblaščenimi operaterji in izvajalci javnih storitev ter domačimi in tujimi inštituti in tehnološkimi podjetji.

Strateški projekt do 2030: Digitalna platforma Pametni Kranj

Strateški projekt do 2035: Podatkovna infrastruktura

Območje izvajanja ukrepa: 

Aktivnosti se enako intenzivno izvajajo na celotnem območju MOK.

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

- 1.5.1. **Digitalna strategija MOK 2.0:** novelacija in nadgradnja
- 1.5.2. **Kibernetska varnost in umetna inteligenca**
 - 1.5.2.1. Kibernetska varnost in odpornost MOK in mesta, tudi vezano na uresničevanje zakonodaje s področja kibernetske varnosti: i) analiza kibernetske odpornosti, ii) uvedba ukrepov na ravni MOK.
 - 1.5.2.2. Umetna inteligenca in učinkovitost delovanja MOK in mesta: i) uvajanje rešitev UI v upravo in javne službe MOK (npr. mestni ChatBot), ii) ozaveščanje in priprava občanov na družbene spremembe, ki jih prinaša umetna inteligenca v vsakdanje življenje.
- 1.5.3. **Pametni Kranj: razvoj digitalnih storitev pametne skupnosti za večjo kakovost bivanja in učinkovitejše upravljanje mesta.** Digitalne storitve razvijamo po digitalnih vertikalah in vedno na dveh ravneh: i) interni sistem v pomoč upravi MOK in javnim službam pri upravljanju mesta in ii) zunanji sistem za občane. Vsebinske digitalne vertikale (DV):
 - 1.5.3.1. Platforma pametno mesto
 - 1.5.3.2. eUprava MOK: posodabljanje in boljša integracija internih aplikacij.
 - 1.5.3.3. eProstor: nadgradnja prostorske podatkovna platforme MOK in nadaljnja integracija v Pametni Kranj za prostorske prikaze in analize preostalih e-storitev.
 - 1.5.3.4. eProračun: nadgradnja za učinkovitejšo analitično podporo spremljanju finančnih in projektnih kazalnikov.
 - 1.5.3.5. eDemokracija/eParticipacija: širitev uporabe participacijskih orodij, kot so ankete, glasovanja, KR povej mestu, nadaljevanje participativni proračun.
 - 1.5.3.6. eUrbana mobilnost: razvoj in uvedba MASS aplikacije v podporo trajnostni mobilnosti in postopna integracija vseh mestnih mobilnostnih podsistemov. *Glej tudi TP2.*
 - 1.5.3.7. eVarna družba: digitalni sistemi za vodenje intervencij in prvih reševalcev. *Glej tudi TP6.*
 - 1.5.3.8. eOkolje/eOdpadki/: MOK bo nadaljevala z uvajanjem pametnih sistemov za distribucijo, spremljanje, optimiziranje in upravljanje naravnih virov (npr. vodovodno omrežje, digitalizacija odpadkov, monitoringi emisij v povezavi z državnimi sistemi ...). *Glej tudi TP3.*
 - 1.5.3.9. eEnergija: MOK bo nadaljevala z uvajanjem pametnih sistemov za distribucijo, spremljanje, optimiziranje in upravljanje z energijo (npr. pametno upravljanje javne razsvetljave, energetski monitoring in optimizacija javnih objektov ...). *Glej tudi TP3.*
 - 1.5.3.10. eZnanje/ eŠolstvo: sodelovanje v digitalnih projektih RS.
 - 1.5.3.11. eLokalna oskrba: dinamični nabavni sistem. *Glej Ukrej 1.4.*
 - 1.5.3.12. eUpravljanje objektov MOK in KS: uvedba enovitega sistema e-rezervacij prostorov v kulturnih, športnih in drugih objektih MOK. *Glej tudi TP5.*
 - 1.5.3.13. eZdravje/Zdravstvo: sodelovanje v digitalnih projektih RS.
 - 1.5.3.14. eStarejši: sodelovanje v digitalnih projektih RS.
 - 1.5.3.15. eTurizem: povezljivost destinacijske platforme.
- 1.5.4. **Mestna kartica CeKR** (ena aplikacija in kartica za vse javne storitve na enem mestu): i) razvoj funkcionalnosti, ii) povezovanje aplikacij oz. storitev in deležnikov, iii) upravljanje in podpora uporabnikom ter iv) promocija uporabe.
- 1.5.5. **Zagotavljanje digitalne infrastrukture za storitve pametne skupnosti:**

- 1.5.5.1. Širokopasovno omrežje visoke zmogljivosti (<100 mb/s) in gigabitna infrastruktura.
- 1.5.5.2. Podatkovna infrastruktura: i) Podatkovni center z enotno informacijsko infrastrukturo, ki omogoča uporabo podatkov in storitev v oblaku. Predvidoma skupaj z RS= >ROLS Regijski oblak lokalnih skupnosti (eArhiv, dok. sistem ...) ii) Podatkovni prostori za integracijo podatkovnih virov (projekt DS4SSCC-DEP-UrbanMind po principu MMiMS)
- 1.5.5.3. 5G mestna frekvenca.
- 1.5.6. **Pilotno mesto za testiranje in uvajanje novih tehnologij, vključno z UI**
 - 1.5.6.1. Testiranje IKT, mobilnostnih in drugih naprednih rešitev v podporo delovanju mesta (npr. dostave z avtonomnimi vozili, uvajanje robotov v javni servis UI ...).
 - 1.5.6.2. Širjenje pametnih ulic, sosesk in naselij na podlagi pilota Pametna Mlaka: implementacija na terenu, evalvacija in prenos ustreznih rešitev na druge dele MOK.

Povezani ukrepi: 1.2, 1.4, 2.2, 3.1, 3.3, 3.4, 4.1, 4.4 5.1, 5.3, 6.5, H1, H2, H3.

6.2 Tematsko področje 2: Kranj, trajnostno mobilno in povezano mesto

Strateški cilj 2: Spreminjamo mobilnostne vzorce in vzpostavljamo hitre, varne in trajnostne prometne povezave.

Razvojni izzivi

- Prometni sistem in infrastruktura.
- Sodelovanje z Ljubljano: dnevne migracije iz smeri Kranja.
- Spreminjanje življenjskega sloga.
- Mesto-podeželje.
- Razogljičenje mesta.

Sodobni in trajnostni prometni sistemi so danes eden od dejavnikov trajnosti in konkurenčnosti mest, promet pa je z 29 % v Kranju največji vir emisij toplogrednih plinov. Ker je bilo prometno omrežje in uvajanje trajnostnih konceptov mobilnosti v preteklih desetletjih zapostavljeno, je MOK leta 2016 z osnovno Trajnostno urbano strategijo temu področju namenila večji poudarek. Z Občinsko celostno prometno strategijo MOK 2025–2032 je načrtan pospešen prehod iz tradicionalne v trajnostni mobilnostni model, s spremembami občinskega in novimi državnimi prostorskimi načrti pa so v zaključni fazi večje spremembe v prometnem omrežju mesta. Na Planini deluje Center trajnostne mobilnosti (CTM). S priključitvijo Kranja misiji 100 podnebno nevtralnih in pametnih evropskih mest in prehodom iz faze načrtovanja v uresničevanje obsežnega razvojno-investicijskega cikla (npr. regijska bolnišnica in druge družbene naložbe na Zlatem polju, gradnja novih stanovanjskih območij, Poslovna cona Hrastje) so potrebni večji upravljavski in infrastrukturni premiki v prometnem ustroju mesta.



Z novelacijo TUS so predvideni ukrepi, ki spreminjajo mobilnostno kulturo občanov in obiskovalcev mesta ter vplivajo na zmanjševanje rabe osebnih vozil za kratke razdalje. Načrtovana je optimizacija, razširitev obsega in kakovosti ponudbe vseh oblik mobilnostnih storitev (JPP, kolo, hoja, souporaba vozil, Kranvaj, aplikacija ...). Posamezne prometne podsisteme in storitve želimo fizično in digitalno povezati v

večmodalni prometni sistem, ki bo učinkovito servisiral potrebe uporabnikov vseh generacij po dnevnih potovanjih med funkcionalnimi deli mesta kot tudi med mestom, primestjem in kranjskim podeželjem, v širšem mestnem območju in do Ljubljane.

Največji prometni infrastrukturni projekti so sicer v pristojnosti države, a se prednostno usmerjajo v izboljšanje pretočnosti in varnosti prometa na osrednjem cestnem obroču okoli mesta in mestnih vpadnicah, še posebej na severnem in vzhodnem delu Kranja. Do leta 2035 je predvidena tudi vzpostavitev sodobnega potniškega središča na današnji železniški postaji in gradnja drugega železniškega tira med Kranjem in Ljubljano, ki bo omogočila večjo frekvenco vlakov.

Postopno bo mesto skupaj z zasebnimi partnerji izgrajevalo garažne hiše, v zgostitvenih območjih, urbanih soseskah in naselbinskih jedrih pa umirili promet ter ozelenili javne prostore. Mesto bo še naprej krepilo vozni park in infrastrukturo, potrebno za čim obsežnejši prehod na alternativna goriva (elektrika, vodik), pripravili pa se bomo tudi na obdobje brezpilotnih vozil.

Vse to mora voditi k boljši poveztljivosti in mobilnostnim alternativam za občane, boljši kakovosti zraka in zmanjšanju hrupa in emisij CO₂ ter s tem večji kakovosti bivanja.

Potrebo po modernizaciji celotnega prometnega sistema Kranja visoko uvrščajo tudi prebivalci mesta, gospodarstvo in posamezne krajevne skupnosti. 55 % anketiranih Kranjčanov »urejanje mestnih vpadnic« opredeljuje kot »zelo pomemben« ukrep, »kolesarske poti, javni promet in druge oblike zelene mobilnosti« pa se zdijo zelo pomembne 42 % sodelujočih, za 34 % anketirancev pa pomembne.¹⁸ Dobro prometno povezanost Kranja in razvoj sodobnega javnega prevoza, ki postopoma nadomešča osebni motorni promet so kot pomemben element razvojne vizije Kranja prepoznali tudi občani sodelujoči v anketi, ki smo jo izvedli v vmesnem obdobju izvajanja TUS aprila 2023.¹⁹

Operativni cilji

- Cilj 2.1 Zmanjšati rabo avtomobila na kratke razdalje
- Cilj 2.2 Vzpostaviti osrednjo kolesarsko, peš in parkirno infrastrukturo
- Cilj 2.3 Urediti sodobno večmodalno potniško vozlišče in sistem mobilnostnih storitev
- Cilj 2.4 Izboljšati pretočnost cestnega obroča in mestnih vpadnic
- Cilj 2.5 Izboljšati varnost lokalnega cestnega omrežja

Pričakovani rezultati 2035

1. Vzpostavljen bo **večmodalni sistem celostne trajnostne mobilnosti**, ki bo z brezemisijem JPP, novimi mobilnostnimi storitvami ter omrežjem za varno kolesarjenje in hojo omogočal alternativo osebnemu avtomobilu. Sistem bo digitalno podprt.
2. Urejeno bo **potniško vozlišče s parkirišči** in različnimi oblikami povezav z različnimi deli občine.
3. Potovanje v **Ljubljano z vlakom bo hitrejšje in udobnejše**.
4. Izboljšana bo **pretočnost cestnega obroča okoli mesta in vpadnic v Kranj**.
5. Izboljšana bo **varnost obstoječega lokalnega cestnega omrežja**.

Kazalniki

Kazalnik (Cilj 2023/2030/2035)	Enota	Vir	Izhodišče	Cilj	Doseženo	Cilj	Cilj
			2014	2023 ²⁰	2023 ²¹	2030	2035
Kazalniki rezultata							
K2.1 Zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov- eKV. CO ₂	Ekv. CO ₂ po metodologiji NZC	CCC, 2018	238.832 t (2018)	/	/	- 113.265	- 113.265

¹⁸ V spletni anketi o razvojni perspektivi Kranja, objavljeni na www.kranj.si v času od 29. 5. 2015 do 10. 7. 2015, je sodelovalo 97 udeležencev.

¹⁹ Spletna anketa o razvojnem položaju Kranja, objavljena med 20. 4. 2023 in 31. 5. 2023, 428 odgovorov na vprašanje o preveri vizije.

²⁰ Cilj za leto 2023 je povzet iz osnovnega TUS, sprejetega januarja 2016.

²¹ Realizacija za leto 2023 oz. zadnje dosegljivo leto, za katero je podatek na voljo.

Kazalnik (Cilj 2023/2030/2035)	Enota	Vir	Izhodišče	Cilj	Doseženo	Cilj	Cilj
			2014	2023 ²⁰	2023 ²¹	2030	2035
K2.2 Preseganje mejnih vrednosti PM10 v zunanjem zraku	Število preseganj	MOP	35	< 35	6	< 20	< 15
K2.3 Skupna obremenitev dveh glavnih vpadnic v mesto	PLDP – seštevek ŠM Primskovo 1 in ŠM Zlato polje	DRSI	42.814	↘	46.547	↘	↘
Kazalniki učinka							
K2.4 Uporabniki MPP – <u>število potnikov, ki uporabljajo nov ali posodobljen javni prevoz (RCR62)</u>	Število/opazovano leto	Ariva/MOK	678.176	850.000	727.018	900.000	1.1 mio
K2.5 Kolesarsko omrežje – <u>Namenska kolesarska infrastruktura (RCO58)</u>	Dolžina v km	MOK	24	74	71	80	92
K2.6 Povečanje števila kolesarjev – <u>število potnikov, ki uporablja namensko kolesarsko infrastrukturo (RCR64)</u>	Število/opazovano Leto – 2 ŠM-Koroška in C. S. Žagarja	MOK	NP	+ 30 %	75.843 (2023)	150.000	200.000
K2.7 Dolžina obnovljenih in rekonstruiranih cest	Kilometer, kumulativno	MOK	0	65	42	65	80
K2.8 Delež mestnih avtobusov in vozil javnih služb MOK na alternativni pogon (/)	Število, kumulativno	MOK	/	/	54 % (9 od 22)	100%	100%
<u>K2.9 Infrastruktura za alternativno gorivo (oskrbovalna/polnilna mesta, RCO59)</u>	Število lokacij, kumulativno	MOK	/	/	38 domicilnih/ 30 AC (11kW)/ 8 hitrih	50 D/ 60 AC/ 20 hitrih	50 D/ 100 AC/ 40 hitrih
<u>K2.10 Mesta z novimi ali posodobljenimi digitaliziranimi sistemi mestnega prometa (RCO60)</u>	Število, kumulativno	MOK	/	/	0	1	1

Predvideni ukrepi

Ukrep 2.1 Nova mobilnostna kultura

Ukrep 2.2 Trajnostni večmodalni mobilnostni sistem

Ukrep 2.3 Infrastruktura za kolesarje in pešce

Ukrep 2.4 Urejanje lokalnih cest, mostov in mirujočega prometa

Ukrep 2.5 Dograjevanje osrednjega prometnega obročja in povezave z Ljubljano

Opis ukrepov:

6.2.1 Ukrep 2.1. Nova mobilnostna kultura

Program: Visok motorni promet je največji vir emisij CO₂ v mestu ter izvor številnih prometnih zagat občanov in obiskovalcev mesta. Po posameznih najbolj obremenjenih mestnih vpadnicah se dnevno prepelje več kot 20.000 vozil. Leta 2023 je imelo kranjsko gospodinjstvo v povprečju 1,4 avtomobila (SURs). Družine običajno uporabljajo drugi avto za kratke razdalje znotraj mesta (npr. vožnja otrok na popoldanske aktivnosti, nakupovanje, obisk zdravstvenih ustanov). Sočasno so študije pokazale tudi primanjkljaj 7.000 parkirnih mest za prebivalce in obiskovalce, še zlasti v okolici velikih generatorjev prometa (zdravstveni kare, osnovne šole ...), v mestnem središču in v starejših stanovanjskih soseskah (Planina, Zlato polje ...).²² Da bi umirili promet in pomembno znižali emisije TGP v Kranju ter posledično razbremenili parkirišča, bi med drugim morali zmanjšati število vozil (predvsem drugih vozil) za cca 8.000 avtomobilov in spodbuditi bolj trajnostne dostope do šole, na delo, do zdravnika in po drugih opravkih v mestnem središču. Razdalje med bivanjskimi, zaposlitvenimi in storitvenimi območji mesta so večinoma krajše od 2,5 km in primerne za kolo ali hojo.

Za zmanjšanje dnevne uporabe motornih vozil na fosilna goriva so skladno z OCPS potrebni pozitivni ukrepi s kakovostnimi alternativnimi mobilnostnimi rešitvami, ki bodo spodbudile občane k

²² Lot 6: ELENA Mobility Slovenia – Trajnostni mobilnostni program v Sloveniji, "Mobilnostna študija Mestne občine Kranj – Lot 6: Celovita študija kolesarskih povezav, mirujočega prometa in enosmernih povezav s predlogom trajnostnih ukrepov mobilnosti v Mestni občini Kranj," št. 371-0020/2022-12, PNZ in LUZ, januar 2023)

spreminjanju ustaljenih potovalnih navad. Ukrep nTUS prednostno vključuje promocijo obstoječih in novih storitev mestnega potniškega prometa, rabe mestnih koles, razvoj programa bonitet (npr. cenejše vozovnice, parkiranje za prvi avto) ter ugodnosti za pilotna območja in večstanovanjske zgradbe, ki bi pristopile k projektu ter namesto lastnega drugega vozila vstopile v sistem souporabe električnih vozil. Ukrep dopolnjujejo mobilnostni načrti javnih zavodov. Zdravstvenega centra, poslovnih con in trgovskih središč ter nadgradnja informacijskih storitev Centra za trajnostno mobilnost (CTM).

Investicije: Investicija je odvisna od izbranega pristopa k pilotnim območjem. Če bo MOK projekt izvajala sama, naložbo zanjo predstavlja nakup električnih vozil, ki se jih namenijo v souporabo znotraj testnih območij. V primeru drugega poslovnega modela naložbo lahko prevzame usposobljen izvajalski partner.

Organizacija: Gre na povsem nov pristop k spreminjanju potovalnih navad, zato ukrep zahteva načrten in postopen pristop. Na podlagi izkušenj nove rešitve uvajamo vedno s predhodno pilotno preskusno fazo. Za izvedbo ukrepa »Kr brez avtomobila« se predlaga vzpostavitev interdisciplinarne projektne skupine MOK in zunanjih deležnikov (CTM, izvajalci storitev ...) za zasnovo kampanje, bonitetnega programa in pridobitev prvega testnega območja.

Strateški projekt do 2030: »Kr brez avta 1« pilotno območje za testiranje souporabe vozil in spodbud

Strateški projekt do 2035: »Kr brez avta 2« pilotno območje za testiranje souporabe vozil in spodbud

Območje izvajanja ukrepa: 🏙️

Aktivnosti se prednostno izvajajo znotraj urbanega območja. Aktivnost 2.1.4 se izvaja za celotno območje MOK.

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

- 2.1.1. Stalna kampanja za trajnostno mobilnost:** ozaveščanje in izobraževanje občanov za prehod v uporabo aktivnih oblik mobilnosti in JPP.
- 2.1.2. Razvoj bonitetnega programa "Kr brez avta"** kot npr. i) ugodni mestni avtobus, mestno kolo in druge storitve urbane mobilnosti, ii) prednostni dostop do javnih parkirišč. (CCC-2.1)
- 2.1.3. Pilotno uvajanje in testiranje novih rešitev "Kr brez avta" (CCC-2.1)**
 - 2.1.3.1. Pilotno območje ali večstanovanjski objekt za testiranje "Kr brez avta" v zainteresiranem območju ali večstanovanjskem objektu z ureditvijo e-parkirišč in souporabo e-vozila. Npr. Stari Kranj, Planina ...
 - 2.1.3.2. Nadgradnja sistema souporabe vozil: i) testiranje novih storitev skupne oblike mobilnosti npr. e-kombi z digitalno podporo, zlasti za ranljive skupine (starejši, otroci na popoldanskih aktivnostih).
- 2.1.4. Načrtovanje mobilnosti večjih generatorjev prometa**
 - 2.1.4.1. Šole in vrtci: i) mobilnostni načrti šolskih karejev, ii) varne poti za hojo in kolesarjenje do šol, parkirišča za kolesa in skiroje; iii) akcije za spodbujanje hoje in kolesarjenja.
 - 2.1.4.2. Zdravstveni kare: i) mobilnostni načrt, ii) varni dostopi, iii) povezave z JPP in novimi oblikami mobilnosti.
 - 2.1.4.3. Poslovne cone in trgovska središča: i) mobilnostni načrti poslovnih lokacij (npr. PC Hrastje, PC Labore, trgovski centri ...).
 - 2.1.4.4. Projekti z delodajalci: i) razvoj ukrepov in bonitet za prehod zaposlenih iz rabe avta na druge oblike, ii) omogočanje dela na daljavo, iii) prilagajanje linij JPP in podobno.
- 2.1.5. Center za trajnostno mobilnost:** i) nadgradnja podpornih storitev za mobilnost občanov in povezava s Središčem prihodnosti.

Povezani ukrepi: 1.1, 2.2, 2.3, 4.1, 6.1, 6.4, H1, H2, H3.

6.2.2 Ukrep 2.2. Trajnostni večmodalni mobilnostni sistem

Program: Ukrep je usmerjen v dve ključni smeri:

- povezovanje in digitalizacijo posameznih mobilnostnih storitev (mestni JPP, izposoja koles, Kr s Kolesom, Kranvaj, Prostofer, souporaba, taksi, parkiranje ...) v enovit mobilnostni sistem, ki bo uporabnikom omogočil enostavno načrtovanje in potovanje brez avtomobila po Kranju. Sistem se smiselno integrira z nacionalnim sistemom Integralnega javnega potniškega prometa (IJPP). Prvi korak predstavlja pilotna aplikacija MaaS (angl. mobility as a service);
- strateško prometno načrtovanje vzporedno s prostorskim razvojem mesta in pričakovanimi velikimi razvojnimi naložbami v družbene, stanovanjske in poslovne dejavnosti v letih 2025–35.

Investicije: Naložbe na področju multimodalnosti so prednostno usmerjene v:

- v **gradnjo infrastrukture za javni potniški promet**, kjer največji projekt predstavlja izgradnja osrednjega potniškega vozlišča na lokaciji današnje železniške postaje. Potniško središče bo na enem mestu združil železniški in avtobusni terminal ter vse z njim povezane mobilnostne in spremljajoče storitve ter parkirišče po sistemu parkiraj in odpelji (P+R). Izgradnja potniškega vozlišča poteka sočasno z izgradnjo drugega železniškega tira Ljubljana-Kranj. Območje se celostno in trajnostno urbanistično revitalizira, saj danes predstavlja razvrednoteno urbano površino. Vzpostavijo se varne kolesarske in peš povezave v smeri mestnega jedra in Stražišča.
- **izgradnjo mesta, prijaznega vozilom na alternativni pogon** (elektrika, vodik), kjer mestni potniški promet in javne službe predstavljajo vzor drugim, polnilna infrastruktura pa je visoko zmogljiva, sodobna in dostopna tako za osebna kot za potniška vozila.

Organizacija: Uvajanje novih trajnostnih prometnih modelov in izvajanje prometne politike v praksi je kompleksen proces, zato terja kontinuiteto in učinkovito vodenje. Naloge koordinacije ukrepa prevzema urad uprave MOK, pristojen za promet, v tesnem sodelovanju s koncesionarji in ponudniki mobilnostnih storitev ter v tesnem sodelovanju z uradoma, pristojnima za prostor in pametno skupnost.

Strateški projekt do 2030: Visokozmogljiva polnilna vozlišča na alternativni pogon – Primskovo 1 in 2

Strateški projekt do 2035: Centralno večmodalno potniško vozlišče (Potniški center Kranj)

Območje izvajanja ukrepa:  

Aktivnosti se enako intenzivno izvajajo na celotnem območju MOK.

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

2.2.1. Strateško upravljanje in načrtovanje trajnostne prometne politike MOK: i) izdelava Občinske celostne prometne strategije (OCPS), ii) spremljanje učinkov, iii) preverjanje prometnega modela, iv) usklajevanje s prostorsko politiko mesta in širšim mestnim območjem (ŠMO), Gorenjsko regijo in Ljubljano.

2.2.2. Uvajanje digitalnih rešitev in sodobnih tehnologij za spodbujanje trajnostne mobilnosti v MOK: i) pametni informacijski sistemi za podporo uporabnikom pri načrtovanju poti in upravljavcem pri integraciji in optimizaciji sistemov večmodalne urbane mobilnosti (JPP, vlak, kolo, mobilnostne storitve, parkirišča), ii) uvajanje novih tehnologij v prometu. (CCC-2.2)

2.2.3. Posodabljanje mestnega potniškega prometa:

2.2.3.1. Optimizacija poslovnega modela javnega mestnega potniškega prometa v kombinaciji s šolskimi prevozi, prilagoditev frekvenc in linij potrebam občanov, podjetij, velikih generatorjev prometa in sosednjih občin ter integracija v enovit urbani mobilnostni sistem.

2.2.3.2. Nakupi mestnih avtobusov, tehničnih in drugih vrst vozil na alternativni vir pogona, predvidoma električni in vodikov pogon, vključno s polnilno infrastrukturo. (CCC-2.6)

2.2.3.3. Spodbujanje razvoja alternativnih mobilnostnih storitev: taksi službe, lokalno sopotništvo, prevozi na klic (Prostofer in podobno), souporaba vozil, vključevanje neizkoriščenih občinskih, društvenih in poslovnih vozil v sistem souporabe in podpora socialnim inovacijam drugim alternativnim oblikam mobilnosti. (CCC-2.2)

2.2.4. Infrastruktura za javni potniški promet:

2.2.4.1. Centralno večmodalno potniško vozlišče (Potniški center Kranj, DUO) (CCC-2.2)

2.2.4.2. Postajališča: posodabljanje obstoječih in vzpostavljanje novih.

2.2.5. Polnilne postaje za alternativna goriva (elektrika, vodik): (CCC-2.5)

2.2.5.1. Javna mreža polnilnih mest

2.2.5.2. Visokozmogljiva polnilna vozlišča: i) Primskovo 1 in 2, ii) RESHAB Vojašnica.

2.2.5.3. Druga polnilna mreža ob večjih generatorjih prometa (prostorski ukrep)

Povezani ukrepi: 1.5, 2.1, 2.3, 2.5, 3.4, H1, H3.

6.2.3 Ukrep 2.3. Infrastruktura za kolesarje in pešce

Program/investicije: Ukrep naslavlja izgradnjo površin za kolesarje in pešce, ki so del prometnega omrežja. Urejanje varnega kolesarskega in peš omrežja sledi usmeritvam Občinske celostne prometne strategije MOK 2025–2032 (PNZ d.o.o., MM IBIS d.o.o., PROVIA d.o.o., marec 2025) in Celostni študiji kolesarskih povezav, mirujočega prometa in enosmernih povezav s predlogi ukrepov trajnostne mobilnosti v Mestni občini Kranj, PNZ in LUZ, št. 22_1060, Ljubljana, januar 2023. Pri tem se posebna pozornost nameni:

- izboljšanju povezljivosti šol, poslovnih con in družbenih centrov s kolesarskim omrežjem;
- Gradnji vertikalnih in horizontalnih premostitvenih objektov za pešce in kolesarje – brvi čez reke (Sava, Kokra) in obremenjena cestišča ter tehnološke rešitve za premagovanje višinskih razlik;
- Strateškemu načrtovanju hitre državne kolesarske povezave med Kranjem, Medvodami in Ljubljano, t. i. kolesarske avtoceste.

Pri dinamiki gradnje kolesarskega omrežja in površin za pešce se daje prednost:

- nizkocenovnim ukrepom na varnostno kritičnih točkah, še posebej šolskih poteh,
- gradnji manjkajočih odsekov za zaključevanje sistema,
- povezljivosti z mestom (dnevna mobilnost občanov) – izgradnja kolesarskih povezav med stanovanjskimi območji in funkcionalnimi središči (generatorji dnevnega prometa)
- sočasni gradnji z rekonstrukcijami komunalne infrastrukture in cest, tudi državnih, ter
- gradnji državnih in regionalnih povezovalnih kolesarske poti (investitor država).

Organizacija: Izgradnja linijskih objektov terja zahtevno pripravo, zato je smiselno bolj načrtno pristopati k pridobivanju zemljišč na ključnih trasah.

Strateški projekt do 2030: Premostitveni objekti za pešce in kolesarje (Nahod Tuš, Jama-Prebačevo, ŽP Stražišče)

Strateški projekt do 2035: Kolesarska povezava Kranj-Ljubljana (kolesarska avtocesta)
Kolesarske povezave do Golnika in sosednjih občinskih središč Škofja Loka, Preddvora, Nakla in Šenčurja

Območje izvajanja ukrepa: 

Aktivnosti se enako intenzivno izvajajo na celotnem območju MOK.

Prednostne aktivnosti in projekti do 2035:

2.3.1. Državne kolesarske povezave (CCC-2.3)

2.3.1.1. Kranj–Ljubljana (kolesarska avtocesta)

2.3.1.2. Kranj–Škofja Loka (prouči se več variant)

2.3.1.3. Kranj–Naklo

2.3.1.4. Kranj–Šenčur

2.3.1.5. Kranj–Preddvor (vezano na priključek KR sever)

2.3.1.6. Kranj–Golnik

2.3.2. Lokalno kolesarsko omrežje (CCC2.3)

- 2.3.2.1. KP9: Soseska Planina–OŠ M. Čopa in J. Aljaža
- 2.3.2.2. KP Primskovo–Čebelica (Likozarjeva)
- 2.3.2.3. KP Zarica
- 2.3.2.4. KP Planina–PC Hrastje
- 2.3.2.5. Savski otok/Majdičev Log
- 2.3.2.6. Kranj–Labore–Stražišče–navezava na Jošt/Šmarjetna gora
- 2.3.2.7. Druge povezave skladno s študijo.

2.3.3. Razširitev in dograditev infrastrukture za pešce znotraj in med naselji (pločniki, oprema, varni prehodi ...)

2.3.4. Premostitveni objekti za kolesarje in pešce

- 2.3.4.1. Nadhod TUŠ
- 2.3.4.2. Jama–Prebačevo
- 2.3.4.3. Železniška postaja–Stražišče
- 2.3.4.4. Brv Skalica–Pungart
- 2.3.4.5. Ibi–Športni park Kranj
- 2.3.4.6. Besnica–Okroglo (Občina Naklo)
- 2.3.4.7. Druge povezave

2.3.5. Nadgradnja in razširitev sistema KRskOLESOM (CCC 2.2): i) več lokacij in koles.

2.3.6. Nadgradnja mreže kolesarnic: varnost – varne postaje za kolesa, pokritje, enotna podoba, širjenje mreže.

Povezani ukrepi: 2.1, 2.2, 2.4, 2.5, 3.4, 3.5, H3.

6.2.4 Ukrepi 2.4. Urejanje lokalnih cest, mostov in mirujočega prometa

Program: Posodobi se obstoječi večletni program obnov, rekonstrukcij in investicij v izboljšanje kakovosti obstoječega lokalnega cestnega omrežja, ki predstavlja osnovo za vlaganja proračunskih sredstev za ta namen v naslednjih letih. Ob gradnji novih cest se ureja tudi kolesarsko omrežje. V letih 2025–2035 se s ciljem boljše odpornosti na podnebne spremembe posebna pozornost nameni obnovi kritičnih mostov ter izboljšanju kakovosti bivanja ter pogojev za hojo in kolesarjenje v prometno najbolj obremenjenih zgoščenih območjih. Pristopa se tako s spremembo prometnih režimov kot s celovitimi prenovami prometnih in javnih površin v umirjena območja z manj oz. z omejenim dostopom za določena vozila ali, kjer sprejemljivo, tudi brez vozil. Parkirišča in prometni režimi se digitalizirajo in vključujejo v enovit večmodalni mobilnostni sistem Kranja.

Investicije: Naložbe v lokalne ceste se bodo izvajale v skladu z večletnim programom. Pri dinamiki izvedbe rekonstrukcij se znotraj programa upoštevajo naslednji vidiki:

- (ne)varnost odseka (tudi za pešce),
- pretočnost (krožišča),
- sočasna gradnja s komunalno infrastrukturo,
- prenove na območjih večjih družbenih, poslovnih in stanovanjskih objektov,
- stanje premostitvenih objektov,
- celoletna dostopnost,
- možnost alternativnih rešitev.

Naložbe v preurejanje površin in izgradnjo parkirišč in garaž se izvajajo projektno oz. ko so v lokalnem okolju usklajeni režimi in zagotovljen ustrezen model financiranja. Urejanje parkirišč in garaž sledi cilju umirjanja in umikanja motornega prometa iz mestnega in stanovanjskih središč ter spodbujanju trajnostne mobilnosti.

Organizacija: Organizacijsko najzahtevnejše aktivnosti predstavlja posodabljanje parkirne politike in režimov umirjanja prometa v zgoščenih območjih, zato se slednje izvaja premišljeno in predvidoma prek predhodnih testnih faz oz. pilotnih območij. Kjer smiselno, se testirajo tudi nizko/ali brezemisijaska

območja, kjer se dostop ureja glede na obseg izpustov. Po drugi strani vlaganja v parkirne hiše pomenijo velik finančni vložek, zato MOK v tem segmentu spodbuja (so)vlaganje zasebnega kapitala.

Strateški projekt do 2030: Prenove mostov (Savski most pri Planiki)

Strateški projekt do 2035: Umirjanje in preurejanje prometnih površin v zgoščenih območjih
Parkirna hiša na obrobju starega mestnega jedra

Območje izvajanja ukrepa:  

Aktivnosti se enako intenzivno izvajajo na celotnem območju MOK.

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

2.4.1. Obnove, rekonstrukcije in investicijsko vzdrževanje lokalnih cest

2.4.1.1. Posodobitev večletnega programa

2.4.1.2. Obnove in investicijsko vzdrževanje lokalnih cest skladno s programom

2.4.2. Večje rekonstrukcije lokalnih cest

2.4.2.1. Celovita preureditev območja na Planini I od Ceste talcev do Ceste 1. maja

2.4.2.2. Cesta Iva Slavca in Stara cesta

2.4.2.3. Celostna ureditev Savske ceste

2.4.2.4. Rekonstrukcija ceste Breg–Mavčiče

2.4.2.5. Obnova LC Kranj–Hrastje

2.4.2.6. Obnova LC Kokrica–Bobovek

2.4.2.7. Celostna ureditev Zoisove ceste

2.4.2.8. Preostale večje rekonstrukcije po programu

2.4.3. Večje sanacije, rekonstrukcije in izgradnje premostitvenih objektov

2.4.3.1. Most čez Savo pri Planiki

2.4.3.2. Most čez Rupovščico (Kokrica)

2.4.3.3. Preostali mostovi po programu

2.4.4. Ureditev katastrov in postopni odkupi kategoriziranih cest

2.4.5. Načrtno urejanje mirujočega prometa in preurejanje grajenega prostora v umirjene (tudi nizko in brezemisijske) cone (poseben poudarek na DUO)

2.4.5.1. Posodobitev parkirne politike in režimov za umirjanje prometa v zgoščenih urbanih območjih in območjih varstva narave in kulturne dediščine.

2.4.5.2. Pilotni projekti uvajanja novih režimov, dovolilnic in novih tehnologij

2.4.5.3. Preureditev in ozelenitev javnih prometnih površin in grajenega prostora v upravnem središču: Ravnikarjeva ploščad.

2.4.5.4. Preureditev in ozelenitev javnih prometnih površin in grajenega prostora v upravnem središču: Slovenski trg.

2.4.5.5. Druge preureditve in ozelenitve javnih prometnih površin in grajenega prostora v večstanovanjskih območjih (npr. Planina).

2.4.5.6. Enosmerni in podobni ulični sistemi umirjanja prometa, kjer smiselno.

2.4.6. Izgradnja javnih parkirišč in garažnih hiš (CCC-2.4)

2.4.6.1. Širitev parkirišča in parkirna hiša Huje (DUO)

2.4.6.2. Širitev parkirišča Sejmišče (DUO)

2.4.6.3. Parkirišče pri Zdravstvenem domu (DUO)

2.4.6.4. Parkirna hiša Stara Sava (zasebna naložba, DUO)

2.4.6.5. Ureditev mreže parkirišč v podporo i) nadaljnji skupni vožnji (npr. Kranj Zahod, Kranj Vzhod), ii) parkiraj in hodi/kolesari (npr. Labore/Stražišče) in iii) kratkotrajnemu ustavljanju za oddajo/prevzem potnika (npr. Sejmišče, Globus, Zlato Polje ...) s podporno infrastrukturo za trajnostno mobilnost.

2.4.6.6. Parkirišče za turistične avtobuse

Povezani ukrepi: 1.1, 2.3, 2.5, 3.4, 6.1, 6.4, H3.

6.2.5 Ukrep 2.5. Dograjevanje osrednjega prometnega obroča in povezave z Ljubljano

Program/investicije: Urejanje državnih prometnic na osrednjem cestnem obroču okoli Kranja in vpadnic v mestno središče je ključno za učinkovito, varno in pretočno delovanje prometnega sistema mesta, še zlasti ob načrtovanem razvojnem ciklu v obdobju 2025–2035. Pri tem sta še posebej pomembni realizacija severne obvoznice Kranja ter razširitev vzhodne in severne vpadnice, vključno z novim avtocestnim priključkom Kranj sever. Za razbremenitev naselij južnega dela občine je nujna rekonstrukcija ceste Kranj–Škofja Loka in dolgoročno načrtovanje nove povezovalne državne ceste Škofja Loka–Meja.

Sočasno pa bo za dolgoročno vzdržnejši in bolj trajnosten prometni sistem Kranj enako intenzivno razvijal tudi železniško omrežje. Republika Slovenija v tem obdobju načrtuje gradnjo izredno pomembnega drugega železniškega tira Ljubljana–Kranj, ki bo pospešil prehod dnevne migracije med Kranjem in Ljubljano na vlak, MOK pa si bo prizadeval za pospešeno načrtovanje železniške povezave med Kranjem in letališčem Brnik. Vsa navedena vlaganja so regijskega pomena, saj se bo posledično izboljšala dostopnost do ključnih regijskih funkcij, olajšali pa se bodo vsakodnevni medsebojni migracijski tokovi okoliških občin in celotne regije ter komunikacija z Ljubljano.

Organizacija: Investitor bo Republika Slovenija, s katero mora MOK tesno sodelovati. MOK je zadolžena za gradnjo spremljajočih objektov (hodniki za pešce, kolesarske poti ...). Glede na dejstvo, da gre za prometnice, ki so vitalnega pomena za razvoj mesta, bo MOK aktivno pristopila k pripravi vseh potrebnih predhodnih prostorskih dokumentov oz. projektnih rešitev, da se naložbe čim prej umestijo v NRP-je državnega proračuna in pristopi k izvedbi.

Strateški projekt do 2030: Mestne vpadnice (prioritetno Koroška-Bleiweisova cesta)

Strateški projekt do 2035: Severna obvoznica

Drugi tir železniške proge Ljubljana–Kranj

Območje izvajanja ukrepa:  

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

2.5.1. Državna cestna infrastruktura (RS)

- 2.5.1.1. Štiripasovna vzhodna obvoznica: rekonstrukcija R1/210/11108 Kranj (Primskovo–Labore) rekonstrukcija Ceste Boštjana Hladnika R1/210 v štiripasovnico na odseku med Smledniško cesto in Cesto Staneta Žagarja. (RS)
- 2.5.1.2. Štiripasovna vzhodna vpadnica – KR vzhod: rekonstrukcija ceste od priključka avtoceste Kranj vzhod do krožišča pri Mercatorju Primskovo. (RS)
- 2.5.1.3. AC priključek Kranj sever: načrtovanje in izvedba novega avtocestnega priključka na regionalni cesti R1/210 Zgornje Jezersko–Preddvor–Kranj–Škofja Loka. (RS)
- 2.5.1.4. Severna obvoznica: i) načrtovanje in projektna dokumentacija (obveznost MOK), ii) gradnja. (RS)
- 2.5.1.5. Rekonstrukcija Bleiweisove, Kidričeve in Koroške ceste sever (RS/MOK): i) načrtovanje, ii) fazna izvedba. (soinvestorstvo RS/MOK)
- 2.5.1.6. Rekonstrukcija ceste Kranj–Škofja Loka (RS)
- 2.5.1.7. Nova cestna povezava Kranj–Meja–Škofja Loka: i) načrtovanje nove državne ceste za zmanjšanje prometa skozi Kranj in izboljšanje dostopa ŠKL do AC (4. razvojna os). (RS)

2.5.2. Državna železniška infrastruktura (RS)

- 2.5.2.1. Drugi tir železniške proge Ljubljana–Kranj (RS): i) DPN in projektiranje, ii) izvedba.
- 2.5.2.2. Železniška povezava Brnik–Kranj: i) prostorske preveritve variantnih rešitev umeščanja v prostor, ii) DPN.

Povezani ukrepi: 1.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.2, 4.1, 6.1, 6.4, H1, H3.

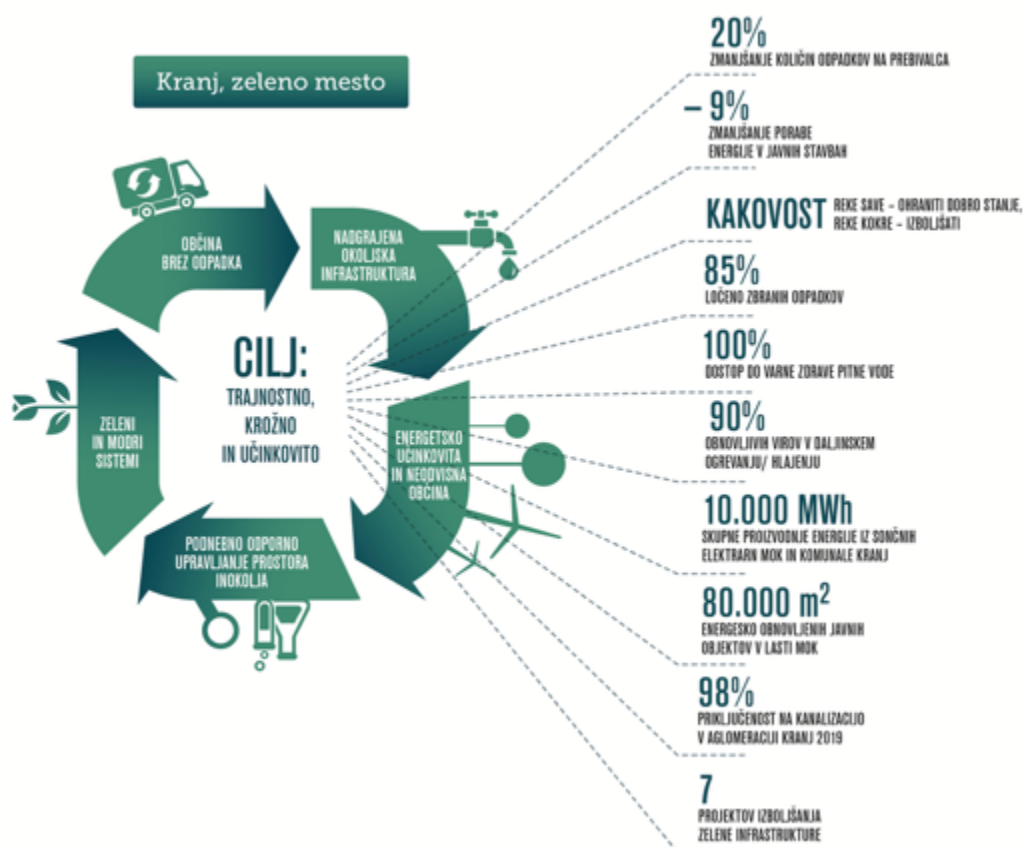
6.3 Tematsko področje 3: Kranj, zeleno mesto

Strateški cilj 3: Zagotavljamo trajnostno in učinkovito upravljanje z naravnimi viri in energijo.

Razvojni izzivi:

- Upravljanje z naravnimi viri in podnebne spremembe (I9)
- Spreminjanje življenjskega sloga (I11)
- Prostorska politika: narava (I10)
- Razogljičenje mesta (I12)

Kakovostno okolje, ohranjena narava in biotska raznovrstnost so vrednote, ki jih občani Mestne občine Kranj, država in EU postavljajo v ospredje prihodnjega razvoja. 80 % anketiranih Kranjčanov »kakovost in ohranjanje naravnega okolja« opredeljuje kot »zelo pomemben element«, »trajnostni razvoj in trajnostno delovanje« pa se zdi zelo pomembno 62 % sodelujočim, 37 % pa pomembno. Kakovostno okolje zagotavlja kakovost bivanja, prispeva k zdravju občanov ter dviguje privlačnost Kranja kot poslovne lokacije. Po drugi strani podnebne spremembe in globalna tveganja v novem obdobju uresničevanja terjajo bistveno drugačne pristope v urejanju prostora, načrtovanju okoljske infrastrukture in krepitvi odpornosti in neodvisnosti tudi na lokalni ravni. K temu Mestno občino Kranj zavezuje tudi Pogodba za podnebno nevtralnost in pametno mesto MOK do leta 2030.



Novelacija TUS bistveno bolj konkretizira večje premike, ki so operacionalizirani tudi z novimi sektorskimi programi in nacionalnimi programi in predpisi. MOK mora prioriteto nadoknaditi zamude pri uresničevanju obveznosti direktiv EU in Operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode (Vlada RS, september 2020), za doseganje 98 % opremljenosti s kanalizacijskim omrežjem v aglomeracijah z nad 20.000 prebivalci (beri aglomeracija Kranj). Za zmanjševanje poplavnih tveganj bo

sodelovala z RS pri izvajanju protipoplavnih ukrepov, v nadaljevanju pa bo treba pristopiti tudi k reševanju zalednih voda na ogroženih območjih pod Šmarjetno goro in Joštom. Skladno s strategijo Kranj brez odpadka bo mesto pospeševalo krožno rabo virov in spodbujalo znižanje nastajanja količin odpadkov na prebivalca. Menjava fosilnih virov energije za obnovljive (biomasa, odpadna toplota iz industrijskih in drugih procesov) v daljinskem ogrevanju ter izgradnja sončnih elektrarn na objektih in parkirnih površinah MOK bosta povečali našo energetske neodvisnost. Bolj načrtno kot doslej se bo mesto posvečalo rabi degradiranih urbanih površin, upravljanju in širjenju zelenih površin, zelenih sten in streh, primestnih gozdov ter monitoringu okolja, kot je predvideno v Operativnem programu varstva okolja Mestne občine Kranj za obdobje 2024/35/50. Javne in zasebne gradnje ter prostorsko načrtovanje bomo prek nadaljnjih sprememb občinskega prostorskega načrta usmerjali v trajnostne koncepte in ogljično nevtralne rešitve.

Operativni cilji

- Cilj 3.1 Opremiti vse aglomeracije s skupno obremenitvijo enako ali večjo od 2.000 PE s sistemi za odvajanje in čiščenje odpadnih voda
- Cilj 3.2 Zmanjšati porabo energije v javnih objektih v lasti MOK
- Cilj 3.3 Povečati energetske neodvisnost MOK
- Cilj 3.4 Zmanjšati količine komunalnih odpadkov
- Cilj 3.5 Povečati obseg, kakovost in dostopnost zelenih površin in biodiverzitete mesta

Pričakovani rezultati 2035

1. Vse aglomeracije z več kot 2.000 populacijskih enot (mestno območje Kranja) bodo **opremljene s sistemi za odvajanje in čiščenje odpadnih voda**.
2. Kranj je na poti koncepta »Kranj brez odpadka«, **obseg odpadkov na prebivalca se zniža za 25 %**.
3. Dosežena bo **9 % nižja poraba energije** v javnih objektih v lasti MOK. Daljinski sistemi za ogrevanje in hlajenje mesta se bodo **90 % napajali iz obnovljivih virov energije**. Sončne elektrarne MOK in Komunale Kranj bodo proizvedle več kot 10.000 MWh energije na leto.
4. Mesto bo pridobilo prvi zeleni OPN in povečalo ali izboljšalo kakovost najmanj **7 ha zelenih in vodnih površin**.

Kazalniki

Kazalnik (Cilj 2023/2030/2035)	Enota	Vir	Izhodišče	Cilj	Doseženo	Cilj	Cilj
			2014	2023 ²³	2023 ²⁴	2030	2035
Kazalniki rezultata							
K3.1 Letna poraba primarne energije javnih stavb MOK (RCR26)	% glede na 2014	LEAG	/	-25%	-3,4%	-7%	-9%
	MWh	LEAG	16.478,15 (2020)	/	15.920,44	15.300	15.000
K3.2 (=K2.1) Zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov- eKV. CO ₂	Ekv. CO ₂ po metodologiji NZC	CCC, 2018	238.832 t (2018)	/	/	- 113.265	- 113.265
K.3.3 Kakovost reke Save na merilnih mestih v MOK (	Kemijsko (K) in ekološko stanje (E)	ARSO	K: dobro E: zelo dobro (2012)	Ohraniti ali izboljšati	K: dobro E: dobro	K: dobro E: dobro	K: dobro E: dobro
K.3.4 Kakovost reke Kokre s pritoki (Rupovščica)	Delež odvzetih vzorcev, ki presegajo mejno vrednostjo	MOK	/	/	Enterokoki 2,4% Bakterija E Coli 22%	Izboljšati	Izboljšati
Kazalniki učinka							
K3.5 Delež ločeno zbranih odpadkov	%, opazovano leto	Kom. Kranj	65,6%	80%	78,5 % (2021)	80 %	85 %
K3.6 Obseg komunalnih odpadkov na prebivalca	Kg zbrani odpadki/ prebivalca), opazovano leto	Kom. Kranj	/	/	319 (2021)	293 (-10%)	255 (-20%)

²³ Cilj za leto 2023 je povzet iz osnovne TUS, ki je bila sprejeta januarja 2016.

²⁴ Realizacija za leto 2023 oz. zadnje dosegljivo leto, za katero je podatek na voljo. Podatek predstavlja tudi izhodiščno leto za ocenjevanje v primeru novih kazalnikov.

Kazalnik (Cilj 2023/2030/2035)	Enota	Vir	Izhodišče	Cilj	Doseženo	Cilj	Cilj
			2014	2023 ²³	2023 ²⁴	2030	2035
<u>K3.7 Dolžina novih ali nadgrajenih cevi v javnem omrežju za zbiranje odpadne vode (RCO31)</u>	km, kumulativa glede na 2023	MOK	/	/	0	18 km	33 km
<u>K3.8 Priključenost aglomeracij <2.000 PE/ha na sekundarno kanalizacijo (RCR42)</u>	% gospodinjstev/priključkov, opazovano leto	Kom. Kranj	77,3%	95%	93,53 % (2024)	98%	98%
<u>3.9 Dolžina novih ali nadgrajenih cevi v distribucijskih sistemih javnega vodovoda (RCO30)</u>	km, kumulativa glede na 2023	MOK	/	/	0	+4 km	+13 km
<u>3.10 Prebivalci, priključeni na izboljšan javni vodovod (RCR41)</u>	Število prebivalcev	Kom. Kranj	/	/	0	↗	↗
<u>K3.11 Površina energetsko obnovljenih stavb MOK (RCO19 Javne stavbe z boljšo energijsko učinkovitostjo)</u>	m2, kumulativa	MOK	0	+ 30.000 m2	50.000	70.000	80.000
<u>K3.12 Skupna proizvodnja energije iz OVE (sončne elektrarne MOK in Komunale Kranj) (RCR31)</u>	MWH/leto, opazovano leto	MOK in KK	/	/	500	7.400	10.000
<u>K3.12 Zgrajena ali nadgrajena zelena infrastruktura (RCR36)</u>	ha, kumulativa	MOK in KK	/	/	0	5	7

Predvideni ukrepi:

Ukrep 3.1. Občina brez odpadka

Ukrep 3.2. Nadgrajena okoljska infrastruktura

Ukrep 3.3. Energetsko učinkovita in neodvisna občina

Ukrep 3.4. Podnebno odporno upravljanje prostora in okolja

Ukrep 3.5. Zeleni in modri sistemi

Opis ukrepov:

6.3.1 Ukrep 3.1. Občina brez odpadka

Program: Medtem ko je bilo dosedanje delovanje usmerjeno v povečevanje stopnje ločevanja odpadkov, se sedaj skladno s Strategijo Zero waste 2021–2031 Mestna občina Kranj usmerja v zmanjšanje količin komunalnih odpadkov, zmanjšanje porabe materialov in energije, spreminjanje življenjskih in organizacijskih vzorcev ter uvedbi režimov, ki spodbujajo krožno rabo snovi v gospodinjstvih, ustanovah, trgovinah in podjetjih. Posebna pozornost se nameni uvajanju sodobnih tehnologij (digitalizacija, GPS, senzorika) v upravljanje z odpadki ter sanaciji preteklih okoljskih bremen (monitoringi, renaturacije in podobni ukrepi za območja Tenetiše, ČN Drulovka in Laze).

Investicije: Predvidena je vzpostavitev nove pretovorne postaje za odpadke na logistično ustrenejši lokaciji, nadaljnja posodobitev voznega parka tehničnih vozil in funkcionalna ter estetska nadgradnja ekoloških otokov v skladu s potrebami in tipologijo naselij. Komunala Kranj načrtuje izgradnjo nove poslovne stavbe na Zarici, ki bo ponudila številne dodatne storitve in izobraževanja, pomembna za podporo prehodu na krožno ravnanje z viri.

Organizacija: Večina aktivnosti je vezana na izvajalce gospodarskih javnih služb, zato je za uspešnost ukrepa ključno njihovo angažiranje.

Strateški projekt do 2030: Center krožnega gospodarstva Zarta

Strateški projekt do 2030: Postaja za pretovor odpadkov

Območje izvajanja ukrepa:  

Aktivnosti se enako intenzivno izvajajo na celotnem območju MOK.

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

- 3.1.1. Razširjanje koncepta »Kranj brez odpadka«** v sistem ravnanja z odpadki različnih ciljnih skupin: i) uvedba načel v javne ustanove, izobraževanje, gospodinjstva turizem in gospodarske subjekte, vključno z usposabljanjem ključnega osebja in uvajanja sprememb v njihove storitve, programe, tehnologije in nabave, ii) strateško komuniciranje in ozaveščanje za ustrezno ravnanje, preprečevanje nastajanja oz. predelavo odpadkov (npr. zeleni odrez). (CCC-3.1)
- 3.1.2. Nadgradnja infrastrukture za upravljanje z odpadki**
 - 3.1.2.1. Postaja za pretovor odpadkov: preselitev postaje iz mestnega središča
 - 3.1.2.2. Nadgradnja eko otokov in zbirnih centrov: optimizacija, ozelenitev, prednostno podzemni in standardizirani z merilniki količin, stiskalnice za embalažo ipd. (CCC-3.2)
 - 3.1.2.3. Posodabljanje komunalnih vozil
- 3.1.3. Pametno upravljanje z odpadki** (CCC-3.2)
 - 3.1.3.1. Digitalizacijo zbiranja, upravljanja in prevoza odpadkov (eOdpadki)
 - 3.1.3.2. Pametni zabojniki s senzorji in možnostjo tehtanja odpadkov
- 3.1.4. Center krožnega gospodarstva Zarta** (CCC-3.3): i) enotna točka za upravljanje z odpadki, ii) center za izobraževanje občanov, iii) razširitev trgovine za ponovno uporabo, trgovine in restavracije z lokalno hrano, iv) javno parkirišče z e-polnilnicami, v) avtopralnica z uporabo prečiščene odpadne vode iz ČN, vi) naprave čiščenje embalaže za lokalne kmete in organizatorje dogodkov, vii) zelena rekreacijska površina z učno potjo, gozdno učilnico in demonstracijo krožnih rešitev.
- 3.1.5. Sanacije preteklih okoljskih bremen in okoljsko razvrednotenih območij**
 - 3.1.5.1. Nekdanje odlagališče odpadkov Tenetiše: i) nadaljnji monitoring emisij in ii) renaturacija (delno pogozdovanje, DUO). (CCC-3.3)
 - 3.1.5.2. Nekdanja ČN Drulovka (DUO): i) nadaljnji monitoring emisij
 - 3.1.5.3. Laze (DUO): i) ekološka sanacija (RS) (glej tudi ukrep 1.1.2)
 - 3.1.5.4. Sanacije drugih degradiranih in funkcionalno razvrednotenih območij

Povezani ukrepi: 1.1, 1.3, 3.3, 3.4, H1.

6.3.2 Ukrep 3.2. Nadgrajena okoljska infrastruktura

Program/investicije: Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode določa obveznost opremljanja aglomeracij (Uradni list RS, št. 98/15, 76/17, 81/19, 194/21 in 44/22 – ZVO-2) z javno infrastrukturo za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode ter obveznost odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode kot obvezno storitev javne službe. V skladu z Direktivo 91/271/EGS o čiščenju komunalne vode, pristopno pogodbo Slovenije v EU in veljavnimi nacionalnimi programi (Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne vode, Vlada RS, 2020) bi morala Slovenija odvajanje komunalne odpadne vode po javni kanalizaciji zagotoviti najpozneje do 31. decembra 2010 za aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 15.000 PE, in najpozneje do 31. decembra 2015 za aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE in manjšo od 15.000 PE. Izhodišče okoljskih naložb Program izvajanja gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode za obdobje 2021–2024.

MOK je v največji aglomeraciji Kranj 2019, kjer prebiva 47.501 prebivalcev, leta 2024 dosegla 94,45 % opremljenost in 93,71 % priključenost na kanalizacijsko omrežje. Med 13 naselji znotraj aglomeracije, naselji Breg ob Savi in Hrastje nista opremljeni s kanalizacijo (0 %), naselje Kranj pa 96,04 %. Da bi čim prej dosegli predpisane EU cilje, mora MOK prednostno opremiti svojo največjo aglomeracijo Kranj 2019.

Na obstoječem omrežju se zmanjšanje hidravlične obremenitve kanalizacijskega sistema in CČN Kranj s preureditvami objektov na kanalizacijskem omrežju (razbremenilniki in zadrževalni bazeni) na način, da bo prelivanje iz kanalizacije v vodotoke nadzorovano in skladno z zakonodajo ter posledično zagotovljeno dobro delovanje CČN Kranj.

Na področju vodooskrbe je cilj MOK teži k zagotavljanju 100 % varnega dostopa do zdravstveno ustrezne pitne vode. V ta okvir sodijo prizadevanja, da se vsi zasebni vodovodi vključijo v javno omrežje. Posebna pozornost se nameni zmanjševanju vodovodnih izgub, obnovi vodohranov in zajetij, UV dezinfekciji in zaščiti vodnih virov ter izgradnji/obnovi vodovodov na območjih z manj kot 10.000 prebivalci.

Organizacija: Financiranje gradnje kanalizacije s sredstvi EU, zato je potrebna pravočasna priprava projektne dokumentacije ter pridobivanje služnostnih pravic. Ob gradnji okoljske infrastrukture se sočasno obnavlja tudi vsa preostala elektro, telekomunikacijska (optično omrežje), prometna in druga infrastruktura. Izgradnji infrastrukture mora slediti informiranje javnosti ter istočasna ureditev digitalnih katastrof infrastrukture. Za druga območja, še posebej v aglomeracijah pod 2.000 PE/ha, kjer se čiščenje ureja z gradnjo individualnih malih čistilnih naprav (MKČN), MOK v sodelovanju s poslovnimi bankami načrtuje oblikovanje posebnega ugodnega finančnega instrumenta t. i. zelenih finančnih spodbud (Glej aktivnost 3.3.7) v naslednjem poglavju.

Strateški projekt do 2030: Opremljanje aglomeracije Kranj 2019

Strateški projekt do 2035: Urejanje zalednih meteoritnih voda na območju Stražišča

Območje izvajanja ukrepa: 

Aktivnost se izvaja na območju celotne občine z osredotočenostjo na gradnjo javnega omrežja v aglomeracijah z večjo gostoto prebivalstva.

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

3.2.1. Novogradnja manjkajočega kanalizacijskega omrežja in spremljajoče infrastrukture

- 3.2.1.1. Opremljanje aglomeracije Kranj 2019 (Rupa–Partizanska, Hrastje, Čirče, Savska, Veliki hrib, območje Gorenjesavske in Breg ob Savi)
- 3.2.1.2. Komunalna infrastruktura Golnik-Mlaka
- 3.2.1.3. Kanalizacija ob Cesti B. Hladnika–Hrastje–Čirče
- 3.2.1.4. Druge naložbe po programu

3.2.2. Obnova obstoječega kanalizacijskega omrežja, vključno z zmanjševanjem hidravlične obremenitve sistema in CČN Kranj.

3.2.3. Tehnološka nadgradnja CČN Kranj

- 3.2.3.1. Razvlaževanje vhodnega prostora
- 3.2.3.2. Izraba odpadne toplote pri čiščenju odpadnih voda: i) sušilnica blata, ii) bioplin (CCC-3.2.)
- 3.2.3.3. UV dezinfekcija III. stopnja čiščenja
- 3.2.3.4. Investicijsko vzdrževanje CČN Kranj

3.2.4. Obnova in novogradnje vodovodnih sistemov po programu, vključno z ukrepi za zmanjševanje vodovodnih izgub, energetske učinkovitosti in zaščito vodnih virov. (CCC-3.5)

- 3.2.4.1. Nov vodovod do Zlatega Polja
- 3.2.4.2. Vodovodi pod 10.000 prebivalcev
- 3.2.4.3. Ultrafiltracija na VS Nova vas
- 3.2.4.4. Druge naložbe in vzdrževanje po OP

3.2.5. Protipoplavni ukrepi in naložbe na osnovi novelirane protipoplavne hidrološke karte iz 2024 (RS DRSV, MOK sodeluje)

- 3.2.5.1. Kokrica (RS)
- 3.2.5.2. Stražišče–Bitnje–Žabnica (zadrževalnik Žabnic, Šempetrski zadrževalnik, zadrževalnik Sorška reka) (RS)
- 3.2.5.3. Sava (nasip Zarica) (RS)
- 3.2.5.4. Urejanje zalednih meteoritnih voda na območju Stražišča: območje potoka Trenča/Jošt–Šmarjetna gora.
- 3.2.5.5. Pilotni projekti urejanja sonaravnih retencijskih površin in zelenih pasov ob vodotokih

3.2.6. Prenos zasebnih vaških vodovodov v javno mrežo

Povezani ukrepi: 1.4, 3.3, 6.1, 6.4, H3.

6.3.3 Ukrep 3.3. Energetsko učinkovita in neodvisna občina

Program: Izvajanje ukrepov na področju upravljanja z energijo bo še naprej sledilo Lokalnemu energetskemu konceptu MOK (avgust 2020), Trajnostnemu energetsko podnebnemu načrtu Gorenjske (TEPN, 2018) in zavezam mesta iz Pogodbe za podnebno nevtravno in pametno mesto Kranj do leta 2030 (2024). Končni cilj ukrepa je opustitev rabe fosilnih goriv v sistemih daljinskega ogrevanja, povečanje proizvodnje lastne energije iz obnovljivih virov (OVE), izboljšanje energetske učinkovitosti javnih in večstanovanjskih objektov kakor tudi gospodinjstev, kar bo vse posledično okrepilo energetsko neodvisnost MOK, znižalo izpuste TGP in prašnih delcev PM10 v okolje.

Mestna občina Kranj je v prvem obdobju TUS naredila izredne premike v energetskih prenovah javnih objektov (izvedenih 20 prenov), upravniki stavb pa na večstanovanjskih zgradbah (več kot 70 % že prenovljenih) in se po realizaciji in strokovnih izkušnjah uvršča med vodilne v Sloveniji. Zaradi tega je treba v novem obdobju dodatno pozornost se nameni energetski revščini in strokovno-finančni podpori lastnikom stanovanj, še zlasti starejšim lastnikom individualnih hiš, ki se še vedno ogrevajo na kurilno olje ter zaradi zahtevnosti projektov in visokih stroškov, ne pristopijo k energetski prenovi.

Investicije: Na naložbenem področju bo MOK v letih 2025–20235:

- zaključila zadnji, tj. tretji krog naložb v energetske sanacije objektov ter na ta način dosegla 100 % prenovo javnih objektov v lasti občine;
- z izvajalci javne gospodarske službe daljinskega ogrevanja ter gospodarstvom pristopila k sodobnim tehnološkim rešitvam menjave plina za druge obnovljive vire energije (npr. biomasa, izraba odpadne toplote iz industrijskih procesov kranjskih podjetij, odvajanja in čiščenja odpadne vode in podobno), k uvajanju hlajenja v daljinske sisteme ter načrtovanju gradnje novih manjših sistemov daljinskega ogrevanja/hlajenja v drugih delih občine ter novih stanovanjskih in poslovnih soseskah;
- v sodelovanju z zasebnimi partnerji nadaljevala vlaganja v izgradnjo sončnih elektrarn ter zagotovila prostorske pogoje za umeščanje večjih solarnih parkov zasebnih in poslovnih investitorjev, prednostno na degradirana urbana območja in parkirišča.

Ključni pogoj za preobrazbo mesta na področju energetike je uresničevanje načrtovanih naložb v povečanje zmogljivosti elektro-energetskega omrežja v povečanje zmogljivosti elektro omrežja, katerega investitor je Elektro Gorenjske. Naložbe so opredeljene v Razvojnem načrtu distribucijskega sistema električne energije v Republiki Sloveniji od leta 2023 do 2032, SODO d.o.o., november 2022.

Tabela 7 Pregled izvedenih in načrtovanih energetskih prenov objektov v lasti MOK

Faza 1: zaključene energetske prenove - 12	Faza 2: zaključene energetske prenove - 8	Faza 3: načrtovane energetske prenove-19
(1) Olimpijski bazen	(1) PŠ Mavčiče (OŠ Orehek Kranj)	(1) OŠ J.Puharja - PŠ Primskovo
(2) ZD Kranj,	(2) Vrtec Čebelica,	(2) OŠ Stražišče
(3) Upravna stavba MOK	(3) Vrtec Čira Čara	(3) Vrtec Ostržek
(4) OŠ Predoslje	(4) Vrtec Mavčiče	(4) OŠ Franceta Prešerna
(5) OŠ Besnica	(5) OŠ Simona Jenka	(5) Vrtec Kekec
(6) OŠ Franceta Prešerna – PŠ Kokrica	(6) Nekdanja trgovska šola	(6) ŠP Stražišče
(7) OŠ Orehek,	(7) Kulturno društvo Brdo	(7) KS Čirče
(8) Vrtci Živ Žav, Čenča, Najdihojca in Janina,	(8) Vrtec Čenča.	(8) Bazen Kranj
(9) OŠ Stane Žagar,		(9) KS Struževno
(10) OŠ Helene Puhar		(10) KS Žabnica
(11) OŠ Jakoba Aljaža,		(11) KS Tenetiše
(12) OŠ Simon Jenko, PŠ Trstenik, Simon Jenko PŠ Goriče, podružnico Besnica in Matije Čopa in		(12) VVZ Mojca
		(13) KS Golnik
		(14) KS Goriče
		(15) KS Kokrica
		(16) KS Predoslje
		(17) POŠ Goriče
		(18) ZD Kranj
		(19) Gasilska postaja Kranj

Organizacija: Ukrep vključuje nekaj organizacijsko in strokovno zelo zahtevnih projektov, kjer je poleg novih tehnologij treba skupaj z več različnimi deležniki vzpostaviti tudi povsem nov model sodelovanja in financiranja (projekti daljinskega ogrevanja/hlajenja, energetske zadrage, sistem zelenih mikro spodbud za gospodinjstva). Posamezni projekti potrebujejo kompetentne vodje ekip, v katere se združujejo strokovnjaki MOK, Lokalne energetske agencije Gorenjske (LEAG), izvajalcev gospodarske javne službe, koncesionarji in drugi partnerji. Pri tem se aktivno izvaja Uredba o podrobnejših pravilih urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav in sprejemnikov sončne energije (Ur. l. RS, št. 27/24), ki predpisuje obvezno umeščanje sončnih elektrarn na večje strehe in parkirišča.

Strateški projekt do 2030: Daljinski sistemi Zlato polje, Planina in Vodovodni stolp

Strateški projekt do 2035: Raba odpadne toplote iz industrijskih objektov, kanalizacije za ogrevanje/hlajenje mesta

Območje izvajanja ukrepa:  

Aktivnosti se intenzivno izvajajo na celotnem območju MOK.

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

- 3.3.1. **Strateško upravljanje z energijo v občini**
 - 3.3.1.1. Energetski monitoring v stavbah MOK
 - 3.3.1.2. LEK
 - 3.3.1.3. TEPN Gorenjska
- 3.3.2. **Energetske prenovе javnih objektov v lasti MOK (CCC-5.1): 19 objektov Faze 3**
- 3.3.3. **Učinkovito in pametno upravljanje javne razsvetljave (CCC-1.6)** s ciljem zmanjševanja svetlobnega onesnaževanja; i) uvedba primerne tehnologije javne razsvetljave za stari Kranj in posebna varovana območja, ii) uvedba senzorike - pametna razsvetljava (povezava na Ukrep 1.5.6), iii) uvajanje pametne prometne signalizacije, iv) uvedba pametne razsvetljave v OŠ.
- 3.3.4. **Gradnja in menjave virov energije v sistemih daljinskega ogrevanja/hlajenja**
 - 3.3.4.1. Zlato polje (skupna kotlovnica s toplotno črpalko voda-voda)
 - 3.3.4.2. Planina
 - 3.3.4.3. Vodovodni stolp
 - 3.3.4.4. Izgradnja manjših sistemov
 - 3.3.4.5. Pilotni projekti rabe odpadne toplote iz industrijskih objektov, CČN/ kanalizacijskega omrežja in podobnih virov v daljinske sisteme (študije, tehnološke rešitve, povezovalni vodi)
- 3.3.5. **Izgradnja sončnih elektrarn s hranilniki (CCC-1.3)**
 - 3.3.5.1. Na objektih MOK, javnih parkiriščih (MOK, vrtci, šole, športni objekti ...)
 - 3.3.5.2. Na objektih Komune
 - 3.3.5.3. Prostorski pogoji za večje solarne parke in individualne sisteme, še posebej na degradiranih urbanih površinah, industrijskih objektih in nakupovalnih središčih.
 - 3.3.5.4. Skupnostne sončne elektrarne MOK in partnerjev.
- 3.3.6. **Nadgradnja elektro omrežja in razvoj pametnih energetskih sistemov (Elektro Gorenjske) (CCC-1.5)**
- 3.3.7. **Zelene spodbude za občane**
 - 3.3.7.1. Razvoj sheme ekoloških finančnih in inženirskih spodbud za gospodinjstva: spodbude za celovite trajnostne prenovе stanovanjskih objektov, še posebej starejših individualnih hiš (energetske sanacije, MKČN, statične sanacije, zelene strehe ...).
 - 3.3.7.2. Energetska revščina: podpora projektom, informiranje in svetovanje LEAG.
 - 3.3.7.3. Energetske zadrage: podpora pilotnim projektom.

Povezani ukrepi: 1.1, 1.5, 2.2, 2.4, 3.2, 4.1, 4.2, 5.5, 6.4, 6.5, H1, H2 in H3.

6.3.4 Ukrep 3.4. Podnebno odporno upravljanje prostora in okolja

Program: Prostorsko načrtovanje je eno ključnih regulatornih orodij občine skozi katerega lahko udejanja cilje trajnostnega in podnebno nevtralnega urbanega razvoja, tako za prihodnje javne kot zasebne investitorje. Namen ukrepa je bolj strateško kot doslej prek prostorskega načrtovanja in okoljskega upravljanja podpreti trajnostno preobrazbo Kranja, njegovo prilagajanje na podnebne spremembe in sočasno tudi prispevati k zmanjšanju vplivov človekovih prostorskih posegov na okolje, biodiverzitetu in emisije TGP. V novem obdobju izvajanja TUS 2025–2035 gre zato pričakovati:

- bolj zeleno prostorsko načrtovanje MOK z novo generacijo OPN in prostorsko-izvedbenih aktov (op. v času priprave novelacije TUS se zaključuje postopek četrte spremembe OPN, zato je bilo v okviru postopkovnih možnosti v besedilo odloka dodanih nekaj trajnostno bolj zavezujočih določb);
- usklajevanje prostorskega načrtovanja z zmogljivostmi in načrtovanjem prometne, okoljske in družbene infrastrukture;
- usmerjanje mestnih naložb in naložb investorjev ter občanov v trajnostno in podnebno tveganje prilagojeno gradnjo ter varčno rabo prostora z izrabo degradiranih urbanih območij;
- celostno spremljanje in objavljanje vseh vidikov stanja okolja v občini in proaktivno upravljanje in odzivanje na odklone, kot je predvideno z Operativnim programom varstva okolja Mestne občine Kranj za obdobje 2024/35/5, Zavita d.o.o., junij 2023, pri čemer se prednostno uporablja in spodbuja širjenje državne mreže za spremljanje stanja okolja na območju MOK;
- trajnostno zemljiško politiko MOK, kot bo opredeljena v predvidenem Načrtu s preskrbo z zemljišči in bo prednostno spodbujala učinkovitejšo in krožno rabo zemljišč.

Organizacija: Trajnostno in podnebno prilagojeno upravljanje prostora in okolja se mora ob ustreznem strateškem načrtovanju, prenesti tudi v operativno delovanje uradov mestne uprave in javnih služb MOK, prek njih pa tudi do občanov in investorjev. Pri izdajanju soglasij, ki so v pristojnosti MOK, MOK strožje preverja zagotavljanje trajnostnih in podnebnih elementov (obseg zelenih površin, raba daljinskega ogrevanja, deževnice ...).

Po drugi strani se v upravljanje in spremljanje okolja vključuje tudi občane (e-Demokracija/participacija, e-Okolje). Na tem področju je potrebno biti odprt za novosti, prenašati pozitivne prakse drugih slovenskih in tujih mest ter se prek različnih projektov z njimi in nosilci znanja tudi povezovati.

Nadgrajuje se digitalizacija prostorskega in okoljskega upravljanja (glej Ukrep 1.5).

V obdobju 2025–2027 nastaja tudi prvi Regionalni prostorski plan Gorenjske, kjer je pomembno aktivno sodelovanje MOK pri krepitvi regijskih funkcij in prenosu trajnostno-podnebnih konceptov iz MOK na širšo regijo.

Strateški projekt do 2030: Zeleni OPN

Strateški projekt do 2035: Sistem okoljskih monitoringov

Območje izvajanja ukrepa:  

Aktivnosti se izvajajo na celotnem območju MOK.

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

3.4.1. Zeleno prostorsko načrtovanje (CCC-4.2)

- 3.4.1.1. Zeleni OPN: celovita uvedba zelenih in podnebno nevtralnih konceptov v novo generacijo prostorskih načrtov.
- 3.4.1.2. Določitev standardov in smernic za zeleno prostorsko načrtovanje in ogljično nevtralnno gradnjo
- 3.4.1.3. Izobraževanje o zelenih rešitvah pri novogradnjah in prenovah
- 3.4.1.4. Širitev zelenih konceptov v regijo- zeleni RPP Gorenjska

- 3.4.2. Program varstva okolja MOK:** i) izvajanje, ii) spremljanje izvajanja, iii) po potrebi novelacija.
- 3.4.3. Uvajanje okoljskih monitoringov na ravni MOK** (glej tudi 1.5 eOkolje): i) monitoring in ocenjevanje stanja voda, ii) monitoring kakovosti tal, iii) monitoring kakovosti zraka, iv) monitoring hrupa, v) merjenje ekološkega stanja (spremljanje okolja, kakovosti biotopov) in vi) veter, plazovi, potres.
- 3.4.4. Projekcije, študije in ocene tveganj in podnebnih in drugih okoljskih sprememb**
 - 3.4.4.1. Strateška karta podnebne izpostavljenosti in ogroženosti MOK
 - 3.4.4.2. Načrt ukrepov za prilagajanje MOK podnebnim spremembam (Adp Gor)
 - 3.4.4.3. Preveritev potresne ogroženosti in odpornosti stavb MOK
 - 3.4.4.4. Druge okoljsko-podnebnne strokovne podlage in raziskave
- 3.4.5. Ukrepi zemljiške politike**
 - 3.4.5.1. Evidenca stavbnih zemljišč (opredeli se stopnja razvrednotenja)
 - 3.4.5.2. Načrt preskrbe z zemljišči
 - 3.4.5.3. Odlok o urejanju krajine
 - 3.4.5.4. Povečanje občinskega/RS lastništva strateških lokacij in zelenih površin
 - 3.4.5.5. Krožno gospodarjenje s prostorom (glej U1.3.)
- 3.4.6. Komunikacijske in izobraževalne aktivnosti** ter vključevanje občanov v spremljanje stanja okolja (e-Okolje)

Povezani ukrepi: 1.1, 1.3, 1.5, 1.4, 2.5, 4.1, 6.1, 6.4, 6.5, H1 in H2.

6.3.5 Ukrep 3.5. Zeleni in modri sistemi

Program: V občini je 54,3 % (81,9 km²) površin poraščenih z gozdom in 1 % (1,5 km²) je vodnih površin. 6,1 % (9,3 km²) območja MOK je zavarovanega kot naravno območje, 15 % je evidentiranih kot območje naravnih vrednot, 19,4 % (29,3 km²) je del Nature 2000, 20,9 % pa je prepoznanih kot ekološko pomembno območje. Upravljanje teh območij je prepuščeno lastnikom zemljišč ter pristojnim nacionalnim in regionalnim organom.

Namen ukrepa je sistematično pristopiti k upravljanju in zagotavljanju zelenih (gozdovi, parkovne površine, žepni parki, drevoredi in podobno) in modrih (vodne površine) površin za dvig kakovosti in blaginje bivanja prebivalcev v mestu in njegovi okolici ter na ta način posredno okrepiti tudi biotsko raznovrstnost in povezljivost habitatov, povečati zmožnosti sekvenciacije ogljika in hkrati pa prispevanja k zmanjševanju toplotnih otokov v urbanem območju.

Ukrep se smiselno navezuje na Pogodbo za podnebno nevtrarno in pametno mesto Kranj 2030 in Operativni program varstva okolja Mestne občine Kranj za obdobje 2024/35/50.

Investicije: Načrtovani posegi v zeleno in modro infrastrukturo se usmerjajo k izboljšanju njihove kakovosti, povezljivosti pešpoti v zelenem sistemu, dostopnosti in funkcionalnosti ter tudi širjenju zelenih in modrih površin, predvsem z renaturacijo razvrednotenih območij. Pomemben del zelenega sistema mesta so tudi pokopališča in njihove krajinske ureditve. Vsi posegi so sonaravni in v soglasju z lastniki zemljišč in soglasodajalci (ZRSVN, ZVKDS, DRSV in drugi).

Organizacija: MOK je doslej načrtno vzdrževal le zelene površine v lasti MOK, občuten pa je primanjkljaj celovite skrbi za zeleni obroč Kranja, njegove primestne gozdove in varovana območja narave. V tem segmentu MOK načrtuje okrepitev kompetenc, pripravo strokovnih podlag (aktov), zaščito določenih območij in bolj koordiniran pristop.

Strateški projekt do 2030: Ureditev kanjona Kokre

Strateški projekt do 2035: Zelene biodiverzitetne točke v mestu (manj toplotnih otokov)

Območje izvajanja ukrepa:  

Aktivnosti se enako intenzivno izvajajo na celotnem območju MOK.

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

3.5.1. Upravljanje, vzdrževanje in ohranjanje mestnih gozdov in zelenih površin

3.5.1.1. Načrt upravljanja s poudarkom na upravljanju gozdov in biodiverzitete v mestnem in primestnem prostoru

3.5.1.2. Upravljanje mestnih gozdov: i) strokovna opredelitev, komuniciranje z lastniki in javnostjo ter zaščita gozdov s posebnim namenom, ii) upravljanje občinskih gozdov, iii) promocija aktivnega upravljanja.

3.5.1.3. Trajnostni pristop k vzdrževanju in ohranjanju javnih zelenih površin: kot npr. večplastna zasaditev, drevesa ob ulicah, ozelenitev visoko urbaniziranih območij, opraevalcem prilagojena košnja in sadnja medonosnih rastlin, kjer je skladno s predpisi.

3.5.2. Urejanje, upravljanje in povezovanje pešpoti v zeleni sistem

3.5.2.1. Osrednja urbana rekreacijska pot (aktivacija več DUO območij)

3.5.2.2. Vzpostavitev katastra in upravljavcev pešpoti

3.5.2.3. Vzpostaviti sistem označevanja pešpoti (izven planinskih poti)

3.5.2.4. Vzdrževanje, povezovanje in nadgradnja obstoječega omrežja pešpoti (tematske, učne, rekreacijske), vključno s počivališči in razgledišči

3.5.3. Izboljšanje kakovosti in širitev javnih zelenih površin, vključno z renaturacijo opuščeni urbanih območij in zelenimi elementi na stavbah

3.5.3.1. Ureditev kanjona Kokre

3.5.3.2. Ureditev zelenih površin na Savskem otoku (DUO)

3.5.3.3. Centralni park Bleiweis: Faza 2 (DUO)

3.5.3.4. Ozelenitev starega Kranja (DUO)

3.5.3.5. Urejanje drugih mestnih zelenih površin (prednostno na DUO)

3.5.3.6. Vzpostavljanje zelenih elementov MOK (zeleni strehe, stene ...)

3.5.3.7. Zelene točke biotske pestrosti v mestu (zelena akupunktura) za zmanjševanje toplotnih otokov (prednostno na DUO)

3.5.4. Urejanje pokopališč

3.5.4.1. Prezem upravljanja pokopališč (do 2026)

3.5.4.2. Mestno pokopališče KR: celostna nadgradnja, vključno z ozelenitvijo in varstvom dediščine

3.5.4.3. Urejanje pokopališča Bitnje

3.5.4.4. Ureditve preostalih pokopališč

3.5.4.5. Digitalizacija pokopališč

3.5.5. Sonaravno urejanje dostopnosti in ohranjanje biodiverzitete v zelenem obroču Kranja

3.5.5.1. Udin boršt: i) celostno urejanje – vstopne točke, krožne poti in interpretacija narave

3.5.5.2. Sava in Mavško jezero: i) celostno sonaravno urejanje brežin, izboljšanje dostopnosti do reke in priprave pogojev za plovnost Save od Majdičevega loga do Mavškega jezera.

3.5.5.3. Naravni rezervat glinokopnih bajerjev z okolico na Bobovku: i) celostno sonaravno urejanje, prednostno načrtovanje umirjanja motornega prometa.

3.5.5.4. Mokrišča ob potoku Milka: obnova habitatov

3.5.5.5. Fenološka pot (kot del zelenega sistema)

3.5.5.6. Drugi projekti ohranjanja in izboljšanja stanja biotske pestrosti (npr. obnavljanje mokrišč)

3.5.6. Skrb za živali

3.5.6.1. Zagotavljanje zavetišča za živali v obstoječem obsegu

3.5.6.2. Urejanje pasjih sprehajališč in parkov

3.5.6.3. Načrtovati prostor za pokoje živali

Povezani ukrepi: 1.4, 2.3, 3.4, 5.3, 5.4, 5.5, H3.

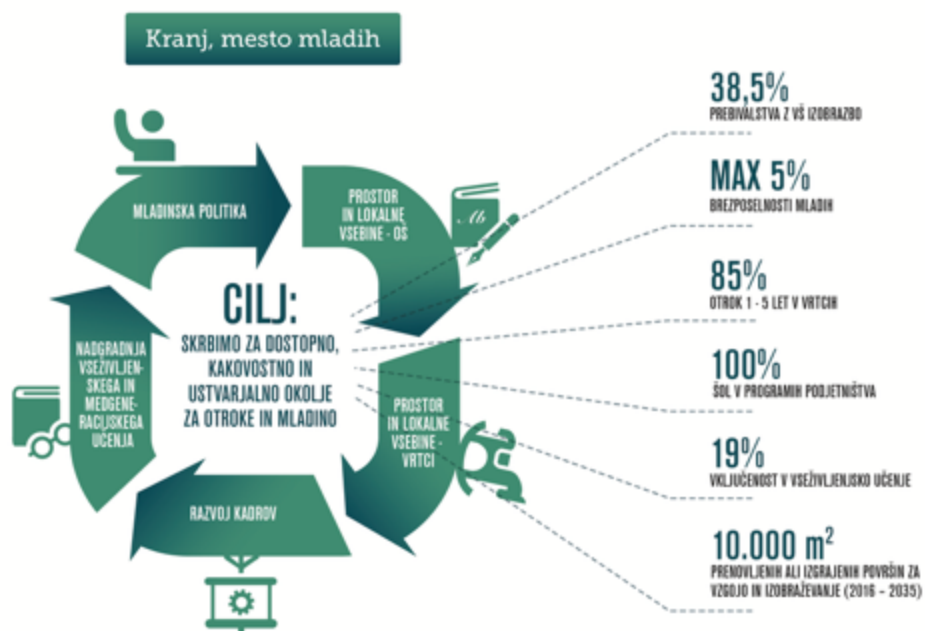
6.4 Tematsko področje 4: Kranj, mesto mladih

Strateški cilj 4: Skrbimo za dostopno, kakovostno in ustvarjalno okolje za otroke in mladino.

Razvojni izzivi:

- Mladi in mlade družine
- Spreminjanje življenjskega sloga
- Podoba mesta in razvojna energija
- Kranj v regiji
- Sodelovanje

Prebivalstvo Mestne občine Kranj se v obdobju med letoma 2014 in 2024 povečalo za 2,7 %. Kljub staranju prebivalstva in negativnemu naravnemu prirastu v zadnjih letih je delež mladega prebivalstva v starostni skupini do 15 let ostal nad 15 % oz. 8.933 (SURS, 2024), predvsem na račun priselitev. Do 2035 se zaradi načrtovanih novogradenj stanovanj v obsegu 2.795 enot pričakuje dodatno priseljevanje prebivalstva, med njimi tudi priliv mladih družin iz Ljubljane in sosednjih občin. Mladi zagotavljajo dolgoročno vitalnost in živost, ob ustrezni razvojni politiki pa tudi gospodarski napredek mesta. Pomen vlaganj v mlade so z drugo najvišjo povprečno oceno, 3,4 od 5, prepoznali tudi Kranjčani, sodelujoči v spletni anketi maja 2023. V tem smislu z novelacijo TUS nadaljujemo z ustvarjanjem spodbudnega, sodobnega in varnega učnega okolja, ki bo od vrtca skozi celoten šolski sistem, omogočalo enakopraven razvoj potencialov vseh otrok in mladine ter tudi njihovo dejavno in medgeneracijsko vključevanje v lokalno skupnost. Poseben izziv novega obdobja predstavlja vključevanje vse večjega števila otrok tujcev, ki vstopajo v kranjske vrtce in OŠ.



Glede na pričakovana demografska gibanja, relativno starost in nedoseganje normativov izobraževalne infrastrukture, bo skladno s študijo Dostopnost in trajnostno načrtovanje družbene infrastrukture v Mestni občini Kranj (UIRS, 2022) treba v obdobju 2025–2035 še naprej intenzivno vlagati v posodabljanje in širitev osnovnošolskega in vrtčevskega prostora ter z novimi programi in kakovostnimi pedagoškimi delavci razvijati mrežo vrtcev in osnovnih šol. Želimo, da je **Kranj središče ustvarjalnosti Gorenjske**, ki

bo svojim prebivalcem, kakor tudi širši regiji, ponujalo raznovrstno izobraževanje in kompetence za prihodnost na vseh stopnjah in tako na dolgi rok zagotavljalo kadre za rast gospodarstva, podjetniško pot posamezniku in delovanje javnih služb mesta. Pričakuje se, da bodo takšni razvojni viziji Kranja 2030+ programsko sledili javni zavodi MOK kakor tudi sekundarno in terciarno izobraževanje ter izobraževanje odraslih. MO Kranj bo na teh izhodiščih prilagodila tudi mladinsko politiko in strategijo vseživljenjskega in medgeneracijskega učenja ter ju približali svojim ciljnim skupinam, tudi na podeželju.

Operativni cilji

- Cilj 4.1 Šolski mladini zagotoviti zadostno, kakovostno in varno OŠ okolje
- Cilj 4.2 Zagotoviti dostopnost do vrtca vsem predšolskim otrokom
- Cilj 4.3 Spodbuditi odpiranje izobraževalnega sistema lokalnim pobudam
- Cilj 4.4 Zagotoviti kadre in kompetence za prihodnost in dolgoživo družbo

Pričakovani rezultati 2035

1. **Vsi predšolski otroci bodo imeli možnost obiskovanja vrtca.**
2. Šolski mladini bo zagotovljen **kakovosten osnovnošolski prostor v bližini doma.**
3. Vrtci, OŠ, srednje, visoke šole, ljudska univerza ter NVO-ji bodo odprti do pobud lokalnega okolja, novosti ter bodo spodbujali ustvarjalnost in talente mladih ter izobraževali za kompetence prihodnosti.
4. Na voljo bodo raznovrstni **sodobni formalni in neformalni izobraževalni programi** ter pristočasne dejavnosti za mladino in odrasle. V programe vseživljenjskega učenja bo vključenih **19 % prebivalstva MOK.**

Kazalniki

Kazalnik (Cilj 2023/2030/2035)	Enota	Vir	Izhodišče	Cilj	Doseženo	Cilj	Cilj
			2014	2023 ²⁵	2023 ²⁶	2030	2035
Kazalniki rezultata							
K4.1 Delovno aktivno prebivalstvo z višje in visokošolsko izobrazbo	%, opazovano leto	SURS	33,8 %	37 %	37,5 %	38 %	38,5 %
K4.2 Stopnja brezposelnosti med mladimi 15–24	%, opazovano leto	ZRSZ, lastni preračun	14,2 % (07.2015)	10 %	4,69 %	<5 %	<5 %
K4.3 Prebivalstvo MOK – indeks rasti na 2014	Število	SURS	55.623	/	57.171	 58.000	 59.000
	Indeks/2014		100	101	102,8	104,5	106
Kazalniki učinka							
K4.4 Vključenost vseh otrok v vrtce (% med vsemi otroki, starimi 1–5) s prebivališčem v MOK - vsi	%, opazovano leto	SURS	70,2 %	/	80,4 %	83 %	85 %
Prvo starostno obdobje	%, opazovano leto	SURS	42 %	/	62,1 %	70 %	75 %
Drugo starostno obdobje	%, opazovano leto	SURS	88,9 %	95 %	91,3 %	93 %	94 %
Stari 4 in 5 let	%, opazovano leto	SURS	/		92,7 %	93 %	95 %
K4.5 Dostopnost IKT v kranjskih OŠ	Število učencev /IKT odjemalec	MOK	14,3	5	4,5	4,2	4
	Povprečna starost IKT opreme, let	MOK	/	/	6,51	6,2	<6
K4.6 Delež kranjskih OŠ s programom podjetništva in ustvarjalnosti	%, opazovano leto	MOK		100%	100%	100%	100%
K4.7 Udeleženci vseživljenjskega izobraževanja	Število, opazovano leto	LUK	2.441	4.950	8.258	10.830	11.370
K4.8 Javne (izobraževalne) stavbe, zgrajene ali prenovljene	Površina v m2, kumulativno	MOK	0	4.400	4.964	6.000	10.000

²⁵ Cilj za leto 2023 je povzet iz osnovne TUS, ki je bila sprejeta januarja 2016.

²⁶ Realizacija za leto 2023 oz. zadnje dosegljivo leto, za katero je podatek na voljo. Podatek predstavlja tudi izhodiščno leto za ocenjevanje v primeru novih kazalnikov.

Predvideni ukrepi:

Ukrep 4.1. Dostopno, zadostno in kakovostno osnovnošolsko okolje

Ukrep 4.2. Dostopno, zadostno in kakovostno okolje za predšolsko varstvo

Ukrep 4.3. Razvoj kariere in kadrov za Kranj

Ukrep 4.4. Nadgradnja izobraževanja odraslih, vseživljenjskega in medgeneracijskega učenja

Ukrep 4.5. Mladinska politika

Opis ukrepov:

6.4.1 Ukrep 4.1. Dostopno, zadostno in kakovostno osnovnošolsko okolje

Program: V MOK deluje 10 osnovnih šol, ena med njimi s prilagojenim programom. Matične šole imajo skupaj še 8 podružničnih šol. V šolskem letu 2023/2024 je kranjske OŠ obiskovalo 5.710 učencev, od tega 159 v OŠ s posebnimi potrebami. V prvem obdobju uresničevanja TUS je MOK bolj sistematično pristopila k vlaganjem v izobraževalno infrastrukturo, saj je bila rekonstruirana nekdanja tekstilna šola v OŠ J. Puharja - Center, izgrajena nova telovadnica k OŠ S. Žagar ter urejeni dodatni prostori Glasbene šole Kranj na Cankarjevi ulici. V obdobju 2025–2035 je namen tega ukrepa:

- skladno z dinamiko načrtovane stanovanjske gradnje in normativi v MOK zagotoviti zadostne površine OŠ prostora, vključno s šolskimi telovadnicami, prednostno s prenovo obstoječih stavb in v okviru slabo izkoriščenih objektov in notranjih nezazidanih stavbnih površin mesta;
- izboljšati opremljenost računalniških in drugih predmetnih učilnic, laboratorijev in kabinetov, vključno z učilnicami v naravi;
- preurediti šolske kuhinje in jedilnice, da bodo sposobne zagotavljati kakovostno šolsko prehrano v skladno z določbami Zakona o šolski prehrani in njegovimi podzakonskimi akti do šolskega leta 2027/2028 ter poslovale energetske učinkovito in logistično racionalno;
- spodbujati OŠ k razvoju okolja, projektov in šolskega kurikula, ki poudarja inovacijske, podjetniške, trajnostne in podnebne vsebine, ki so pomembne za razvoj MOK in opredeljene v njenih strategijah.

Investicije: Strokovno podlago za naložbe v osnovnošolski prostor predstavlja Študija dostopnost in trajnostno načrtovanje družbene infrastrukture v Mestni občini Kranj (UIRS, 2022). Študija na podlagi analize ustreznosti šolskega prostora glede na minimalne standarde za šolska igrišča (Navodila za graditev Osnovnih šol v RS, maj 2007), načrtovane vpise otrok v kranjske OŠ v obdobju 2022–2028 in ob upoštevanju novih stanovanjskih razvojnih območij ugotavlja, da se:

- na osnovi podatkov o številu vpisanih otrok v prve razrede v naslednjem 6-letnem obdobju pričakuje pritisk na šoli OŠ Franceta Prešerna Kranj in OŠ Janeza Puharja Kranj – PŠ Primskovo;
- ob uresničitvi vseh z veljavnim OPN načrtovanih novogradenj v obsegu 2.235 stanovanj in predpostavki 2,5 osebe na stanovanje ter maksimalnem scenariju, da se vsi na novo priselijo, prebivalstvo MOK teoretično lahko poveča za več kot 5.500 prebivalcev. Od tega se ocenjuje cca 4 % ali 224 otrok do 5 let, kar pomeni potrebo po 10 dodatnih igralnicah v vrtcu in 9,5 % ali 531 osnovnošolskih otrok, kar predstavlja potrebo po 19 novih učilnicah. Z vidika razporeditve naložb po šolskih okoliših je največji pritisk tako pričakovati v šolskem okolišu OŠ Franceta Prešerna – PŠ Kokrica (OPPN Mlaka), OŠ S. Žagarja (Soseska ob Savi, Kranjska Iskrice²⁷), OŠ Franceta Prešerna – matična šola (OPPN Zlato polje) in OŠ J. Puharja Kranj – Center PŠ Primskovo (Primskovo).²⁸

Na drugih OŠ so skladno z analizo potreb predvidene manjše dograditve in prenove. Na vseh OŠ se izvaja investicijsko vzdrževanje in zagotavljanje temeljnih standardov varnosti. Pri posodabljanju šolskih kuhinj se prouči tudi smiselnost vzpostavljanja skupnih ali centralne kuhinje.

²⁷ Predvidoma bo soseska del novega šolskega okoliša OŠ J. Aljaža.

²⁸ Dostopnost in trajnostno načrtovanje družbene infrastrukture v mestni občini Kranj (MOK), Študija, Končno poročilo, Urbanistični inštitut Republike Slovenije, Ljubljana 11. 8. 2022.

Organizacija: Upravljanje osnovnošolske mreže in dostopnosti do OŠ predstavlja eno od prednostnih nalog MOK v naslednjih letih, saj lahko z ustreznimi prilagoditvami šolskih okolišev in drugačno distribucijo otrok ter logistiko (nove varne pešpote, prevozi) naslovimo povečane demografske potrebe in upravljamo pre-/pod-obremenjenost znotraj posameznega šolskega okoliša.

Z novelacijo TUS ohranjamo skrb za osebni razvoj otrok ter vključevanje potreb lokalnega okolja, zato se od OŠ in drugih ponudnikov programov za osnovnošolsko mladino pričakuje:

- spodbujanje inovacijske, podjetniške in tehnološke kulture,
- oskrba z lokalno hrano in ekološka pridelava,
- promocija trajnostnih oblik mobilnosti, energetske oskrbe in brezogljicne družbe,
- usmerjane v pametno uporabo sodobnih digitalnih tehnologij in umetne inteligence,
- krepitev pripadnosti mestu skozi programe kulturne vzgoje in dogodke,
- vključevanje otrok iz tujejezičnih okolij.

Območje izvajanja:

Aktivnosti se izvajajo na območju celotne občine, medtem ko se večje naložbe pričakujejo na stanovanjsko razvojnih območjih.

Strateški projekt do 2030: Šola in vrtec Kokrica, Faza 1

Strateški projekt do 2035: Šola Kokrica, Faza 2

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

4.1.1. Posodobitve in širitve OŠ prostora in telovadnic

- 4.1.1.1. Dozidava OŠ Helene Puhar
- 4.1.1.2. OŠ F. Prešerna – PŠ Kokrica: Faza 1: Rekonstrukcija (DUO) in dozidava , Faza 2: Telovadnica in vrtec (omogoči se za 9-letka)
- 4.1.1.3. OŠ J. Aljaža: obnova objekta nekdanje trgovske šole za podružnično šolo (DUO)
- 4.1.1.4. OŠ F. Prešerna – matična šola: nadaljnje prenove (DUO)
- 4.1.1.5. OŠ Predoslje Kranj: razširitev kuhinje
- 4.1.1.6. OŠ S. Jenka: dozidava učilnic (inkluzija ADHD) in telovadnica
- 4.1.1.7. OŠ Stražišče: dozidava 4–6 učilnic
- 4.1.1.8. OŠ J. Puharja – PŠ Primskovo: prenova podružnične šole za potrebe 9-letne OŠ (DUO)
- 4.1.1.9. Preureditev kuhinj in jedilnic skladno s predpisi oz. centralnega obrata, če se izkaže bolj racionalno.

4.1.2. Investicijsko vzdrževanje OŠ prostora: izvedba po programu oz. večletnem DIIP v okvirnem obsegu cca 0,5 mio/leto

4.1.3. Priprava nadaljnjih demografskih, prostorskih, zemljiških in drugih projektno-investicijskih podlag za dolgoročen razvoj osnovnošolskega prostora, prednostno na lokacijah: i) Zlato polje, ii) Čirče, iii) OŠ H. Puhar (glede na rast potreb), iv) Kokrica (morebitna nadaljnja širitev za obstoječo OŠ), v) Čebelica (nadomestna gradnja), vi) Trstenik (revitalizacija vzgojno-izobraževalnega območja) in vii) druge lokacije glede na potrebe. Lokacije se vključijo v Evidenco stavbnih zemljišč (Glej Ukrep 3.4.5).

4.1.4. Spodbudno in sodobno učno okolje za krepitev kompetenc učencev za 21. stoletje

- 4.1.4.1. Sodobno opremljene predmetne učilnice, laboratoriji in kabineti ter učilnice na prostem: prednostno računalniške učilnice
- 4.1.4.2. Vključevanje lokalnih vsebin v učni program (glej uvod v ukrep)

4.1.5. Prilagoditev sistemskih vidikov OŠ mreže in njene dostopnosti:

- 4.1.5.1. Revizija in prilagoditev šolskih okolišev razvojnim območjem stanovanjske gradnje
- 4.1.5.2. Izboljšanje sistema mobilnosti učencev: i) optimizacije šolskih prevozov, ii) urejanje šolskih poti in nadgradnja digitalnega sistema NŠP, iii) prometni režimi na območju šol, iv) mobilnostni načrti (glej tudi Ukrep 2.1.4)

Povezani ukrepi: 1.2, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.3, 3.4, 3.5, 4.3, 4.5, 5.1, 5.5, 6.3, 6.4, 6.5, H1, H3.

6.4.2 Ukrep 4.2. Dostopno, zadostno in kakovostno okolje za predšolsko varstvo

Program: Tehnično gledano so v MO Kranj štirje osnovni tipi vrtčevskih kapacitet: (1) Kranjski vrtci, (2) Vrtci pri osnovnih šolah, (3) Zasebni vrtci s koncesijo in (4) Zasebni vrtci brez koncesije. Enote vrtcev so v MOK razporejene v šestnajstih od skupaj sedemnajstih šolskih okolišev. V vseh okoliših je bilo konec leta 2021 (oz. 2014 in 2023) po podatkih iz centralnega registra prebivalcev 2.790 (3.303/2.716) otrok starosti od 1 do 5 let. Kapacitete vrtcev v vseh šolskih okoliših so v šolskem letu 2020/21 v MO Kranj znašale 2.677, medtem ko je bilo dejansko v vrtce vključenih 2.508 otrok (op. 2023/2024 – 2.275 po sedežu zavoda oz. 2.245 po prebivališču, SURS). Če se upošteva dejanska igralna površina na otroka upoštevajoč standard 3 m²/otroka notranje igralne površine, so kapacitete vrtcev nižje (2.489). V vrtce v MO Kranj so vključeni tudi otroci iz drugih občin, prav tako pa so tudi otroci iz MO Kranj vključeni v vrtce v drugih občinah.²⁹ Na Centralnem čakalnem seznamu za sprejem otrok v vrtce (ki velja do 31. 8. 2025) za šolsko leto 2024/25 je po podatkih MO Kranj skupaj 48 otrok za I. starostno obdobje (40 otrok iz MOK in 8 iz drugih občin) in 8 otrok za II. starostno obdobje.

Namen ukrepa je zagotavljanje prostorske in cenovne dostopnosti vrtcev, ki bi do leta 2035 omogočili 85 % vključenost otrok od 1 do 5 leta in 95 % vključenost otrok drugega starostnega obdobja v vrtce. Javna služba predšolskega varstva se prednostno opravlja prek javnega zavoda Kranjski vrtci in znotraj kranjskih osnovnih šol. Od vrtcev se pričakuje stroškovno učinkovito in racionalno poslovanje, prilagodljivost urnika novim življenjskim vzorcem, nadgrajevanje sodelovanja z lokalnim okoljem (lokalna hrana, medgeneracijsko sodelovanje, trajnostni vidiki ...) ter uvajanje sodobnih didaktičnih praks in pripomočkov.

Investicije: Strokovno podlago za naložbe v javne vrtce predstavlja študija Dostopnost in trajnostno načrtovanje družbene infrastrukture v Mestni občini Kranj (UIRS, 2022). Študija na podlagi analize ustreznosti obstoječih prostorov vrtcev glede na normative (Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in oprema vrtca, Ur. l. RS, št. 73/00 s spremembami), čakalne vrste in ob upoštevanju novih stanovanjskih razvojnih območij ugotavlja, da:

- Je glede na obstoječe stanje primanjkljaj vrtčevskega prostora ocenjen na 314 otrok (250 v kranjskih vrtcih in za 64 pri OŠ). Vse enote Kranjskih vrtcev, razen štirih, imajo primanjkljaj notranjih igralnih površin na otroka upoštevajoč standard 3 m² notranje igralne površine na otroka. Največji primanjkljaj je v enotah Vrtca Kranj: Najdihojca, Živ Žav, Čira Čara, Mojca. Največji primanjkljaj v enotah vrtcev pri OŠ je pri OŠ Franceta Prešerna Kranj – vrtec Kokrica, pri OŠ Orehek Kranj – vrtca Orehek in Mavčiče. Vsi zasebni vrtci s koncesijo presegajo normative, za zasebne vrtce brez koncesije ni natančnih podatkov.
- Se ob uresničitvi vseh z veljavnim OPN načrtovanih novogradenj v obsegu 2.235 stanovanj in predpostavki 2,5 osebe na stanovanje ter maksimalnem scenariju, da se vsi na novo priselijo, prebivalstvo MOK teoretično lahko poveča za več kot 5.500 prebivalcev. Od tega se ocenjuje cca 4 % ali 224 otrok do 5 let, kar pomeni potrebo po 10 dodatnih igralnicah v vrtcu. Z vidika geografske razporeditve je največji pritisk pričakovati v istih okoliših kot opisano pri OŠ.

V vseh vrtcih se izvaja investicijsko vzdrževanje in zagotavljanje temeljnih standardov varnosti.

Organizacija: Potrebno je ohraniti in skladno z načrtovanim razvojem stanovanjske gradnje nadgrajevati obstoječo mrežo vrtcev. Podeljevanje koncesij na področju predšolskega varstva sledi splošni koncesijski politiki MOK – glej Horizontalno področje 2. Ob tem je MOK odprta do alternativnih oblik varstva in vzgoje otrok, ki bogatijo ponudbo predšolskega varstva, če se slednje izvaja po pravilih kot jih predpisuje pristojno ministrstvo.

Strateški projekt do 2030: Vrtec Sonček

Strateški projekt do 2035: Vrtec Čebelica

²⁹ Dostopnost in trajnostno načrtovanje družbene infrastrukture v mestni občini Kranj (MOK), Študija, Končno poročilo, Urbanistični inštitut Republike Slovenije, Ljubljana 11. 8. 2022.

Območje izvajanja:  

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

- 4.2.1. **Posodobitve in širitve vrtcev**
 - 4.2.1.1. Vrtec Sonček (DUO): i) novogradnja.
 - 4.2.1.2. Vrtec OŠ FP Kokrica (deloma DUO): i) rekonstrukcija in dozidava za potrebe vrtca, skupen objekt z OŠ, zato glej 4.1.1.2.
 - 4.2.1.3. Vrtec Ježek Trstenik (DUO): i) revitalizacija območja, 3-4 oddelčni vrtec.
 - 4.2.1.4. Vrtec Čebelica (DUO): nadomestna gradnja.
 - 4.1.5.3. Preureditve in energetske sanacije kuhinj in jedilnic v vrtcih oz. centralnega obrata, če se izkaže bolj racionalno.
- 4.2.2. **Investicijsko vzdrževanje vrtcev** po večletnem DIIP-u.
- 4.2.3. **Priprava nadaljnjih demografskih, prostorskih, zemljiških in drugih projektno-investicijskih podlag za dolgoročen razvoj dejavnosti vrtcev. (Glej Ukrep 4.1.3 in 3.4.5).**
- 4.2.4. **Nadgradnja programov in opreme predšolskega varstva** za spodbujanje kakovosti vzgojno-izobraževalnega procesa, ustvarjalnosti in sodelovanja z lokalnim okoljem.
- 4.2.5. **Prilagoditev sistemskih vidikov poslovanja vrtcev:** i) optimizacija poslovanja vrtcev, ii) letno preverjanje in usklajevanje cen, iii) promocija vključevanja otrok v vrtec, še zlasti od 4. leta dalje.

Povezani ukrepi: 1.2, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.3, 3.4, 3.5, 4.1, 4.3, 4.5, 5.1, 5.5, 6.3, 6.4, 6.5., H1, H2, H3.

6.4.3 Ukrep 4.3. Razvoj kariere in kadrov za Kranj

Program: Dolgoročno zagotavljanje zadostnega in usposobljenega kadra za potrebe lokalnega gospodarstva in še posebej nemoteno delovanje javnih služb je ena prednostnih nalog kranjskega izobraževalnega sistema in poklicnega usmerjanja mladih. V ta namen se devetošolci usmerjajo v vpise v izobraževalne programe, ki so na voljo v MOK, dijaki zaključnih letnikov pa v perspektivne študije doma in v tujini, ki bodo potrebni tudi za mesto Kranj in Gorenjsko. Kot strokovna podlaga se pripravi načrt s pregledom kadrovskega potreb v javnih službah MOK in nabor konkretnih akcij in ukrepov (štipendije, enkratne pomoči, stanovanja, ponudba praks, komunikacijska orodja, letna srečanja s študenti zadnjih letnikov ...), ki se aktivirajo glede na razmere in potrebe. Posebna pozornost se nameni vključevanju mladih s posebnimi potrebami v delo v javnih službah MOK.

Organizacija: Ukrep zahteva koordinacijo načrtovanja in ukrepanja med strokovnimi službami javnih zavodov, LUK, Karierni center BSC, gospodarskih združenj in vseh kranjskih OŠ, SŠ in VŠ/VŠ šol. Nujno je določiti nosilca-koordinatorja, ki bo sposoben večletno učinkovito usmerjati deležnike in na letni ravni izvajati promocijo in predlagati uvedbo ukrepov, ko je potrebno.

Strateški projekt do 2030: Kariera javne službe Kranj

Strateški projekt do 2035: Kariera Kranj

Območje izvajanja:  

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

- 4.3.1. **Načrt za zagotavljanje kadrov za dolgoročno stabilno delovanje javnih zavodov in služb MOK:** i) analiza stanja in potreb po človeških virih v vrtcih, OŠ, zdravstvo, socialno varstvo, komunala, reševalne službe, upravni kadri in drugih javnih služb, ii) načrt ukrepov.
- 4.3.2. **Poklicna orientacija v OŠ in SŠ in usmerjanje kariere v Kranj:** i) usmerjanje vpisov, ii) promocija poklicev v sodelovanju s kranjskimi javnimi službami in SŠ/VŠ (npr. kuhar in organizator prehrane, zdravstveni poklici, socialno varstvo, nove tehnologije, digital in UI, varnost, upravljanje naravnih virov ...)

- 4.3.3. Štipendije, denarna pomoč in druge spodbude in dogodki za usmerjanje mladih za študij** in zaposlovanje v deficitarnih in perspektivnih poklicih, ki so dolgoročno potrebni v Kranju in regiji, še posebej pa za potrebe delovanja javnih služb MOK.
- 4.3.4. Omogočanje izvajanja praks in praktičnega usposabljanja** v upravi in javnih službah MOK, s posebnim poudarkom na vključevanje mladih in oseb s posebnimi potrebami.

Povezani ukrepi: 1.1, 1.2, 4.1, 4.4, 6.1, 6.2, 6.3

6.4.4 Ukrep 4.4. Nadgradnja izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja

Program: Skozi prvo obdobje izvajanja TUS je Ljudska univerza Kranj (LUK) skladno z načrtom pomembno okrepila vlogo osrednjega izvajalca javne službe izobraževanja odraslih, zato danes ponuja raznovrstne oblike formalnega izobraževanja in neformalne programe usposabljanja za skupine občanov v različnih življenjskih obdobjih. V polje vseživljenjskega in medgeneracijskega učenja (VŽU) so vstopili tudi številni zasebni in nevladni ponudniki. Osrednji namen noveliranega ukrepa je:

- Zagotoviti boljše poznavanje potreb po znanju današnjih generacij in se nanje bolj strateško in prilagodljivo odzivati z dostopno ponudbo izobraževalnih programov za pridobivanje in razvoj kompetenc za prihodnost in dolgoživo družbo (digitalne, socialne, varnostne, zdravstvene, okoljske, medijske, finančne veščine, aktivno državljanstvo), vključno s sodobnimi programi za do-/pre-usposabljanje zaposlenih (mehke veščine),
- Izboljšati dostopnost programov medgeneracijskega sodelovanja tudi na kranjskem podeželju;
- Z uvajanjem novih skupnostnih pristopov na inovativne načine širiti nova znanja med meščan ter krepiti mrežo prostovoljcev.

Organizacija: Nosilec izvajanja Ljudska univerza Kranj bolje poveže ponudbo več kot 50 izvajalcev programov VŽU ter okrepi medobčinsko sodelovanje ter svojo vlogo v regiji.

Strateški projekt do 2030: Mreža za vseživljenjsko učenje

Strateški projekt do 2035: Medgeneracijski programi na kranjskem podeželju

Območje izvajanja:  

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

- 4.4.1. **Strategija vseživljenjskega in medgeneracijskega učenja MOK 2040.**
- 4.4.2. **Mreža za vseživljenjsko učenje:** formaliziranje mreže izvajalcev, da se na enem mestu zagotovijo vse informacije, poenotijo standardi kakovosti, razvijajo programi, izvaja skupna promocija, motiviranje občanov in zagotavljajo programi za opolnomočenje občanov s kompetencami za prihodnost in dolgoživo družbo ter zagotoviti spremljanje vključevanja v VŽU na ravni MOK.
- 4.4.3. **Uvajanje novih skupnostnih pristopov v VŽU:** i) povezava s pametnim mestom: uporaba platforme za deljenje znanj med občani, ii) učenje na javnih mestih – vsebine za mikro-učеща okolja; iii) vključevanje prostovoljcev – delavnice, ki jih vodijo občani.
- 4.4.4. **Razvoj mreže programov medgeneracijskega sodelovanja (Medgeneracijskega centra Kranj) na kranjsko podeželje** (v povezavi s podobnimi mladinskimi, skupnostnimi in drugimi središči na podeželju)
- 4.4.4.1. Vzpostavitev koordinatorja za podeželsko mrežo
- 4.4.4.2. Razvoj mreže mentorjev/prostovoljcev
- 4.4.4.3. Izvajanje programa

Povezani ukrepi: 1.2, 1.4, 1.5, 4.3, 4.5, 5.1, H1, H2, H3.

6.4.5 Ukrep 4.5. Mladinska politika

Program: Kranj ima aktivne mladinske organizacije in NVO-je z različnimi programi za dejavno in ustvarjalno preživljanje prostega časa. Delujoč je Mladinski svet Kranj, ki ugotavlja, da se potrebe in življenjski slog novih generacij zelo spreminjajo in posegajo na področja, ki jih trenutne strategije in ukrepi ne zadovoljujejo dovolj (npr. nove oblike socialnih stisk in odvisnosti mladih, dostop do stanovanj, mobilnost mladih, enake možnosti ...). Zaradi navedenega bo MOK posodobila obstoječo strategijo mladinskega dela, s katerimi se bo bolj osredotočila na potrebe odrasčujoče generacije, ki naj postanejo akterji in ne le opazovalci lokalnega življenja. Ukrepi mladinske politike so presečni, zato se vidik mladih v nTUS smiselno upošteva v vseh drugih tematskih področjih.

Organizacija: Mladinske dejavnosti ne želimo institucionalizirati. Smiselno je izkoristiti neformalne oblike delovanja in druženja mladih, digitalne kanale in obstoječe prostorske zmogljivosti (coworking/kovačnica, knjižnica, športne površine, tudi aktivacija DUO, stanovanjske soseske) ter jih mrežo medsebojno povezovati. Nadaljuje se podpora iniciativ nevladnih organizacij, ki združujejo mlade oz. jim dajejo pogoje za vključevanje v skupnost, zaposlitev ali pomoč pri postavljanju na lastne noge.

Strateški projekt do 2030: Mladinski center Kranj

Strateški projekt do 2035: Mladinski center Kranj – mreža

Območje izvajanja:  

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

- 4.5.1. Mladinski svet Kranj:** uveljavitev delovanja za aktivnejšo vlogo mladih v razvoju MOK in vključevanje mladih v procese odločanja.
- 4.5.2. Posodobitev strategije razvoja mladinskega dela** v MOK za obdobje do leta 2030
- 4.5.3. Vsebinska prenova spodbud za projekte mladih** skladno z novelirano mladinsko politiko (javni razpis)
- 4.5.4. Mladinski center Kranj 2.0:** i) vzpostavitev mladim primernega večnamenskega prostora za druženje, ustvarjanje, delo in učenje – podprt z mladinskimi delavci, mentorji, povezavami z gospodarstvom in NVO, ii) nadaljnji razvoj mreže za delovanje mladih v različnih oblikah in na različnih lokacijah v partnerstvu z drugimi ustanovami ali hibridno. Prednostno DUO.
- 4.5.5. Socialni izzivi odrasčanja:**
 - 4.5.5.1. Digitalna zasvojenost mladih: i) ozaveščanje, ii) preventivni projekti zmanjševanja digitalne odvisnosti.
 - 4.5.5.2. Duševno zdravje in varno okolje za mlade: pilotni projekti za reševanje stisk mladih in destigmatizacija duševnega zdravja mladih - podporne skupine, mreža šolskih in izvenšolskih svetovalcev, kampanje ozaveščanja.

Povezani ukrepi: 1.2, 1.5, 2.1, 2.2, 4.3, 4.4, 5.1, 5.2, 5.4, 5.5, 6.3, 6.4.

6.5 Tematsko področje 5: Kranj, živahno in aktivno mesto

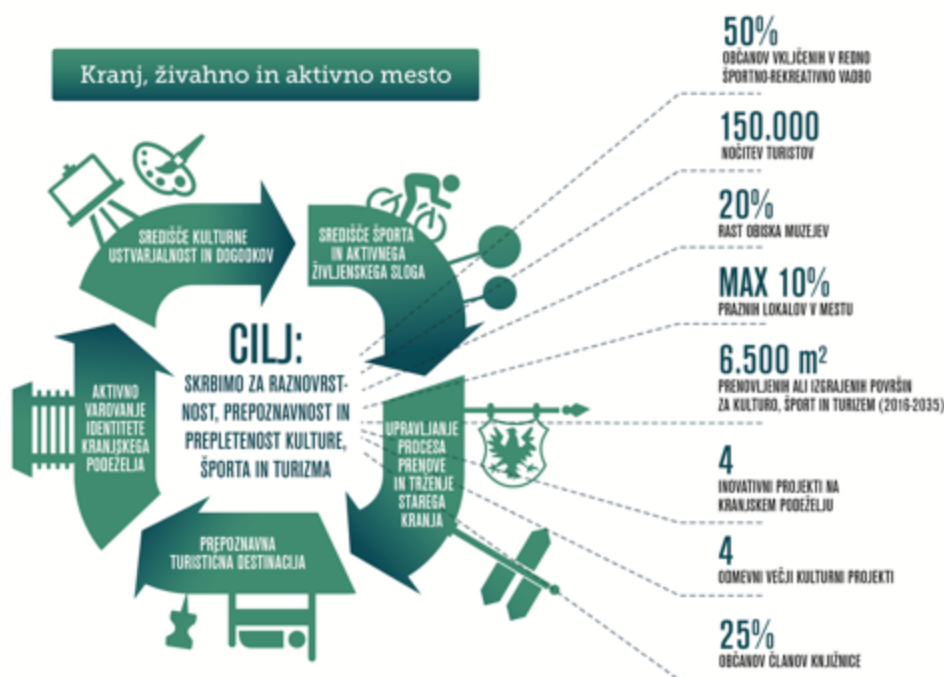
Strateški cilj 5:

Skrbimo za prepoznavnost in pestrost kulture, športa in turizma

Razvojni izzivi:

- Revitalizacija starega Kranja
- Regionalna vloga Kranja
- Podoba mesta in razvojna energija
- Spreminjanje življenjskega sloga

Na področju kulture in turizma so bili v preteklosti izvedeni projekti, povezani s fizično prenovo površin starega Kranja in njegova pomembna kulturna dediščina (Khislstein, obrambni stolpi, Layerjeva hiša, Kranjska hiša), zato se je TUS usmeril k upravljanju, pritegnitvi novih dejavnosti in aktiviranju praznih oz. slabo izkoriščenih objektov v starem Kranju in širše, promociji destinacije ter tesnejšemu povezovanju kulture, narave in turizma. V obdobju 2016–2024 sta bila v starem Kranju, poleg številnih manjših intervencij (posodabljanje Kranjskih rogov, povezovalna pot Majdičev log ...) z novima javnima funkcijama aktivirana dva večja opuščena objekta: nekdanja osrednja pošta preurejena v Kovačnico, podjetniški inkubator in nekdanja stavba gradbene šole, preurejena za potrebe glasbene šole. Staro mestno jedro je bilo tudi v fokusu turističnega razvoja. Obseg turizma se je v prvem obdobju izvajanja TUS 2014–2023 v obsegu nočitev podvojil, celotno območje občine pa je v tem času pridobilo tudi status vodilne destinacije, Kranj pa se je uveljavil kot zelena turistična destinacija.



Z novelacijo TUS, tematskemu področju 5 priključujemo šport (pred tem samostojno tematsko področje 7), saj smiselno dopolnjuje turizem in tako kot kulturna dejavnost ponuja vsebine in infrastrukturo za kakovostno preživljanje prostega časa ter krepi identiteto mesta. Razširjeno prednostno tematsko področje 5 tako naslavlja kulturo, šport in turizem, ki z usklajenimi programi povezujejo in oživljajo historično jedro Kranja in zeleno podeželje. Prek turističnih produktov, kulturnih in športnih dosežkov mesto teži h krepitvi regionalnega položaja na Gorenjskem in prepoznavnosti v Sloveniji. S prepletanjem dejavnosti, vsebin in prostora namerava Kranj:

- postaviti polja umetnosti, kulture, športa in turizma v razmerje sinergij,

- dvigniti prepoznavnosti Kranja kot turistične destinacije, regionalnega središča kulturne ustvarjalnosti in športnih dosežkov,
- prispevati k vsebinskemu in ekonomskemu oživljanju starega mestnega jedra in zelenega podeželja, ob sočasnem varovanju in predstavljanju njune snovne in nesnovne dediščine,
- podpreti podjetniško, ustvarjalno in civilno pobudo v kulturi, športu in turizmu,
- dvigniti kakovost kulturne produkcije ter omogočiti kulturno ustvarjalnost novim generacijam,
- skladno z možnostmi dopolnjevati in posodabljati javno športno in kulturno infrastrukturo.

Izhodišče delovanja predstavljajo sektorske strategije – Strategija razvoja turizma v MOK 2021 – 2027, vsakokratni Lokalni program kulture in letni program športa.

Aktivnosti za oživljanje starega Kranja podpira kot »zelo pomembne« 43 % anketiranih Kranjčanov, nadaljnjih 38 % pa jih ocenjuje kot pomembne.³⁰ V podobni anketi ob vmesni evalvaciji pa so občani leta 2023 z najvišjo oceno ovrednotili možnosti, ki jih za šport in rekreacijo (2,9 od 4) nudi mesto, takoj za tem pa možnosti za kulturno udejstvovanje (2,8).³¹

Operativni cilji

- Cilj 5.1 Izboljšati turistični položaj in prepoznavnost destinacije
- Cilj 5.2 Okrepiti vlogo Kranja kot športnega in kulturnega središča regije
- Cilj 5.3 Povečati obisk in privlačnost starega Kranja
- Cilj 5.4 Varovati identiteto in poseljenost podeželja
- Cilj 5.5 Postopno dopolnjevati javno športno in kulturno infrastrukturo, pokrite in odprte površine

Pričakovani rezultati 2035

1. Mesto Kranj je **okrepilo turistični položaj in vlogo središča kulturne in športa Gorenjske regije.**
2. Kranj ohrani **status vodilne in platinaste zelene turistične destinacije.**
3. Povečala se bo **privlačnost starega Kranja za bivanje in poslovanje.**
4. Ohranili bomo kozolce in druge **prepoznavne krajske elemente kranjskega podeželja.**
5. Nadgrajen **Športni center Kranj** bo jedro regijske, skupaj z NŠC Brdo pa slovenske športno-vadbene infrastrukture.
6. Na več in bolj vzdrževanih odprtih športnih površinah in zelenih rekreacijskih poteh na različnih delih občine se bodo blizu doma lahko sproščale in gibale vse generacije prebivalcev MOK.

Kazalniki

Kazalnik (Cilj 2023/2030/2035)	Enota	Vir	Izhodišče	Cilj	Doseženo	Cilj	Cilj
			2014	2023 ³²	2023 ³³	2030	2035
Kazalniki rezultata							
K5.1 Nočitve turistov v MOK	Število, opazovano leto	SURS	62.272	80.000	110.784	140.000	150.000
K5.2 Obiskovalci stalnih in občasnih razstav Gorenjskega muzeja v Kranju	Število, opazovano leto	GM letno poročilo	/	/	65.450	70.000	80.000
K5.3 Občani MOK, ki so člani Mestne knjižnice Kranj	Število, opazovano leto	MKK, letno poročilo	/	/	11.424 (21%)	13.000 (22%)	14.500 (25%)
K5.4 Prebivalci, vključeni v redno športno-rekreativno vadbo	Število, opazovano leto (ocena)	MOK ZŠK		50%	40%	45%	50%
K5.5 Telesni fitnes otrok	Indeks otrok 6-14 let, opazovano leto	NIJZ	49,7 (2016)	/	50,96	↗	↗

³⁰ Spletna anketa o razvojni perspektivi Kranja, objavljeni na www.kranj.si v času od 29. 5. 2015 do 10. 7. 2015, je sodelovalo 97 udeležencev.

³¹ Spletna anketa med občani, objavljeni na www.kranj.si v času od 20. 4. 2023 do 31. 5. 2023, v kateri je sodelovalo 506 respondentov.

³² Cilj za leto 2023 je povzet iz osnovne TUS, ki je bila sprejeta januarja 2016.

³³ Realizacija za leto 2023 oz. zadnje dosegljivo leto za katero je podatek na voljo. Podatek predstavlja tudi izhodiščno leto za ocenjevanje v primeru novih kazalnikov.

Kazalnik (Cilj 2023/2030/2035)	Enota	Vir	Izhodišče	Cilj	Doseženo	Cilj	Cilj
			2014	2023 ³²	2023 ³³	2030	2035
Kazalniki učinka							
K5.6 Delež praznih lokalov v starem Kranju	Število, opazovano leto	Ocena UGDP	30%	10%	20%	>10%	>10%
K5.7 Javne (kulturne, športne) stavbe, zgrajene ali prenovljene	Površina v m2, kumulativno	MOK	0	2.500	3.547	4.500	6.500
K5.8 Inovativni projekti na podeželju	Število, kumulativno	MOK	0	3	2	3	4
K5.9 Samostojni delavci v kulturi	%, opazovano leto	SURS	52	62	68	72	75
K5.10 Večji odmevni kulturni projekti	Število, kumulativa	MOK	/	/	0	2	4
K5.11 Število kategoriziranih športnikov	Število, opazovano leto	Zavod Planica	296 (2014)	325	423	445	465
K5.12 Status vodilne in platinasti znak zelene destinacije	Doseženo, opazovano leto	ZTK	/	/	DA2	DA2	DA2
K5.13.1 Površine pokritih športnih objektov	M2/1000 prebivalcev, opazovano leto	Zavod Planica	/	/	528	555	570
K5.13.2 Površine nepokritih športnih objektov			/	/	3697	3.700	3.800

Predvideni ukrepi:

- Ukrep 5.1. Središče kulturne ustvarjalnosti Gorenjske
- Ukrep 5.2. Upravljanje procesa prenove in trženja starega Kranja
- Ukrep 5.3. Prepoznavna trajnostna turistična destinacija
- Ukrep 5.4. Aktivno varovanje identitete kranjskega podeželja
- Ukrep 5.5. Središče športa in aktivnega življenjskega sloga

Opis ukrepov:

6.5.1 Ukrep 5.1. Središče kulturne ustvarjalnosti Gorenjske

Program: Kranj je mesto gorenjske kulture in središče njene ustvarjalnosti. MOK kot ustanoviteljica treh javnih zavodov na področju kulture, ki izvajajo naloge za celotno regijo (Prešernovo gledališče, Gorenjski muzej, Mestna knjižnica Kranj) in tudi naloge nacionalnega programa ter kot mesto z močno bazo samostojnih kulturnih ustvarjalcev in prodornimi NVO, z uveljavljenimi kulturnimi dogodki nacionalnega pomena in mrežo kulturne infrastrukture, prepoznava kulturo kot perspektivno dejavnost mesta in regije. Kultura temelji na potencialih večstoletne zgodovine Kranja, kulturne dediščine in sodobne umetniške ustvarjalnosti. Kulturna politika MOK sledi vsakokratnemu programu kulture, pri tem pa izhaja iz načel zagotavljanja raznolikosti umetniških in kulturnih vsebin te izboljšanju njihove dostopnosti vsem skupinam prebivalcev, tako v mestu kot na podeželju. Pri tem še posebej poudarjamo vključevanje in razvoj javnosti, kulturno vzgojo otrok in mladine ter krepitev lokalne identitete. Del slednje je tudi skrb za aktivno varovanje in ohranjanje kranjske kulturne dediščine, tudi skozi digitalizacijo.

MOK pričakuje, da bodo nosilci kulture zagotovili kakovosten program kulturnih dogajanj regionalnega značaja – koncerti, razstave, gledališče, ulična umetnost – 365 dni v letu in tako v regijskem, nacionalnem in mednarodnem merilu postali zgled pri razvijanju kulturne ustvarjalnosti in poustvarjalnosti kot bistvene prvine trajnostnega razvoja. Večja pozornost kot doslej se namenja mladim ustvarjalcem in digitalizaciji kulturne dediščine.

Investicije: Ukrep opredeljuje potrebna vlaganja v prenovo in animacijo kulturne infrastrukture, pri čemer loči:

- Zahtevnejše naložbe v kulturno infrastrukturo, ki imajo širši regionalni pomen, zato je zanje finančne vire nujno zagotavljati tudi s sredstvi izven proračuna MOK, tj. RS, EU in tudi občin v regiji, za katere se izvaja posamezna javna služba na področju kulture;
- Razvoj mreže knjižnic in knjigomatov v sinergiji z drugimi podobnimi skupnostnimi prostori na kranjskem podeželju;

- Pristop k bolj načrtnemu vzdrževanju obstoječe kulturne infrastrukture, po vzoru športne infrastrukture;
- Sofinanciranje obnov objektov in elementov varovane kulturne dediščine v zasebni lasti.

Pri prenovah se spodbuja večnamensko in vključujočo rabo kulturne infrastrukture.

Organizacija: Ključno vlogo pri izvajanju ukrepov prevzemajo javni zavodi ter zasebne ustanove, ustvarjalci in kulturna društva, ki delujejo na področju kulture. Ker gre za strokovno usposobljene kolektive s precejšnjim potencialom znanja, bomo spodbujali večjo vpetost delovanja zavodov v mestno življenje ter njihovo medinstitucionalno, medkulturno in tudi medsektorsko sodelovanje pri oblikovanju privlačnih, regijsko in nacionalno prepoznavnih kulturnih projektov. V ta namen je pri ZTK smiselno ohranjati koordinacijo med nosilci kulture, športa in turizma. Povečati je treba tudi programsko prisotnost kranjskih javnih zavodov na območju Gorenjske, s čimer bomo krepili središčno vlogo v regiji. Vsi deležniki na področju kulture se spodbujajo k razvijanju projektov, financiranih iz sredstev RS in EU, ter k projektnemu sodelovanju z drugimi slovenskimi in tujimi kulturnimi organizacijami.

Strateški projekt do 2030: Kulturna prestolnica Gorenjske

Strateški projekt do 2035: Kulturna infrastruktura (predvidoma koncertna dvorana + zaokroževanje površin v Globusu)

Območje izvajanja: 

Ukrep se izvaja na območju celotne MOK.

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

5.1.1. Kulturna politika in pozicija

- 5.1.1.1. Priprava programa kulture za obdobje 2026–2030 in po 2031–2035
- 5.1.1.2. Prilagoditev sofinanciranja kulturnih dejavnosti usmeritvam programa
- 5.1.1.3. Pozicioniranje Kranja kot kulturne prestolnice Gorenjske (Kulturna prestolnica Gorenjske): prodorni in odmevni skupni projekti deležnikov kulture v MOK, s katerimi se krepí prepoznavnost kulture Kranja v regiji, državi in tudi mednarodno skozi nosilne teme (npr. Kranj kot galerija, Kranj mesto festivalov, Festival industrijske dediščine ...)
- 5.1.1.4. Podpora mladim ustvarjalcem: opolnomočenje mladih generacij za delovanje v kulturi in kreativnih industrijah, pomoč pri dostopanju do razpisov MOK, EU in RS za kulturne projekte, kakor tudi do prostorov za ustvarjanje. Povezava s 5.1.2.4.

5.1.2. Naložbe v kulturno infrastrukturo regionalnega pomena

- 5.1.2.1. Prešernovo gledališče: i) tehnološka posodobitev, ii) dodatni oder za vaje.
- 5.1.2.2. Galerija Prešernovi nagajenci: i) širitev prostorov.
- 5.1.2.3. Palača občine Kranj arhitekta E. Ravnikarja: i) energetska prenova, ii) prenova interierja in posodobitev opreme.
- 5.1.2.4. Urbani inkubator kulture – vadbni prostori, ateljeji in studii: i) preveritev izvedljivosti v kombinaciji s podobnimi dejavnostmi (Kovačnica, mladinski center, skupnostni prostori ...) ali hibridni obliki (soustvarjanje v oblaku in v studiu). (DUO)
- 5.1.2.5. Koncertna dvorana: i) vzpostavitev prehodne lokacije, ii) načrtovanje dolgoročne lokacije, prednostno na DUO.
- 5.1.2.6. Globus Kranj, arhitekt E. Ravnikar: i) zaokroževanje površin v lasti MOK za potrebe javnih programov, ii) načrtovanje preureditev. (DUO)

5.1.3. Razvoj knjižnične dejavnosti in knjižnične mreže

- 5.1.3.1. Ureditev prostorov za knjižnico enote Stražišče
- 5.1.3.2. Postopna širitev mreže Golnik, Mavčiče in Besnica
- 5.1.3.3. Nakup knjižničnih avtomatov

5.1.4. Upravljanje in investicijsko vzdrževanje kulturne infrastrukture v lasti MOK

- 5.1.4.1. Centralizirano upravljanje s kulturno-prireditvenimi prostori MOK (eUpravljanje)
- 5.1.4.2. Priprava večletnega programskega DIIP za investicijsko vzdrževanje
- 5.1.4.3. Izvajanje vzdrževanja po programu

5.1.5. Varstvo kulturne dediščine

- 5.1.5.1. Digitalizacija kulturne dediščine MOK: i) podpora projektom kot so virtualne razstave, digitalni arhivi, 3D predstavitve zgodovinskih prostorov, bogate arheologije Kranja in podobno.
- 5.1.5.2. Spodbude za prenovo lastnikom objektov kulturne dediščine v MOK: nadaljnja podpora skozi letni razpis.
- 5.1.5.3. Center za premično in nepremično kulturno dediščino (ogledni depoji): i) preveritev potreb in izvedljivosti.
- 5.1.5.4. Ohranjanje nesnovne kulturne dediščine, prednostno pisne kulturne dediščine.

Povezani ukrepi: 1.2, 1.5, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, H1, H3.

6.5.2 Ukrep 5.2. Upravljanje procesa prenove in trženje starega Kranja

Program: Proces upravljanja revitalizacije starega mestnega jedra Kranja (krajše poimenovano tudi stari Kranj) je kompleksen in kontinuiran proces, ki je ves čas pod vplivom različnih zunanjih dejavnikov, na katere MOK nima ali ima zelo omejen vpliv (npr. opuščanje in gospodarskih dejavnosti, spreminjanje rabe in demografsko-socialne strukture prebivalstva ...). V preteklih obdobjih so bili poleg prenov javnih površin in javnih objektov preskušeni različni mehki, trženjski in organizacijski ukrepi (sofinanciranje najemnin, mestni marketing, preurejanje prometnih in komunalnih režimov, oživljanje turističnih atrakcij), a nekateri zaradi neučinkovitosti tudi opuščeni. Izzivi zagotavljanja kakovosti bivanja in dviga celoletnega dnevnega obiska za živahnejši ulični in poslovni utrip v starem mestnem jedru ostajajo tudi v novem obdobju TUS. V tem pogledu bo nadaljnje usmerjanje procesa ekonomske, prostorske in socialne revitalizacije starega Kranja osredotočeno:

- na pripravo novih konservatorskih in prostorskih podlag za prihodnje prenove;
- v skrb za bolj enovito zunanjo podobo skladno s katalogom urbane opreme, vključno z ozelenjevanjem mesta, nadaljnjim umiranjem prometa in urejanjem robnih parkirišč/garaž (ukrepi v TP2 in TP3);
- v vlaganja v razvrednotene objekte, ki imajo potencial za umeščanje programov, ki bodo prispevali k oživljanju mesta.

Investicije: Ukrep naslavlja:

- nadaljnja vlaganja v razvrednotene in slabo izkoriščene objekte, ki so primerni za umeščanje javnih ali zasebnih programov, s katerimi sami generirajo obisk/bivanje ali pa predstavljajo sprožilec za spreminjanje socio-ekonomske strukture starega Kranja s strani zasebnih investorjev (npr. kakovostna kulinarika in trgovina, tržnica, stanovanja za mlade, umetniške rezidence, razpršeni hotel ...). Ker je pretežni del razvrednotenih objektov v zasebni lastni, je vlaganje MOK možno šele, ko so dogovorjena lastniško-pravna razmerja.
- izboljšanje dostopnosti, funkcionalnosti in podobe določenih zaokroženih ambientov, kot so Plečnikovo stopnišče, širše območje kranjskega obzidja, povezave in dostopi v Kanjon Kokre, do Save oz. v Majdičev log.

Organizacija: Vodenje procesa ne more biti naključno, temveč bolje organizirano in koordinirano, v tesnem sodelovanju s prebivalci, KS, podjetji, ponudniki kulture, NVO-ji in strokovnimi institucijami (pristojni uradi MOK, ZVKDS, LEAG ...). Po vzpostavitvi t. i. »Središč za prihodnost Kranja z raznovrstnimi strokovnjaki na enem mestu (podnebno nevtralnost)«, naj se nameni posebna pozornost lastnikom stavb v starem mestnem jedru in jih usmerja pri njihovih prenovah, da bodo posegi trajnostni, skladni s smernicami varstva dediščine in imeli možnost koriščenja subvencij.

Strateški projekt do 2030: Mestna tržnica

Strateški projekt do 2035: Kulturna četrt 2.0 – arheološka pot

Območje izvajanja: 

Aktivnosti se izvajajo na območju starega Kranja, ki je del jedrnega urbanega območja TUS/CTN.

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

5.2.1. Upravljanje prenove starega Kranja

- 5.2.1.1. Vzpostavitev koordinacije med javnimi službami, deležniki in prebivalci za upravljanje površin in ključnih režimov v starem mestnem jedru
- 5.2.1.2. Prostorski dokumenti: i) konservatorski načrt (KN) za prenovo (potrditev), ii) izdelava novega OPPN SMJ
- 5.2.1.3. Enotna podoba starega Kranja: i) ozelenitev in hortikultura ureditev, ii) prenova urbane opreme po sprejemu KN in OPPN, iii) nadaljnja prenova javnih površin v starem Kranju po sprejemu OPPN (DUO)
- 5.2.1.4. Kranjska hiša: i) zaokrožitev prostorov ZTKK za upravljanje in delovanje v smislu skupnostnega središča starega Kranja (DUO)

5.2.2. Marketing starega Kranja: mesto s celoletno živahnim kulturnim utripom

- 5.2.2.1. Marketing dogodkov
- 5.2.2.2. Inovativne akcije za oživljanje starega Kranja in gospodarskih dejavnosti (npr. dolga miza, akcije gostincev in trgovcev mestu, modne revije)

5.2.3. Objekti z vsebino pomembno za prenovo starega Kranja (DUO)

- 5.2.3.1. Mestna tržnica (zasebna lastnina): i) morebitna javna ali JZP naložba po ureditvi lastniških razmerij (DUO)
- 5.2.3.2. Mestna hiša: prenova, umestitev programov (DUO)
- 5.2.3.3. Kulturna četrt 2.0 (arheološka pot): i) zasnova revitalizacije opuščenih objektov dediščine ob kranjskem obzidju, od Vovkovega vrta s ploščadjo na stolpu prek gradu Khislstein s steklarsko delavnico do Knedlovega vrta in Škrlovca (servisni prostori), ii) izvedba in povezava v arheološko pot (DUO)
- 5.2.3.4. Prenova Plečnikovih stopnic
- 5.2.3.5. Kranjski rovi: izboljšanje dostopnosti in podporne infrastrukture za obiskovalce (DUO)
- 5.2.3.6. Majdičev mlin/log (zasebna last): i) preveritev razvojnih možnosti (DUO)

5.2.4. Stari Kranj kot razpršeni hotel: i) usmerjanje razvoja, ii) upravljanje

Povezani ukrepi: 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.4, 3.5, 5.1, 5.3, 6.3, 6.4, H3.

6.5.3 Ukrep 5.3. Prepoznavna trajnostna turistična destinacija

Program: Turizem je vse pomembnejša gospodarska panoga Slovenije z velikim multiplikatorjem na ostale dejavnosti. S TUS je bil turizem tudi v Kranju prepoznan kot panoga s potencialom rasti in kot podjetniška priložnost. Obisk turistov v Kranju se je v zadnjih desetih letih podvojil (iz 35.685 gostov leta 2014 na 62.678 leta 2023), a še vedno predstavlja le 11 % vseh gostov in 8,8 % vseh nočitev Gorenjske regije. Leta 2023 je bilo v občini 447 ležišč (12 % več kot leta 2014), gostje pa v Kranju bivajo v povprečju le 1,9 dneva. Nova Strategija razvoja turizma v Mestni občini Kranj 2021 – 2027 (Nea Culpca d.o.o., K&Z, d.o.o., 2021) ugotavlja, da podjetniški potencial turizma, tako v smislu storitev, gastronomije, produktov kot tudi zapolnjevanja vrzeli v strukturi ležišč še ni izčrpan, zato se usmerja v:

- Razvoj povezane in kakovostne ponudbe in doživetij znotraj nosilnih produktov: »mestni in kulturni turizem«, »poslovni in kongresni turizem«, »gastronomija«, »outdoor in zeleno zaledje«, »kulturni in družabni dogodki«, »šport in športni dogodki«
- Krepitev tržne pozicije Kranja kot i) mesta z urbanim utripom, kjer si z eno nogo vedno v naravi, ii) zgodovinskega in kulturnega mesta, iii) prestolnice Gorenjske, iv) zelene destinacije, v) športnega mesta, vi) mest kongresov, vii) pametnega mesta mladih in podjetnih talentov.
- Učinkovito upravljanje destinacije, tako navznoter z vidika povezovanja ponudnikov in mikrodestinacij kot tudi navzven do sosednjih občin in vodenih destinacij.

Turistična vizija temelji na Kranju kot destinaciji z dvojno močjo izkušnje – kot mesto z zelenim podeželjem na pragu Alp, ki bo prepoznavno po dvojnosti značaja; po priložnostnem in kulturnem ter poslovnem in športnem turizmu. Z novelacijo TUS povzemamo zgolj ključne ukrepe aktualne turistične strategije, ki imajo širši vpliv na razvoj mesta.

Investicije: Pri razvoju produktov so predvidene manjše investicije in nakupi opreme/rekvizitov, večje naložbe pa so povezane z drugimi ukrepi in tematskimi področji, zato se tu posebej ne navajajo.

Organizacija: Ključno vlogo pri izvajanju ukrepov, upravljanju turistične destinacije ter pri povezovanju s kulturo, športom, mestom in podeželjem ima Zavod za turizem in kulturo Kranj.

Strateški projekt do 2030: Pristna doživetja za obiskovalce in prebivalce

Strateški projekt do 2035: Turistični pospeševalnik

Območje izvajanja: 

Ukrep se izvaja na celotnem območju MOK, saj mesto s svojim podeželjem ter širšim vplivnim območjem zaokroža turistično destinacijo Kranj.

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

- 5.3.1. Blagovna znamka VISIT KRANJ:** i) okrepitev znamke, ii) hierarhija znakov MOK in iii) posodobitev pozicijskega slogana
- 5.3.2. Novelacija Strategije razvoja turizma** v MOK za obdobje po letu 2027
- 5.3.3. Turistični produkti z doživetji za turiste in prebivalce: razvoj in trženje**
 - 5.3.3.1. Nadgradnja produktov za mestni in kulturni turizem (Kranj- mesto z živahnim kulturnim utripom)
 - 5.3.3.2. Krepitev (trajnostne) gastronomske ponudbe (Močna gastronomska skupnost z reprezentativnim dogodkom)
 - 5.3.3.3. Outdoor produkti za globalne niše in povezovanje mesta in zelenega zaledja
 - 5.3.3.4. Športni turizem (nadgradnja)
 - 5.3.3.5. Dogodki: povezana, nadgrajena, segmentirana in prepoznavna ponudba kulturnih, športnih in družabnih dogodkov, zero waste dogodki.
- 5.3.4. Učinkovito in trajnostno upravljanje turistične destinacije:** povezovanje, dvig kakovosti in znanj deležnikov
 - 5.3.4.1. Referenčna zelena mestna destinacija: i) širjenje deležnikov z zelenimi znaki.
 - 5.3.4.2. Digitalna destinacija: i) pametna mestna kartica za goste Kranja.
 - 5.3.4.3. Spodbujanje razvoja in urejanje mikrodestinacij - projekti razvoja ponudbe v zainteresiranih mikrodestinacijah: i) kolesarsko-pohodniški produkt in infrastruktura za območje Jošt–Mohor–Šmarjetna gora, ii) druga območja glede na interes.
 - 5.3.4.4. Vključevanje sosednjih destinacij (Cerklje, Naklo, Šenčur, Preddvor): i) najprej sodelovanje skozi produkte Kranja (npr. okusi kranjskih miz, skupni outdoor produkti), ii) v nadaljevanju tudi tržno in upravljavsko sodelovanje.
 - 5.3.4.5. Sodelovanje s sosednjimi vodilnimi destinacijam: Ljubljana, Škofja Loka, Radovljica/Bled/Bohinj/Kranjska Gora – Skupnost Julijske Alpe.
- 5.3.5. Turistični pospeševalnik:** i) usmerjeno spodbujanje in podpora iniciativam na področjih, kjer so zaznane vrzeli v ponudbi.

Povezani ukrepi: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.5, 4.3, 5.1, 5.2, 5.4, 5.5, H1, H3.

6.5.4 Ukrep 5.4. Aktivno varovanje identitete in poseljenosti kranjskega podeželja

Program: Kranjsko podeželje je bogato s svojo naravno, kulturno, arheološko kakor tudi živo dediščino. Vaški trgi, kozolci, obcestne vasi, podeželski dvorci ... zaokrožujejo krajinski ambient, ki mestu daje prepoznavno veduto Kranju, zato jih je nujno varovati in ohranjati. Posebna pozornost se v novem obdobju namenja ohranjanju kozolcev in hišnih imen.

Po drugi strani na podeželju Kranja prebiva 25 % ali več kot 15.000 prebivalcev, zato je pomembno podpreti ponudbe za inovativne projekte, ki izboljšujejo privlačnost in kakovost bivanja v vaseh in njihovi okolici. Še posebej se spodbuja inovativne projekte, ki povezujejo širše zaokroženo podeželsko območje znotraj MOK ali tudi med sosednjimi občinami.

MOK želi tudi še naprej načrtno posodablјati mrežo skupnostnih prostorov na kranjskem podeželju. Sledji, bodisi odprti (večnamenska igrišča, zelene površine) ali zaprti objekti (domovi) naj bodo večnamenski, naj združujejo različne funkcionalnosti in storitve (npr. knjižnica, dvorana, avtomati ...) ter javno dostopni za priločasno druženje, igro, delo, izobraževanje ali sestanke posameznikov, društev, študentov ali tudi podjetij, ki delujejo na podeželju.

Investicije: Ukrep zajema celostno načrtovanje in izvajanje investicij manjšega obsega v ureditve najbolj prepoznavnih vaških trgov, večnamenskih skupnostnih objektov ter urbane opreme, prilagojene podeželskemu ambientu.

Organizacija: Inovativni projekti na podeželju se izvajajo na pobudo oz. skupaj s krajevnimi skupnostmi.

Strateški projekt do 2030: Kozolci

Strateški projekt do 2035: Domovi KS kot sodobna skupnostna središča

Območje izvajanja: 🌲

Ukrep se izvaja na kranjskem podeželju.

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

5.4.1. Celostno urejanje vaških trgov in krajinskih ambientov podeželja

5.4.2. Večnamenski skupnostni objekti po krajevnih skupnostih: i) fazno načrtovanje, ii) fazne prenove. Glej tudi ukrep 3.3 energetske sanacije. (DUO)

5.4.3. Inovativni projekti za aktivno ohranjanje dediščine in poseljenosti podeželja

5.4.3.1. Ohranjanje kozolcev: i) priprava podlag, ii) izvajanje programa spodbud za ohranjanje kozolcev.

5.4.3.2. Hišna imena: i) razširitev na vsa podeželska naselja.

5.4.3.3. Drugi inovativni projekti podeželskih območij

5.4.4. Celostna urbana oprema, s specifikami za podeželje in mestno območje

5.4.4.1. Katalog urbane opreme

5.4.4.2. Izvedba: i) postopno ob zamenjavah.

Povezani ukrepi: 1.4, 3.3, 4.2, 4.4, 4.5, 5.1, 5.3, 5.5, 6.1, 6.2, 6.5, H3.

6.5.5 Ukrep 5.5. Središče športa in aktivnega življenjskega sloga

Program: Kranj je tradicionalno športno mesto, rekreativna in športna vadba sta postali redni priločasni aktivnosti vse večjega števila občanov. Kranj se pojavlja na športnem zemljevidu s športnimi panogami, ki so že v preteklosti dale vrhunske športnike (kolesarstvo, plavanje, atletika, smučarski skoki, alpinizem, košarka, vaterpolo, nogomet). Razvijajo in uveljavljajo pa se tudi ostale panoge, zato v programih športa in pri načrtovanju infrastrukture upoštevamo vse. V MOK je bilo leta 2023 kar 398 usposobljenih strokovnih kadrov na področju športa, po številu kategoriziranih športnikov na 1000 prebivalcev je bil Kranj leta 2014 na tretjem mestu v Sloveniji.

Zato ostajajo glavni cilji mestne občine na tem področju zagotavljanje pestre ponudbe športno-rekreativnih programov, vzdrževanje in nadgradnja obstoječe športne infrastrukture ter izkoriščanje naravnih danosti za čim bolj množično kakor tudi vrhunsko športno udejstvovanje otrok, mladine, družin, rekreativcev in starejših občanov.

Javna sredstva se prednostno namenja osnovnim programom – športni vzgoji in športu mladih ter rekreaciji po meri vseh generacij ter promociji zdravega življenjskega sloga. Šport in rekreacija morata biti dostopna vsem in naj povežeta različna socialne skupine, okolja, družine, zdravstvo, izobraževanje in turizem, mesto in naravo.

Investicije: V MOK je bilo po podatkih Zavoda Planica v letu 2023 v 35 pokritih športnih objektih na voljo 89 vadbenih prostorov na skupni površini 30.202 m² ter 46 nepokritih športnih objektov s 114 vadbenimi prostori na skupni površini 181.132,25 m². Z vidika površine na prebivalca, obstoječa športna infrastruktura MOK uvršča nad slovensko povprečje pri pokritih objektih in pod povprečje pri odprtih površinah. Dejstvo pa je, da je bila pretežna večina športnih objektov izgrajena pred več desetletji, zato zahteva redno investicijsko vzdrževanje in tehnološke, funkcionalne in energetske posodobitve.

Osrednje strateške naložbe MOK bodo usmerjene v razvoj manjkajoče športne infrastrukture znotraj Športnega centra Kranj (ledena dvorana, plezalni center, tribune z garažo, olimpijski bazen), posebna skrb pa se namenja vzdrževanju obstoječih objektov in urejanju športne in rekreacijske infrastrukture na prostem, vključno z igrišči z umetno travo. Dolgoročno bo Kranj s svojo nadgrajeno športno infrastrukturo in načrtovano obsežno nacionalno panožno infrastrukturo na Brdu postal eden najmočnejših profesionalnih športnih središč v državi in širši regiji.

Ob pripravi prvega TUS je 42 % sodelujočih občanov v spletni anketi »zeleno rekreacijo in obnovo manjših športnih in otroških igrišč« opredelilo kot zelo pomembno, nadaljnjih 38 % pa kot pomembno.³⁴

Organizacija: Ključno vlogo pri izvajanju mehkih ukrepov na področju športa ima Zavod za šport Kranj v sodelovanju s klubi in športno zvezo, medtem ko investicijski del vodi Mestna občina Kranj. Smiselna je priprava večletnega programa investicijskega vzdrževanja javne športne infrastrukture. Kjer ni urejeno, je pred posegi treba urediti pravno-lastniška in upravljalvska razmerja. V naslednjih letih se zaključijo nekatere pogodbe javno-zasebnega partnerstva, zato je treba pravočasno preveriti načine upravljanja po izteku pogodb.

Območje izvajanja:

Ukrep se izvaja na območju celotne MOK.

Strateški projekt do 2030: Ledena dvorana

Strateški projekt do 2035: Nacionalni športni center NŠC Brdo

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

5.5.1. Razvoj Kranja v osrednje regijsko in nacionalno športno-vadbeno središče

- 5.5.1.1. Ledena dvorana
- 5.5.1.2. Prenova tribun z garažno hišo v Športnem centru Kranj (DUO)
- 5.5.1.3. Olimpijski bazen: energetska sanacija + gradnja 25 m bazena.
- 5.5.1.4. Plezalni center
- 5.5.1.5. Igrišče z umetno travo
- 5.5.1.6. NŠC BRDO: moderen športni center za potrebe priprav ekipnih državnih reprezentanc.

5.5.2. Upravljanje in investicijsko vzdrževanje obstoječe javne športne infrastrukture po večletnem programu (izdelava večletnega DIIP)

5.5.3. Zelena in urbana rekreacija za vse generacije na prostem z namenom celoletne rekreacije in gibanja v bližini doma

- 5.5.3.1. Prenove, posodobitve in ureditve zunanjih športnih igrišč in prostorov za rekreacijo na prostem po KS (npr. Kokrški log, Bitnje, Zarica, Hrastje, Golnik, Kokrica, ŠP Stražišče, Žabnica, Bitnje, opuščena deponija Tenetiše ...), prednostno DUO.

³⁴ Spletna anketa o razvojni perspektivi Kranja, objavljeni na www.kranj.si v času od 29. 5. 2015 do 10. 7. 2015, je sodelovalo 97 udeležencev.

5.5.3.2. Posodobitve in ureditve igrišč za otroke in mladino, kolesarskih in drugih urbanih poligonov ter večgeneracijskih športnih površin, prednostno DUO.

5.5.4. Urejanje pravno-formalnih statusov športnih objektov MOK: i) vpisi v razvid, ii) urejanje lastniških razmerij, iii) prenosi infrastrukture iz projektov ob izteku javno-zasebnega partnerstva.

5.5.5. Promocija gibanja in zdravega življenjskega sloga vseh generacij: i) organizirani programi cenovno dostopne vadbe za vse generacije; ii) informiranje o ponudbi športa, gibanja in zdravega načina življenja na enem mestu; iii) promocija in dogodki.

5.5.6. Program športa

5.5.6.1. Novelacija pravilnika o sofinanciranju

5.5.6.2. Novelacija pravilnika o uporabi in upravljanju javne športne infrastrukture v MOK

Povezani ukrepi: 1.5, 2.3, 3.3, 3.5, 4.1, 4.2, 4.4, 4.5, 5.3, 6.1, 6.2, 6.3, H3.

6.6 Tematsko področje 6: Kranj, zdravo, varno in vključujoče mesto

Strateški cilj 6: Ohranjamo varno, zdravo in prijazno socialno okolje.

Razvojni izzivi:

- Regionalna vloga Kranja
- Spreminjanje življenjskega sloga
- Mladi in mlade družine
- Staranje skupnosti

Zdravje ljudi, socialna in splošna varnost, družbeni in gospodarski razvoj so soodvisni. Le zdrav in zadovoljen posameznik lahko postane ustvarjalec razvoja in dejaven član skupnosti. V tem pogledu Trajnostna urbana strategija MOK stremi k oblikovanju javnega sistema in dostopnih storitev, ki zagotavljajo varno, zdravo in vključujoče bivanje za vse skupine prebivalcev. Tematsko področje se še posebej osredotoča na občane in občanke, ki zaradi socialne stiske, bolezni, starosti ali druge oblike prikrajšanja potrebujejo skrb in varstvo drugega.



Zdravo socialno okolje, dobre medsosedske odnose in druženje občanov je ob pripravi osnovnega TUS leta 2015 kot zelo pomembno opredelilo 64 % vprašanih Kranjčanov, nadaljnjih 32 % pa kot pomembne.³⁵ Po drugi strani pa so občani v podobni anketi leta 2023 zadovoljstvo s kakovostjo in dostopnostjo javnih storitev opredelili z oceno 2,6 od 4, občutek varnosti pa z oceno 2,7 od 4.³⁶ Dejstvo je, da se demografski, zdravstveni in tudi varnostni izzivi v sredini tega desetletja izostrujejo.

Če se je MOK v prvem obdobju izvajanja TUS osredotočala na razvoj neinstitucionalnih oblik storitev za ranljive skupine, prostorsko načrtovanje in dogovarjanje ključnih naložb z državo in drugimi partnerji, se

³⁵ Spletna anketa o razvojni perspektivi Kranja, objavljeni na www.kranj.si v času od 29. 5. 2015 do 10. 7. 2015, je sodelovalo 97 udeležencev.

³⁶ Spletna anketa med občani, objavljeni na www.kranj.si v času od 20. 4. 2023 do 31. 5. 2023, v kateri je sodelovalo 506 respondentov.

v obdobju 2025–2035 predvidevajo spremembe, ki bodo pomembno izboljšale dostopnost do stanovanj, zdravstvenih in socialno-varstvenih storitev za prebivalce MOK in tudi Gorenjske regije.

Naložbe v regijsko bolnišnico in zdravstveni center bodo omogočile nadaljnji razvoj in širitev programov na primarni ravni, v Kranju pa pritegnile tudi nove zdravstvene storitve na sekundarni in terciarni ravni. Izgradnja doma starejših občanov bo skupaj s sistemom dolgotrajne oskrbe in dodatnimi oskrbovanimi stanovanji omogočila bivanje starejših doma, večja ponudba neprofitnih stanovanj pa v Kranju zadržala mlade in aktivne družine. Posebna skrb bo namenjena krepitvi zmogljivosti, infrastrukture in opremljenosti reševalnih služb, tako zdravstvenih, gasilskih kot civilne zaščite.

Operativni cilji

- Cilj 6.1 Vzpostaviti prostorske pogoje za razvoj zdravstva na primarni, sekundarni in terciarni ravni
- Cilj 6.2 Okrepiti storitve skrbi za starejše in ranljive skupine
- Cilj 6.3 Izboljšati dostopnost do stanovanj in pogoje bivanja v stanovanjskih soseskah
- Cilj 6.4 Okrepiti pripravljenost enot za pomoč in reševanje

Pričakovani rezultati 2035

1. Kranj bo **regijsko zdravstveno središče s celovito ponudbo zdravstvenih storitev**.
2. **Starejši in ranljive skupine bodo našli sebi primerne programe** in prijazno okolje za bivanje in socializacijo.
3. **Kranj bo pridobil več kot 1500 stanovanj**, med njimi najmanj 240 javnih najemnih in več kot 150 oskrbovanih stanovanj.
4. **Izboljšana bo pripravljenost enot za zaščito in reševanje v primeru naravnih in drugih nesreč**.

Kazalniki

Kazalnik (Cilj 2023/2030/2035)	Enota	Vir	Izhodišče	Cilj	Doseženo	Cilj	Cilj
			2014	2023 ³⁷	2023 ³⁸	2030	2035
Kazalniki rezultata							
K6.1 Prejemniki enkratne denarne socialne pomoči ³⁹	Število, opazovano leto	MOK	/	/	331	→	→
K6.2.1 Zdravje: Odzivnost prebivalcev MOK v programu SVIT	%, opazovano leto	NIJZ	67,9%	70%	65,07 (2022)	70%	70%
K6.2.2 Zdravje: Umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja (0–74 let)	Povprečje na obdobje, na 100.000 preb.	NIJZ	64,6 (2011–2013)	/	55,23 (2018–2022)	↓	↓
K6.3 Varnost: število kršitev zakona o javnem redu in miru od vseh intervencij	Število, opazovano leto	Policija Kranj	736/2828	-10%	280/1063	↓	↓
K6.4 Stanovanja (vsa, tržna in javna najemna)	Število, opazovano leto	SURS	20.857 (2015)	/	21.317 (2021)	22.000	22.800 (+1.500)
Kazalniki učinka							
K6.4.1 Število uporabnikov pomoči na domu	Število/mesec/leto	MOK	160/225	250/400	169/264	↗	↗
K6.4.1 Število uporabnikov dolgotrajne oskrbe (ko bo uvedeno)	Število/mesec/leto	MOK	/	/	/	↗	↗
K6.5 Nove socialno-varstvene, zdravstvene in druge skupnostne storitve	Število, kumulativno		0	2	7	↗	↗
K6.6 Javna najemna stanovanja (v lasti MOK in Stanovanjskega sklada RS)	Število, opazovano leto	MOK	/	/	440 (2024)	680 (+240)	800 (+120)

Predvideni ukrepi:

Ukrep 6.1. Dostopnost zdravstvenih storitev in krepitev zdravja

³⁷ Cilj za leto 2023 je povzet iz osnovne TUS, ki je bila sprejeta januarja 2016.

³⁸ Realizacija za leto 2023 oz. zadnje dosegljivo leto, za katero je podatek na voljo. Podatek predstavlja tudi izhodiščno leto za ocenjevanje v primeru novih kazalnikov.

³⁹ Z nTUS je smiselno spremenjen kazalnik, v smeri, da meri neposredni prispevek MOK in ne RS.

Ukrep 6.2. Raznovrstnost storitev in infrastrukture za starejše
Ukrep 6.3. Socialna aktivacija in vključevanje ranljivih skupin
Ukrep 6.4. Dostopna stanovanja in prijazne stanovanjske soseske
Ukrep 6.5. Zagotavljanje varnosti

Opis ukrepov:

6.6.1 Ukrep 6.1. Dostopnost zdravstvenih storitev in krepitev zdravja

Program: Dostopnost do zdravstvenih storitev in njihova pestrost se prednostno zagotavlja v okviru javne zdravstvene mreže. Zdravstveni dom Kranj ima v letu 2025 na primarni ravni zagotovljene vse osnovne in specialistične programe, ki so priznani s strani ZZS in kadrovsko popolnjeni.

S ciljem dostopnejše in hitrejše zdravstvene oskrbe javni zavod Osnovno zdravstvo Gorenjske (OZG) z Zdravstvenim domom Kranj načrtuje Satelitski urgentni center (za 24-urno oskrbo) ter nadaljnjo skrb za kadre in širjenje programov na primarni in sekundarni ravni. Skladno s potrebami bomo posodabljali satelitske ambulate in razvijali skupnostno zdravstveno oskrbo na terenu. Na terciarni ravni bo z regijsko bolnišnico Kranj nadgradil obstoječe bolnišnične zmogljivosti (BGP Kranj in KOPA Golnik) in enote javnega zdravja (Območna enota NIJZ Kranj in Lokacija Kranj NLZOH) v sodoben bolnišnični center z vsemi temeljnimi funkcijami, kar vse utrjuje regijsko funkcijo mesta. Ob tem se spodbuja oblikovanje vzporednih dejavnosti (npr. diagnostični center, zdravstveni turizem, RR enote in medicinsko-tehnološki centri, negovalne storitve, paliativna oskrba ...). Ključni pogoj pri širjenju zdravstvenih programov je sistematičen pristop k razvoju in pridobivanju kadra za nove zdravstvene dejavnosti. Prvi korak je bil narejen s pridobitvijo srednješolskega programa zdravstvenega tehnika, razvoj izobraževanja pa bo nujno nadgrajevati skupaj s partnerji iz regije. Z večjim vključevanjem prebivalcev v preventivne programe Centra za krepitev zdravja in s promocijo zdravja, oskrbe z lokalno hrano in zdravega življenjskega sloga vseh generacij bomo prispevali h krepitvi zdravja občanov. Posebna pozornost se namenja skrbi za duševno zdravje in paliativni oskrbi.

Investicije: Investicijski del ukrepa naslavlja kritično pomanjkanje prostorov za splošno zdravstveno, zobozdravstveno, lekarniško, specialistično in bolnišnično dejavnost na vseh treh ravneh oskrbe, tako za prebivalce MOK kot tudi Gorenjske regije. V novem obdobju TUS 2025–2035 so na območju mestne občine Kranj načrtovane obsežne investicije v zdravstvo, pri čemer ločimo:

- Naložbe MOK v javno zdravstveno infrastrukturo na primarni in sekundarni ravni, kot so predvidene v okviru novega kompleksa Zdravstveni center Severna vrata na Zlatem polju in izgradnje Satelitskega urgentnega centra v obstoječem zdravstvenem območju.
- Manjše naložbe MOK v dopolnjevanje mreže zdravstvenih ambulant po večjih krajih in šolskih zobozdravstvenih ambulant v OŠ;
- Naložbe Republike Slovenije v javno zdravstveno infrastrukturo na terciarni ravni – izgradnja regijske bolnice Gorenjske na Zlatem polju, pri čemer bo MOK pomemben partner državi pri zagotavljanju komunalne infrastrukture in pripravi OPPN.

Organizacija: Za učinkovito obvladovanje programskih sprememb in naložb v zdravstvu mora MOK v sodelovanju s strokovnjaki OZG in Zdravstvenim domom Kranj prevzeti vodilno vlogo v strateškem razvoju celotnega območja in dejavnosti, usklajevanju projektov in storitev med vsemi vpletenimi: RS, OZG, koncesionarji, zdravstvenimi izobraževalnimi ustanovami in drugimi socialno-varstvenimi partnerji v regiji in državi. Podeljevanje koncesij v zdravstvu sledi splošnim usmeritvam MOK na tem področju – glej Horizontalno področje 2. ZD Kranj pospešeno digitalizira storitve in se vključuje v nacionalni sistem digitalizacije zdravstva. Glej tudi Ukrep 1.4 Pametni Kranj.

Strateški projekt do 2030: Zdravstveni center Severna vrata

Strateški projekt do 2035: Regijska bolnica Gorenjske

Območje izvajanja:  

Ukrep se izvaja na območju MOK, medtem ko so osrednje naložbe predvidene v urbanem območju.

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

6.1.1. Zagotovitev prostorskih pogojev za razvoj zdravstvene dejavnosti

- 6.1.1.1. Zdravstveni center Severna vrata
- 6.1.1.2. Regijska splošna bolnišnica Gorenjske (RS)
- 6.1.1.3. Satelitski urgentni center pri Zdravstvenem domu Kranj (SUC)
- 6.1.1.4. Širitev in posodabljanje javne mreže družinskih in zobnih ambulant: prostorsko (DUO)
- 6.1.1.5. Šolske zobne ambulante: posodabljanje
- 6.1.1.6. Druga prostorska vprašanja: raba prostora po preselitvah (DUO)

6.1.2. Zagotavljanje dostopnosti storitev javne zdravstvene mreže

- 6.1.2.1. Razvojni načrt dostopnosti do programov, kadrov in prostorov na primarni ravni
- 6.1.2.2. Širjenje javne mreže na primarni in sekundarni ravni
- 6.1.2.3. Širitev programov paliativne oskrbe (program, prostori, mobilna mreža)
- 6.1.2.4. Vzpostavitev Centra za duševno zdravje odraslih

6.1.3. Sofinanciranje nakupa medicinske opreme in reševalnih vozil

6.1.4. Promocija javnega zdravja in zdravega življenjskega sloga

Povezani ukrepi: 1.5, 2.5, 3.4, 4.1, 4.3, 6.2, 6.5, H1, H3.

6.6.2 Ukrep 6.2. Raznovrstnost storitev in infrastrukture za starejše

Program: Z vstopom velikih generacij v seniorsko obdobje in podaljševanjem življenjske dobe se obseg starejše populacije tudi v MOK povečuje, s tem pa tudi obseg in vrsta potreb, ki jih potrebujejo starejše generacije. Leta 2023 je v občini Kranj bivalo 11.593 občanov starejših od 65 let. Skladno s sodobno doktrino in dosedanje Strategijo varstva starejših v Mestni občini Kranj za obdobje 2020–2024 (MOK, september 2020), MOK teži k zagotavljanju okolja, ki omogoča čim daljše kakovostno življenje in aktivno staranje v domačem okolju. V ta namen je MOK v zadnjem desetletju poleg institucionalnega varstva (doma starejših, dnevno varstvo, oskrbovana stanovanja) vzpostavila močno mrežo neinstitucionalnih storitev (pomoč družini na domu, sofinanciranje družinskega pomočnika, mreža skupnostnih storitev, izobraževanje odraslih in medgeneracijsko sodelovanje, prevozi Prostofer, ponudba storitev e-oskrbe na daljavo, demenci prijazne točke in podobno). V novem obdobju izvajanja TUS se usmerjamo v:

- ohranjanje dosežene ravni neinstitucionalnih storitev in širiti njihov obseg glede na potrebe;
- povečanje zmogljivosti doma za starejše, dnevnega varstva in ponudbe oskrbovanih stanovanj,
- približanje storitev Medgeneracijskega centra kranjskemu podeželju in
- učinkovito vpeljevanje sistema dolgotrajne oskrbe,
- pripravo okolja, izvajalcev in starejših na digitalizacijo in robotizacijo storitev.

Investicije: Investicijski del ukrepa predstavljajo naložba RS v nov dom za starejše na Zlatem polju in naložbe Stanovanjskega sklada RS in drugih investorjev v oskrbovana stanovanja. MOK namenja posebno pozornost prilagajanju prostorskih ureditev starejšim in oviranim osebam ter zagotavljanju ustrezne dolgoročne prostorske namembnosti v OPN za raznovrstne sodobne bivanjske oblike starejših.

Organizacija: Največji organizacijski izziv za MOK in dosedanje izvajalce socialno-varstvenih storitev predstavlja organiziranje povsem nove storitve dolgotrajne oskrbe po Zakonu o dolgotrajni oskrbi, ki bo dopolnila obstoječ sistem oskrbe na domu. Pri tem resen izziv predstavlja zagotavljanje kadrov za izvajanje storitev ter izbor primerne organizacijskega modela.

Strateški projekt do 2030: Dom za starejše občane Zlato polje

Strateški projekt do 2035: Oskrbovana stanovanja

Območje izvajanja:  

Ukrep se izvaja na območju celotne MOK.

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

6.2.1. Novelacija strategije za starejše

6.2.2. Skupnostne storitve za starejše

- 6.2.2.1. Informacijske storitve za starejše na enem mestu (navezava na Pametni Kranj)
- 6.2.2.2. Prostofer: zagotavljanje prostovoljcev, razvoj mreže skladno s potrebami.
- 6.2.2.3. Podpora izvajanju raznovrstnih neformalnih programov in projektov za aktivno in kakovostno staranje, preprečevanje demence in sodelovanje s šolami in vrtci.
- 6.2.2.4. Inovativni pilotni projekti v podporo dolgoživi družbi: razvoj in testiranje digitalnih, robotskih in drugih inovativnih storitev (so)bivanja mestu (Pametni Kranj).

6.2.3. Dolgotrajna oskrba na domu in pomoč družini na domu

- 6.2.3.1. Vzpostavitev delovanja dolgotrajne oskrbe na domu v okviru Doma upokojencev Kranj ali Zavoda za dolgotrajno oskrbo, nato spremljanje delovanja javne mreže
- 6.2.3.2. Nadaljevanje izvajanja pomoči družini na domu v okviru Doma upokojencev Kranj ali Zavoda za dolgotrajno oskrbo
- 6.2.3.3. Zagotovitev prostorov, opreme, vozil in podobno za dolgotrajno oskrbo na domu in pomoč družini na domu
- 6.2.3.4. Reševanje kadrovske problematike

6.2.4. Povečevanje zmogljivosti infrastrukture za starejše

- 6.2.4.1. Nova enota Doma upokojencev Kranj, ki bo imela tudi kapacitete za začasno varstvo in dnevno varstvo (RS)
- 6.2.4.2. Ohranitev in širitev delovanja Medgeneracijskega centra na podeželje (Glej tudi 4.4.4)
- 6.2.4.3. Bivalne enote za starejše: izgradnja začasnih bivalnih enot
- 6.2.4.4. Oskrbovana stanovanja – usmerjanje investitorjev v izgradnjo oskrbovanih stanovanj v sklopu novih sosesk; prednostno najemnih: i) soseska ob Savi (Stanovanjski sklad RS – 60 stanovanj), ii) objekt Stražišče (zasebna naložba, cca 30), iii) Kranjska Iskrice, cca 59) in druge.
- 6.2.4.5. Prostorski pogoji za vlaganja v oskrbovana stanovanja in druge sodobne oblike bivanja za starejše.

Povezani ukrepi: 1.5, 2.1, 2.2, 3.3, 4.3, 4.4, 5.1, 5.4, 5.5, 6.1, 6.3, 6.4, 6.5.

6.6.3 Ukrep 6.3. Socialna aktivacija in vključevanje ranljivih skupin

Program: Namen ukrepa je zagotavljanje pogojev za kvalitetno, vključujoče in enakopravno življenje najbolj ranljivih skupin prebivalstva MOK: i) mladi, družine in žrtve nasilja, ii) osebe s tveganji za nastanek revščine in brezdomstva, iii) osebe, ki se srečujejo z različnimi oblikami zasvojenosti, iv) invalidne osebe, v) osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju, vi) starejši. Zaradi hitro se spreminjajočih zunanjih okoliščin (gospodarske krize, inflacija, življenjski slog, družbeni in digitalni pritiski, migracije prebivalstva ...) se potrebe in socialne razmere skozi desetletja zelo spreminjajo. V tem smislu je treba sproti prilagajati socialno varstvene ukrepe in pomoči MOK ter krepiti programe, ki pomagajo v stiski, obenem pa opolnomočijo najbolj ranljive za vključevanje v delo in skupnost. Podlago za ukrepanje predstavlja Strategija razvoja socialnega varstva v MOK 2022–2028, MOK, maj 2022, pravnoformalni in operativni akt pa Odlok o zagotavljanju socialno varstvenih dejavnosti v MOK (Ur. l. RS, št. 89/22). Posebno področje predstavlja vključevanje tujcev v lokalno skupnost, še posebej velike albanske skupnosti. Pri tem je potrebna sprememba zakonodajnega okvira na področju izobraževanja, jezikovnih kompetenc in socialnih transferjev, saj izzivi integracije presegajo finančne in kadrovske zmožnosti MOK in posameznih javnih zavodov.

Investicije: Prednostno se naložbe MOK v socialno infrastrukturo usmerjajo v zagotavljanje bivanjskih enot za različne ranljive skupine. Kot občina po meri invalidov bomo prilagodili stavbe v lasti MOK za dostop osebam z oviranostmi, kamor sodijo tudi potrebe starejših. K vgradnji dvigal in drugih naprav za izboljšanje dostopnosti spodbujamo tudi zasebne lastnike poslovnih in večstanovanjskih objektov.

Organizacija: Nevladne organizacije in socialne ustanove se spodbuja, da prilagodijo svoje programe, izvajajo aktivnosti in prijavljajo EU-projekte, ki bodo naslavljali specifične potrebe zgoraj navedenih ciljnih skupin. Dolgoročno je smiselno preučiti smiselnost in upravičenost ustanovitve zavoda za socialne dejavnosti MOK.

Strateški projekt do 2030: Bivanjske enote za ranljive skupine 1

Strateški projekt do 2035: Bivanjske enote za ranljive skupine 2

Območje izvajanja:  

Ukrep se izvaja na območju celotne MOK, s tem, da se izvedba smiselno prilagaja potrebam urbanega oz. podeželskega okolja.

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

6.3.1. Prilagajanje ukrepov Odloka o zagotavljanju socialno varstvenih dejavnosti v MOK potrebam in stanju ter v Strategiji razvoja socialnega varstva v MOK 2022–28 predvidenemu razvoju programov in storitev socialnega varstva, še zlasti za i) mlade, družine in žrtve nasilja, ii) ljudi, ki se srečujejo s tveganji za nastanek revščine in brezdomstva, iii) osebe z različnimi oblikami zasvojenosti ter za iv) spodbujanje zaposlovanja (socialno podjetništvo, javna dela) in v) delovanje nevladnih organizacij na področju socialnega varstva.

6.3.2. Vzpostavitev novih socialno-varstvenih programov, storitev in infrastrukture

6.3.2.1. Zagotovitev bivanjskih enot za samostojno bivanje oseb s posebnimi potrebami⁴⁰

6.3.2.2. Preureditev prostorov zavetišča za brezdomce na Sejmišču 4 in bivalnika za nočno zavetišče (DUO)

6.3.2.3. Medobčinski družinski center Gorenjske za psihosocialno pomoč ranljivim skupinam: potreben dogovor občin Gorenjske, prostori in dogovor financiranja, tudi EU-viri.

6.3.2.4. Ohranitev vzpostavljene mobilne službe za strokovno pomoč otrokom, mladostnikom in družini na terenu

6.3.2.5. Preučitev za ustanovitev zavoda za socialne dejavnosti MOK

6.3.2.6. Viški hrane: in razdelilnica hrane: širjenje projekta.

6.3.3. Prilagajanje objektov MOK gibalno in senzorično oviranim osebam, vključno s starejšimi, vse skladno z zakonskimi določbami.

6.3.4. Prostovoljstvu prijazno mesto: i) spodbujati prostovoljstvo na vseh ravneh, ii) usposabljanje za prostovoljstvo na različnih področjih, iii) ohraniti status.

6.3.5. Pospješevanje vključevanja priseljencev v lokalno okolje

6.3.5.1. Vpliv na državo za zakonodajno ureditev področja

6.3.5.2. Javnoveljavni in neformalni izobraževalni programi različnih deležnikov ob podpori RS in EU-virov

6.3.5.3. Inovativni pilotni projekti javnih zavodov, služb in NVO-jev za vključevanje tujcev (skozi šport, kulturo, prostovoljstvo, delo v javno korist ...) ob podpori RS in EU-virov

Povezani ukrepi: 1.3, 1.4, 4.1, 4.3, 4.4, 4.5, 5.1, 5.2, 5.5, 6.1, 6.2, 6.4.

6.6.4 Ukrep 6.4. Dostopna stanovanja in prijazne stanovanjske soseske

Program/investicije: V mestni občini je po podatkih SURS (2021) več kot 21.317 stanovanj, od katerih jih je bilo skoraj 60 % zgrajenih v letih 1916 do 1990. Po letu 2016 je bilo v Kranju izgrajenih le nekaj več kot 300 stanovanj. MOK ima leta 2024 v lasti zgolj 440 javnih najemnih stanovanj, na seznamu čakajočih pa 239 prosilcev neprofitnih stanovanj. Zaradi tega je mesto v zadnjih letih posebno pozornost namenilo prostorskemu umeščanju razvojnih območij stanovanjske gradnje in pripravi vlaganj Stanovanjskega sklada RS. Namen ukrepa je s ponudbo javnih najemnih in tržnih stanovanj izboljšati dostopnost do stanovanj, da Kranj ostane privlačno mesto za bivanje, še zlasti za mlade, ter da hkrati ponudi urejeno

⁴⁰ Aktivnost se izvaja znotraj stanovanjske politike MOK.

bivalno okolje v najbolj zgoščenih delih mesta, kot so urbane soseske. Z novelacijo TUS povzemamo temeljne usmeritve stanovanjske politike, kot so opredeljene v Stanovanjskem programu MOK 2021–2026, ter postavljamo smernice za njeno nadgradnjo. Delovanje MOK bi v usmerjeno predvsem v:

- povečanje fonda javnih najemnih stanovanj na območju MOK, še posebej v partnerstvu s Stanovanjskim skladom RS in v okviru finančnih možnosti tudi s povečanjem lastnih naložbenih kapacitet MOK;
- ponuditi dostopna stanovanja za mlade in mlade družine,
- spodbuditi investitorje k vlaganjem v prenovu stanovanj v starem Kranju in na degradiranih urbanih območjih za namene stanovanjske in mešane rabe po načelih trajnostne gradnje;
- ohraniti in obnavljati svoj lastni stanovanjski fond ter izvajati učinkovit nadzor nad upravičenostjo obstoječih najemnikov;
- v okviru možnosti prednostno odkupovati stanovanja, še posebej v starem mestnem jedru,
- podpirati pilotne iniciative v lokalnem okolju, kot so npr. stanovanjske kooperative, aktiviranje neizkoriščenega obstoječega stanovanjskega fonda po načelih medgeneracijskega sodelovanja, borze stanovanj za mlade ...

Po drugi strani bo MOK v okviru programov urbanega razvoja pristopala k naložbam, ki prispevajo k celostnemu urejanju javnega prostora in izboljšanju kakovosti bivanja v večstanovanjskih urbanih soseskah. Znotraj mestnega naselja Kranj je namreč več zgoščenih urbanih sosesk, zgrajenih pred več kot 50 leti: soseska, Planina, Primskovo, Zlato polje, Vodovodni stolp, Šorlijevo naselje, Drulovka, Struževo ... Soseske se danes spoprijemajo z večplastnimi izzivi, kot so mirujoči promet, intervencijske površine, multikulturnost, zagotavljanje površin za rekreacijo in druženje, energetska učinkovitost, varnost prehodov in kolesarjev, javni promet, dostopi do zelenega zaledja, urbana oprema. Gre za funkcionalno degradirana oz. razvrednotena območja, ki terjajo celostne pristope prenove. Največja med urbani soseskami je Planina, ki je z 52 ha odprtih površin, z več kot 140 večstanovanjskimi zgradbami in 12.500 prebivalci ena največjih sosesk v slovenskih mestih.

Organizacija: Ukrep se izvaja znotraj uradov MOK, pristojnih za stanovanjsko politiko in za prostorsko načrtovanje, v tesnem sodelovanju s Stanovanjskim skladom RS in zasebnimi investitorji.

Strateški projekt 2030: Soseska ob Savi

Strateški projekt 2035: Javni stanovanjski projekt 2

Območje izvajanja:  

Stanovanjska politika se izvaja na območju celotne MOK, medtem ko je ukrep celostne prenove sosesk vezan na jedno urbano območje TUS/CTN.

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

6.4.1. Prilagoditev stanovanjske politike: i) novelacija Stanovanjskega programa MOK 2021–2026.

6.4.2. Ohranjanje in posodabljanje obstoječega stavbnega fonda MOK: ohranjanje obsega in posodabljanje skladno z načrtom vzdrževanja stanovanj.

6.4.3. Povečevanje ponudbe javnih najemnih stanovanj

6.4.3.1. Uveljavljanje predkupnih pravic, kadar ugodno za MOK, še zlasti v starem Kranju

6.4.3.2. Pridobitev stavbnih zemljišč ali degradiranih objektov za lastno stanovanjsko gradnjo, prednostno na DUO

6.4.3.3. Projekti s Stanovanjskim skladom RS: i) soseska ob Savi z 240 stanovanji – MOK izgradnja komunalne infrastrukture in sooblikovanje kriterijev, ii) razvoj nadaljnega projekta, prednostno na DUO.

6.4.4. Stanovanja za mlade: i) pridobiti nova oz. nameniti del obstoječih stanovanj za mlade, ii) sprejeti Pravilnik o dodeljevanju namenskih najemnih stanovanj v najem mladim posameznikom, mladim parom in mladim družinam v starosti od 18. do 29. leta.

6.4.5. Podpora inovativnim pilotnim projektom in testiranju različnih modelov za izboljšanje dostopnosti do stanovanj: npr. prazen zasebni stanovanjski fond – medobčinska najemna služba, rentni odkupi, bivanjske skupnosti za samske in starejše.

Povezani ukrepi: 1.1, 1.2, 2.4, 3.3, 3.4, 3.5, 4.1, 4.2, 5.2, 6.2, H1, H3.

6.6.5 Ukrep 6.5. Zagotavljanje varnosti

Program: Zagotavljanje splošne varnosti občanov in občanov, javnega prostora, javne infrastrukture in premoženja je prvi pogoj vsakega življenjskega okolja. Po podatkih služb, pristojnih za varnost, je v Kranju stopnja varnosti ugodna in stabilna, kljub temu pa je zaradi rasti števila prebivalstva, širjenja gospodarskih con mesta, podnebnih sprememb, kibernetских in geopolitičnih tveganj, potrebno predhodno ustrezno preventivno ravnanje. MOK želi povečati odpornost mesta na naravne, industrijske in druge nesreče in nepredvidljive dogodke s pomembnejšim vplivom na mesto in prebivalce. Vključevanje občanov v aktivno spremljanje različnih negativnih dejavnikov, njihovo ozaveščanje za samozaščitno ravnanje kakor tudi neprestana krepitev usposobljenosti gasilcev in enot za zaščito in reševanje MOK za hiter in ustrezen odziv v primeru naravnih in drugih nesreč so osnovni dejavniki zagotavljanja varnosti občanov. Ukrep se zato osredotoča na odpravo ključnih vrzeli v sistemu zaščite in reševanja ter vlaganja v digitalizacijo in tehnološki razvoj.

Investicija/organizacija: Obstoječe Medobčinsko redarstvo, Medobčinska inšpekcija, Gasilsko reševalne službe, Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, Sosvet za varnost in posamezne enote Civilne zaščite v MOK so dobro organizirani in kompetentni, zato je dolgoročno smiselna nadgradnja služb v Regijsko logistično in izobraževalno središče za zaščito in reševanje z osrednjo samooskrbno točko, skladišči in dodatnimi površinami za delovanje v izrednih razmerah. Sočasno je skladno s potrebami potrebno zagotavljati ustrezen obseg kadrovskih formacij in njihove opreme ter krepiti sodelovanje organov lokalne skupnosti z državnimi organi (npr. policija) za zagotavljanje varnosti.

Območje izvajanja:  

Ukrep se izvaja na območju celotne MOK, medtem ko je osrednja naložba locirana v urbanem središču.

Strateški projekt 2030: Nadstrešnica za GARS

Strateški projekt 2035: Regijsko logistično izobraževalno središče za zaščito in reševanje

Prednostni projekti in aktivnosti do 2035:

6.5.1. Infrastruktura za zaščito in reševanje

- 6.5.1.1. Regijsko logistično izobraževalno središče za zaščito in reševanje
- 6.5.1.2. Nadstrešnica za Gasilsko reševalno službo Kranj
- 6.5.1.3. Urejanje interventnih poti
- 6.5.1.4. Opremljanje in krepitev zmogljivosti gasilskih enot in CZ za reševanje
- 6.5.1.5. Izboljšanje ustreznosti zaklonišč in zaklonilnikov, še posebej v javnih objektih MOK

6.5.2. Tehnološko-razvojni projekti na področju varnosti, zaščite in reševanja

- 6.5.2.1. Digitalni sistem za vodenje intervencij
- 6.5.2.2. Pametne rešitve prvih reševalcev
- 6.5.2.3. Uvajanje senzorike za preprečevanje tveganj naravnih nesreč

6.5.3. Krepitev ozaveščenosti in veščin občanov za samozaščitno in preprečevalno ravnanje ob naravnih, industrijskih in drugih nesrečah

- 6.5.3.1. Preventivno ozaveščanje in izobraževanje občanov (npr. prva pomoč, uporaba AED, dvig pripravljenosti za samooskrbo v primeru nesreč ...)
- 6.5.3.2. Prvi posredovalec: izobraževanje prvih posredovalcev v nesrečah in ohranjanje mreže

Povezani ukrepi: 1.4, 1.5, 2.4, 3.4, 4.4, 6.1, H1.

6.7 Horizontalne teme

Trajnostna urbana strategija predstavlja strateški okvir prihodnjega razvojnega delovanja MOK, vendar pa je njeno uresničevanje odvisno od sposobnosti strateškega upravljanja razvoja (razvojni management), investicijskega potenciala proračuna (financiranje) in zagotavljanja ustreznega ravnotežja med mestom in podeželjem (upravljanje prostora). Navedene teme zato opredeljujemo kot presečna področja, ki omogočajo in podpirajo uresničevanje vseh tematskih področij in zasledujejo naslednje cilje:

- Horizontalni cilj 1: Trajnostno, pametno, odporno in podnebno nevtrarno upravljanje
- Horizontalni cilj 2: Finančno vzdržna mestna občina
- Horizontalni cilj 3: Skladen razvoj mesta in podeželja

Zanje so v nadaljevanju postavljeni presečni razvojni kazalniki in opisane usmeritve, ki jih zasledujejo.

Kazalniki

Kazalnik (Cilj 2023/2030/2035)	Enota	Vir	Izhodišče	Cilj	Doseženo	Cilj	Cilj
			2014	2023 ⁴¹	2023 ⁴²	2030	2035
Kazalniki rezultata							
KH1: Zadovoljstvo občanov s kakovostjo bivanja v MOK	Povprečna ocena od 1–4	Anketa, 2023	/	/	2,8/4	↗	↗
KH2: Investicijska sredstva proračuna MOK: investicijski odhodki in investicijski transferi	Mio EUR	Zaključni račun 2023	/	/	23,5 EUR	↗	↗
KH3: Koeficient razvitosti MOK	Koeficient glede na povprečje RS	MF	1,21 (21/212) (2013–2014)	/	1,14 (27/212) (2024–2025)	↗	↗

6.7.1. Horizontalni cilj 1: Trajnostno, pametno, odporno in podnebno nevtrarno upravljanje

Namen: Upravljanje mesta in uresničevanje TUS ne sme biti prepuščeno naključju, temveč mora biti načrtno, premišljeno in strateško vodeno. Osrednji namen upravljanja je aktiviranje in koordiniranje ekosistema ključnih deležnikov, od javnih služb do podjetij in prebivalcev za sodelovanje pri trajnostni, podnebni in digitalni preobrazbi mesta.

Usmeritve delovanja:

→ Upravljanje procesa trajnostne, pametne, odporne in podnebno nevtralne preobrazbe

- Vsebinska koordinacija noveliranega TUS in načrtov Pogodbe za podnebno nevtrarnost
- Motiviranje in aktiviranje nosilcev ukrepov nTUS in CCC
- Vzpostavitev ekip za razvoj in vodenje strateških projektov
- Usklajevanje ukrepov in projektov med uradi mestne uprave in javnimi zavodi/podjetji
- Poenostavljanje in digitalizacija načrtovalskih in upravljaljskih procesov

→ Kompetence za upravljanje razvoja in preobrazbe mesta

- Krepitev veščin, praks in orodij uprave in javnih služb za upravljanje razvoja in sprememb
- Dvig strokovnosti na področju razogljčenja in prilagajanja podnebnim spremembam
- Krepitev uvajanja umetne inteligence in orodij kibernetne varnosti

→ Participativno vodenje za vključujoče mesto

- Načrt participacije občanov in usklajene komunikacije

⁴¹ Cilj za leto 2023 je povzet iz osnovne TUS, ki je bila sprejeta januarja 2016.

⁴² Realizacija za leto 2023 oz. zadnje dosegljivo leto, za katero je podatek na voljo. Podatek predstavlja tudi izhodiščno leto za ocenjevanje v primeru novih kazalnikov.

- Skrb za enako obravnavo in vključevanje vseh skupin prebivalcev
 - Sistematično odpiranje priložnosti za vključevanje prebivalcev v razvojne procese in strateške odločitve MOK (npr. eParticipacija, posvetovanja o ključnih vprašanjih, posveti ...)
 - Podnebni komunikatorji: razvoj mreže prostovoljcev – usposobljenih informatorjev za ozaveščanje prebivalcev o prilagajanju in blaženju podnebnih sprememb.
- **Vzpostavite osrednje točke – vse na enem mestu »Središče prihodnosti«**
- Nasveti strokovnjakov, informacije, demonstracijski primeri in dogodki za prebivalce, investitorje in zainteresirane za trajnostni razvoj organizirani na eni točki v mestu, ki združuje obstoječe energetske strokovnjake (LEAG), mobilnostne strokovnjake (CTM), okoljske strokovnjake (Komunala Kranj), prostorske strokovnjake (MOK), strokovnjake za financiranje in podjetniške projekte (BSC/Kovačnica) in druge (projektanti ...).
- **Monitoring in evalvacija nTUS in Pogodbe za podnebno nevtravno in pametno mesto (CCC)**
- Vzpostavitev enovitega orodja za spremljanje kazalnikov nTUS in CCC
 - Spremljanje uresničevanja izvedbenega načrta in kazalnikov nTUS
- Redno analiziranje najmanj dveh kazalnikov: i) zadovoljstvo občanov in ii) emisije TGP
- Letno poročanje o izvajanju TUS in doseganju kazalnikov
- **Uporaba platforme pametni Kranj za upravljanje razvoja**
- Ukrepi, predstavljeni v 1.5. Pametni Kranj, se razumejo kot presečne teme
 - Obvezna integracija pametnih sistemov in digitalnih rešitev v vse javne servise, kadar se na ta način poveča učinkovitost upravljanja, transparentnost delovanja, zmanjša poraba virov ter izboljša dostopnost storitve ter participacija občanov.
- Večja izraba integralne informacijske platforme Pametni Kranj za upravljanje razvoja, spremljanje kazalnikov in finančno načrtovanje (povezava na NRP), podpora sodelovanju nosilcev projektov ter komuniciranje z občani.

Strateški projekt: Središče prihodnosti – na enem mestu dogodki, demonstracijski primeri, informacije in svetovanje strokovnjakov za trajnostno in podnebno nevtravno mesto za občane, podjetja, investitorje, učence, dijake in študente. Razvoj predviden v dveh fazah: i) digitalno, ii) fizično središče.

6.7.2. Presečni cilj 2: Finančno vzdržna mestna občina

Namen: Namen ukrepa je dvig investicijsko-razvojnega potenciala MOK in v sodelovanju z RS, regijo in partnerji razvijati takšne modele financiranja projektov, ki bodo na dolgi rok zagotavljali vzdržne javne finance mesta. Dejstvo je, da TUS za doseganje ambiciozne razvojne vizije MOK 2030+ opredeljuje širok nabor potreb, ki po preliminarne ocenah v letih od 2025 do 2035 finančno presegajo današnje zmožnosti proračuna. Zato so ukrepi razvrščeni po pomembnosti, obenem pa so v nadaljevanju podane splošne usmeritve za učinkovitejše financiranje razvoja.

Usmeritve delovanja:

- **Maksimiziranje virov za financiranje razvojnih projektov**
- Preveritev možnosti povečevanja lastnih prihodkov
 - Proaktivno pridobivanje nepovratnih virov za razvoj
 - Strateški pristop k razvoju projektov primernih za financiranje iz finančnih instrumentov
 - Premišljena zasnova in upravljanje JZP modelov
 - Razvoj optimalnih modelov za realizacijo posameznega projekta
 - Vzpostavljane sinergij z drugimi investitorji v lokalnem in mednarodnem okolju
- **Optimizacija in zadrževanje rasti tekoče proračunske porabe ob najmanj ohranjanju dostopnosti in kakovosti storitev za občane**
- Racionalizacija delovanja vseh javnih služb, zavodov, podjetij in mestne uprave
 - Okrepitev nadzora nad programi, sofinanciranimi iz proračuna MOK, z vidika namenskosti porabe sredstev, učinkovitosti in doseganja ciljev (ciljno vodenje)
 - Redno preverjanje cen javnih storitev z vidika učinkovitosti in pravičnosti

- Vključevanje nevladnih organizacij in socialnih podjetij v izvajanje javnih storitev
- **Obvladovanje stroškov investicij in projektov**
 - Racionalno načrtovane naložbe in kakovostna projektna dokumentacija
 - Učinkovit kakovostni in stroškovni nadzor nad izvajanjem naložb
 - Strokovne podlage za odločanje o javno-zasebnih partnerstvih
- **Aktivno upravljanje premoženja MOK v podporo viziji in ciljem TUS**
 - Gospodarno upravljanje občinskega premoženja
 - Aktiviranje neizkoriščenega premoženja MOK
 - Uveljavljanje predkupne pravice in pridobivanje strateških lokacij zemljišč in objektov na strateških lokacijah, pomembnih za razvoj MOK, če so ekonomsko upravičene in občina razpolaga s finančnimi sredstvi za ta namen
- **Premišljena politika podeljevanja koncesij**
 - MOK prednost daje storitvam, ki jih izvajajo javni zavodi in javne službe MOK
 - Koncesije se dodeljujejo v primerih, ko MOK v okviru svojih ustanov nima na voljo lastnih kadrov, prostorov ali drugih virov, nujnih za izvajanje javne naloge
- **Participativni proračun Kr predlagaj**
 - Nadaljnje vključevanje občanov v odločanje o financiranju projektov skozi instrument participativnega proračuna
 - Tesnejše povezovanje vsebin participativnega proračuna z usmeritvami TUS

Strateški projekt: Participativni proračun Kr predlagaj

6.7.3. Presečni cilj 3: Skladen razvoj mesta in podeželja

Namen: Življenje in upravljanje Mestne občine Kranja je razpeto med razvojne izzive njegovega urbanega dela (75 % prebivalstva) in podeželja (25 % prebivalstva) ter v neprestano iskanje sožitja med njima. Raznolikost MOK se odraža v 26 krajevnih skupnostih, med katerimi jih je 15 v urbanem območju (TUS CTN) in 11 v njegovi okolici. Ob tem pa znotraj urbanega območja izstopajo posamezna zaokrožena jedra, bodisi razvojna in propulzivna, bodisi razvrednotena ali celo opuščena zaradi preteklih bremen industrije, prometa ali drugih pritiskov. Namen presečnega cilja 3 je zagotoviti primerno razvojno ravnotežje in sinergije med mestnim, primestnimi in podeželskimi območji, kakor tudi bolj strateško upravljanje razvoja na zaokroženih območjih MOK.

Usmeritve delovanja:

- **Povezljivost mesta in podeželja** (npr. varno cestno omrežje, kolesarsko omrežje, dostopnost z javnimi prevoznimi sredstvi, digitalne povezave, omrežje rekreacijskih poti med mestom in podeželjem ...)
- **Dostopnost javnih storitev na podeželju** (npr. enote knjižnic, podružnične šole, vrtci, glasbena šola, medgeneracijski programi, rekreacijske vadbe, zdravstvene ambulante, športne in igralne površine, mreže tržnic in avtomatov ...)
 - Oblikovanje strategije dolgoročne oskrbe, umeščanja dejavnosti in razvoja podeželja MOK
 - Boljša koordinacija, načrtovanje in racionalnejše umeščanje ter organiziranje različnih družbenih dejavnosti na podeželju, prednostno na enem mestu v obliki večnamenskih skupnostnih centrov
- **Zagotavljanje skladnosti in sinergij med različnimi programi financiranja** (CTN, DRR, LAS, CCC Misija 100 ...)
- **Celostno upravljanje razvoja zaokroženih območij**

Prostorsko, programsko in projektno upravljanje, zaokrožanje in usklajevanje parcialnih projektov znotraj enovitih območij mesta in podeželja, s ciljem bolj celovitega pristopa k aktiviranju razvojnih jeder ali revitalizaciji problemskih lokacij, kot so npr. območje vzdolž reke Save, stari Kranj, Zlato

polje, Primskovo, Športni center Kranj, širše območje železniške postaje Stražišče, stanovanjska soseska Planina in druga. Glej shematsko karto območij v naslednjem poglavju.

Strateški projekt: Celostni projekti zaokroženih območij in njihovo upravljanje

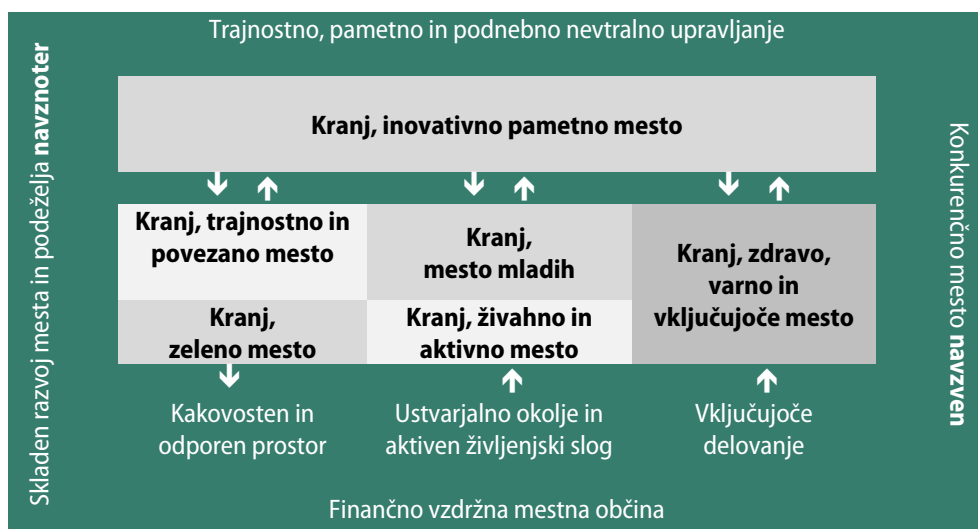
6.8 Medsebojna povezanost prednostnih področij, ukrepov in aktivnosti za trajnostni urbani razvoj

Trajnostna urbana strategija Kranj 2030+ naslavlja ključne izzive tako urbanega kakor tudi njenega vplivnega primestnega in podeželskega območja. Reševanje postavljenih izzivov je kompleksno, zato je tudi nabor ciljev in posledično ukrepov celosten, vendar preišljen in logično medsebojno povezan.

→ Povezanost prednostnih tematskih področij

Osrednje prednostno tematsko področje je 1 Kranj, inovativno pametno mesto skupaj z ukrepi prednostnih področij 4 Kranj, mesto mladih in 5 Kranj, živahno in aktivno mesto vodi h gospodarskemu napredku ter trajnostni in pametni rasti Kranja. Ukrepi znotraj prednostnih področij 2 Kranj, trajnostno mobilno in povezano mesto, 3 Kranj, zeleno mesto in 6 Kranj, zdravo in varno mesto ustvarjajo pogoje za kakovostno in varno bivanje ter aktiven življenjski slog. Vse skupaj predstavlja temelj za večjo privlačnost, »življenjskost«, konkurenčnost in podnebno nevtralnost Kranja, krepí njegovo neodvisnost in splošno odpornost prostora ter funkcije regionalnega središča. Povezanost posameznih prednostnih tematskih področij je prikazana v sliki 3.

Slika 3 Shema medsebojne povezanosti prednostnih tematskih področij



→ Povezanost ukrepov

Posamezni ukrepi so zastavljeni tako, da znotraj posameznega prednostnega tematskega področja dopolnjujejo eden drugega in se med področji ne podvajajo. Hkrati pa so vzpostavljene tudi povezave med ukrepi različnih področij, ki združeni dopolnjujejo skupne cilje. Medsebojne sinergije med ukrepi in projekti različnih tematskih področij so bile nakazane v opisu posameznih ukrepov, shematsko pa so soodvisnosti opredeljene tudi v matriki v tabeli 10.

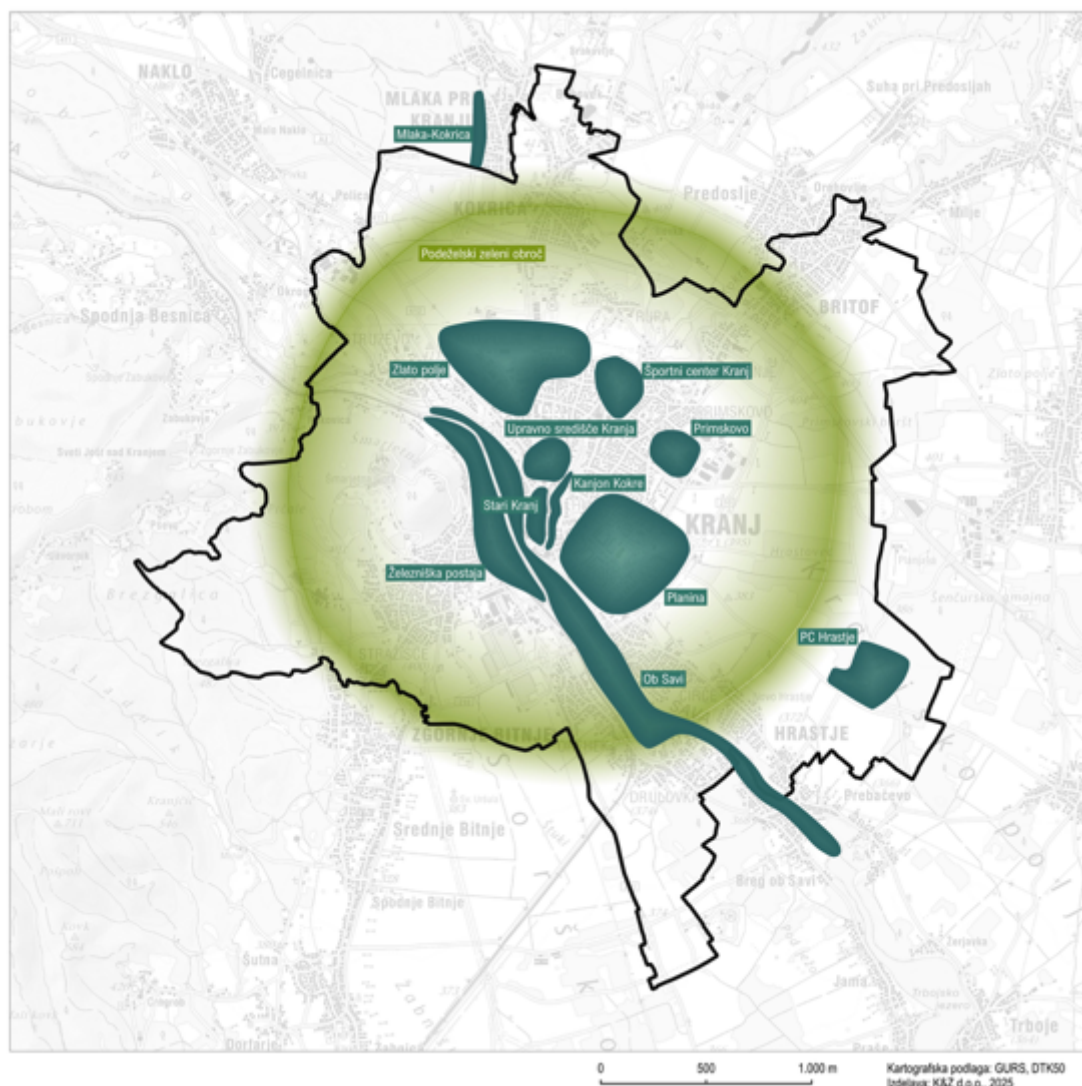
→ Prostorska skladnost in koncentracija ukrepov znotraj zaokroženih območij s posebnimi razvojnimi izzivi

Čeprav se Trajnostna urbana strategija MOK 2030+ ukvarja s celotnim območjem Mestne občine Kranj, pa so znotraj urbanega območja izpostavljena območja, kjer je v naslednjem obdobju izzivov treba

zagotoviti celosten in usklajen pristop med načrtovanimi sektorskimi projekti (op. trenutno uvrščeni v različna tematska področja).

Gre za območja, ki so vsako zase v posebni in dokaj kompleksni razvojni situaciji, ki je ni mogoče odpraviti z enim samim ukrepom ali projektom. V vseh primerih gre za kompleksen in dolgotrajen proces spreminjanja prostora, dejavnosti in rabe ter terjajo enovito prostorsko načrtovanje in razvojno upravljanje.

Med območji so tako območja v zatonu (fizično, funkcionalno ali socialno razvrednotena urbana območja, območja s preteklimi industrijskimi okoljski mi bremeni ...) kot tudi razvojna območja (kjer so predvidene večje stanovanjske in poslovne naložbe) in varovana območja. Poleg urbanih območij, posebno in samostojno območje predstavljajo vsa podeželska naselja MOK. Območja so grafično prikazana na spodnji karti, njihov kratki opis z navedbo zanje najbolj relevantnih ukrepov TUS je prikazan v tabeli pod karto.



Karta 12 Shematski prikaz zaokroženih območij MOK s posebnimi razvojnimi izzivi

Tabela 8 Območja mesta s specifičnimi razvojnimi izzivi

Območje	Opis	Ukrepi TUS
Urbano območje		
Stari Kranj , zgodovinsko mesto jedro z vplivnim območjem	Neizkoriščen notranji potencial historičnega prostora, mesto – kulturni spomenik lokalnega pomena s potrebno po umirjanju prometa in kontinuirani skrbi za umeščanje javnih funkcij, kakovostnih stanovanj in poslovno-storitvenih dejavnosti. Izzivi integracije tujcev.	1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.4, 5.1, 5.2, 5.3, 6.4, H1, H3
Upravno središče Kranja	Širše območje Slovenskega trga s pomembnimi spomeniki arhitekture Edvarda Ravnikarja in potrebo po preurejanju javnega prostora in umikanju parkirišč v načrtovane garaže. Eno od vstopnih območij v stari Kranj. Izziv je tudi prenova degradiranega območja Stare Save.	1.1, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.4, 3.5, 5.1, 5.2, H1, H3
Kanjon Kokre , zelena in modra infrastruktura med Starim Kranjem in urbaniimi soseskami	Kanjon Kokre je zavarovano območje narave – naravni – v samem urbanem območju Kranja. Kot tako predstavlja izjemno vrednoto, ki se varuje, hrkati pa omogoča, da jo doživljajo prebivalci in obiskovalci. Ureja se trajnostno kot naravno območje (ne park) z gozdnimi nekatégoriziranimi potmi, skladno s Strategijo razvoja kanjona Kokre (2025).	3.5, 5.2, 5.5, H1, H3
Soseska Planina z robnimi območji	Intenzivno stanovanjsko območje z več kot 12.500 prebivalci ter novimi pozidavami na robovih (Iskrica, Planina vzhod), a z neučinkovito rabo skupnega odprtega prostora, visoko motorizacijo in fosilno energetska oskrbo, zmanjšuje kakovost bivanja. Soseska se srečuje z izzivi celostnega urejanja, integracije, kapacitet izobraževalne infrastrukture, energetskega prestrukturiranja, umirjanja prometa ter izboljšanja JPP, peš in kolesarske povezljivosti z mestnimi funkcionalnimi centri in zelenim zaledjem.	1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.3, 3.5, 4.1, 4.2, 5.5, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, H1, H3
Območje ob Savi: degradirana industrijska območja in neaktivirane poslovne lokacije ter sočasno zeleni in vodni obrečni pas	Območje z izrazito dvojnostjo: po eni strani degradirano območje z neučinkovito rabo, zastarelo infrastrukturo in elementi industrijske dediščine, po drugi strani vodni in obvodni ambient s potencialom za nove bivanjske, razvojno-tehnološke, storitvene, rekreacijske in tudi okoljske funkcije. Načrtovana vlaganja v stanovanja in prometno ter okoljsko infrastrukturo na tem območju lahko predstavljajo povod za celostni pristop k trajnostni preobrazbi širšega območja ob Savi.	1.1, 1.3, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 3.4, 3.5, 5.5, 6.4, H1, H3
Železniška postaja s širšim vplivnim območjem	Območje železniške postaje v zasebni lasti je v veliki meri že revitalizirano, izziv pa ostaja modernizacija železniške postaje v sodobno večmodalno potniško središče, ki bo dobro omreženo tako z vlakom kot s preostalimi oblikami trajnostne mobilnosti z mestnimi soseskami in starim Kranjem ter odlično povezano z Ljubljano in sosednjimi občinskimi središči.	1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.4, 5.3, H1, H3
Zlato polje: območje razvoja družbenih dejavnosti	Osrednje kranjsko vozlišče centralnih mestnih in regijskih funkcij, kjer se v prihodnjem desetletju pričakuje gradnja regijske bolnišnice, zdravstvenega centra z garažami, doma starejših občanov ter posodabljanje obstoječe izobraževalne, okoljske,	1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3, 6.1, 6.2, 6.4, 6.5, H1, H3

Območje	Opis	Ukrepi TUS
	energetske, prometne in reševalno-varnostne infrastrukture.	
Primskovo, primer trajnostne prenove	Deloma razvrednotena gospodarska cona Primskovo vključuje komunalne, elektro, prevozne in podobne servisne dejavnosti in javne službe, ki so in bodo tudi v naslednjih letih deležne velikih organizacijskih in poslovnih sprememb. Nekatere izmed njih se selijo izven mestnega središča, druga načrtujejo celovite tehnološke prenove. V okviru OPPN Primskovo je načrtovana trajnostna prenova v mešano poslovno-stanovanjsko območje, ki sledi konceptom pametne in podnebno nevtralne soseske. Na območju se vlaga tudi v nadgradnjo OŠ.	1.1, 1.3, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.3, 3.4, 4.1, 4.2, 6.4, H1, H3
Športni center Kranj, celostna nadgradnja	Osrednje vadbno-rekreacijsko središče mesta potrebuje nadgradnjo in nadaljnje energetske izboljšave obstoječe odprtih in pokritih športnih površin, hkrati pa tudi dopolnjevanje z objekti, ki jih v Kranju ni (npr. ledena dvorana) in podporno infrastrukturo (garaža, zelene površine ...). Izboljšuje se dostopnost Športnega centra Kranj iz različnih delov mesta kakor tudi za osebe z različnimi oviranostmi.	2.2, 2.3, 2.4, 3.3, 3.5, 4.1, 4.2, 4.4, 4.5, 5.3, 5.5, 6.4, H1, H3
Poslovna cona Hrastje, razvojno območje poslovne gradnje	Po več desetletjih v MOK prihaja do urejanja in aktivacije večje nove površine za gospodarski razvoj. Skladno z veljavnim OPN in OPPN gre za širjenje gospodarske dejavnosti na območju obstoječe poslovne cone Hrastje. Cona je prednostno namenjena rastočim dinamičnim podjetjem iz območja MOK, ki bodo prispevala k povečevanju zaposlitvenih priložnosti v bližini doma, večji gospodarski odpornosti mesta in dvigovanju dodane vrednosti. Teži se k trajnostni gradnji in enovitemu upravljanju poslovne cone.	1.1, 1.2, 1.3, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 3.5, 4.3, 4.4, 6.4, H1, H2, H3
Mlaka–Kokrica, razvojno območje stanovanjske gradnje	Na robnem urbanem območju se z obstoječim OPPN predvideva gradnja večje stanovanjske soseske, ki terja celovito obravnavo ter trajnostne energetske, okoljske in prometne rešitve, vključno z nadgradnjo obstoječe OŠ in vrtca.	1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.3, 3.4, 4.1, 4.2, 6.4, H1, H3
Podeželsko območje		
Podeželska naselja, spodbujanje razvojnih iniciativ v programu LAS/ CLLD Gorenjska košarica	Kranjsko podeželje je zelo raznoliko, saj se razteza od predmestnih naselij, intenzivno kmetijskih ravninskih območij do povsem hribovitih območij pod Joštom, Mohorjem in Strožičem. Vsako območje zase potrebuje posebno obravnavo, saj se spoprijema z raznovrstnimi specifičnimi težavami: dostopnost javnih storitev in oskrbe, primanjkljaj infrastrukture, demografski spremembami, vprašanje upravljanja rekreacijskih tokov, ohranjanje kmetijske, gozdne in biodiverzitetne funkcije, konflikti med kmetijsko in rekreacijsko rabo, varovanjem naravne in kulturne dediščine. TUS poudarja in krepi sožitje ter povezave med mestom in njegovim zaledjem, sočasno pa naslavlja potrebo po inovativnih razvojnih projektih v zaokroženih podeželskih, tudi v sodelovanju s sosednjimi občinami.	1.3, 1.4, 1.5, 2.2, 2.3, 2.4, 3.2, 3.5, 4.1, 4.2, 4.4, 4.5, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 6.1, 6.2, 6.3, H1, H3

→ Povezljivost ukrepov s strateškimi razvojnimi politikami države in EU

Pri zasnovi prednostnih ukrepov je bil smiselno upoštevan tudi širši strateški okvir, ki postavlja izhodišča za umeščanje Kranja:

- v slovenskem prostoru (Kranj kot središče 2. ravni oz. regijsko središče državnega pomena s potrebo po krepitevi centralnih funkcij, opredeljenih v prostorski strategiji RS);
- v regiji in znotraj politike regionalnega razvoja (Kranj kot generator inovativnosti in pobud Gorenjske);
- v kontekstu Nacionalnega načrta za okrevanje in odpornost (Next Generation EU) in kohezijske politike 2021–2027 (okrepljena vloga mest, njihove konkurenčnosti in odpornosti);
- v pogledu podnebne politike in zavez iz pogodbe o podnebni nevtralnosti (Kranj kot eno od treh slovenskih mest v Misiji 100 evropskih podnebno nevtralnih mest do leta 2030);
- v kontekstu do usmeritev Strategije pametne specializacije (še zlasti pametnih mest),
- v odnosu do politike razvoja podeželja, ki ga vodi skupnost (LAS za območje UE Kranj in UE Tržič Gorenjska košarica) in
- v okviru aktualnih strateških usmeritev EU, kot so:
 - Kompas konkurenčnosti EU (krepitev globalne konkurenčnosti, zmanjšanje odvisnosti in povečanje varnosti in odpornosti ter nadaljnje razogljičenje);
 - Novi evropski Bauhaus (ustvarjanje lepih, vključujočih in trajnostnih prostorov);
 - novi okvir za mobilnost v mestih (krepitev trajnostne urbane mobilnosti);
 - Teritorialne agende EU 2030 (uravnovežen in trajnosten prostorski razvoj);
 - Nova leizpiška listina (usmerjanje celostnega urbanega razvoja na 3 ravneh, na nivoju soseske, administrativnem okviru mesta in na funkcionalnem območju);
 - Strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 (poudarja vračanje narave v naša življenja);
 - Oblikovanje digitalne evropske prihodnosti;
 - Strategija od »vil do vilic« (celovita obravnava trajnostnih prehranskih sistemov);
 - Evropski zeleni dogovor, ki vključuje pravični prehod in podnebno nevtralnost EU.

V tem smislu so v spodnji tabeli prikazani ukrepi, ki se v pretežni meri navezujejo na izvajanje posameznih sektorskih politik države in regije. V določenih primerih posamezen ukrep posega v več politik, zato je v spodnji preglednici naveden večkrat. Ukrepi v sivo obarvanih poljih predstavljajo prednostne ukrepe naložb za financiranje iz mehanizma TUS CTN.

Tabela 9 Povezanost ukrepov s ključnimi razvojnimi politikami države in EU

Razvojna politika	Ukrep
Ukrepi v podporo slovenski policentrični prostorski politiki – krepitevi regionalne vloge Kranja	1.1, 1.2, 2.2, 2.5, 4.3, 4.4, 5.1, 5.5, 6.1, 6.2, 6.4, 6.5
Ukrepi za trajnostni urbani razvoj (EKP – CTN, NOO ...)	1.1, 1.2, 1.5, 2.2, 2.3, 2.4, 3.5, 4.1, 4.2, 5.1, 5.2, 6.4
Ukrepi v podporo regionalnega razvoja Gorenjske (RRP, EKP-DRR)	1.1, 1.2, 1.5, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.2, 3.4, 3.5, 4.3, 4.4, 5.1, 5.2, 5.3, 5.5, 6.1, 6.2, 6.3, 6.5
Ukrepi v podporo pametni specializaciji in konkurenčnosti	1.1, 1.2, 1.3, 1.5, 2.2, 3.3, 4.3
Ukrepi v podporo podnebni politiki	1.3, 1.4, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 6.5
Ukrepi v podporo socialni in demografski politiki	1.2, 3.3, 4.3, 4.5, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4
Ukrepi v podporo večji odpornosti in neodvisnosti	1.3, 1.4, 3.3, 6.5
Ukrepi v podporo razvoju podeželja in CLLD Gorenjska košarica	1.3, 1.4, 2.2, 2.3, 2.4, 3.3, 3.5, 4.1, 4.2, 4.4, 5.4, 5.5, 6.1, 6.2

Tabela 10 Analiza medsebojne poveztljivosti ukrepov

	Tematsko področje/ ukrep (skrajšani nazivi)	Inovativno in pametno mesto					Trajnostno mobilno in povezano mesto					Zeleno mesto					Mesto mladih					Živahno in aktivno mesto					Zdravo, vključujoče in varno					Horizontalni cilji			
		1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5	6.1	6.2	6.3	6.4	6.5	H1	H2	H3	
TP1	Inovativno mesto																																		
1.1.	Poslovna lokacija Kranj		✓	✓	○	✓	○	○	✓	✓	✓	○	✓	○	✓	○	○	○	✓	○	○	×	×	×	×	×	○	×	×	○	○	✓	✓	✓	
1.2.	Talenti, inovativnost, podjetnost			✓	○	✓	○	○	○	×	○	×	○	×	×	✓	✓	✓	○	✓	✓	○	○	×	×	×	×	○	○	○	○	✓	○	○	
1.3.	Trajnostno, socialno in krožno gospodarstvo				✓	○	○	✓	○	○	✓	○	○	✓	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	×	×	○	○	
1.4.	Urbano kmetijstvo in prehranska samooskrba					✓	○	○	○	○	○	○	○	✓	○	○	○	○	○	○	×	×	○	○	✓	○	○	○	○	○	○	✓	○	✓	
1.5.	Pametni Kranj						○	✓	○	○	×	✓	○	✓	✓	○	✓	○	○	✓	○	✓	○	✓	○	○	○	○	○	○	○	✓	✓	✓	✓
TP2	Trajnostno mobilno in povezano mesto																																		
2.1.	Nova mobilnostna kultura							✓	✓	○	○	○	×	○	○	○	✓	○	×	○	○	×	○	○	○	○	✓	○	○	✓	×	✓	✓	✓	
2.2.	Trajnostni večmodalni mobilnostni sistem								✓	○	✓	○	×	○	✓	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	✓	○	✓
2.3.	Infrastruktura za kolesarje in pešce									✓	✓	○	○	○	✓	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	✓
2.4.	Urejanje lokalnih cest, mostov in mirujočega p.										✓	○	○	○	✓	○	○	○	○	○	○	○	○	×	○	○	✓	○	○	✓	○	○	○	✓	
2.5.	Dograjevanje osrednjega prometnega obročja											○	✓	○	○	○	✓	○	○	○	○	○	○	○	○	○	✓	○	○	✓	○	✓	○	✓	
TP3	Zeleno mesto																																		
3.1.	Občina brez odpadka												○	✓	✓	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	✓	○	○	
3.2.	Nadgrajena okoljska infrastruktura													○	✓	○	○	○	×	×	×	×	○	○	○	○	✓	○	○	✓	○	○	○	✓	
3.3.	Energetsko učinkovita in neodvisna občina														○	○	✓	○	○	○	○	○	○	○	○	✓	○	○	○	✓	✓	✓	✓	✓	
3.4.	Podnebno odporno upravljanje prostora in okolja															○	✓	○	○	○	○	○	○	○	○	○	✓	○	○	✓	○	✓	○	○	
3.5.	Zeleni in modri sistemi																○	○	○	○	○	○	○	✓	✓	✓	○	○	○	○	○	○	○	✓	
TP4	Mesto mladih																																		
4.1.	Dostopno, zadostno in kakovostno OŠ okolje																	○	✓	○	✓	✓	○	○	○	✓	○	○	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
4.2.	Dostopno, zadostno in kakovostno okolje – vrtci																		✓	✓	○	✓	○	○	○	✓	○	○	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
4.3.	Razvoj kariere in kadrov za Kranj																			✓	○	○	○	○	○	○	✓	✓	✓	○	○	○	○	○	
4.4.	Vseživljenjsko in medgeneracijsko učenje																				✓	✓	○	○	○	○	○	○	○	○	○	✓	✓	✓	
4.5.	Mladinska politika																					✓	✓	○	✓	✓	○	○	✓	✓	×	○	○	○	
TP5	Živahno in aktivno mesto																																		

	Tematsko področje/ ukrep (skrajšani nazivi)	Inovativno in pametno mesto					Trajnostno mobilno in povezano mesto					Zeleno mesto					Mesto mladih					Živahno in aktivno mesto					Zdravo, vključujoče in varno					Horizontalni cilji		
		1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5	6.1	6.2	6.3	6.4	6.5	H1	H2	H3
5.1.	Središče kulturne ustvarjalnosti Gorenjske																																	
5.2.	Upravljanje procesa prenove in trženje starega Kr																																	
5.3.	Prepoznavna trajnostna turistična destinacija																																	
5.4.	Aktivno varovanje identitete kranjskega podeželja																																	
5.5.	Središče športa in aktivnega življenjskega sloga																																	
TP6	Zdravo, varno in vključujoče mesto																																	
6.1.	Dostopnost zdravstvenih storitev																																	
6.2.	Raznoverstnost storitev in infrastrukture za starejše																																	
6.3.	Socialna aktivacija in vključevanje ranljivih skupin																																	
6.4.	Dostopna stanovanja in prijazne soseske																																	
6.5.	Zagotavljanje varnosti																																	



7.

.....

**USKLAJENOST
UKREPOV Z RAZVOJNIMI
DOKUMENTI DRŽAVE,
REGIJE IN OBČINE**

.....

7 Usklajenost ukrepov z razvojnimi dokumenti države, regije in občine

Strateški prostorski in razvojni dokumenti Mestne občine Kranj, Gorenjske in države so predstavljali podlago v fazi analize stanja, potreb in trendov, kakor tudi enega od pomembnih izhodišč za opredelitev novelirane razvojne vizije, ciljev in ukrepov Trajnostne urbane strategije Mestne občine Kranj 2030+. V nadaljevanju tega poglavja je prikazana in utemeljena usklajenost noveliranega TUS z najpomembnejšimi veljavnimi razvojnimi dokumenti na področju trajnostnega razvoja MOK. V matrikah je skladnost ocenjena na treh ravneh, in sicer:

Legenda Raven skladnosti

- ✓✓✓ **Popolna skladnost:** TUS povzema cilje in neposredno prispeva k uresničevanju ciljev sektorskega dokumenta oziroma politike.
- ✓✓ **Visoka skladnost:** Cilji so medsebojno skladni; ukrep TUS neposredno vpliva na uresničevanje ciljev sektorskega dokumenta oziroma politike.
- ✓ **Opazna skladnost:** Cilji so podobni in se medsebojno dopolnjujejo; ukrep TUS posredno vpliva na uresničevanje ciljev sektorskega dokumenta oziroma politike.
- **Ukrep se mora izvesti prilagoditi** oz. približati ciljem strategije, ker za to obstaja potencial.
- **Nevtralna skladnost,** ker cilji vsebinsko niso neposredno povezan in soodvisni.

7.1 Usklajenost s sprejetimi razvojnimi dokumenti občine

Novelirana Trajnostna urbana strategija MO Kranj 2030+ in njeni ukrepi so vsebinsko skladni s ključnimi občinskimi dokumenti, kar je podrobno utemeljeno v nadaljevanju.

- **Občinski prostorski načrt Mestne občine Kranj** z Odlokom o strateškem prostorskem načrtu Mestne občine Kranj (Ur. l. RS, št. 74/2014) in Urbanističnim načrtom mesta Kranj, Občinski prostorski načrt Mestne občine Kranj, RRD Regijska razvojna družba, d. o. o., Domžale, št. 09/09, obdobje izdelave 2008–2009

Proces priprave osnovnega TUS je sovpadel z zaključno fazo sprejemanja OPN MOK, zato sta dokumenta medsebojno usklajena. Analize in usmeritve Urbanističnega načrta so povzete v analizi in upoštevane pri zasnovi konceptualnih rešitev posameznih področij. Razvojni viziji OPN in TUS usklajeno poudarjata razvoj Kranja v smeri »trajnostnega in naprednega središča« z jasno težnjo po krepitvi gospodarskega razvoja in funkcij regijskega središča. TUS sledi 11 strateškim ciljem prostorskega razvoja OPN Kranja ter jih prevaja v konkretne prednostne izvedbene ukrepe. Vsi prednostni ukrepi, ki predvidevajo posege v prostor, so skladni z veljavnim OPN. V času novelacije TUS poteka postopek četrh sprememb in dopolnitev OPN, ki pa ne posegajo v strateške cilje, so pa smiselno upoštevane spremembe, povezane z razvojem prometnega omrežja in površin za gospodarstvo.

Tabela 11 Skladnost TUS s strateškimi prostorskimi cilji veljavnega OPN

Prostorski cilj OPN MO Kranj	Ukrepi TUS
PC1: Usklajen in medsebojno povezan razvoj območja mesta Kranj in podeželskega zaledja	TP2: Kranj, trajnostno mobilno povezano mesto – vsi ukrepi Horizontalna tema 3: Sožitje mesta in vasi
PC2: Mesto Kranj se razvija kot središče nacionalnega pomena	Osnovno izhodišče, podano z vizijo, se upošteva v vseh tematskih področjih, še posebej v ukrepih 1.1, 1.2, 2.2, 2.5, 4.3, 4.4, 5.1, 5.5, 6.1, 6.2, 6.4, 6.5
PC3: Zagotavljajo se pogoji za trajnostno gospodarsko rast	TP1: Kranj, inovativno pametno mesto – vsi ukrepi

Prostorski cilj OPN MO Kranj	Ukrepi TUS
PC4: Vzpostavlja se sodobna, pestra in kakovostna izobraževalna ter športno-rekreacijska ponudba	TP4: Kranj, mesto mladih – še posebej ukrepi 4.1, 4.2 in 5.5 TP5: Kranj, živahno in aktivno mesto – ukrep 5.5
PC5: Razvija se turistična ponudba, v katero se vključuje tako historično jedro Kranja kot tudi podeželsko in gorsko zaledje	TP5: Kranj, živahno in aktivno mesto – še posebej ukrepi 5.1, 5.2, 5.3 in 5.5 Horizontalna tema 3: Sožitje mesta in vasi
PC6: V podeželskem zaledju se izboljšujejo pogoji za bivanje in delo ter ohranjajo in dopolnjujejo funkcije posameznih središč	Horizontalna tema 3: Sožitje mesta in vasi Vsi ukrepi, ki se izvajajo na podeželju
PC7: Posodablja se prometna, komunalna, energetska in okoljska infrastruktura	TP2: Kranj, trajnostno mobilno in povezano mesto – vsi ukrepi TP3: Kranj, zeleno mesto – vsi ukrepi
PC8: Ohranja in vzpostavlja se kulturna in simbolna prepoznavnost naselbinskih jeder in s tem povečuje privlačnost območja, omogočata se ohranitev kulturne dediščine ter njeno vključevanje v razvoj	TP5: Kranj, živahno in aktivno mesto – še posebej ukrepi 5.1, 5.2 in 5.4 Horizontalna tema 3: Sožitje mesta in vasi
PC 9: Krajina se razvija kot funkcionalen, ekološko in oblikovno uravnotežen sistem prostorskih struktur; posebna pozornost se namenja skrbi za okolje in trajnostni rabi naravnih virov	TP5: Kranj, zeleno mesto – ukrep 3.1, 3.4 in 3.5 TP1: Kranj, inovativno pametno mesto – ukrep 1.3
PC 10: Zagotavlja se varstvo voda	TP5: Kranj, zeleno mesto – ukrep 3.2, 3.4 in 3.5
PC 11. Na območju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami se pozornost nameni zagotavljanju poplavne varnosti ob Savi in Kokri	TP5: Kranj, zeleno mesto – ukrep 3.2, 3.4 in 3.5 TP6: Kranj, zdravo, varno in vključujoče mesto – ukrep 6.5

→ **Degradirana urbana območja (DUO) in Funkcionalno razvrednotena območja (FRO)** Na območju MOK je bilo leta 2015 88,87 ha površin ovrednotenih kot degradiranih urbanih območij oz. 160 ha kot površin s sumom na degradacijo.⁴³ Gre za obsežne površine, ki so posledica preteklega zgodovinskega in industrijskega razvoja, danes pa predstavljajo pomemben notranji razvojni potencial mesta. Odločeniješe intervencije preprečuje razpršeno lastništvo. Kot območje s sumom socialne degradacije so opredeljena tudi stari Kranj, zastarela območja družbenih dejavnosti in stanovanjske soseske izpred 50 let, vključno z največjo sosesko Planina, kjer se koncentrira več kot 15.000 prebivalcev. Zaradi pomena degradiranih območij kot notranjih površin, ki omogočajo prihodnji razvoj, v matriki skladnosti ugotavljamo, kateri ukrepi TUS spodbujajo prenovi ali aktiviranje razvrednotenih območij, ki so opredeljena v strokovnih podlagah OPN in TUS:44

- Industrijska degradirana urbana območja v ožjem območju mesta Kranja, Evidenca, Jereb in Budja arhitekti, d. o. o., Matevž Čelik in IER, Damjan Kavaš, oktober 2008;
- Funkcionalna degradirana območja v mestnem območju Kranja, Raziskava, Filozofska fakulteta, 2015;
- Degradirana območja, CRP 2006–2013, 2012, Filozofska fakulteta; Merila in kriteriji z določitev degradiranih urbanih območij (DUO 2) z nadgradnjo: Določitev nerevitaliziranih urbanih območij, Zaključno poročilo, faza 1 in 2, Fakulteta za arhitekturo Univerze v Ljubljani, Katedra za urbanizem, nosilec: J. Koželj, Ljubljana, september 2016; Nacionalna evidenca funkcionalno degradiranih območij (Filozofska, fakulteta Ljubljana, Oddelek za geografijo, 2017).

Pri tem velja opozoriti, da vsa degradirana območja, ki jih opredeljujejo navedene študije (še) niso vključena v nacionalno evidenco razvrednotenih območij. V njej je 7 lokacij, od katerih so 4 že revitalizirane oz. v fazi prenove (Gradbišče Tuš, Mlekarna, Savska cesta jug, Samski dom Stražišče), 3 pa ostajajo degradirana (PC Laze, Tekstilindus, Avtobusna postaja Kranj).⁴⁵

→ **Pogodba za podnebno nevtrarno in pametno mesto Kranj do leta 2030 z Akcijskim načrtom in Investicijskim načrtom (CCC), LEAG d.o.o., K&Z, Svetovnje za razvoj d.o.o, PROPOS, Ivana Galic s.p., 2023–2024).** Kranj je Evropska komisija leta 2022 izbrala v misijo, da do leta 2030 postane

⁴³ Merila in kriteriji za določitev degradiranih urbanih območij, Ljubljana 2015.

⁴⁴ Industrijska degradirana urbana območja v ožjem območju mesta Kranja, Evidenca, Jereb in Budja arhitekti, d. o. o., Matevž Čelik in IER, Damjan Kavaš, oktober 2008; Funkcionalna degradirana območja v mestnem območju Kranja, Raziskava, Filozofska fakulteta, 2015; Degradirana območja, CRP 2006–2013, 2012, Filozofska fakulteta; Merila in kriteriji z določitev degradiranih urbanih območij (DUO 2) z nadgradnjo: Določitev nerevitaliziranih urbanih območij, Zaključno poročilo, faza 1 in 2, Fakulteta za arhitekturo Univerze v Ljubljani, Katedra za urbanizem, nosilec: J. Koželj, Ljubljana, september 2016; Nacionalna evidenca funkcionalno degradiranih območij (Filozofska, fakulteta Ljubljana, Oddelek za geografijo, 2017).

⁴⁵ <http://crp.gis.si/>

podnebno nevtravno in pametno mesto, zato je skladno z metodologijo podpornega konzorcija Net Zero Cities, tako kot preostala izbrana evropska mesta, pripravila akcijski načrt za znižanje emisij v skupni višini 113.265 t ek. CO₂. Na petih področjih je predvidenih 29 ukrepov, med katerimi je 6 takšnih, s katerimi mesto doseže 80 % predvidene dekarbonizacije. Politika razogljičenja mesta bistveno vpliva na druge politike in mestne investicije, zato pogodba za podnebno nevtravnost (angl. CCC – City climate contract) eden glavnih razlogov za pristop k novelaciji TUS. Noveliran TUS v vsa svoja področja vnaša cilje in projekte razogljičenja, preostale ukrepe pa smiselno prilagaja.

- **Prometna študija in prometni model na območju MO Kranj (PŠ)**, APIA, d. o. o., CITY STUDIO, d. o. o., Ljubljana, 2014 je predstavljala ključno strokovno podlago OPN za načrtovanje prometa na območju celotne mestne občine. Študija na podlagi analiz in evidentiranja prometa predvideva bodoče prometne tokove do leta 2033 in predlaga strategijo razvoja prometnega omrežja in nabor konkretnih ukrepov. Prednostno se usmerja v cestno omrežje, konceptualno pa podaja tudi predloge rešitve za druge vrste prometa (pešci, kolesarji, mirujoči promet, javni promet, urejanje varnostno kritičnih mest). TUS povzema rešitve in ukrepe prometne študije v TP2: Kranj, trajnostno mobilno in povezano mesto.
- **Občinska celostna prometna strategija Mestne občine Kranj 2025–2032 (OCPS)**, PNZ d.o.o., MM IBIS d.o.o., PROVIA d.o.o., 2025 je najpomembnejši strateški dokument, ki omogoča dolgoročno načrtovanje trajnostne mobilnosti, izboljšanje dostopnosti in visoko kakovost bivanja v naprednem in trajnostno usmerjenem mestu. Vizija temelji na varnem, dostopnem in učinkovitem prometnem sistemu, ki spodbuja hojo, kolesarjenje in javni prevoz. Z novelacijo TUS povzemamo nove usmeritve, ki gredo v smer vlaganj v zahtevnejše infrastrukturne projekte in sistemske rešitve, s katerimi bo MOK nadgrajevala že dobro razvito ponudbo mikromobilnosti.
- **Lokalni energetski koncept Mestne občine Kranj (LEK)**, št. 24/2019, LEAG, avgust 2020 na podlagi analize opredeljuje 12 ciljev na področju UR, OVE, emisij, prometa in drugih sektorjev. Med drugim LEK do leta 2028 predvideva i) povečanje deleža energije proizvedene iz obnovljivih virov energije na 30 % v končni rabi energije, ii) zmanjšane porabe energije v občinskih javnih stavbah pod 80 kW/m², iii) zmanjšanje izpustov TGP za 15 %, iv) zagotoviti 20 % delež OVE v prometu in v) uvajati ukrepe proti energetski revščini. Za doseganje ciljev LEK predvideva ukrepe, med katerimi najbolj strateške in še nerealizirane povzemamo in nadgrajujemo v noveliranem TUS za obdobje 2025–2035. Med njimi gre izpostaviti zaključne energetske sanacije in menjavo fosilnih energentov za OVE v distribucijskih sistemih ogrevanja mesta.
- **Aksijski načrt za trajnostno energijo (SEAP) Mestne občine Kranj**, Končno poročilo, LEAG in Envirodual, d. o. o., št. 69/2013, februar 2014 (sprejet na 31. seji 26. 2. 2014), se osredotoča na ukrepe, ki bodo privedli do zmanjšanja izpustov CO₂ v MOK do leta 2020 za 21 % glede na leto 2006. Ukrepi SEAP povezani z javnim prometom, večjo energetsko učinkovitostjo in pametnim upravljanjem javne razsvetljave in javnih zgradb so smiselno vključeni v TP 2: Kranj, trajnostno mobilno in povezano mesto, in TP3: Kranj, zeleno mesto.
- **Operativni program varstva okolja Mestne občine Kranj za obdobje 2024/35/50 (OPVO)**, št. 343/2023, ZaVita, svetovanje d.o.o., 2023, izdelan skladno s 75. členom Zakona o varstvu okolja. Njegov strateški del velja do leta 2050, izvedbeni pa do leta 2035. Strateški okvir opredeljuje 4 strateške cilje; i) Mestna občina z majhnim okoljskim odtisom, ii) Biotsko pestra mestna občina, prilagojena na podnebne spremembe, iii) vitalna mestna občina s kakovostnim bivalnim okoljem I iv) osveščeni in odgovorni občani ter podporne mehanizme – učinkovito upravljanje, krepitev socialnega kapitala in enakopravnost. Ker veljavnost dokumenta časovno sovпада z noveliranim TUS, slednji v TP 3: Zeleno mesto uvaja dva povsem preurejena ukrepa 3.4 Podnebno odporno upravljanje prostora in okolja ter 3.5 Zeleni in modri sistemi.

7.2 Usklajenost z razvojnimi usmeritvami regije

Novelirana Trajnostna urbana strategija MO Kranj 2030+ je vsebinsko skladna z Regionalnim razvojnim programom Gorenjske 2021–2027 in Strategijo lokalnega razvoja za Lokalno akcijsko skupino Gorenjska košarica za podeželje za programsko obdobje 2021–2027. Stopnja skladnosti posameznih ukrepov je podrobno analizirana v tabeli 12, utemeljena pa v nadaljevanju:

→ **Regionalni razvojni program Gorenjske 2021–2027 (RRP)**, RRA Gorenjske, BSC, poslovno podporni center, d. o. o., Kranj, sprejet na 3. seji Razvojnega sveta gorenjske regije in na 18. seji Sveta gorenjske regije 32. 6. 2022. Kranj je v RRP Gorenjske prepoznan kot središče Gorenjske regije (str. 32), zato upravičeno s svojimi viri predstavlja potencial za prevzemanje generiranja razvojnih pobud inovacijsko-tehnološkega in družbenega preboja regije. V tem kontekstu razvojna vizija Kranja dopolnjuje vizijo regije, ki stremlje k istim vrednotam kot mesto: »Visoka kakovost bivanja za vse generacije v povezani, energetske varčni in čisti regiji!« Uvajanje konceptov trajnostnega urbanega razvoja mest je v RRP opredeljeno znotraj prvega strateškega razvojnega cilja »Celostni razvoj in upravljanje«, kjer je predvideno izvajanje mehanizma celostnih teritorialnih naložb, med drugim na območju Urbanega središča Kranja (str. 32). Po drugi strani so tematski ukrepi in projekti TUS skladni z drugimi strateškimi razvojnimi cilji, in sicer: cilj 2 Pametna Gorenjska in cilj 6 Gorenjska odprta v svet se navezuje na TP1 Kranj, inovativno in pametno mesto, cilj 3 Gorenjska za ljudi sovpada s TP4 Kranj, mesto mladih, TP5 Kranj, živahno in aktivno mesto, in TP 6 Kranj, zdravo, varno in vključujoče mesto, cilj 4 Povezana Gorenjska sovpada s TP2 Kranj, trajnostno mobilno in povezano mesto, cilj 5 Zelena, nizkoogljična Gorenjska pa s TP3 Kranj, zeleno mesto. Uresničevanje ukrepov TUS bo s tem pomembno prispevalo k napredku Gorenjske, v primeru inovacijsko-tehnoloških in podnebnih ukrepov pa bo možno rešitve, ki bodo razvite in testirane v Kranju, prenesti na širše mestno območje Kranja ali celotno regijo.

→ **Strategija lokalnega razvoja za Lokalno akcijsko skupino Gorenjska košarica za podeželje za programsko obdobje 2021–2027 (SLR LAS)**, RRA Gorenjske, BSC, d. o. o., Kranj, julij 2023 predstavlja podlago za financiranje ukrepov razvoja podeželja na območjih mestne občine, ki niso del mestnega naselja. Ker TUS obravnava podeželska območja MOK, je pomembno, da so ukrepi medsebojno urbanega in ruralnega razvoja medsebojno usklajeni. SRL zajema tri tematska področja ukrepanja, ki so povezana z naslednjimi tematskimi področji TUS:

- 1 Živo podeželje je skladno s TP1 Kranj, inovativno pametno mesto, TP4 Kranj, mesto mladih, TP 5 Kranj, živo in aktivno mesto) in
- 2 Pametno in podjetno podeželje je skladno s TP 1 Kranj, inovativno pametno mesto, in TP 5 Kranj, živo in aktivno mesto, in
- 3 Zeleno podeželje sovpada z ukrepi TP 2, Kranj trajnostno mobilno in povezano mesto, in TP 3 Kranj, zeleno mesto.

Tabela 12 Analiza skladnosti ukrepov TUS z razvojnimi dokumenti MOK in Gorenjske regije

	Tematsko področje/ Ukrep	OPN	DUO*	CCC	CPS/PŠ	LEK	SEAP	OPVO	RRP	SLR LAS
TP1	Inovativno mesto									
1.1.	Poslovna lokacija Kranj	✓✓✓	✓✓✓	→	→	→	→	→	✓✓✓	o
1.2.	Talenti, inovativnost, podjetnost	o	o	o	o	o	o	o	✓✓✓	✓✓✓
1.3.	Trajnostno, socialno in krožno gospodarstvo	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓	o	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓
1.4.	Urbano kmetijstvo in prehranska samooskrba	✓✓✓	→	✓✓✓	o	o	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
1.5.	Pametni Kranj	✓	✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
TP2	Trajnostno mobilno in povezano mesto									
2.1.	Nova mobilnostna kultura	✓✓✓	o	✓✓✓	✓✓✓	o	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓

	Tematsko področje/ Ukrep	OPN	DUO*	CCC	CPS/PŠ	LEK	SEAP	OPVO	RRP	SLR LAS
2.2.	Trajnostni večmodalni mobilnostni sistem	✓✓✓	→	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓
2.3.	Infrastruktura za kolesarje in pešce	✓✓✓	→	✓✓✓	✓✓✓	o	✓✓✓	✓✓✓	o	✓
2.4.	Urejanje lokalnih cest, mostov in mirujočega p.	✓✓✓	✓✓	→	→	o	→	→	✓✓	✓✓✓
2.5.	Dograjevanje osrednjega prometnega obročja	✓✓	✓✓	→	→	o	→	→		o
TP3	Zeleno mesto									
3.1.	Občina brez odpadka	✓✓✓	→	✓✓✓	✓✓	o	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓
3.2.	Nadgrajena okoljska infrastruktura	✓✓✓	o	✓	o	o	✓	✓✓	✓✓✓	o
3.3.	Energetsko učinkovita in neodvisna občina	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	o	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	o	✓
3.4.	Podnebno odporno upravljanje prostora in okolja	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	o	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓	✓✓✓
3.5.	Zeleni in modri sistemi	✓✓✓	✓	✓✓✓	o	o	✓✓✓	✓✓✓	o	✓✓✓
TP4	Mesto mladih									
4.1.	Dostopno, zadostno in kakovostno OŠ okolje	✓✓✓	✓✓✓	o	→	✓✓	✓✓	✓	✓✓	o
4.2.	Dostopno, zadostno in kakovostno okolje – vrtci	✓✓✓	✓✓✓	o	→	✓✓	✓✓	✓	✓	o
4.3.	Razvoj kariere in kadrov za Kranj	o	o	o	o	o	o	o	✓✓	o
4.4.	Vseživljenjsko in medgeneracijsko učenje	o	o	o	o	o	o	o	✓✓✓	✓✓✓
4.5.	Mladinska politika	o	o	o	o	o	o	o	✓✓	→
TP5	Živahno in aktivno mesto									
5.1.	Središče kulturne ustvarjalnosti Gorenjske	✓✓✓	✓✓✓	o	o	o	o	o		✓✓✓
5.2.	Upravljanje procesa prenove in trženje starega Kr	✓✓✓	✓✓✓	o	o	o	o	o	✓✓	o
5.3.	Prepoznavna trajnostna turistična destinacija	o	o	o	→	o	o	✓	✓✓✓	✓✓✓
5.4.	Aktivno varovanje identitete kranjskega podeželja	✓✓✓	✓✓✓	o	o	o	o	o	✓✓✓	✓✓✓
5.5.	Središče športa in aktivnega življenjskega sloga	✓✓✓	✓✓✓	o	→	✓✓	o	o	✓✓✓	o
TP6	Zdravo, varno in vključujoče mesto									
6.1.	Dostopnost zdravstvenih storitev	✓✓✓	✓	o	→	✓✓	o	o		o
6.2.	Raznovrstnost storitev in infrastrukture za starejše	✓✓✓	✓	o	✓	o	o	o	✓✓	✓✓
6.3.	Socialna aktivacija in vključevanje ranljivih skupin	o	o	o	o	✓	o	✓	o	✓✓
6.4.	Dostopna stanovanja in prijazne soseske	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	→	✓✓	✓✓	✓✓	✓	o
6.5.	Zagotavljanje varnosti	✓✓✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		o
H	Horizontalni cilji									
H1	Trajnostno, pametno in podnebno nevtravno upravljam	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	→
H2	Finančno vzdržna mestna občina	→	✓	→	→	✓✓	→	→	✓✓✓	✓
H3	Skladen razvoj mesta in podeželja	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓

7.3 Usklajenost s sprejetimi razvojnimi dokumenti države in usmeritvami za spodbujanje trajnostnega urbanega razvoja

Novelirana Trajnostna urbana strategija MO Kranj 2030+ je vsebinsko skladna z naslednjimi ključnimi strateškimi razvojnimi dokumenti države:

- **Strategija prostorskega razvoja Slovenije 2050 (Resolucija, Ur. l. RS, št. 72/23)** TUS Kranj je skladen s Strategijo prostorskega razvoja Slovenije 2050 (SPRS), njenimi izhodišči, vizijo, cilji in prioritetami, ki se nanašajo na urbani razvoj. Koncept trajnostnega urbanega razvoja Kranja temelji na podobnih izhodiščih in načelih, med katerimi gre izpostaviti: i) paradigmo prostorske kohezije, ki jo v TUS utemljujemo skozi zagotavljanje ravnotežja med mestom in podeželjem, ii) usklajenost politik, ki jih predstavlja šest prednostnih tematskih področij TUS, iii) celovit

pristop na območje, ki ga v TUS udeležamo skozi integralni pristop k razvojnemu upravljanju 12 območij mesta s posebnimi razvojnimi izzivi, iii) preiščena in varčna raba virov in prostora, ki je temelj zelene in podnebno nevtralne strategije Kranja in iv) prehod na participativno-komunikacijski model upravljanja mesta. Trajnostno, pametno, odporno in podnebno nevtralno upravljanje razvoja MOK sovпада s petimi cilji SPRS:

- Vzpostaviti ustrezne razmere za prehod v podnebno nevtralno družbo, kar je z Misijo 100 temeljna vizija MOK;
 - Doseči mednarodno konkurenčnost slovenskih mest, pri čemer bo Kranj svoj konkurenčni položaj gradil na strategiji pametnega in inovativnega mesta;
 - Zagotoviti kakovost življenja na urbanih in podeželskih območjih, zato TUS MOK naslavlja tako urbano kot ruralno območje občine;
 - Okrepiti prostorsko identiteto, v TUS zasnovano skozi celostni pristop k razvoju 12 identitetno zaokroženih območij mesta;
 - Izboljšati odpornost in prilagodljivost prostora na spremembe, kar Kranj udeležanja skozi načrtovano ozelenjevanje OPN ter ukrepe zelenega Kranja.
- **Policentrični urbani sistem in regionalni prostorski razvoj:** TUS skozi zasnovane ukrepe spodbuja nadgradnjo regijskih funkcij (npr. širitev inovacijsko podpornega okolja, sekundarno in terciarno izobraževanje, regijski športni center ...), infrastrukture (npr. osrednje potniško središče), storitev (npr. zdravstveno-poslovni center, ekonomska revitalizacija starega Kranja, generator e-storitev za širši prostor) in javnih služb (npr. mobilne socialne storitve, regijsko središče za izobraževanje in razvoj za primere naravnih in drugih nesreč ...) ter odpravlja vrzeli medsebojnih prometnih povezav Kranja z naselji nižje in višje ravni v svojem gravitacijskem območju (npr. kolesarsko omrežje in vzhodni cestni obroč proti sosednjim občinam, letališču, Ljubljani, Škofji Loki). S tem Kranj krepi svojo vlogo središča nacionalnega pomena in drugega najpomembnejšega središča širšega ljubljanskega mestnega območja ter prispeva k razvoju policentričnega urbanega omrežja Slovenije. Po drugi strani TUS Kranj z obravnavanjem celotnega območja MOK skrbi za skladen razvoj notranjega omrežja naselij ter sožitje funkcij med mestom in podeželjem.
 - **Vitalna in urejena mesta:** S TUS-om Kranj celostno načrtuje ukrepe, ki lahko pomembno izboljšajo kakovost bivanja prebivalcev, urejenost in živost prostora ter delovanja mestnih podsistemov. Izpostaviti gre tri ključne poudarke TUS-a, ki izboljšujejo vitalnost in urejenost Kranja.
 - **Usklajen prostorski razvoj s širšim mestnim območjem in regijo:** V širše gravitacijsko območje Kranja sodijo občinska središča Naklo, Šenčur, Preddvor in Cerklje na Gorenjskem ter deloma Jezersko in Tržič. Med njimi je že utečeno funkcijsko povezovanje ter sodelovanje pri načrtovanju prostora in predvsem komunalne in prometne infrastrukture. Zaradi močnih gravitacijskih tokov med Kranjem, Ljubljano, Škofjo Loko in v smeri nacionalnega letališča, je TUS predvideno tesno sodelovanje tako z Ljubljano kot s tudi s Škofjo Loko in širšim mestnim območjem. Prednostna področja skupnega načrtovanja so: usklajevanje prometnih strategij, izvajanje mehkih ukrepov trajnostne mobilnosti – potniški promet, kolesarsko omrežje, prostorsko načrtovanje, usklajen razvoj regijskih javnih služb (zdravstvo, sociala, kultura, srednje in visoko izobraževanje), povezovanje na področju turizma in razvoja podeželskih območij ter širjenje konceptov pametnega mesta in podnebne nevtralnosti iz mesta na regijo.
- **Strategija razvoja Slovenije 2030, Vlada RS, december 2017.** TUS MOK je konceptualno usklajen z zasnovo razvoja, kot jih v strategiji predvideva država. Oba dokumenta postavljata v ospredje ravnovesje kakovosti življenja, konkurenčnost države, mesta oziroma družbe, pomen znanja in inoviranja. Vizija Kranja tako kot državna strategija izpostavlja pomen ohranjanja naravnih virov in spoštovanje okoljskih omejitev ter zagotavlja blagostanja svojih prebivalcev. TUS Kranj gradi na podnebni nevtralnosti, inovativnosti in gospodarskem preboju mesta, za kar potrebuje podporo širšega razvojnega okvira, ki mu ga omogoča država skozi svoj sistem

okoljsko-podnebne in raziskovalno-izobraževalne mreže. Ohranjeno zdravo naravno okolje, raziskave in razvoj, znanje in kompetence pa so temelj Strategije razvoja Slovenije 2030.

- **Slovenska strategija pametne specializacije 2030, S5, oktober 2023.** Omogočanje novih priložnosti za gospodarski napredek in inovativno delovanje je osrednje sporočilo razvojne vizije Kranja ter prednostno področje ukrepanja. Zaradi navedenega TUS dopolnjuje strateško usmeritev strategije pametne specializacije države v »trajnostne tehnologije in storitve za zdravo življenje«. Tako Kranj teži k ustvarjanju »podjetniško-inovacijskega ekosistema«, ki je danes nepopoln, ter h gradnji referenčnega mesta za uvajanje pametnih rešitev s pomočjo kompetenc IKT industrije, zbrane v mestu in na Gorenjskem. V tem kontekstu se TUS v največji meri naslanja na prednostni področji 1 »Pametna mesta in skupnosti« in 2 »Horizontalna mreža IKT«, posredno pa ponuja tesno okolje tudi za preostala področja.
- **Strategija razvoja prometa v Republiki Sloveniji do leta 2030, sprejeta na Vladi RS 29. 7. 2015.** TUS uresničuje cilje strategije razvoja prometa v Sloveniji, še zlasti naslednje cilje cilji i) izboljšanje mobilnosti in dostopnosti, ii) izboljšanje oskrbe gospodarstva, iii) izboljšanje prometne varnosti ter iv) zmanjšanje okoljskih obremenitev. TUS sledi konceptu razvoja prometa, kot ga predvideva nova prometna strategija. Strategija prometa umešča Kranj kot pomembno regionalno središče, ki mora zagotavljati temeljne storitve regiji. Strategija prometa podpira boljšo povezljivost vseh regij z državnim središčem, kar je tudi eden od temeljnih strateških ciljev TUS. Pri tem strategija še posebej izpostavlja premajhno zmogljivost železniške proge Ljubljana–Jesenice ter potrebo po vzpostavitvi dvotirnosti na koridorju Kranj–Ljubljana. Prav tako prometna strategija predvideva izboljšanje cestnega prometa in elementov mestnega omrežja na koridorju Kranj – Ljubljana ter izboljšanje dostopnosti potnikov do urbanih aglomeracij, kar so temeljne vsebine Tematskega področja 2, Kranj, povezano mesto.
- **Digitalna Slovenija 2030, Krovna strategija digitalne preobrazbe Slovenije do leta 2030, Vlada RS, marec 2023.** Novelacija TUS upošteva usmeritve nove digitalne strategije Slovenije in s svojo vizijo dopolnjuje cilje države, da v vseh segmentih spodbuja digitalno preobrazbo, še posebej pa v segmentu delovanja lokalnih skupnosti. Ker se Kranj tudi skozi TUS pozicionira kot vodilno mesto v Sloveniji za sistematično uvajanje digitalnih rešitev v upravljanje mesta in vseh njegovih podsistemov, neposredno podpira uresničevanje prednostnih področij 4.3 Pametna mesta in skupnosti in 5 Digitalne storitve, posredno pa naslavlja tudi Gigabitno infrastrukturo, digitalne kompetence in vključenost, ekosistem umetne inteligence in novih tehnologij in kibernetsko varnost.
- **Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027 v Sloveniji, 2021S116FFPR001, različica 2.0 z dne 22. 11. 2024.** Program evropske kohezijske politike v Sloveniji za obdobje 2021–2027 temelji na strateških ciljih EU in tako kot v prejšnji perspektivi del sredstev namenja tudi trajnostnemu razvoju mest. Skladno s Partnerskim sporazumom z EU, Slovenija razporeja sredstva iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), Kohezijskega sklada (KS) in Evropskega socialnega sklada plus (ESS+). Mehanizem celostnih teritorialnih naložb (CTN) ostaja ključno orodje financiranja. Program sestavlja več kot 30 različnih ukrepov, razporejenih v 10 prednostnih nalog.

Tri prednostne naloge (mobilnost, zelena preobrazba in trajnostni razvoj lokalnih območij) so namenjene neposrednemu financiranju mest prek mehanizma CTN (mobilnost, zelena preobrazba in trajnostni razvoj lokalnih območij).

Štiri prednostne naloge oz. 5 specifičnih ciljev (podjetniški inkubatorji, spodbujanje dostopa do vode in trajnostno gospodarjenje z vodnimi viri na območjih z obremenitvijo enako ali večjo od 2.000 PE, spodbujanje trajnostnega gospodarjenja z vodnimi viri z urejanjem vodovnih sistemov nad 10.000 prebivalcev, ukrepi za zagotavljanje in izboljšanje zelene infrastrukture v urbanih območjih, državno kolesarsko omrežje in neinfrastrukturni ukrepi trajnostne

mobilnosti) pa financiranju prek mehanizma regionalnega razvoja oz. Dogovora za razvoj regij. Za vse preostale ukrepe in cilje se izvajajo javni razpisi, kjer v odprtem konkurenčnem postopku nastopa upravičenec.

7.4 Program evropske kohezijske politike 2021–2027 s prednostnimi projekti in območji izvajanja mehanizma CTN

Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027 v Sloveniji predstavlja temeljni programski dokument za izvajanje in financiranje trajnostnega urbanega razvoja v slovenskih mestnih občinah. Trajnostni razvoj mest se v skladu z 11. členom Uredbe 2021/1058/EU izvaja z uporabo mehanizma celostnih teritorialnih naložb (CTN) na podlagi veljavne TUS, ki jo sprejme mestni oziroma občinski svet mestne občine. Geografsko območje TUS so mestne občine ali mestne občine z občinami v širšem območju mesta, ki ga trajnostna urbana strategija zajema. Pričujoči novelirani TUS MOK 2030+ predstavlja navedeno teritorialno strategijo iz 11. člena Uredbe z veljavnostjo do leta 2035.

TUS Kranj temelji na celostnem teritorialnem pristopu, saj integralno obravnava in povezuje tako prostorske, okoljske kot tudi socio-ekonomske izzive mesta. Pri tem izhaja iz aktiviranja lastnih notranjih potencialov in neizkoriščenih površin, ki jih prednostno usmerja v ponovno aktiviranje gospodarsko-inovacijskega potenciala Kranja ter vzpostavljanje konkurenčnega, odpornega in podnebno nevtralnega ter privlačnega mestnega okolja za bivanje in poslovanje. V tem smislu novelirani TUS Kranj sledi ključnim usmeritvam Uredbe 2021/1058/EU in zadnji različici Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027 v Sloveniji (PEKP), ki že vključuje strateške nastavke poti, po kateri bo šla Evropska unija v finančni perspektivi po letu 2027.

Na tem mestu novelirana Trajnostna urbana strategija MOK 2030+ glede na prioritete mesta in na podlagi usmeritev za urbana območja iz Programa EPKP 2021–2027 indikativno opredeljuje ukrepe in operacije, ki bi se potencialno izvajali s pomočjo mehanizma celostnih teritorialnih naložb (v nadaljevanju CTN). Prednostni projekti iz predhodnih poglavij so povzete v tabeli 13 v nadaljevanju. V tabeli je opredeljeno tudi predvideno območje izvajanja in ocenjen vpliv posamezne aktivnosti/operacije k specifičnim ciljem PEKP, ki podpirajo trajnosti urbani razvoj prek mehanizma CTN:

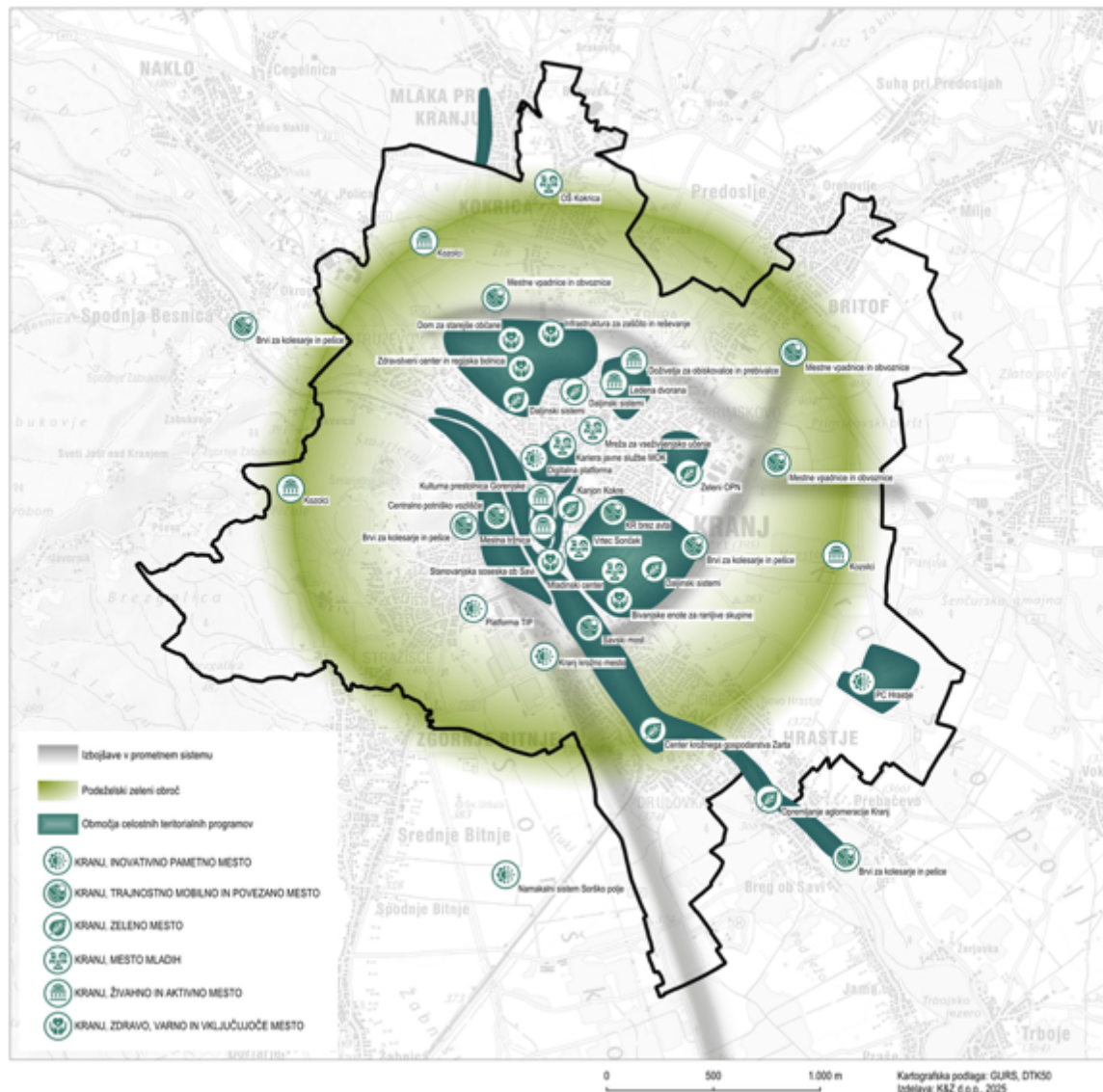
- prispevek k izvajanju **prednostne naloge 3: Zelena preobrazba za podnebno nevtralnost**, Specifični cilj RSO2.7 Izboljšanje varstva in ohranjanje narave ter biotske raznovrstnosti in zelene infrastrukture, tudi v mestnem okolju in zmanjšanje vseh oblik onesnaženosti (ESRR);
- prispevek k izvajanju **prednostne naloge 4: Trajnostna mobilnost**, Specifični cilj RSO2.8 Spodbujanje trajnostne večmodalne mestne mobilnosti v okviru prehoda na gospodarstvo z ničelno stopnjo neto emisij ogljika;
- prispevek k izvajanju **prednostne naloge 9: Trajnostni razvoj lokalnih območij**, Specifični cilj RSO5.1 Spodbujanje celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega razvoja, kulture, naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti na mestnih območjih (ESRR). Specifični cilj podpira ukrepe, ki izkazujejo učinkovitejšo rabo prostora v urbanih območjih. Nanaša se na ukrepe za prenovo in oživljanje praznih ter neizkoriščenih stavb v javnem interesu, prenovo kulturne dediščine in drugih objektov ter prenovo in oblikovanje novih odprtih javnih prostorov. V okviru ukrepov za oživljanje mest so vključeni tudi integrirani projekti za urbani razvoj, ki bodo naslavljali celovito prenovo izbranega območja in bodo namenjeni pripravi nove generacije projektov urbane prenove.

Za oceno stopnje prispevka se uporabljata metodologija in legenda, predstavljeni v uvodu poglavja.

Tabela 13 Indikativne operacije in območja izvajanja CTN ter njihov vpliv na cilje prednostnih nalog PEKP - CTN in PEKP – DRR 2021–2027

	Tematsko področje/ ukrep/operacija	Območje	PEKP – CTN			PEKP – DRR			
			RSO2.7	RSO2.8	RSO5.1	RSO1.3	RSO2.5	RSO2.7	RSO3.2
TP1	Inovativno mesto								
1.1.	Poslovna lokacija Kranj	Območje			✓✓				
1.2.	Talenti, inovativnost, podjetnost	Območje			✓✓	✓✓			
1.3.	Trajnostno, socialno in krožno gospodarstvo	Območje							
1.4.	Urbano kmetijstvo in prehranska samooskrba	Območje	✓		✓				
1.5.	Pametni Kranj	Območje		✓					
TP2	Trajnostno mobilno in povezano mesto								
2.1.	Nova mobilnostna kultura	Območje		✓✓					✓✓✓
2.2.	Trajnostni večmodalni mobilnostni sistem	Območje		✓✓✓					✓✓✓
2.3.	Infrastruktura za kolesarje in pešce	Območje		✓✓✓					✓✓✓
2.4.	Urejanje lokalnih cest, mostov in mirujočega p.	Območje	✓	✓✓✓					
2.5.	Dograjevanje osrednjega prometnega obroča	Območje							
TP3	Zeleno mesto								
3.1.	Občina brez odpadka	Območje							
3.2.	Nadgrajena okoljska infrastruktura	Območje					✓✓✓		
3.3.	Energetsko učinkovita in neodvisna občina	Območje							
3.4.	Podnebno odporno upravljanje prostora in okolja	Območje							
3.5.	Zeleni in modri sistemi	Območje	✓✓✓		✓✓			✓✓✓	
TP4	Mesto mladih								
4.1.	Dostopno, zadostno in kakovostno OŠ okolje	Območje			✓✓✓				
4.2.	Dostopno, zadostno in kakovostno okolje – vrtci	Območje			✓✓✓				
4.3.	Razvoj kariere in kadrov za Kranj	Območje							
4.4.	Vseživljenjsko in medgeneracijsko učenje	Območje							
4.5.	Mladinska politika	Območje							
TP5	Živahno in aktivno mesto								
5.1.	Središče kulturne ustvarjalnosti Gorenjske	Območje			✓✓✓				
5.2.	Upravljanje procesa prenove in trženje starega Kr	Območje			✓✓✓				
5.3.	Prepoznavna trajnostna turistična destinacija	Območje			✓				
5.4.	Aktivno varovanje identitete kranjskega podeželja	Območje							
5.5.	Središče športa in aktivnega življenjskega sloga	Območje			✓				
TP6	Zdravo, varno in vključujoče mesto								
6.1.	Dostopnost zdravstvenih storitev	Območje							
6.2.	Raznovrstnost storitev in infrastrukture za starejše	Območje			✓				
6.3.	Socialna aktivacija in vključevanje ranljivih skupin	Območje							
6.4.	Dostopna stanovanja in prijazne soseske	Območje			✓				
6.5.	Zagotavljanje varnosti	Območje							
H	Horizontalni cilji								
H1	Trajnostno, pametno in podnebno nevtravno upravljanje	Območje							
H2	Finančno vzdržna mestna občina	Območje							
H3	Skladen razvoj mesta in podeželja	Območje							

Karta 13 Shematski prikaz območij izvajanja CTN z lokacijami pomembnejših naložb





8.

**VKLJUČEVANJE
IN KOMUNICIRANJE
Z JAVNOSTMI**



8 Vključevanje in komuniciranje z javnostmi

8.1 Proces priprave in vključevanja javnosti

→ Proces priprave osnovnega TUS 2014–2015

Proces priprave osnovne Trajnostne urbane strategije je spomladi 2014 sovpadel z odločitvijo MOK, da prične posodabljanje tedanje Strategije trajnostnega razvoja MOK za obdobje 2009–2023. Po proučitvi metodologije obeh strateških dokumentov ter posvetovanju s pristojnim ministrstvom se je izkazalo, da so pristopi in nameni obeh dokumentov podobni in procesi logično združljivi. Zato je MOK proces novelacije vodila v smeri preoblikovanja dosedanje strategije v Trajnostno urbano strategijo MOK v skladu s smernicami ministrstva. TUS Mestne občine Kranj obravnava celotno območje mestne občine, zato je MOK med procesom priprave ves čas posebno pozornost namenjala jedrnemu urbanemu območju ter ločeno njenemu vplivnemu območju in podeželskemu zaledju.

Proces priprave je vodila interdisciplinarna projektna skupina Mestne občine Kranj pod vodstvom direktorja/direktorice mestne uprave skupaj z zunanjimi strokovnjaki. Najpomembnejše faze procesa je projektna skupina izvajala in preverjala s ključnimi deležniki, in sicer: strokovnimi službami, pripravljavci OPN in sektorskih programskih dokumentov, vodstvom občine in mestnim svetom, krajevnimi skupnostmi, javnimi zavodi in podjetji, prebivalci mestne občine ter zainteresirano javnostjo. Za namene posvetovanj in osredotočanja strategije so bile oblikovane naslednje fokusne skupine zainteresirane javnosti in stroke:

- FS Gospodarstvo (12 članov)
- FS Okolje in energetika (17 članov)
- FS Trajnostna mobilnost (11 članov)
- FS Izobraževanje in mladi (10 članov)
- FS Kultura in turizem (12 članov)
- FS Zdravje, varnost in socialno varstvo (11 članov)
- FS Šport (13 članov)
- FS Urbane krajevne skupnosti (15 članov in predstavnik RRA BSC Kranj)
- FS Podeželske krajevne skupnosti (11 članov in predstavnica RRA BSC Kranj)

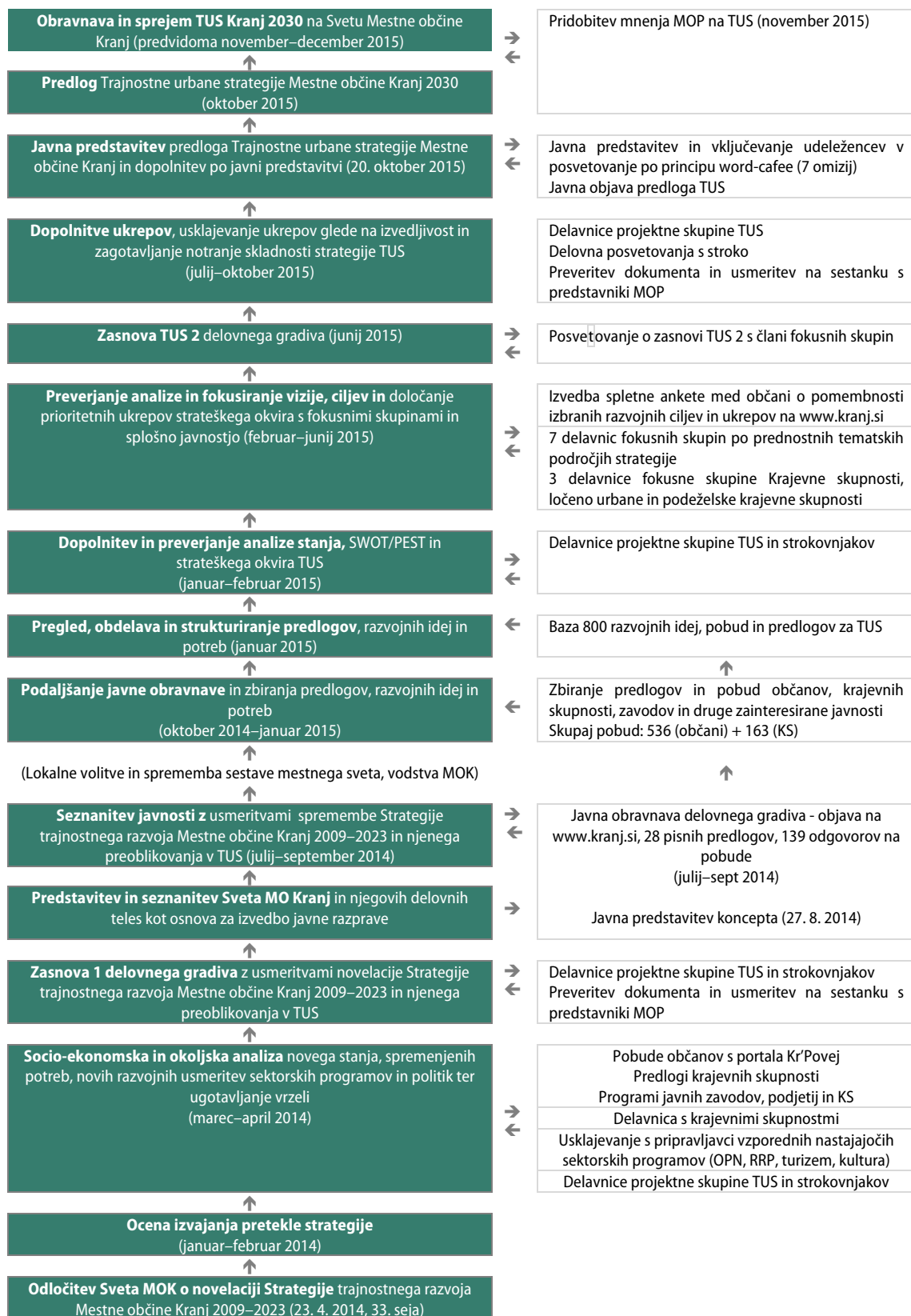
Metode in načini vključevanja strokovne in laične javnosti so bili prilagojeni procesu, posamezni ciljni skupini javnosti in namenu posameznega koraka, in sicer:

- uporaba e-spletnega orodja Kr'Povej (Kranj povej) za zbiranje razvojnih potreb občanov,
- javna razprava s pisnimi pripombami na izhodišča strategije in predlogi razvojnih idej,
- zbiranje prednostnih ukrepov po urbanih in podeželskih krajevnih skupnostih (sistem 3+3),
- delavnice (metoda viharjenja možganov),
- informacije za medije o poteku in rezultatih delavnic fokusnih skupin,
- spletni vprašalnik za splošno javnost za podporo odločanju o prednostnih ukrepih,
- aktiviranje ciljnih skupin za e-participacijo prek družbenih omrežij (Fb),
- javna predstavitev.

Prek različnih oblik sodelovanja z javnostjo je bilo tako v proces vključenih več kot 250 oseb, ki so skupaj podale več kot 800 predlogov in razvojnih potreb ter pobud. Informacije o aktivnostih priprave TUS je MOK objavljala na svoji spletni strani. Ob zaključku so bili vsi udeleženci skupaj z zainteresirano javnostjo povabljeni na zaključni dogodek, katerega namen je bil aktivirati deležnike za vključitev v izvajanje strategije ter pridobiti soglasje udeležencev k predlogu Trajnostne urbane strategije pred

posredovanjem v mnenje tedaj pristojnemu Ministrstvu za okolje in prostor ter obravnavo in potrditvijo na Svetu Mestne občine Kranj.

Slika 4 Proces priprave osnovnega TUS in vključevanja javnosti



→ Proces novelacije TUS 2023-2025

Proces novelacije v času od aprila 2023 do maja 2025 vodila delovna skupina pod vodstvom direktorja mestne uprave in vodje procesa skupaj z zunanjimi strokovnjaki.⁴⁶ Pristop je smiselno upošteval osnovno metodologijo priprave TUS in vključevanja javnosti. Proces je sovpadel s pripravo pogodbe, akcijskega in investicijskega načrta za potrditev vstopa Mestne občine Kranj v skupino 100 podnebno nevtrálnih in pametnih mest EU s strani Evropske komisije. Zaradi velike prepletenosti in soodvisnosti obeh dokumentov sta bila postopka priprave in vključevanja javnosti združena, pri čemer smo nTUS zaključevali po potrditvi dokumentov podnebne nevtrálnosti s strani Evropske komisije. Predlog noveliranega dokumenta je bil v mesecu aprilu 2025 v javni razpravi, 23. aprila 2025 je bila izvedena tudi javna predstavitev.

Metode in načini vključevanja strokovne in laične javnosti so bili prilagojeni procesu novelacije, posamezni ciljni skupini javnosti in namenu posameznega koraka, in sicer:

- preveritev vmesne ocene zadovoljstva občanov s kakovostjo bivanja in njihovega pogleda občanov na nove aktualne izzive prek začetne razvojne ankete,
- 40 različnih posvetovanj, med njimi
 - o 4 fokusne delavnice s ciljnim skupinami za ključna nova področja (mladi, podjetja, kmetijstvo, deležniki iz družbenih dejavnosti) in 8 delavnic s strokovnjaki posameznih uradov mestne uprave),
 - o 6 posvetovalnih delavnic (krajevne skupnosti, razvojne institucije, aktivni ravnatelji, soglasodajalci, kolegi direktorja in kolegi župana),
 - o 15 intervjujev z direktorji posameznih javnih zavodov, vodji uradov in zunanjimi strokovnjaki in
 - o sestanki delovne skupine nTUS in operativni sestanki vodji obeh procesov;
- informacije za medije o poteku priprave in spodbujanju občanov za sodelovanje v javni razpravi;
- javna objava predloga noveliranja Trajnostne urbane strategije MOK z javno predstavitvijo;
- zaključni spletni vprašalnik z obrazcem za oddajo predlogov za izboljšanje predloga nTUS v času javne razprave – v mesecu aprilu 2025, v katerem je sodelovalo 26 občanov z 82 različnimi pobudami;
- predstavitev noveliranega dokumenta Strateškemu svetu za podnebno nevtrálnost in pametno skupnost MOK.

Pripravljalci nTUS so pregledali vse podane pobude in nanje s pomočjo članov Skupine za nTUS MOK odgovorili in jih smiselno vključili v predlog noveliranega dokumenta, ki je bil v maju 2025 posredovan v obravnavo in sprejem Svetu Mestne občine Kranj.

8.2 Komuniciranje in vključevanje javnosti v fazi izvajanja

Uresničevanje kompleksnih strateških dokumentov, kot je Trajnostna urbana strategija Mestne občine Kranj 2030+, je mogoče le ob enotnem delovanju in zavzetosti vseh javnih deležnikov mesta ter ob aktivni vlogi podjetij in prebivalcev mesta. V ta namen bo MOK tudi po potrditvi novelacije TUS skrbela za tekoče informiranje o izvajanju strategije, predvsem pa bo spodbujala aktivno sodelovanje javnih služb in vključevanje prebivalcev. Pri tem gre ločiti dve skupini komunikacijskih namenov: i) splošen identifikacijski in motivacijski namen in ii) projektni – na ravni izvajanja posameznih aktivnosti in naložb.

Cilji bodočih komunikacijskih aktivnosti so:

- med prebivalci, podjetji, mestnimi službami in tudi v zunanjem okolju ozavešiti in sprejeti razvojno vizijo in filozofijo razvoja mesta;

⁴⁶ Sklep župana o imenovanju delovne skupine za izvajanje aktivnosti v okviru novelacije Trajnostne urbane strategije Mestne občine Kranj 2030 »Skupina za nTUS« št. 032-21/2023-1z dne 5. 4. 2023.

- spodbuditi ustvarjalne in pogumne Kranjčanke in Kranjčane ter investitorje, da v Kranju uresničijo svojo poslovno, življenjsko, karierno priložnost;
- angažirati potencial javnih zavodov, služb in inštitucij za skupno uresničevanje TUS;
- redno letno obveščanje zainteresirane javnosti o napredku izvajanja TUS;
- vključiti prebivalce mestnih predelov, kjer se bodo izvajali ukrepi, v načrtovanje, izvajanje in skrb za kasnejše upravljanje prostorov ali dejavnosti.

Ker je TUS dolgoročen dokument, bodo komunikacijska orodja, kanali dejavnosti oz. kampanje sledile potrebam posamezne faze oz. dejanskemu uresničevanju. Pomembno orodje za komuniciranje in sodelovanje s prebivalci mora prevzeti digitalno komuniciranje prek enovite informacijske platforme Pametni Kranj.

Ob sprejemu novelacije strategije se komunikacijske aktivnosti usmerijo v splošne cilje za angažiranje lokalnega okolja in njihovo aktivno participacijo v posameznih projektih, v nadaljevanju pa se težišče komunikacijskih aktivnosti preusmeri v podporo izvajanju posameznih (celostnih teritorialnih) naložb.

Aktivno vključevanje javnosti je pomemben dejavnik uspeha TUS in posameznih naložb. Sodelovanje javnosti je še posebej pomembno pri kompleksnih naložbah, kot so uvajanje ukrepov trajnostne mobilnosti in večje celostne prenove in razvojne intervencije v zaključenih območjih (npr. Zlato polje, Ob Savi, Planina, stari Kranj ...).

Za komuniciranje vseh aktivnosti, povezanih z razvojem mesta, se uporabi posodobljena celostna podoba TUS ter upoštevajo navodila preostalih sofinancerjev posameznih naložb (npr. EU). Sredstva, potrebna za izvajanje komunikacijskih aktivnosti, se načrtujejo znotraj posameznega projekta.

Komuniciranje na strateški ravni vodi Kabinet župana, skrb za komuniciranje in vključevanje javnosti na ravni posameznega projekta pa prevzame vodja posameznega projekta.



9.

.....

**OKVIR ZA
IZVAJANJE
IN SPREMLJANJE**

.....

9 Okvir za izvajanje in spremljanje

9.1 Organizacijski okvir

→ **Pravne podlage**

Trajnostne urbane strategije so nov dokument razvojnega načrtovanja mest. Predvidene so z 29. členom Uredbe (EU) št. 2021/2060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko. Republika Slovenija je v Partnerskem sporazumu in v Programu za izvajanje Evropske kohezijske politike 2021–2027 v Sloveniji kot upravičena območja trajnostnega urbanega razvoja opredelila »mestna naselja in naselja mestnih območij v mestnih občinah«.

→ **Mehanizem Celostnih teritorialnih naložb (CTN)**

Izvajanje TUS v delu, ki se nanaša na sredstva EU za trajnostni urbani razvoj, poteka na način t. i. mehanizma Celostnih teritorialnih naložb. Vlogo posredniškega telesa za izvajanje mehanizma CTN opravlja Združenje mestnih občin Slovenije (ZMOS).

→ **Izvedbeni načrt za operacije mehanizma CTN**

Predmetni novelirani TUS ima značaj strateškega in izvedbenega dokumenta, saj znotraj posameznih tematskih področij poleg ukrepov predvideva tudi že projekte in aktivnosti. Podrobnejši izvedbeni načrt z okvirno časovnico, nosilci projektov ter oceno vrednosti projektov in financiranja pa je v prilogi št. 1.

→ **Sprejem**

Trajnostno urbano strategijo MOK in njene novelacije sprejme Svet Mestne občine Kranj.

→ **Odgovornost za izvajanje TUS**

Za izvajanje Trajnostne urbane strategije Mestne občine Kranj 2030+ je odgovoren župan. Župan za vodenje izvajanja lahko pooblasti podžupana/podžupanjo ali direktorja/-ico mestne uprave. Vodja izvajanja je zadolžen za spremljanje izvajanja strategije in letno poročanje županu MOK.

→ **Operativno izvajanje: koordinator TUS**

V operativno izvajanje strategije je vključena vsa občinska uprava ter ves sistem javnih zavodov in služb MO Kranj. Na operativni ravni vodi izvajanja pomaga koordinator/-ica TUS, ki skrbi za:

- pripravo vseh sistemskih podlag za izvajanje mehanizma CTN v MO Kranj,
- koordinacijo med vodji posameznih področij in projektov,
- tekočo operativno koordinacijo izvajanja TUS,
- spremljanje napredka, kazalnikov in operativno pripravo poročil,
- vzpostavitev sistema spremljanja,
- iskanje dodatnih virov financiranja ukrepov TUS izven sredstev CTN,
- koordinacijo z ZMOS, ministrstvi, pristojnimi za urbani razvoj in kohezijsko politiko ter regionalno razvojno agencijo.

→ **Vodja projektov**

Vodenje posameznega projekta prevzame vodja projekta iz urada občinske uprave, ki je opredeljen kot nosilec projekta. Vodenje projekta se lahko prenese na javni zavod ali drugo javno podjetje MOK, če je to smiselno in smotrno.

→ Umeščanje projektov v NRP

TUS oz. njegov izvedbeni načrt predstavlja podlago za pripravo projektov ter njihovo pravočasno umestitev v vsakokratni Načrt razvojnih programov (NRP) in proračun MOK. Za umestitev projekta v NRP je odgovoren vodja projekta. V skladu z načeli upravljanja javnih financ je treba pred vsakokratno odločitvijo o izvedbi projekta oziroma pred njegovo umestitvijo v NRP z investicijsko dokumentacijo preveriti dejansko stopnjo tehnične pripravljenosti in finančno-organizacijske izvedljivosti projekta ter vpliv projekta na doseganje razvojnih ciljev TUS.

Za podporo izvajanju in spremljanje TUS se uporabi primeren oz. nadgradi obstoječ informacijski sistem, ki bo podpiral vse faze projektnega cikla: od evidentiranja projektnih pobud, vzpostavljanja NRP, načrtovanja, spremljanja izvajanja, finančnega nadzora in zaključevanja projekta.

→ Spremljanje izvajanja

Spremljanje izvajanja TUS je razdeljeno na: i) tekoče operativno spremljanje izvajanja, za katero je zadolžen koordinator TUS, ii) letno spremljanje, ki ga opravi župan oz. drug organ, postavljen za letno spremljanje TUS, in iii) večletno spremljanje na nivoju ključnih obdobj, ki ga opravi Svet Mestne občine Kranj ob novelaciji strategije. Osnovo za spremljanje uresničevanja predstavljajo kazalniki ciljev po tematskih področjih in izvedbeni načrt.

→ Spreminjanje in dopolnjevanje strategije

TUS je dinamičen dokument, ki bo med izvajanjem glede na nove situacije doživel spremembe, dopolnitve in popravke. Spremembe strategije se opravijo z novelacijo. Novelacijo strategije sprejme Svet Mestne občine Kranj na predlog župana in s tem seznani pristojno ministrstvo.

→ Vrednotenje strategije

Ob eventualni novelaciji TUS se opravi tudi vmesno vrednotenje izvajanja strategije. Končno vrednotenje se opravi najkasneje dve leti po izteku TUS. Z evalvacijo se preveri najmanj stopnja uresničevanja ciljev in učinkovitost izvajanja.

9.2 Finančni okvir

→ Ocenjena vrednost

Vrednost vseh ukrepov novelacije TUS za obdobje 2025–2035 je ocenjena na **623 mio. EUR**, od katerih znašajo

- **531,6 mio. EUR (85 %)** projekti in aktivnosti, katerih nosilka je Mestna občina Kranj;
- **77,7 mio. EUR (12 %)** državni projekti, katerih investitor na območju mestne občine Kranj je Republika Slovenija (npr. državne ceste, javna stanovanja..), njihova izvedba pa je tesno povezana z naložbami MOK;
- **20,6 mio. EUR (3 %)** medobčinski in regijski projekti, katerih nosilke so poleg MOK tudi sosednje in druge občine širšega mestnega območja ali Gorenjske regije.

Pri tem je potrebno poudariti, da so finančne projekcije indikativno opredeljene na podlagi naslednjih predpostavk:

- Za že načrtovane projekte so vrednosti povzete iz dostopne projektne in investicijske dokumentacije, sektorskih strategij ali veljavnega NRP proračuna MOK.

- Za nove projekte so podane ocene na podlagi izkušenj s primerljivimi projekti, zato bodo tekom izvajanja deležne svežjih prememb.
- Vse vrednosti odražajo stalne cene, zato bodo tekom izvajanja podvržene inflaciji in nihanjem.
- V primeru projektov, ki so v pristojnosti RS oz. slednja nastopa kot investitor, so ocene povzete iz dostopnih javnih baz podatkov (Proračun in NRP RS za 2025). Za nekatere državne projekte vrednosti v času priprave strategije še niso znane ali pa gre za izrazito državno naložbo (npr. vrednost drugega železnikega tira, naložba v regijsko bolnico), zato niso vključeni v finančni načrt TUS.
- Projekti in ukrepi, ki zgolj spreminjajo vsebino obstoječih aktivnosti in ostajajo v okvirih dosedanjega financiranja znotraj obstoječe tekoče proračunske porabe, niso finančno ocenjeni.

→ Viri financiranja

Vire za realizacijo nTUS bo treba zagotavljati iz različnih virov. Glede na projekcije, opravljene v izvedbenem načrtu, je predvidenih pet različnih sklopov financiranja:

- lastna sredstva MOK (predvidoma 36 %),
- sredstva sofinanciranja s strani EU, RS in drugih programov, vključno z načrtovanimi viri RS za državne projekte (predvidoma 40 %),
 - o od tega je v obdobju 2022–2027 iz mehanizma CTN na MOK na voljo predvidoma 9.206.038,08 EUR
 - o od tega je v obdobju 2022–2027 iz Dogovora za razvoj regij za MOK na voljo 13.249.761,54 EUR,
- krediti in drugi finančnimi instrumenti (predvidoma 7%),
- javna sredstva drugih občin in sredstva javnih zavodov ali podjetij, ki izvajajo javne službe kot so OZG, Komunala Kranj in podobno (predvidoma 8 %)
- zasebna sredstva vlagateljev in koncesionarjev (predvidoma 9 %).

Možni viri so v izvedbenem načrtu opredeljeni na ravni projektov. Pri tem je bila upoštevana vsebinska skladnost projekta s potencialnim programom, kar bo nosilec projekta pomagalo pri odločanju o pripravi projektne dokumentacije posameznih projektov. Ocena finančnih virov ne upošteva elementa potencialne uspešnosti, saj na tej ravni načrtovanja slednje zaradi prevelikega števila neznank ni možno. Pri opredeljevanju deleža sofinanciranja je upoštevana povprečna stopnja sofinanciranja kot je po izkušnjah dosežena na primerljivih EU projektih.

→ Struktura financiranja

Indikativna struktura virov po posameznih prednostnih tematskih področjih in ukrepih je povzeta v spodnji tabeli. Struktura potrjuje veliko osredotočenje nTUS na trajnostne in podnebne teme, saj prednostni področji TP2, Kranj trajnostno mobilno in povezano mest in TP3 Kranj, zeleno mesto skupaj predstavljata skoraj 53 % vseh ocenjenih stroškov (če upoštevamo tudi državne projekte). Na koncu tabele je prikazan še povzetek vseh projektov po stopnji pomembnosti in vrsti projekta.

Strategija je glede na današnji finančni potencial MOK optimistična, saj trenutna lastna razvojna sredstva MOK ne zagotavlja realizacije celotne strategije v obdobju 2025–35, zato je nujen proaktiven, premišljen in učinkovit pristop h krepitvi lastnih proračunskih virov, optimizaciji tekoče porabe, generiranju zunanjih in zasebnih virov oz. v nasprotnem primeru usmerjanje nTUS v projekte, opredeljene z najvišjo stopnjo pomembnosti, t.j. s prioriteto 1.

81 % vseh projektov je načrtovanih v prvem obdobju izvajanja nTUS, t.j. 2025–2030, zato je treba posebno pozornost nameniti uskaljevanju, načrtovanju projektov in dinamiki financiranja projektov.

Tabela 14 Povzetek indikativnega finančnega okvira novelirane TUS 2025–2035 z analizo v EUR, stalne cene

Šifra	Tematsko prednostno področje/ Ukrep	Skupna ocenjena vrednost	Potencialni viri financiranja					Po obdobjih nTUS		% od vse skupaj
			Proračun MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	Skupaj 2025–2030	Skupaj 2031–2035	
TP1	KRANJ, INOVATIVNO PAMETNO MESTO	34.746.312	22.473.944	8.387.368	0	0	3.885.000	24.921.312	9.825.000	5,5%
1.1.	POSLOVNA LOKACIJA KRANJ	12.055.000	11.653.000	252.000	0	0	150.000	12.055.000	0	1,9%
1.2.	TALENTI, INOVATIVNOST, PODJETNOST	10.120.000	3.126.000	3.659.000	0	0	3.335.000	2.120.000	8.000.000	1,6%
1.3.	TRAJNOSTNO, SOCIALNO IN KROŽNO GOSPODARSTVO	970.000	370.000	600.000	0	0	0	970.000	0	0,2%
1.4.	URBANO KMETIJSTVO IN PREHRANSKA SAMOOSKRBA	3.895.000	1.769.000	2.026.000	0	0	100.000	2.570.000	1.325.000	0,6%
1.5.	PAMETNI KRANJ	7.706.312	5.555.944	1.850.368	0	0	300.000	7.206.312	500.000	1,2%
TP2	KRANJ, TRAJNOSTNO MOBILNO IN POVEZANO MESTO	156.746.698	57.876.175	83.370.523	5.000.000	0	10.500.000	144.711.698	12.035.000	24,9%
2.1.	NOVA MOBILNOSTNA KULTURA	1.970.000	1.015.000	655.000	0	0	300.000	1.970.000	0	0,3%
2.2.	TRAJNOSTNI MULTIMODALNI MOBILNOSTNI SISTEM	27.179.120	4.166.165	13.812.955	2.000.000	0	7.200.000	23.604.120	3.575.000	4,3%
2.3.	TRAJNOSTNI MULTIMODALNI MOBILNOSTNI SISTEM	23.086.634	14.669.834	8.416.800	0	0	0	18.626.634	4.460.000	3,7%
2.4.	UREJANJE LOKALNIH CEST, MOSTOV IN MIRUJOČEGA PROMETA	42.359.004	26.484.494	9.874.510	3.000.000	0	3.000.000	38.359.004	4.000.000	6,7%
2.5.	DOGRAJEVANJE OSREDNJEGA PROMETNEGA OBROČA IN POVEZAVE Z LJUBLJANO	62.151.940	11.540.682	50.611.258	0	0	0	62.151.940	0	9,9%
TP3	KRANJ, ZELENO MESTO	176.466.441	57.327.531	68.310.910	36.100.000	5.132.000	9.596.000	118.866.441	57.600.000	28,0%
3.1.	OBČINA BREZ ODPADKA	12.292.000	3.460.000	1.790.000	2.000.000	5.042.000	0	12.292.000	0	2,0%
3.2.	NADGRAJENA OKOLJSKA INFRASTRUKTURNA	88.813.763	41.726.179	24.787.584	22.300.000	0	0	45.813.763	43.000.000	14,1%
3.3.	ENERGETSKO UČINKOVITA IN NEODVISNA OBČINA	51.170.678	2.950.352	26.824.326	11.800.000	0	9.596.000	43.170.678	8.000.000	8,1%
3.4.	ZELENO NAČRTOVANJE, SPREMLJANJE IN UPRAVLJANJE PROSTORA IN OKOLJA	3.315.000	2.396.000	919.000	0	0	0	3.315.000	0	0,5%
3.5.	ZELENI IN MODRI SISTEM	20.875.000	6.795.000	13.990.000	0	90.000	0	14.275.000	6.600.000	3,3%
TP4	KRANJ, MESTO MLADIH	41.070.406	25.038.300	16.032.106	0	0	0	35.270.406	5.800.000	6,5%
4.1.	DOSTOPNO, ZADOSTNO IN KAKOVOSNO OSNOVNOŠOLSKO OKOLJE	23.904.406	16.353.300	7.551.106	0	0	0	23.904.406	0	3,8%
4.2.	DOSTOPNO, ZADOSTNO IN KAKOVOSTNO OKOLJE ZA PREDŠOLSKO VARSTVO	15.116.000	7.363.000	7.753.000	0	0	0	9.316.000	5.800.000	2,4%
4.3.	RAZVOJ KARIERE IN KADROV ZA KRANJ	440.000	328.000	112.000	0	0	0	440.000	0	0,1%
4.4.	NADGRADNJA IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH, VSEŽIVLJENJSKEGA IN MEDGENERACIJSKEGA UČENJA	860.000	340.000	520.000	0	0	0	860.000	0	0,1%
4.5.	MLADINSKA POLITIKA	750.000	654.000	96.000	0	0	0	750.000	0	0,1%
TP5	KRANJ, ŽIVAHNO IN AKTIVNO MESTO	92.794.025	42.108.976	42.780.049	0	0	7.905.000	71.094.025	21.700.000	14,7%
5.1.	SREDIŠČE KULTURNE USTVARJALNOSTI IN DOGODKOV GORENJSKE	12.460.000	5.071.000	7.389.000	0	0	0	5.260.000	7.200.000	2,0%
5.2.	UPRAVLJANJE PROCESA PRENOVE IN TRŽENJE STAREGA KRANJA	15.940.000	7.545.000	8.290.000	0	0	105.000	11.440.000	4.500.000	2,5%

Šifra	Tematsko prednostno področje/ Ukrep	Skupna ocenjena vrednost	Potencialni viri financiranja					Po obdobjih nTUS		% od vse skupaj
			Proračun MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	Skupaj 2025-2030	Skupaj 2031-2035	
5.3.	PREPOZNAVNA TRAJNOSTNA TURISTIČNA DESTINACIJA	510.000	385.000	125.000	0	0	0	510.000	0	0,1%
5.4.	AKTIVNO VAROVANJE IDENTITETE IN POSELJENOSTI KRANJSKEGA PODEŽELJA	1.020.000	799.000	221.000	0	0	0	1.020.000	0	0,2%
5.5.	SREDIŠČE ŠPORTA IN AKTIVNEGA ŽIVLJENJSKEGA SLOGA	62.864.025	28.308.976	26.755.049	0	0	7.800.000	52.864.025	10.000.000	10,0%
TP6	KRANJ, ZDRAVO, VARNO IN VKLJUČUJOČE MESTO	123.057.377	19.734.321	31.324.075	3.330.000	45.543.981	23.125.000	109.957.377	13.100.000	19,5%
6.1.	ZDRAVO, VARNO IN VKLJUČUJOČE MESTO	36.087.377	2.422.321	5.856.075	0	4.683.981	23.125.000	36.087.377	0	5,7%
6.2.	RAZNOVRSTNOST STORITEV IN INFRASTRUKTURE ZA STAREJŠE	20.780.000	1.730.000	19.050.000	0	0	0	20.430.000	350.000	3,3%
6.3.	SOCIALNA AKTIVACIJA IN VKLJUČEVANJE RANLJIVIH SKUPIN	1.290.000	575.000	715.000	0	0	0	1.290.000	0	0,2%
6.4.	DOSTOPNA STANOVANJA IN PRIJAZNE STANOVANJSKE SOSESKE	49.990.000	5.600.000	200.000	3.330.000	40.860.000	0	44.640.000	5.350.000	7,9%
6.5.	ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI	14.910.000	9.407.000	5.503.000	0	0	0	7.510.000	7.400.000	2,4%
H	HORIZONTALNE TEME	5.050.000	1.915.000	3.135.000	0	0	0	5.050.000	0	0,8%
H1	PAMETNO, TRAJNOSTNO IN PODNEBNO NEVTRALNO UPRAVLJANJE KRANJA	1.300.000	790.000	510.000	0	0	0	1.300.000	0	0,2%
H2	FINANČNO VZDRŽNA MESTNA OBČINA (participativni proračun)	3.750.000	1.125.000	2.625.000	0	0	0	3.750.000	0	0,6%
H3	SKLADEN RAZVOJ MESTA IN PODEŽELJA (vključeno v TP)	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0%
VSE SKUPAJ		629.931.259	226.474.247	253.340.031	44.430.000	50.675.981	55.011.000	509.871.259	120.060.000	100,0%
Na leto		57.266.478	20.588.568	23.030.912	4.039.091	4.606.907	5.001.000	84.978.543	24.012.000	
Deleži virov oz. na obdobje		100%	36%	40%	7%	8%	9%	81%	19%	
Glede na prioriteto		629.931.259	226.474.247	253.340.031	44.430.000	50.675.981	55.011.000	509.871.259	120.060.000	100,0%
Prioriteta 1		302.572.204	119.176.282	106.779.941	7.255.000	43.485.981	25.875.000	290.397.204	12.175.000	48,0%
Prioriteta 2		149.564.968	54.034.611	51.819.357	22.475.000	7.100.000	14.136.000	120.089.968	29.475.000	23,7%
Prioriteta 3		177.794.087	53.263.354	94.740.733	14.700.000	90.000	15.000.000	99.384.087	78.410.000	28,2%
Glede na nosilca		629.931.259	226.474.247	253.340.031	44.430.000	50.675.981	55.011.000	509.871.259	120.060.000	100,0%
Projekti MOK (nosilec je MOK)		531.604.222	201.486.931	191.115.310	34.830.000	49.175.981	54.996.000	431.274.222	100.330.000	84,4%
Državni projekti (nosilec je RS)		77.677.037	17.492.316	60.184.721	0	0	0	70.777.037	6.900.000	12,3%
Regijski projekti (skupaj z drugimi občinami regije)		20.650.000	7.495.000	2.040.000	9.600.000	1.500.000	15.000	7.820.000	12.830.000	3,3%

9.3 Analiza tveganj

Izvajanje kompleksne Trajnostne urbane strategije MOK 2030 bo skozi dolgo časovno obdobje podvrženo številnim dejavnikom tveganja, tako znotraj ustroja mestne občine Kranj kakor tudi zunanjim vplivom. V nadaljevanju opredeljujemo ključne dejavnike tveganja in možne odzive MOK za zmanjšanje njihovega vpliva ali celo preprečitev. Dejavniki tveganja temeljijo na predvidevanjih objektivnih tveganj, na katera v času načrtovanja TUS mestna občina ne more vplivati. Posamezne dejavnike tveganja smo ocenili glede na možnost pojavljanja po naslednji metodologiji:

- ocena verjetnosti dogodka (VD) v razponu od 1 (najnižja) do 5 (najvišja),
- ocena posledic (OP) v razponu od 1 (najnižja) do 5 (najvišja),
- skupna ocena tveganja oz. skupna ocena kritičnega dejavnika uspeh: $SOT = VD \times OP$.

Skupna ocena tveganja za realizacijo strategije je nizka do srednja (81 od 200 točk), kar pomeni **srednje visoko** stopnjo tveganja za uresničevanje TUS. Za zmanjšanje tveganj bo treba največjo pozornost posvečati dejavnikom tveganja, katerih skupna ocena presega 10 točk: zniževanje lastnega razvojnega finančnega potenciala, zagotavljanje sredstev RS za vlaganja v spremljajočo prometno infrastrukturo, ki je pogoj za uvajanje konceptov trajnostne mobilnosti in dolgoročne konkurenčnosti mesta ter predvsem časovno načrtovanje projektov.

Tabela 15 Analiza tveganj

Tveganja	Ukrepi za zmanjšanje tveganja	VD	OP	SOT
Notranji dejavniki				
ZNIŽEVANJE RAZVOJNEGA DELA PRORAČUNA (npr. zmanjšanje primerne porabe, pritisk na tekočo porabo, zmanjševanje izvirnih prihodkov ...)	→ Optimizacija proračuna → Zmanjšanje tekoče porabe → Proaktivno pridobivanje dodatnih virov → Iskanje alternativnih modelov financiranja (npr. večje vključevanje zasebnega sektorja) → Značilne spremembe TUS, še zlasti finančno zahtevnih ukrepov → Osredotočanje na prioritetne projekte → Podaljšanje roka izvedbe TUS	4	5	20
NEZADOSTNA ZAVZETOST KLJUČNIH DELEŽNIKOV v upravi, javnih zavodih, občinskih podjetjih za izvajanje TUS in uvajanje sprememb	→ Kontinuirano usmerjanje in predstavljanje razvojne vizije in ciljev vodstvom javnih zavodov, podjetij, KS ... → Osebni pristop – vloga vodstva MOK → Formalne zahteve prek sklepov svetov in upravnih odborov	2	4	8
SPREJEMANJE STRATEGIJE IN VIZIJE RAZVOJA med prebivalci oz. prevelika pričakovanja. Doseganje ciljev je povezano s spremembami v odnosu in doživljanju Kranja v očeh njegovih prebivalcev.	→ Vključevanje civilne družbe, meščanov in meščank, podjetij in zainteresirane javnosti v načrtovanje izvedbenih projektov → Uvajanje lokalnih vsebin v osnovne šole in vrtce → Tekoče in realno obveščanje prebivalcev o izvajanju TUS in spremenjenih okoliščinah	2	2	4
SPREMINJANJE RAZVOJNIH PRIORITET s strani vsakokratnega vodstva MOK	→ Tesno sodelovanje mestnih svetnikov v procesu priprave, sprejemanja, spreminjanja in izvajanja TUS	2	3	6
Zunanji dejavniki				
ZAMUDE PRI NAČRTOVANJU in potrjevanju projektov. Spreminjanje pogojev in vsebinskih izhodišč.	→ Aktivno sodelovanje MOK z ministrstvi in upravljavskimi telesi EU-skladov → Predhodna priprava projektov → Izkoristiti izkušnje preteklega obdobja	3	1	3
SPREMINJANJE PRIORITET POMANJKANJE SREDSTEV	→ MOK prevzame pripravo projektne dokumentacije	4	5	20

Tveganja	Ukrepi za zmanjšanje tveganja	VD	OP	SOT
Notranji dejavniki				
DRŽAVE za realizacijo načrtovanih naložb RS na območju MOK (državne ceste, drugi tir železnice, regijska bolnišnica, dom starejših)	→ Neprestano sodelovanje s pristojnim ministrstvom oz. direkcijo → Pravočasno opozarjanje na posledice za dolgoročen gospodarski razvoj in konkurenčnost Kranja			
NEPREDVIDLJIVE SPREMEMBE ZAKONODAJE , ki povzročijo večje finančne obremenitve za MOK ali vplivajo na postavljene prednostne usmeritve TUS.	→ MOK tekoče spremlja spremembe predpisov in se aktivno vključuje v procese sprememb → Pravočasna vgraditev zakonodajnih sprememb v sektorske programe, dokumente in finančne načrte	2	4	8
ČAS – DOLGOROČEN NAČRT Strategija velja 10 let. Za tako dolgo obdobje je načrtovanje tvegano. 81 % vseh projektov je načrtovanih v prvem obdobju izvajanja nTUS, t.j. 2025-2030.	→ Tekoče spremljanje in usmerjanje TUS → Kakovostna in preiščljena zasnova izvedbenih projektov → Doseganje sinergij med projekti → Prestavitev projektov med obdobji 2025-2030 in 2031-2035 → Druga novelacija TUS → Podaljšanje veljavnosti TUS	4	3	12
Skupaj			81/200	



10.

.....

**VIRI
IN LITERATURA**

.....

10 Viri in literatura

1. Akcijski načrt za trajnostno energijo (SEAP) Mestne občine Kranj, Končno poročilo, LEAG in Envirodual, d. o. o., št. 69/2013, februar 2014.
2. Celostna študija kolesarskih povezav, mirujočega prometa in enosmernih povezav s predlogi ukrepov trajnostne mobilnosti v Mestni občini Kranj, PNZ in LUZ, št. 22_1060, Ljubljana, januar 2023.
3. Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions a Competitiveness Compass for the EU, COM(2025) 30 final, Brussels, 29. 1. 2025.
4. Dolgoročna strategija energetske prenove stavb do leta 2050, Vlada RS, 24. 2. 2021.
5. Dopolnjen osnutek sprememb in dopolnitev Občinskega prostorskega načrta Mestne občine Kranj – spremembe št. 4, strateški in izvedbeni del, junij 2023.
6. Dostopnost in trajnostno načrtovanje družbene infrastrukture v mestni občini Kranj (MOK), Študija, Končno poročilo, Urbanistični inštitut Republike Slovenije, Ljubljana 11. 8. 2022.
7. Funkcionalna degradirana območja v mestnem območju Kranja, Raziskava, Filozofska fakulteta, 2015.
8. Idejna zasnova odvajanja in čiščenja odpadnih voda na manjših območjih poselitve v MOK, št. K124760, Protim Ržišnik Perc, 2014.
9. Industrijska degradirana urbana območja v ožjem območju mesta Kranj, Evidenca, Jereb in Budja arhitekti, d. o. o., Matevž Čelik in IER, Damjan Kavaš, oktober 2008.
10. Lokalni energetski koncept občine Kranj, št. 24/2019, LEAG, avgust 2020.
11. Lot 6: ELENA Mobility Slovenia – Trajnostni mobilnostni program v Sloveniji, "Mobilnostna študija Mestne občine Kranj – Lot 6: Celovita študija kolesarskih povezav, mirujočega prometa in enosmernih povezav s predlogom trajnostnih ukrepov mobilnosti v Mestni občini Kranj," št. 371-0020/2022-12, PNZ in LUZ, januar 2023).
12. Merila in kriteriji za določitev degradiranih urbanih območij (DUO 2), Vmesno poročilo, faza 1, Fakulteta za arhitekturo Univerze v Ljubljani, Katedra za urbanizem, Nosilec: J. Koželj, Ljubljana, januar 2016.
13. Namera za sklenitev neposredne pogodbe za sofinanciranje trajnostnih urbanih strategij mestnih občin za izvajanje celostnih teritorialnih naložb, Ur. l. RS, št. 59/2015 z dne 7. 8. 2015, Ministrstvo za okolje in prostor.
14. Občinska celostna prometna strategija MOK 2025 – 2032, PNZ d.o.o., MM IBIS d.o.o., PROVIA d.o.o., marec 2025.
15. Občinski prostorski načrt Mestne občine Kranj, RRD Regijska razvojna družba, d. o. o., Domžale, 2014.
16. Odlok o izvedbenem prostorskem načrtu Mestne občine Kranj (Ur. l. RS št. 74014, 9/16, 63/16, 20/17)
17. Odlok o strateškem prostorskem načrtu Mestne občine Kranj (Ur. l. RS, št. 74/14)
18. Okoljsko poročilo za Občinski prostorski načrt Mestne občine Kranj, št. 164-01/06, IPSUM, Domžale, junij 2010, dopolnjeno decembra 2010 in julija 2011.
19. Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, Vlada Republike Slovenije, št. 35400-6/2020/4 z dne 17. 9. 2020.
20. Operativni program varstva okolja Mestne občine Kranj za obdobje 2024/35/5, Zavita d.o.o., junij 2023.
21. Podatkovni portal SURS in Geoportal.
22. Pogodba za podnebno nevtrarno in pametno mesto Kranj do leta 2030 z Zavezo deležnikov, Akcijskim načrtom in Investicijskim načrtom, LEAG d.o.o., K&Z, d.o.o. in PROPOS, 2023-2024.
23. Predlog regeneracije stanovanjske soseske Planina, Kranj, KRAH, Idejne zasnove in prostorske vizualizacije, Društvo arhitektov Kranj, A. Peternelj, M. Mejak, K. Aljaž, Kranj 203-2015.
24. Pregled mestnih naselij in naselij mestnih območij po mestnih območjih, merila za uvrstitev, podatki o prebivalstvu in delovno aktivnem prebivalstvu, SURS, 1. januar 2013.

25. Pregled možnosti priključitve večjih sončnih elektrarn na distribucijski sistem električne energije v Sloveniji v RTP 110kV/SN, SODO v sodelovanju z operaterji, avgust, 2022.
26. Pregled možnosti priključitve večjih sončnih elektrarn na prenosno omrežje, ELES, julij, 2022.
27. Pregled športa v Republiki Sloveniji v obdobju od leta 2018 do 2023, Zavod za šport RS Planica, december 2023.
28. Program kulture Mestne bčine Kranj 2021-2025.
29. Prometna študija in prometni model na območju MO Kranj (*), APIA, d. o. o., CITY STUDIO, d. o. o., Ljubljana, 2014.
30. Razvojni načrt distribucijskega sistema električne energije v Republiki Sloveniji od leta 2023 do 2032, SODO d.o.o., november 2022.
31. Razvojni načrt distribucijskega sistema električne energije v RS od leta 2023 do 2032, SODO d.o.o., november 2022.
32. Resolucija o Strategiji prostorskega razvoja Republike Slovenije 2050 (Ur. l. RS, št. 72/23).
33. Stanovanjski program Mestne občine Kranj za obdobje od 2021 do 2026.
34. Strategija razvoja električnih polnilnic na območju Mestne občine Kranj, APARH, Aleš peternel s.o., April 2019.
35. Strategija razvoja Kanjona Kokre, PS projektno svetovanje d.o.o., Kranj, 2025.
36. Strategija razvoja mladinskega dela v Mestni občini Kranj 2022-2030, KR ZA mlade, Kranj 2022.
37. Strategija razvoja socialnega varstva v Mestni občini Kranj za obdobje 2022-20248, maj 2022.
38. Strategija razvoja turizma v Mestni občini Kranj 2022 – 2027 Agencija za razvoj in marketing v turizmu Nea Culpa d.o.o, 2020-2021.
39. Strategija varstva starejših v Mestni občini Kranj za obdobje 2020-2024, št. 122-59/2019-12/40/30/04, 16. 9. 2020.
40. Strategija Zero waste 2021-2031 za območje MO Kranj, Naklo, Preddvor, Šenčur in Jezersko, Komunala Kranj, sprejeta na Mestnem svetu MOK 20. 10.2021.
41. Šport v številkah, pregled športa v Republiki Sloveniji v obdobju od leta 2009 do 2013, št. 1/2014, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod za šport RS Planica, december 2014.
42. Trajnostni energetske-podnebnemi načrtu Gorernjske, št- 036/2018, Envirodual do.o., maj 2018.
43. Urbanistični načrt mesta Kranj, Občinski prostorski načrt Mestne občine Kranj, RRD Regijska razvojna družba, d. o. o., Domžale, št. 09/09, obdobje izdelave 2008-2009
44. Uredba (EU) 2021/1058 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu.
45. Uredba (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko.
46. Uredba (EU) št. 1301/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o Evropskem skladu za regionalni razvoj in o posebnih določbah glede cilja »Naložbe za rast in delovna mesta« ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1080/2006.
47. Uredba (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006.
48. Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (Uradni list RS, št. 98/15, 76/17, 81/19, 194/21 in 44/22 – ZVO-2, 21/25 – ZOPOOV).



11.

.....

PRILOGE

.....

11 Priloge

11.1 Izvedbeni načrt

Tabela 16 Izvedbeni načrt nTUS MOK za obdobje do 2035

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
TP1	KRANJ, INOVATIVNO PAMETNO MESTO														34.746.312	22.473.944	8.387.368	0	0	3.885.000	24.921.312	9.825.000
1.1.	POSLOVNA LOKACIJA KRANJ														12.055.000	11.653.000	252.000	0	0	150.000	12.055.000	0
1.1.1.	Podlage in orodja za načrtovanje, upravljanje in razvoj Kranja kot dinamične poslovne lokacije														65.000	13.000	52.000	0	0	0	65.000	0
1.1.1.1	Strategija	3	UP	O	U	MOK URPS	MOK UGDP		X	X	= >											
1.1.1.2	Novelacija master plana	3	UP	O	M	SOUOG- UP	MOK URPS			X	X											
1.1.1.3	Usklajevanje razvoja poslovnih lokacij	1	UP	R	U	SOUOG- UP	RRA- BSC	X	X	= >												
1.1.2.	Vzpostavljanje novih in prenova obstoječih DUO v sodobne trajnostne poslovne lokacije														11.990.000	11.640.000	200.000	0	0	150.000	11.990.000	0
1.1.2.1	Poslovna cona Hrastje	1	U	O	I	MOK UP	MOK KŽ	X	X													
1.1.2.2	Primskovo (DUO)	2	U	O	M	SOUOG- UP	MOK KŽ	X	X	X	X	X	X	X								
1.1.2.3	Laze (DUO)	2	U	O	I	SOUOG- VO	MOK UP	O	O	X	X											
1.1.2.4	Labore (OPPN sprejet)	3	U	O	U	SOUOG- UP	MOK KŽ	= >														
1.1.2.4	Rupa (OPPN sprejet)	3	U	O	U	SOUOG- UP	MOK KŽ	= >														
1.1.2.6	Aquasava (DUO, OPPN sprejet)	3	U	O	U	SOUOG- UP	MOK KŽ	= >														
1.1.2.7	Planika (DUO)	3	U	O	M	SOUOG- UP	MOK KŽ	O	O	X	X	X	= >									
1.1.2.8	Iskra Emeco (DUO)	3	U	O	M	SOUOG- UP	MOK KŽ		O	X	X	X	= >									
1.1.2.9	Inteks/Savska cesta (DUO)	3	U	O	U	SOUOG- UP	MOK KŽ			O	O											
1.2.	TALENTI, INOVATIVNOST, PODJETNOST														10.120.000	3.126.000	3.659.000	0	0	3.335.000	2.120.000	8.000.000

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
1.2.1.	Upravljanje in spodbude ekosistema TIP														350.000	350.000	0	0	0	0	350.000	0
1.2.1.1	Platforma TIP	1	UP	O	T P	MOK URPS	RRA- BSC	O	X	X	X	X	X	= >								
1.2.1.2	Mladi prebojniki (R-TIP): spodbude	1	UP	O	T P	MOK URPS	MOK UDD	= >														
1.2.1.3	Program mikro spodbud	3	UP	O	T P	MOK UGDP	MOK URPS	O	O	X	X	X	X	= >								
1.2.2.	Delovanje in razvoj infrastrukture ekosistema za TIP														9.540.000	2.586.000	3.634.000	0	0	3.320.000	1.540.000	8.000.000
1.2.2.1	OpenLab: i) krepitev središča	1	U	O	T P	MOK URPS	UL FE	X	X	X	X	X	X	= >								
1.2.2.2	Coworking/ Podjetniški inkubator Kovačnica Kranj 2.0	1	U	O	Ir	MOK URPS	RRA- BSC	X	X	X	X	X	X	= >								
1.2.2.3	Inovacijsko-poslovni park/hub	3	U	R	I	MOK URPS	SOUOG -UP			O	O			X								
1.2.2.4	Medpodjetniški center (MIC ŠC KR)	2	U	D	I	SŠC KR	MOK URPS		X	X	X	= >										
1.2.2.5	Nadgranja mreže inovacijsko- podjetniškega ekosistema: i) Digitalna	2	U	R	T P	MOK URPS	RRA- BSC		X	X	X	X	X	= >								
1.2.3.	Terciarno izobraževanje po meri mesta in regije														230.000	190.000	25.000	0	0	15.000	230.000	0
1.2.3.1	BIONIKA	1	U	O	M	MOK URPS	Skupin a/svet	X	X	X	X	X	X	= >								
1.2.3.2	Formalnejše povezovanje nosilcev terciarnega izobraževanja in načrt	2	U	R	U	MOK URPS	Skupin a/svet	O	O	O	X	X	X	= >								
1.3.	TRAJNOSTNO, SOCIALNO IN KROŽNO GOSPODARSTVO														970.000	370.000	600.000	0	0	0	970.000	0
1.3.1.	Ozaveščanje gospodarstva	2	UP	O	M	MOK UGDP	SOUOG -VO	O	O	X	X	= >										
1.3.2.	Kranj – Circular City: i) spodbujanje razvoja in ii) testiranje pilotnih rešitev	3	UP	O	T P	MOK UGDP	SOUOG -VO	O	X	X	X	X	X	= >								
1.3.3.	Socialno podjetništvo	2	UP	O	T P	MOK UGDP	MOK UDD	= >														
1.3.4.	Zaposlitvena aktivacija in spodbude za zaposlovanje in delo v kriznih	3	UP	O	T P	MOK UGDP	MOK UDD	O	O	= >												
1.4.	URBANO KMETIJSTVO IN PREHRANSKA SAMOOSKRBA														3.895.000	1.769.000	2.026.000	0	0	100.000	2.570.000	1.325.000

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
1.4.1.	Akcijski načrt dolgoročne oskrbe s hrano za MOK in širšo regijo	1	UP	O	U	MOK URPS	MOK UGDP	X							10.000	10.000	0	0	0	0	10.000	0
1.4.2.	Spodbude za ohranjanje in razvoj kmetijstva, gozdarstva in podeželja	2	P	O	T P	MOK UGDP	MOK URPS		O	X	X	X	X	= >	600.000	600.000		0	0	0	600.000	0
1.4.3.	Ekološko urbano vrtnarjenje in čebelarstvo														280.000	109.000	171.000	0	0	0	280.000	0
1.4.3.1	Urbani, učni in skupnostni vrtovi	2	UP	O	I	SOUOG- VO	SOUOG- UP		X	X		X	X									
1.4.3.2	Širjenje površin za urbano vrtnarjenje (prostorski ukrep)	1	UP	O	U	SOUOG- VO	SOUOG- UP	X	= >													
1.4.3.3	Navodila za urejanje urbanih vrtov	1	UP	O	M	SOUOG- VO	SOUOG- UP		X	X												
1.4.3.4	Prilagoditev občinskih predpisov urbanega vrtnarjenja in čebelarstva	2	UP	O	U	MOK SFSZ	SOUOG- UP			X	X											
1.4.3.5	Uspostavljanje in primeri trajnostnega vrtnarjenja	3	UP	O	M	SOUOG- VO	MOK URPS		X	X		X	X									
1.4.3.6	Podpora urbanemu čebelarstvu (M4.5)	1	UP	O	T P	SOUOG- VO	MOK URPS		X	X	X	X	X									
1.4.3.7	Strokovna podlaga: potrebe in usmeritve za umeščanje rastlinjakov	3	P	O	M	SOUOG- UP	MOK URPS					X	X									
1.4.4.	Infrastrukturua za logistiko, prodajo in lokalne dobavne verige														2.305.000	490.000	1.815.000	0	0	0	980.000	1.325.000
1.4.4.1	Namakalni sistem Soško polje: i) faza 1-100 ha v 2026, ii) faza 2: širitev po 2030	1	P	O	I	MOK UP	Komun ala KR	X	X													
1.4.4.2	Mreža lokalnih tržnic	1	UP	O	I	MOK URPS	MOK UGDP		X		X		X									
1.4.4.3	Mreža avtomatov / Razdelilne hladilne paketne enote	2	UP	O	I	MOK URPS	MOK UGDP	X	X	X												
1.4.4.4	Skupnostna infrastruktura: i) pralnica embalaže, ii) drugo po potrebi	2	UP	O	I	MOK URPS	Komun ala KR		X	X		X	X	X								
1.4.4.5	Eksperimentalna proizvodnja hrane v/na DUO	3	UP	O	M	MOK URPS	Konzor cij						X	X								
1.4.5.	Lokalna in ekološko pridelana hrana na jedilnikih javnih zavodov in restavracij														550.000	510.000	40.000	0	0	0	550.000	0
1.4.5.1	Dinamični digitalni nabavni sistem (DNS)	1	UP	O	M	MOK URPS	Skupin a/svet	X	X	= >												
1.4.5.2	Izobraževanje in usposabljanja v verigi	2	UP	O	M	MOK URPS	Skupin a/svet	X	X	= >												

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
1.4.5.3	Povezovanje/ Match-making med pridelovalci – javni zavodi –	1	UP	O	M	MOK URPS	Skupina/svet	X	X	=												
1.4.5.4	Partnerska in digitalna platforma	1	UP	O	M	MOK URPS	Skupina/svet	X	X	=												
1.4.6.	Prehranska in samooskrbna kultura														150.000	50.000	0	0	0	100.000	150.000	0
1.4.6.1	Promocija med kmeti		1	UP	O	M	MOK URPS	S	k	X	X	=										
1.4.6.2	Ozaveščanje občanov	2	UP	O	M	MOK URPS	Skupina/svet		X	X	=											
1.4.6.3	Razvoj programa donacij	3	UP	O	M	SOUOG-VO	MOK KŽ			X	X	=										
1.5.	PAMETNI KRANJ														7.706.312	5.555.944	1.850.368	0	0	300.000	7.206.312	500.000
1.5.1.	Digitalna strategija MOK 2.0	2	UP	O	M	MOK URPS	Skupina/svet	X							20.000	20.000	0	0	0	0	20.000	0
1.5.2.	Kibernetska varnost in umetna inteligenca							X	X	=					1.000.000	500.000	500.000	0	0	0	1.000.000	0
1.5.2.1.	Kibernetska varnost in odpornost MoK	1	UP	O	M	MOK SFSZ	MOK URPS	X	X	=												
1.5.2.2.	Uvajanje rešitev umetne inteligence v mestno upravo in javne službe MOK	2	UP	O	M	MOK SFSZ	MOK URPS	X	X	=												
1.5.3.	Pametno mesto Kranj: i) razvoj digitalnih storitev pametne skupnosti za upravljanje mesta														3.186.424	2.965.000	221.424	0	0	0	3.186.424	0
1.5.3.1	Pametno mesto: platforma	1	UP	O	M	MOK KŽ	MOK URPS	X	X	=												
1.5.3.2	eUprava in upravljanje MOK in javnih služb (notranji sistem)	1	UP	O	M	MOK KŽ	MOK URPS	X	X	=												
1.5.3.3	eProstor	1	UP	O	M	SOUOG-UP	MOK URPS	X	X	=												
1.5.3.4	eProračun	1	UP	O	M	MOK SFSZ	MOK URPS	O	X	=												
1.5.3.5	eDemokracija/ eParticipacija (KR povej mestu, participatorni proračun, ankete,	1	UP	O	M	MOK KŽ	MOK URPS	X	X													
1.5.3.6	eUrbana mobilnost (MASS app..)	1	UP	O	M	MOK UGDP	MOK URPS	X	X	X	X	X	X									
1.5.3.7	eVarna družba (glej projekti Civilna zaščita)	1	UP	O	M	CZ MOK	MOK URPS	O	X	X	X	X	X									

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
1.5.3.8	eOkolje/eOdpadki, krožno gospodarstvo in upravljanje zelene infrastrukture	1	UP	O	M	MOK UGDP	MOK URPS	X	X	X	X	X	X									
1.5.3.9	eEnergija	1	UP	O	M	MOK UGDP	MOK URPS	X	X	X	X	X	X									
1.5.3.10	eZnanje/ eŠolstvo	2	UP	D	M	MOK UDD	MOK URPS	X	X	X	X	X	X									
1.5.3.11	eLokalna oskrba/ eHrana	1	UP	O	M	MOK URPS	MOK URPS	X	X	X	X	X	X									
1.5.3.12	eUpravljanje premoženja MOK in rezervacije objektov	2	UP	O	M	MOK SFSZ	MOK URPS		O	X	= >											
1.5.3.13	eZdravje/Zdravstvo (sodelovanje z RS)	2	UP	D	M	MOK UDD	MOK URPS	X	X	X	X	X	X									
1.5.3.14	eStarejši, vključno s senzoriko in robotiko (sodelovanje z RS)	2	UP	D	M	MOK UDD	MOK URPS	X	X	X	X	X	X									
1.5.4.	Mestna kartica CEKR	1	UP	O	M	MOK URPS	Vsi uradi	X	X	= >					1.242.000	1.242.000	0	0	0	0	1.242.000	0
1.5.5.	Zagotavljanje digitalne infrastrukture za storitve pametne skupnosti														757.888	228.944	228.944	0	0	300.000	757.888	0
1.5.5.1	Širokopasovno omrežje visoke zmogljivosti (<100 mb/s)	1	UP	O	U	MOK URPS	MOK UGDP	= >														
1.5.5.2	Zagotavljanje podatkovne infrastrukture: i) podatkovni center	2	UP	O	M	MOK URPS	MOK SFSZ	X	X	= >												
1.5.5.4	5G mestna frekvenca	2	UP	O	I	MOK URPS	MOK SFSZ		X	X	X	X	X									
1.5.7.	Pilotno mesto za testiranje in uvajanje novih tehnologij														1.500.000	600.000	900.000	0	0	0	1.000.000	500.000
1.5.7.1	Testiranje IKT, mobilnostnih in drugih naprednih rešitev	3	UP	O	M	MOK URPS	MOK UGDP		X	X		X	X	X								
1.5.7.2	Širjenje pametnih ulic, sosesk in naselij	3	UP	O	I	MOK UP	MOK URPS			X			X	X								
TP2	KRANJ, TRAJNOSTNO MOBILNO IN POVEZANO MESTO														156.746.698	57.876.175	83.370.523	5.000.000	0	10.500.000	144.711.698	12.035.000
2.1.	NOVA MOBILNOSTNA KULTURA														1.970.000	1.015.000	655.000	0	0	300.000	1.970.000	0
2.1.1.	Stalna kampanja za trajnostno mobilnost	1	UP	O	M	MOK UGDP	MOK URPS	O	X	X	X	X	X		100.000	50.000	50.000	0	0	0	100.000	0
2.1.2.	Razvoj bonitetnega programa "Kr brez avta"	1	UP	O	M	MOK UGDP	MOK URPS		X	X	X	X	X		150.000	75.000	75.000	0	0	0	150.000	0

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
2.1.3.	Pilotno uvajanje in testiranje novih rešitev "Kr brez avta"														1.300.000	510.000	490.000	0	0	300.000	1.300.000	0
2.1.3.1	Pilotno območje za testiranje "Kr brez avta"	2	U	O	M	MOK UGDP	MOK URPS	O	O	X	X	=										
2.1.3.2	Nadgradnja sistema souporabe vozil ("car sahring")	1	U	O	M	MOK UGDP	MOK URPS	O	X	X	X	X	X	X								
2.1.4.	Mobilnostno načrtovanje večjih generatorjev prometa														170.000	130.000	40.000	0	0	0	170.000	0
2.1.4.1	Šole in vrtci	1	UP	O	M	MOK UGDP	MOK UDD	O	X		X		X									
2.1.4.2	Zdravstveni kare	1	U	O	M	MOK UGDP	MOK UDD		O	X	X											
2.1.4.3	Poslovne cone in trgovska središča	1	U	O	M	MOK UGDP	MOK URPS	O	X	X												
2.1.4.4	Projekti z delodajalci	1	UP	O	U	MOK UGDP	MOK URPS	O	X	X	=											
2.1.5.	Center za trajnostno mobilnost: nadgradnja storitev	1	UP	O	M	MOK UGDP	CTM	X	X	X	X	X	X		250.000	250.000	0	0	0	0	250.000	0
2.2.	TRAJNOSTNI MULTIMODALNI MOBILNOSTNI SISTEM														27.179.120	4.166.165	13.812.955	2.000.000	0	7.200.000	23.604.120	3.575.000
2.2.1.	Strateško upravljanje in načrtovanje trajnostne prometne politike MOK		1	U P	O	MOK UGDP			X	=					162.500	132.500	30.000	0	0	0	87.500	
2.2.2.	Uvajanje digitalnih rešitev in sodobnih tehnologij za spodbujanje trajnostne	2	UP	O	M	MOK UGDP	MOK URPS	X	X	X	X	=			2.502.214	1.068.250	1.433.964	0	0	0	2.502.214	0
2.2.3.	Posodabljanje mestnega potniškega prometa														3.848.943	928.915	2.920.028	0	0	0	3.848.943	0
2.2.3.1	Optimizacija poslovnega modela	1	U	O	U	MOK UGDP	MOK URPS	X	X	X	=											
2.2.3.2	Nakupi mestnih avtobusov, tehničnih in drugih vrst vozil (e- in vodik)	1	U	O	I	MOK UGDP	MOK UP	X	X	X	=											
2.2.3.3	Spodbujanje razvoja alternativnih mobilnostnih storitev	2	U	O	M	MOK UGDP	MOK URPS	X	X	X	X	X	X	X								
2.2.4.	Infrastruktura za javni potniški promet														5.935.000	1.776.500	2.158.500	2.000.000	0	0	5.935.000	0
2.2.4.1	Centralno večmodalno potniško vozlišče (Potniški center Kranj)	3	U	O	I	SOUOG- UP	MOK UGDP	O	O	O	O	X	X	X								
2.2.4.2	Avtobusna postajališča: posodabljanje in širitev	1	U	O	M	MOK UGDP	MOK UP	X	X	X	X	X	X	X								

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
2.2.5.	Polnilne postaje za alternativna goriva (elektrika, vodik)														14.730.463	260.000	7.270.463	0	0	7.200.000	11.230.463	3.500.000
2.2.5.1	Javna mreža polnilnih mest	1	U	O	I	MOK UGDP	Koncesi onar	X	X	X	X	= >										
2.2.5.2	Visokozmogljiva polnilna vozlišča: Primskovo 1 in 2	2	UP	O	M	MOK UGDP	Konzor cij	X	X	X	X	= >										
2.2.5.3	Visokozmogljiva polnilna vozlišča - vodik: RESHAB Vojašnica	3	UP	D	M	MOK UGDP	Konzor cij	X	= >													
2.2.5.4	Druga polnilna mreža ob večjih generatorjih prometa	1	UP	O	U	SOUOG- UP		X	X	X	X	X	X	X								
2.3.	TRAJNOSTNI MULTIMODALNI MOBILNOSTNI SISTEM														23.086.634	14.669.834	8.416.800	0	0	0	18.626.634	4.460.000
2.3.1.	Državne kolesarske povezave														1.944.634	1.944.634	0	0	0	0	1.944.634	0
2.3.1.1	Kranj - Medvode-Ljubljana (kolesarska avtocesta)	2	UP	D	I	RS DRSI	MOK UGDP			O	O	O	O	X								
2.3.1.2	Kranj - Škofja Loka	2	UP	D	I	RS DRSI	MOK UGDP	O	O	O	O	X	X	X								
2.3.1.3	Kranj - Naklo/Golnik/Preddvor (priključek KR S)/Šenčur	3	UP	D	I	RS DRSI	MOK UGDP	O	O	O	O	X	X	X								
2.3.2.	Lokalne kolesarske povezave														11.629.000	6.977.400	4.651.600	0	0	0	9.499.000	2.130.000
2.3.2.1	KP Zarica	1	U	O	I	MOK UGDP	MOK UP	O	X	X	X											
2.3.2.2	KP9: Soseska Planina - OŠ M.Čopa in J. Aljaža	1	U	O	I	MOK UGDP	MOK UP	X														
2.3.2.3	KP Primskovo - Čebelica(Likozarjeva)	2	U	O	I	MOK UGDP	MOK UP	O	X	X	X											
2.3.2.4	KP Planina-PC Hrastje	2	U	O	I	MOK UGDP	MOK UP	O	X	X	X											
2.3.2.5	Savski otok/Majdičev Log	3	U	O	I	MOK UGDP	MOK UP		O	O	X	X										
2.3.2.6	Kranj – Labore – Stražišče - (Jošt/Š.gora)	2	UP	O	I	MOK UGDP	MOK UP	O	O	O	X	X	X									
2.3.2.7	Druge povzave skladno s študijo Ellena	3	UP	O	I	MOK UGDP	MOK UP				O	O	O	X								
2.3.3.	Razširitev in dograditev infrastrukture za pešce znotraj in med naselji	1	UP	O	I	MOK UDD		X	X	X	X	X	X	X	X	900.000	630.000	270.000	0	0	0	900.000

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
2.3.4.	Premostitveni objekti za kolesarje in pešce (horizontalne in vertikalne povezave)														8.113.000	4.867.800	3.245.200	0	0	0	5.783.000	2.330.000
2.3.4.1	Nadhod TUŠ	1	U	O	I	MOK UGDP	MOK UP	O	X	X												
2.3.4.2	Premostitveni objekt Jama - Prebačevo	3	P	O	I	MOK UGDP	MOK UP	O	O	X	X											
2.3.4.3	Premostitveni objekt Železniška postaja Kranj - Stražišče	3	U	O	I	MOK UGDP	MOK UP		O	O	X	X	X									
2.3.4.4	Brv Skalca - Pungart	3	U	O	I	MOK UGDP	MOK UP			O	O	O	X	X								
2.3.4.5	Brv Ibi - Športni park Kranj	3	U	O	I	MOK UGDP	MOK UP					O	O	X								
2.3.4.6	Premostitveni objekt Besnica - Okroglo (Občina Naklo)	3	P	Š M	I	MOK UGDP	MOK UP	X	X	X	X	X	X	X								
2.3.4.7	Druge povezave	3	UP	O	I	MOK UGDP	SOUOG -UP	X	X	X	X	X	X	X								
2.3.5.	Nadgradnja sistema za izposajo koles KRSKOLESOM	1	UP	O	I	MOK UGDP	Koncesi onar	X	X	X	X	X	X		350.000	175.000	175.000	0	0	0	350.000	0
2.3.6.	Nadgradnja in posodabljanje mreže kolesarnic in parkirišč za kolesa	3	UP	O	I	MOK UGDP	MOK UP	X	X	X	X	X	X		150.000	75.000	75.000	0	0	0	150.000	0
2.4.	UREJANJE LOKALNIH CEST, MOSTOV IN MIRUJOČEGA PROMETA														42.359.004	26.484.494	9.874.510	3.000.000	0	3.000.000	38.359.004	4.000.000
2.4.1.	Obnove, rekonstrukcije in investicijsko vzdrževanje lokalnih cest														4.200.000	4.200.000	0	0	0	0	4.200.000	0
2.4.1.1	Posodobitev večletnega programa vzdrževanja LC	1	UP	O	U	MOK UGDP	MOK UP	X	X													
2.4.1.2	Obnove in investicijsko vzdrževanje lokalnih cest po programu	1	UP	O	Ir	MOK UGDP	MOK UP	X	X	X	X	X	X	= >								
2.4.2.	Večje rekonstrukcije lokalnih cest														17.003.004	11.912.394	5.090.610	0	0	0	17.003.004	0
2.4.2.1	Celovita preureditev območja na Planini I od Ceste talcev do Ceste 1. maja	1	U	O	I	MOK UGDP	MOK UP	X	X	X	X											
2.4.2.2	C. Iva Slavca in Stara cesta	2	U	O	I	MOK UGDP	MOK UP	O	X	X												
2.4.2.3	Celostna ureditev Savske ceste	1	U	O	I	MOK UGDP	MOK UP	X	X	X												
2.4.2.4	Rekonstrukcija ceste Breg-Mavčiče	1	P	O	I	MOK UGDP	MOK UP	X	X	X	X											

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
2.4.2.5	Obnova LC Kranj-Hrastje	1	U	O	I	MOK UGDP	MOK UP	X	X													
2.4.2.6	Obnova LC Kokrica-Bobovek	1	U	O	I	MOK UGDP	MOK UP	O	O	X	X											
2.4.2.7	Celostna ureditev Zoisove ceste	3	U	O	I	MOK UGDP	MOK UP		O	O	X	X	X	X								
2.4.2.8	Ostale večje rekonstrukcije	3	UP	O	I	MOK UGDP																
2.4.3.	Večje sanacije, rekonstrukcije in izgradnje premostitvenih objektov														3.000.000	3.000.000	0	0	0	0	3.000.000	0
2.4.3.1	Most čez Savo pri Planiki	1	U	O	I	MOK UGDP	MOK UP	X	X	X												
2.4.3.2	Most čez Rupovščico	1	P	O	I	MOK UGDP	MOK UP			X	X	X										
2.4.3.3	Sanacije premostitvenih objektov	2	UP	O	Ir	MOK UGDP	MOK UP	X	X	X	X	X	X	= >								
2.4.4.	Ureditev katastrov in postopni odkupi kategoriziranih cest	2	UP	O	M	MOK UGDP	MOK SFSZ								1.080.000	1.080.000	0	0	0	0	1.080.000	0
2.4.5.	Načrtno urejanje mirujočega prometa in preurejanje grajenega prostora v umirjene (brezemisijske cone)														10.373.000	5.752.000	4.621.000	0	0	0	6.373.000	4.000.000
2.4.5.1	Posodobitev parkirne politike in režimov za umirjanje prometa	2	UP	O	U	MOK UGDP	MOK KŽ	X	X	X												
2.4.5.2	Pilotni projekti uvajanja novih režimov, dovolilnic, novih tehnologij in	1	UP	O	Ir	MOK UGDP	MOK KŽ	X	X	X	= >											
2.4.5.3	Preureditev in ozelenitev parkirišč v upravnem središču Kranja: Ravnikarjeva	1	U	O	I	MOK UP	SOUOG -UP	O	X	X												
2.4.5.4	Preureditev in ozelenitev parkirišč v upravnem središču Kranja: Slovenski	2	U	O	I	MOK UP	SOUOG -UP	O	O	O	O	X	X									
2.4.5.5	Druge preureditve in ozelenitve grajenega prostora v večstanovanjskih	3	U	O	I	MOK UP	SOUOG -UP					0	0	X								
2.4.5.6	Enosmerni in podobni ulični sistemi umirjanja prometa	2	UP	O	Ir	MOK UGDP	MOK KŽ	X	X	X	X	X	X	= >								
2.4.6.	Izgradnja parkirišč in garažnih hiš														6.703.000	540.100	162.900	3.000.000	0	3.000.000	6.703.000	0
2.4.6.1	Širitev parkirišča in parkirna hiša Huje	1	U	O	I	MOK UGDP	MOK UP	X	O	O	X	X										
2.4.6.2	Širitev parkirišča Sejmišče	1	U	O	I	MOK UGDP	MOK UP	O	X	X												

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
2.4.6.3	Parkirišče pri Zdravstvenem domu	1	U	O	I	MOK UGDP	MOK UP		O	X	X											
2.4.6.1.	Parkirna hiša Stara Sava z ureditvijo kareja (zasebna naložba)	3	U	O	I	MOK UGDP	MOK UP	O	O	X	X	X										
2.4.6.1.	Mreža manjših parkirišč po sistemu P+W/R, car-pooling in park+kiss	2	UP	O	I	MOK UGDP	SOUOG -UP	X	X	X	X	X	X	= >								
2.4.6.1.	Parkirišče za turistične avtobuse	2	U	O	I	MOK UGDP	SOUOG -UP		O	O	X											
2.5.	DOGRAJEVANJE OSREDNJEGA PROMETNEGA OBROČA IN POVEZAVE														62.151.940	11.540.682	50.611.258	0	0	0	62.151.940	0
2.5.1.	Državna cestna infrastruktura														58.063.374	11.540.682	46.522.692	0	0	0	58.063.374	0
2.5.1.1	Štiripasovna vzhodna obvoznica: rekonstrukcija R1/210/11108 Kranj	1	U	D	I	RS DRSI	MOK UGDP	O	O	O	O	X	X	X								
2.5.1.2	Štiripasovna vzhodna vpadnica KR vzhod: rekonstrukcija DC od AC	1	UP	D	I	RS DRSI	MOK UGDP															
2.5.1.3	AC priključek Kranj sever	1	U	D	I	RS DRSI	SOUOG -UP															
2.5.1.4	Severna obvozna cesta Kranja	3	U	D	I	RS DRSI	SOUOG -UP	O	O	O	X	X	X	X								
2.5.1.5	Rekonstrukcija Bleiweisove, Kidričeve in Koroške ceste sever	1	U	D	I	RS DRSI	MOK UGDP	X	X	X												
2.5.1.6	Rekonstrukcija ceste Kranj-Škofja Loka	2	P	D	I	RS DRSI	MOK UGDP	O	O	O	O	X	X	X								
2.5.1.7	Nova cestna povezava Kranj/Meja- Škofja Loka	2	P	D	I	RS DRSI	SOUOG -UP	O	O	O	O	O	O	X								
2.5.2.	Državna železniška infrastruktura														4.088.566	0	4.088.566	0	0	0	4.088.566	0
2.5.1.1.	Drugi tir železniške proge Ljubljana – Kranj: i) DPN in projektiranje, ii)	2	UP	D	I	RS DRSI	SOUOG -UP	O	O	O	O	O	O	X								
2.5.1.1.	Železniška povezava Brnik –Kranj: i) prostorske preveritve, ii) DPN	3	UP	D	I	RS DRSI	SOUOG -UP	O	O	O	O	O	O	X								
TP3	KRANJ, ZELENO MESTO														176.466.441	57.327.531	68.310.910	36.100.000	5.132.000	9.596.000	118.866.441	57.600.000
3.1.	OBČINA BREZ ODPADKA														12.292.000	3.460.000	1.790.000	2.000.000	5.042.000	0	12.292.000	0
3.1.1.	Uvajanje koncepta »Kranj brez odpadka« v sistem ravnanja z odpadka	1	UP	O	M	Komuna la KR	MOK UGDP	= >							300.000	50.000	100.000	0	150.000	0	300.000	0

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
3.1.2.	Nadgradnja infrastrukture za upravljanje z odpadki:														5.680.000	3.180.000	1.000.000	0	1.500.000	0	5.680.000	0
3.1.2.1	Preselitev postaje za pretovor odpadkov iz mestnega središča	2	UP	Š M	I	MOK UGDP	Komun ala KR	0	0	X	X											
3.1.2.2	Nadgradnja eko otokov in zbirnih centrov	1	UP	O	Ir	MOK UGDP	Komun ala KR	=														
3.1.2.3	Posodabljanje komunalnih vozil	2	UP	Š M	Ir	Komuna la KR	MOK UGDP	X	X	X	X	X	X	=								
3.1.3.	Pametno upravljanje z odpadki														500.000	0	250.000	0	250.000	0	500.000	0
3.1.3.1	Digitalizacija zbiranja, prevoza in upravljanja z odpadki	2	UP	O	M	Komuna la KR	MOK URPS	0	0	X	X	=										
3.1.3.2	Pametni zabojniki s senzorji in možnostjo tehtanja odpadkov	2	UP	O	M	Komuna la KR	MOK URPS	0	0	X	X	=										
3.1.4.	Center krožnega gospodarstva Zarta	1	U	O	I	Komuna la KR	MOK UGDP	X	X	X					5.142.000		0	2.000.000	3.142.000	0	5.142.000	0
3.1.5.	Sanacije preteklih okoljskih bremen in funkcionalno razvrednotenih območij														670.000	230.000	440.000	0	0	0	670.000	0
3.1.5.1	Nekdanje odlagališče odpadkov Tenetiše	1	UP	O	T P	MOK UGDP	MOK UP	=		X												
3.1.5.2	Nekdanja ČN Drulovka	1	UP	O	T P	MOK UGDP	MOK UP	=														
3.1.5.3	Sanacije drugih funkcionalno in okoljsko razvrednotenih območij: pilotni projekt	3	UP	O	M	SOUOG- VO	MOK UGDP			O	O	X	X									
3.2.	NADGRAJENA OKOLJSKA INFRASTRUKTURNA														88.813.763	41.726.179	24.787.584	22.300.000	0	0	45.813.763	43.000.000
3.2.1.	Novogradnja manjkajočega kanalizacijskega omrežja po OP														28.208.763	22.421.179	5.787.584	0	0	0	28.208.763	0
3.2.1.1	Opremljanje aglomeracije Kranj	1	UP	O	I	MOK UP	MOK UGDP	0	X	X	X	X										
3.2.1.2	Kanalizacija in ostala komunalna infrastruktura Golnik – Mlaka	1	UP	O	I	MOK UP	MOK UGDP	X														
3.2.1.3	Kanalizacija ob Cesti B. Hladnika – Hrastje-Čirče	1	U	O	I	MOK UP	MOK UGDP	0	X	X												
3.2.1.4	Druge naložbe in vzdrževanje po operativnem programu	2	UP	O	Ir	MOK UP	MOK UGDP		O	O	O	O	X	X								
3.2.2.	Obnova obstoječega kanalizacijskega omrežja, vključno z zmanjševanjem	2	U	O	I	MOK UP	MOK UGDP	=							2.400.000	2.400.000	0	0	0	0	2.400.000	0

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
3.2.3.	Tehnološka nadgradnja CČN Kranj in raba odpadne energije v tehnološkem														13.200.000	3.600.000	0	9.600.000	0	0	1.200.000	12.000.000
3.2.3.1	Razvlaževanje vhodnega prostora	1	U	Š M	I	MOK UP	MOK UGDP	X	X													
3.2.3.2	Izraba odpadne energije v procesu čiščenja odpadnih voda.	2	U	Š M	I	MOK UGDP	MOK UP					O	O	X								
3.2.3.3	UV dezinfekcija III. st. čiščenja	3	U	Š M	I	MOK UGDP	MOK UP					O	O	X								
3.2.3.4	Investicijsko vzdrževanje CČN	1	U	Š M	Ir	MOK UGDP	MOK UP	O	O	O	X	X	X									
3.2.4.	Obnova in novogradnje vodovodnih sistemov po OP														9.480.000	5.780.000	1.500.000	2.200.000	0	0	6.480.000	3.000.000
3.2.4.1	Nov vodovod do Zlatega Polja	1	U	O	I	MOK UP	MOK UGDP	O	O	X	X											
3.2.4.2	Obnove vodovodov v naseljih pod 10.000 prebivalcev	1	P	O	I	MOK UGDP	MOK UP	X	X	X	X	X	X									
3.2.4.3	Ultrafiltracija na VS Nova vas	3	UP	O	I	MOK UGDP	MOK UP				O	O	O	X								
3.2.4.4	Druge naložbe lin vzdrževanje po operativnem programu	3	UP	O	Ir	MOK UGDP	MOK UP	=	>													
3.2.5.	Protipoplavni ukrepi in naložbe														35.525.000	7.525.000	17.500.000	10.500.000	0	0	7.525.000	28.000.000
3.2.5.1	Območje Kokrice	2	UP	D	I	RS DRSV	SOUOG -VO	O	X	X	X	X	X									
3.2.5.2	Območje Stražišče-Bitnje-Žabnic	2	UP	D	I	RS DRSV	SOUOG -VO	O	X	X	X	X	X									
3.2.5.3	Območje Sava	2	UP	D	I	RS DRSV	SOUOG -VO	O	X	X	X	X	X									
3.2.5.4	Urejanje zalednih meteornih voda na območju Stražišča (potok	3	UP	O	I	MOK UGDP	MOK UP	O	O	O	X	X	X	X								
3.2.5.5	Pilotni projekti urejanja sonaravnih retencijskih površin ob vodotokih	3	UP	O	U	MOK UGDP	MOK UP	O	O	O	O	X	X	X								
3.2.6.	Prenos zasebnih vaških vodovodov v javno mrežo	3	P	O	U	MOK UGDP	Komun ala KR	X	X	X						0	0	0	0	0	0	0
3.3.	ENERGETSKO UČINKOVITA IN NEODVISNA OBČINA														51.170.678	2.950.352	26.824.326	11.800.000	0	9.596.000	43.170.678	8.000.000
3.3.1.	Strateško upravljanje z energijo v občin														270.000	270.000	0	0	0	0	270.000	0

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
3.3.1.1	Energetski monitoring in management v stavbah v lasti MOK	1	UP	O	U	MOK UGDP	LEAG	O	O	O	X	X	X	X								
3.3.1.2	Lokalni energetski koncept (LEK): monitoring obstoječega, poročanje,	1	UP	O	U	MOK UGDP	LEAG	O	O	O	O	O	X									
3.3.1.3	TEPN Gorenjska: monitoring obstoječega in poročanje	3	UP	R	U	RRA-BSC	LEAG	=														
3.3.2.	Energetske prenove javnih objektov v lasti MOK														6.361.550	75.224	6.286.326	0	0	0	6.361.550	0
3.3.2.1	Obnove objektov po programu - 3. faza	1	UP	O	I	MOK UGDP	Koncesi onar	X	X													
3.3.2.2	Druge obnove	2	UP	O	I	MOK UGDP	MOK UP				X	X	X									
3.3.3.	Učinkovito in pametno upravljanje javne razsvetljave	1	UP	O	Ir	MOK UDD	Koncesi onar	X	X	X	X	X	X	X	1.560.000	1.092.000	468.000	0	0	0	1.560.000	0
3.3.4.	Gradnja in menjave fosilnih virov energije v sistemov daljinskega														18.533.128	533.128	12.900.000	1.200.000	0	3.900.000	10.533.128	8.000.000
3.3.4.1	Daljinski sistem Zlato polje (skupna kotlovnica/TČ)	1	U	O	I	MOK UGDP	Koncesi onar	O	X	X	X											
3.3.4.2	Daljinski sistem Planina	1	U	O	I	MOK UGDP	Koncesi onar	O	O	X	X	X										
3.3.4.3	Daljinski sistem Vodovodni stolp	1	U	O	I	MOK UGDP	Koncesi onar	O	X	X												
3.3.4.4	Izgradnja novih manjših sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja	3	UP	O	I	MOK UGDP	Konzor cij					O	O	X								
3.3.4.5	Pilotni projekti rabe odpadne toplote iz industrijskih in poslovnih objektov,	2	UP	O	I	MOK UGDP	Konzor cij	O	O	O	O	X	X	X								
3.3.5.	Izgradnja sončnih elektrarn s hranilniki		UP	O	I										13.446.000	900.000	6.850.000	0	0	5.696.000	13.446.000	0
3.3.5.1	Sončne elektrarne in hranilniki na javnih objektih in parkiriščih v lasti MOK	1	UP	O	I	MOK UGDP	Koncesi onar	X	X	X	X	X	X	X								
3.3.5.2	Sončne elektrarne Komunala Kranj	2	UP	O	I	MOK UGDP	Koncesi onar	X	X	X												
3.3.5.3	Zagotavljanje prostorskih pogojev za večje solarne parke zasebnih	2	UP	O	U	SOUOG-UP	Koncesi onar	X	X	X												
3.3.5.4	Spodbujanje urejanja skupnostnih sončnih elektrarn	3	UP	O	I	LEAG	RRA-BSC	O	O	O	X	X										
3.3.6.	Nadgradnja elektro omrežja in razvoj pametnih energetskih sistemov	1	UP	D	I	Elektro Gorenjs	SOUOG-UP	X	X	X	X	X	X	X	0	0	0	0	0	0	0	0

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
3.3.7.	Zelene spodbude za občane in socialno šbjekše skupine														11.000.000	80.000	320.000	10.600.000	0	0	11.000.000	0
3.3.7.1	Razvoj sheme zelenih finančnih in svetovalno-inženirskih spodbud za	2	UP	O	U	MOK UGDP	MOK SFSZ	O	X	X	X	X	X									
3.3.7.2	Pilotni projekti za zmanjševanje energetske revščine	2	UP	O	M	RRA-BSC	LEAG	O	O	X	X											
3.3.7.3	Energetske zadruge: podpora vzpostavljanju in pilotnim projektom	3	UP	O	M	LEAG	RRA- BSC	O	O	O	X	X										
3.4.	ZELENO NAČRTOVANJE, SPREMLJANJE IN UPRAVLJANJE PROSTORA IN OKOLJA														3.315.000	2.396.000	919.000	0	0	0	3.315.000	0
3.4.1.	Zeleno prostorsko načrtovanje														500.000	250.000	250.000	0	0	0	500.000	0
3.4.1.1	Zeleni OPN: celovita uvedba zelenih in podnebno nevtralnih konceptov v novo	1	UP	O	U	SOUOG- UP	Vsi uradi		O	O	O	X										
3.4.1.2	Določitev standardov in smernic zelenega prostorskega načrtovanja in	1	UP	O	U	SOUOG- UP	MOK UP	X														
3.4.1.3	Izobraževanje o zelenih rešitvah pri novogradnjah in prenovah	3	UP	O	M	SOUOG- UP	MOK UP	O	X	X	X	X	X									
3.4.1.4	Zeleni RPP Gorenjske: širitev zelenih konceptov v regijo	2	UP	R	U	RRA-BSC	SOUOG -UP	O	X	X	X											
3.4.2.	Programa varstva okolja MOK: spremljanje izvajanja, novelacija	1	UP	O	U	SOUOG- VO	Vsi uradi						X	X	30.000	30.000	0	0	0	0	30.000	0
3.4.3.	Uvajanje okoljskih monitoringov na ravni MOK	2	UP	O	I	SOUOG- VO	MOK URPS	X	X	X	X	X	X	X	600.000	300.000	300.000	0	0	0	600.000	0
3.4.4.	Projekcije, študije in ocene tveganj vpliva podnebnih in drugih okoljskih														815.000	446.000	369.000	0	0	0	815.000	0
3.4.4.1	Strateška karta podnebne izpostavljenosti in ogroženosti	2	UP	O	U	SOUOG- VO	MOK URPS	O	X	X												
3.4.4.2	Načrt ukrepov za prilagajanje MOK podnebnim spremembam (Adp Gor)	2	UP	O	U	SOUOG- VO	MOK URPS		X	X												
3.4.4.3	Preveritev potresne ogroženosti in odpornosti stavb MOK	2	UP	O	U	MOK SFSZ	Vsi uradi			O	X	X	X									
3.4.4.4	Druge podnebno-okoljske strokovne podlage in raziskave	3	UP	O	U	SOUOG- VO	MOK URPS		X	X	X	X	X									
3.4.5.	Ukrepi zemljiške politike														1.370.000	1.370.000	0	0	0	0	1.370.000	0
3.4.5.1	Evidenca stavbnih zemljišč (opredeli se stopnja razvrednotenja)	2	UP	O	U	SOUOG- UP	MOK SFSZ	X	X													

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
3.4.5.2	Načrt preskrbe s stavbnimi zemljišči	2	UP	O	U	SOUOG- UP	MOK SFSZ	X	X													
3.4.5.3	Odlok o urejanju krajine	3	U	O	M	SOUOG- UP	SOUOG -UP	O	X	X												
3.4.5.4	Povečanje občinskega/RS lastništva strateških lokacij in zelenih površin	1	U	O	Ir	SOUOG- UP	MOK SFSZ	X	X	X	X	X	X	X								
3.4.6.	Komunikacijske in izobraževalne aktivnosti ter vključevanje občanov v	1	UP	O	M	SOUOG- VO	MOK KŽ	X	X	X	X	X	X		0	0	0	0	0	0	0	0
3.5.	ZELENI IN MODRI SISTEM														20.875.000	6.795.000	13.990.000	0	90.000	0	14.275.000	6.600.000
3.5.1.	Upravljanje in vzdrževanje mestnih gozdov in zelenih površin														590.000	448.000	142.000	0	0	0	590.000	0
3.5.1.1	Načrt upravljanja gozdov in biodiverzitete v mestnem in	1	UP	O	U	SOUOG- VO	SOUOG -UP	O	X													
3.5.1.2	Upravljanje mestnih gozdov	1	UP	O	T P	SOUOG- VO	SOUOG -UP		X	X	X	X	X	= >								
3.5.1.3	Trajnostni pristop k vzdrževanju javnih zelenih površin	1	UP	O	T P	MOK URPS	SOUOG -UP	O	O	= >												
3.5.2.	Urejanje, upravljanje ter povezovanje pešpoti v zeleni sistem														695.000	317.000	378.000	0	0	0	695.000	0
3.5.2.1	Osrednja urbana rekreacijska krožna pot okoli mesta	1	UP	O	I	MOK UGDP	SOUOG -UP	O	X	X												
3.5.2.2	Vzpostavitev katastra in upravljavcev pešpoti	2	UP	O	U	MOK UGDP	SOUOG -UP	O	X	X												
3.5.2.3	Vzpostaviti sistem označevanja pešpoti (izven planinskih poti)	2	UP	O	M	MOK UGDP	SOUOG -UP	O	X	X												
3.5.2.4	Vzdrževanje, povezovanje in nadgradnja obstoječega omrežja	2	UP	O	T P	MOK UGDP	SOUOG -UP	O	O	X	X	X	X									
3.5.3.	Izboljšanje kakovosti in širitev javnih zelenih površin, vključno z renaturacijo														17.350.000	4.905.000	12.445.000	0	0	0	10.750.000	6.600.000
3.5.3.1	Ureditev kanjona Kokre	1	U	O	I	MOK UGDP	SOUOG -VO	O	O	X	X	X	X	X								
3.5.3.2	Ureditev zelenih površin na Savskem otoku	1	U	O	I	MOK UGDP	SOUOG -VO															
3.5.3.3	Centralni park Bleiweis, Faza 2	2	U	O	I	MOK UGDP	SOUOG -VO															
3.5.3.4	Ozelenitev starega Kranja	3	U	O	I	MOK UGDP	SOUOG -VO															

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
3.5.3.5	Urejanje drugih mestnih zelenih površin	3	UP	O	I	MOK UGDP	SOUOG -VO															
3.5.3.6	Vzpostavljane zelenih elementov na stavbah MOK (zeleni strehe, stene..)	3	UP	O	I	MOK UGDP	SOUOG -VO															
3.5.3.7	Zelene točke biotske pestrosti v mestu (zelena akupunktura) za zmanjševanje	3	UP	O	I	MOK UGDP	SOUOG -VO	0	X	X	X	X	X									
3.5.4.	Urejanje pokopališč														790.000	700.000	0	0	90.000	0	790.000	0
3.5.4.1	Prevzem upravljanja pokopališč v MOK	1	UP	O	U	MOK UGDP	Komunala KR															
3.5.4.2	Mestno pokopališče KR: celostna nadgradnja, vključno z ozelenitvijo in	2	U	O	Ir	MOK UGDP	Komunala KR															
3.5.4.3	Urejanje pokopališča Bitnje	2	P	O	Ir	MOK UGDP	Komunala KR															
3.5.4.4	Ureditve ostalih pokopališč	2	P	O	Ir	MOK UGDP	Komunala KR															
3.5.4.5	Digitalizacija pokopališč	3	UP	O	U	MOK UGDP	Komunala KR															
3.5.5.	Sonaravno urejanje dostopnosti in ohranjanje biodiverzitete v zelenem														1.350.000	405.000	945.000	0	0	0	1.350.000	0
3.5.5.1	Udin boršt: celostno urejanje - vstopne točke, krožne poti in interpretacija	2	U	O	I	MOK UGDP	MOK UGDP															
3.5.5.2	Sava in Mavško jezero: celostno sonaravno urejanje brežin, izboljšanje	1	U	O	I	MOK UGDP	MOK UGDP															
3.5.5.3	Naravni rezervat glinokopnih bajerjev z okolico na Bobovk: nov odlok, celostno	2	U	O	I	SOUOG- VO	MOK UGDP															
3.5.5.4	Mokrišča ob potoku Milka: obnova habitatov	3	U	O	I	SOUOG- VO	MOK UGDP															
3.5.5.5	Fenološka pot (kot del zelenega sistema)	3	UP	O	I	SOUOG- VO	MOK UGDP															
3.5.5.6	Drugi projekti ohranjanja in izboljšanja stanja biodiverzitete	3	UP	O	I	SOUOG- VO	MOK UGDP															
3.3.6.	Skrb za živali														100.000	20.000	80.000	0	0	0	100.000	0
3.3.6.1	Zagotavljanje zavetišča za živali	1	UP	O	T P	MOK UGDP	Koncesi onar															
3.3.6.2	Urejanje pasijh sprehajališč in parkov	2	U	O	I	MOK UGDP	SOUOG -VO															

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
3.3.6.3	Načrtovati prostor za pokope živali	3	UP	O	U	SOUOG- UP	MOK UGDP															
TP4	KRANJ, MESTO MLADIH														41.070.406	25.038.300	16.032.106	0	0	0	35.270.406	5.800.000
4.1.	DOSTOPNO, ZADOSTNO IN KAKOVOSNO OSNOVNOŠOLSKO OKOLJE														23.904.406	16.353.300	7.551.106	0	0	0	23.904.406	0
4.1.1.	Posodobitve in širitve OŠ prostora in telovadnic														17.724.406	10.793.300	6.931.106	0	0	0	17.724.406	0
4.1.1.1	Dozidava OŠ H. Puhar	1	UP	Š M	I	MOK UDD	MOK UP	X	X													
4.1.1.2	OŠ FP - PŠ Kokrica: Faza 1 Rekonstrukcija in dozidava, Faza 2 Izgradnja	1	UP	O	I	MOK UDD	MOK UP	X	X	X	O	X	X									
4.1.1.3	Obnova objekta nekdanje Trgovske šole za PŠ OŠ J. Aljaža	1	UP	O	I	MOK UDD	MOK UP	X														
4.1.1.4	OŠ F. Prešerna Kranj: nadaljnje prenove	2	UP	O	I	MOK UDD	MOK UP	O	O	X	X											
4.1.1.5	OŠ Predoslje: razširitev kuhinje	2	UP	O	I	MOK UDD	MOK UP	O	O	X	X											
4.1.1.6	OŠ S. Jenka: dozidava učilnic in telovadnica	3	UP	O	I	MOK UDD	MOK UP	O	O	O	X	X	O									
4.1.1.7	OŠ Stražišče: dozidava 4-6 učilnic	3	UP	O	I	MOK UDD	MOK UP		O	O	O	X	X	= >								
4.1.1.8	OŠ J. Puharja: prenova PŠ Primskovo	3	UP	O	I	MOK UDD	MOK UP			O	O	O	X	= >								
4.1.1.9	Preureditve kuhinj in jedilnic skladno z Zakonom o OŠ (do 2027/2028)	1	UP	O	I	MOK UDD	MOK UP	O	O	X	X	X										
4.1.2.	Investicijsko vzdrževanje OŠ prostora po večletnem programu (DIIP)	1	UP	O	lr	MOK UDD	MOK UP	X	X	X	X	X	X	= >	4.080.000	4.080.000		0	0	0	4.080.000	0
4.1.3.	Priprava demografskih, prostorskih, zemljiških in drugih strokovnih podlag	1	UP	O	I	MOK UDD	MOK UP	O	O	O	O	O	O	X	1.500.000	1.000.000	500.000	0	0	0	1.500.000	0
4.1.4.	Spodbudno in sodobno učno okolje za krepitev kompetenc učencev za 21.														600.000	480.000	120.000	0	0	0	600.000	0
4.1.4.1	Sodobno opremljene učilnice in laboratoriji OŠ: prednostno računalniške	1	UP	O	I	MOK UDD	OŠ	O	X	O	X	O	X									
3.1.4.2	Vključevanje lokalnih vsebin v učne programe	2	UP	O	U	MOK UDD	OŠ	X	= >													
4.1.5.	Prilagoditev sistemskih vidikov OŠ mreže in njene dostopnosti:														0	0	0	0	0	0	0	0

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
4.1.5.1.	Revizija in prilagoditev šolskih okolišev razvojnem območjem stanovanjske	1	UP	O	U	MOK UDD	MOK KŽ	X	=													
4.1.5.2.	Izboljšanje sistema mobilnosti učencev	1	UP	O	U	MOK UDD	MOK UGDP	X	=													
4.2.	DOSTOPNO, ZADOSTNO IN KAKOVOSTNO OKOLJE ZA														15.116.000	7.363.000	7.753.000	0	0	0	9.316.000	5.800.000
4.2.1.	Posodobitve in širitve vrtcev														12.190.000	4.665.000	7.525.000	0	0	0	6.390.000	5.800.000
4.2.1.1	Novogradnja vrtca Sonček (Planina)	1	UP	O	I	MOK UDD	MOK UP	O	X	X												
4.2.1.2	Vrtec OŠ FP Kokrica (rekonstrukcija in dozidava za potrebe vrtca, skupen	1	UP	O	I	MOK UDD	MOK UP	X	X	X												
4.2.1.3	Vrtec Ježek Trstenik	3	UP	O	I	MOK UDD	MOK UP			O	O	O	X	X								
4.2.1.4	Vrtec Čebelica: i) nadomestna gradnja	3	UP	O	I	MOK UDD	MOK UP			O	O	O	X	X								
4.2.1.5	Preureditve in posodobitve kuhinj in jedilnic v vrtcih	2	UP	O	I	MOK UDD	MOK UP	O	O	X	X	X										
4.2.2.	Investicijsko vzdrževanje vrtcev po večletnem programu (DIIP)	1	UP	O	Ir	MOK UDD	MOK UP	X	X	X	X	X	X		2.286.000	2.286.000	0	0	0	0	2.286.000	0
4.2.3.	Priprava demografskih, prostorskih, zemljiških in drugih podlag za dolgoročen razvoj prostora za vrtce	3	UP	O	I	MOK UDD	MOK UP	O	O	O	O	O	O	X	500.000	300.000	200.000	0	0	0	500.000	0
4.2.4.	Optimizacija poslovanja vrtcev	1	UP	O	U	MOK UDD	Vrtec KR	=	>						0	0	0	0	0	0	0	0
4.2.5.	Promocija vključevanja otrok v vrtec	2	UP	O	I	MOK UDD	Vrtec KR	=	>						0	0	0	0	0	0	0	0
4.2.6.	Nadgradnja programov predšolske vzgoje s spodbujanjem kakovosti vzgojno- izobraževalnega procesa, ustvarjalnosti in sodelovanja z lokalnim okoljem														140.000	112.000	28.000	0	0	0	140.000	0
4.2.6.1	Zelene, pametne, eksperimentalne in tehnološko sodobno opremljene	2	UP	O	I	MOK UDD	Vrtec KR		X		X		X									
4.2.6.2	Vključevanje lokalnih vsebin v učne programe	1	UP	O	U	MOK UDD	Vrtec KR			X	X											
4.3.	RAZVOJ KARIERE IN KADROV ZA KRANJ														440.000	328.000	112.000	0	0	0	440.000	0
4.3.1.	Načrt za zagotavljanje kadrov za dolgoročno stabilno delovanje javnih	1	UP	O	M	MOK KŽ	Vsi uradi	X	X	=	>				40.000	40.000	0	0	0	0	40.000	0

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
4.3.2.	Poklicna orientacija in razvoj kariere za Kranj														160.000	48.000	112.000	0	0	0	160.000	0
4.3.2.1	Poklicna orientacija v SŠ - skupni projekti deležnikov mesta	2	UP	O	U	MOK UDD	OŠ	X	=													
4.3.2.2	Poklicna orientacija v OŠ - skupni projekti deležnikov mesta	2	UP	O	U	MOK UDD	SŠ	X	=													
4.3.2.3	Karierni center - usmerja karierno oreintacijo in organizira letne akcije	2	UP	R	U	RRA-BSC	LUK															
4.3.3.	Štipendije in denarna pomoč mladim za študij v deficitarnih poklicih	2	UP	O	T P	MOK UDD	RRA-BSC	O	O	X	X	X	X		200.000	200.000	0	0	0	0	200.000	0
4.3.4.	Izvajanje praks in praktičnega usposabljanja v upravi in javnih službah	1	UP	O	T P	MOK KŽ	Vsi uradi	O	O	X	X	X	X		40.000	40.000	0	0	0	0	40.000	0
4.4.	NADGRADNJA IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH, VSEŽIVLJENJSKEGA IN MEDGENERACIJSKEGA UČENJA														860.000	340.000	520.000	0	0	0	860.000	0
4.4.1.	Strategija vseživljenjskega učenja (odraslih) v MOK	2	UP	O	U	MOK UDD	LUK	O	X						0	0	0	0	0	0	0	0
4.4.2.	Mreža za vseživljenjsko učenje MOK														200.000	100.000	100.000	0	0	0	200.000	0
4.4.2.1	Formaliziranje in koordinacija mreže več kot 50 izvajalcev različnih programov	1	UP	O	T P	MOK UDD	LUK	O	O	X	X	X	X									
4.4.2.2	Ponudba kakovostnih izobraževanj in usposabljanj, informiranje in promocija	1	UP	O	T P	MOK UDD	LUK	O	O	X	X	X	X									
4.4.3.	Uvajanje novih skupnostnih pristopov v VŽU: pilotni projekti	2	UP	O	M	MOK UDD	LUK	X	X	X	X	X	X		300.000	60.000	240.000	0	0	0	300.000	0
4.4.4.	Razvoj mreže medgeneracijskih programov na kranjsko podeželje														360.000	180.000	180.000	0	0	0	360.000	0
4.4.4.1	Vzpostavitev koordinatorja za razvoj mreže programov na kranjsko podeželje	2	UP	O	T P	MOK UDD	LUK	O	X	X	X	X	X									
4.4.4.2	Usposobitev novih mentorjev/prostovoljcev za vodenje	2	UP	O	T P	MOK UDD	LUK	O	O	X	X	X	X									
4.4.4.3	Izvajanje programa	2	UP	O	T P	MOK UDD	LUK	O	O	X	X	X	X									
4.5.	MLADINSKA POLITIKA														750.000	654.000	96.000	0	0	0	750.000	0
4.5.1.	Mladinski svet Kranj: uveljavitev za aktivnejšo vlogo mladih v razvoju MOK	1	UP	O	U	MOK UDD	MOK KŽ	X	=						0	0	0	0	0	0	0	0
4.5.2.	Posodobitev strategije razvoja mladinskega dela v MOK	2	UP	O	U	MOK UDD	MOK KŽ		X						10.000	10.000	0	0	0	0	10.000	0

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
4.5.3.	Vsebinska prenova spodbud za projekte mladih politik	2	UP	O	T P	MOK UDD	MOK KŽ			X	= >				0	0	0	0	0	0	0	0
4.5.4.	Mladinski center Kranj: razvoj in vzpostavljanje mladim primerne	1	UP	O	T P	MOK UDD	MOK KŽ	O	O	X	X	X	X		580.000	580.000	0	0	0	0	580.000	0
4.5.5.	Socialni izzivi odraščanja														160.000	64.000	96.000	0	0	0	160.000	0
4.5.5.1	Digitalna zasvojenost mladih: ozaveščanje in preventivni projekti	2	UP	O	M	MOK UDD	MOK KŽ	X	X	X												
4.5.5.2	Duševo zdravje in varno okolje za mlade: pilotni projekti reševanja stisk in	2	UP	O	M	MOK UDD	MOK KŽ	X	X	X												
TP5	KRANJ, ŽIVAHNO IN AKTIVNO MESTO														92.794.025	42.108.976	42.780.049	0	0	7.905.000	71.094.025	21.700.000
5.1.	SREDIŠČE KULTURNE USTVARJALNOSTI IN DOGODKOV GORENJSKE														12.460.000	5.071.000	7.389.000	0	0	0	5.260.000	7.200.000
5.1.1.	Kulturna politika in pozicija														300.000	60.000	240.000	0	0	0	300.000	0
5.1.1.1	Novelacija programa kulture za obdobje 2026-2030	2	UP	O	U	MOK UDD	Skupin a/svet	X	X	= >												
5.1.1.2	Prilagoditev sofinanciranja kulturnih dejavnosti usmeritvam nove politike	2	UP	O	U	MOK UDD			O	X	= >											
5.1.1.3	Pozicioniranje Kranja kot kulturne prestolnice Gorenjske: promocija	1	UP	O	M	MOK UDD	ZTKK	X	X	X	X	X	X	= >								
5.1.1.4	Podpora mladim ustvarjalcem	2	UP	O	U	MOK UDD	RRA- BSC	0	X	= >												
5.1.2.	Naložbe v kulturno infrastrukturo regionalnega pomena														4.800.000	2.340.000	2.460.000	0	0	0	1.800.000	3.000.000
5.1.2.1	Prešernovo gledališča: tehnološka posodobitev, prenova, oder za vaje	2	U	O	I	MOK UDD	MOK UP	0	O	X	X											
5.1.2.2	Galerija Prešernovi nagrajenci: dodatni prostori	2	U	O	I	MOK UDD	MOK UP		O	0	X	X										
5.1.2.3	Palača občine Kranj arhitekta E. Ravnikarja: posodobitev opreme.	3	U	O	I	MOK SFSZ	MOK KŽ					O	O	X								
5.1.2.4	Urbani inkubator kulture: preveritev izvedljivosti v sinergiji s podobnimi	3	U	O	I	MOK UDD	MOK UP					O	O	X								
5.1.2.5	Koncertna dvorana: zagotovitev alternativne racionalnejše rešitve	3	U	O	I	MOK UDD	SOUOG -UP					0	0	X								
5.1.2.6	Globus Kranj, arhitekt E. Ravnikar: i) zaokroževanje površin	3	U	O	I	MOK UDD	MOK SFSZ					0	0	X								

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
5.1.3.	Razvoj knjižične mreže														850.000	445.000	405.000	0	0	0	650.000	200.000
5.1.3.1	Ureditev prostorov Krajevne knjižnice Stražišče	1	UP	O	I	MOK UDD	MKK	X	X													
5.1.3.2	Postopna širitev knjižične mreže Golnik, Mavčiče, Besnica	2	UP	O	I	MOK UDD	MKK			X			X									
5.1.3.3	Nakup knjižničnih avtomatov	1	UP	O	I	MOK UDD	MKK		X	X												
5.1.4.	Upravljanje in investicijsko vzdrževanje kulturne infrastrukture v lasti MOK														1.830.000	906.000	924.000	0	0	0	1.830.000	0
5.1.4.1	Centralizirano upravljanje s kulturno- pripreditvenimi prostori (eUPRAVLJANJE)	1	UP	O	M	MOK UDD	MOK URPS	O	O	X	= >											
5.1.4.2	Priprava večletnega programskega DIIP za investicijsko vzdrževanje kulturne	2	UP	O	U	MOK UDD	MOK UP	O	O	X	= >											
5.1.4.3	Izvajanje vzdrževanja po programu	2	UP	O	T P	MOK UDD	MOK UP			X	X	X	X	X								
5.1.5.	Varstvo kulturne dediščine														4.680.000	1.320.000	3.360.000	0	0	0	680.000	4.000.000
5.1.5.1	Digitalizacija kulturne dediščine MOK	3	UP	O	M	MOK UDD	GM		O	O	X	X										
5.1.5.2	Spodbude za prenovo nepremične kulturne dediščine v MOK	1	UP	O	M	SOUOG- UP	ZTKK	X	X	X	X	X	X									
5.1.5.3	Center za premično in nepremično kulturno dediščino (ogledni depoji)	3	UP	O	I	MOK UDD	GM					0	0	X								
5.1.5.4	Ohranjanje nesnovne kulturne dediščine, prednostno pisna kulturna	3	UP	O	M	MOK UDD	GM	O	O	X	X	X	X									
5.2.	UPRAVLJANJE PROCESA PRENOVE IN TRŽENJE STAREGA KRANJA														15.940.000	7.545.000	8.290.000	0	0	105.000	11.440.000	4.500.000
5.2.1.	Upravljanje prenove starega Kranja														5.500.000	1.500.000	4.000.000	0	0	0	1.000.000	4.500.000
5.2.1.1	Vzpostavitev projektne skupine pri ZTKK za upravljanje objektov in koordinacijo	1	U	O	T P	MOK UGDP	ZTKK	O	O	X	X	X	X									
5.2.1.2	Prostorski dokumenti: i) Konservatorski načrt: potrditev, ii) izdelava novega	2	U	O	U	SOUOG- UP	ZVKDS	X	X	X	X											
5.2.1.3	Enotna podoba starega Kranja - posodobitev ureditve javnih površin	1	U	O	I	SOUOG- UP	ZTKK				O	0	0	= >								
5.2.1.4	Kranjska hiša: zaokrožitev prostorov ZTKK kot skupnostnega središča starega	2	U	O	I	MOK SFSZ	ZTKK	0	0	X	X											

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
5.2.2.	Marketing starega Kranja: mesto s celoletno živahnim kulturnim utripom														150.000	75.000	0	0	0	75.000	150.000	0
5.2.2.1	Marketing dogodkov	1	U	O	T P	MOK UGDP	ZTKK	X	= >						0	0	0	0	0	0	0	0
5.2.2.2	Inovativne akcije za oživljanje starega Kranja in njegovih gospodarskih	2	U	O	M	MOK UGDP	ZTKK	O	X	O	X	O	X									
5.2.3.	Objekti z vsebino v starem Kranju														10.230.000	5.940.000	4.290.000	0	0	0	10.230.000	0
5.2.3.1	Mestna tržnica: prenova po ureditvi lastniških razmerij	1	U	O	I	MOK SFSZ	MOK UP	O	O	O	X	X	X									
5.2.3.2	Mestna hiša: prenova, umestitev programov	2	U	O	I	MOK UDD	MOK UP				O	O	X	X								
5.2.3.3	Kulturna četrt 2.0: revitalizacija opuščenih objektov dediščine ob	2	U	O	I	MOK UP	ZTKK	O	O	X	X	X										
5.2.3.4	Prenova Plečnikovih stopnic	2	U	O	I	MOK UGDP	MOK UP	O	O	X	X											
5.2.3.5	Kranjski rovi: izboljšanje dostopnosti	2	U	O	I	MOK UGDP	ZTKK	O	O	X	X											
5.2.3.6	Majdičev mlin: preveritev prostorskih razvojnih možnosti (zasebna last)	3	U	O	U	SOUOG- UP	MOK UGDP			O	O											
5.2.4.	Stari Kranj kot razpršeni hotel	3	U	O	U	MOK UGDP	ZTKK	X	X	X	= >				60.000	30.000	0	0	0	30.000	60.000	0
5.3.	PREPOZNAVNA TRAJNOSTNA TURISTIČNA DESTINACIJA														510.000	385.000	125.000	0	0	0	510.000	0
5.3.1.	Blagovna znamka VISIT KRANJ	1	UP	O	M	ZTKK	MOK KŽ	O	X						10.000	10.000	0	0	0	0	10.000	0
5.3.2.	Novelacija Strategije razvoja truiзма v MOK 2021-2027	2	UP	O	U	MOK UGDP	ZTKK			X					30.000	30.000	0	0	0	0	30.000	0
5.3.3.	Turistični produkti z doživetji za turiste in prebivalce: razvoj in trženje														250.000	125.000	125.000	0	0	0	250.000	0
5.3.3.1	Mestni in kulturni turizem (Kranj, mesto z živahnim kulturnim utripom)	2	UP	O	M	MOK UGDP	ZTKK	= >														
5.3.3.2	Trajnostna gastronomska ponudba (Močna gastronomska skupnsot)	2	UP	O	M	MOK UGDP	ZTKK	= >														
5.3.3.3	Outdoor produkti za globalne niše in povezovanje mesta in zelenega zaledja	1	UP	O	M	MOK UGDP	ZTKK	= >														
5.3.3.4	Športni turizem (nadgradnja produkta)	2	UP	O	M	MOK UGDP	ZTKK	= >														

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
5.3.3.4	Dogodki: segmentacija in pozicioniranje izbranih dogodkov na trgu	2	UP	O	M	MOK UGDP	ZTKK	=														
5.3.4.	Učinkovito, trajnostno in digitalno upravljanje turistične destinacije	1	UP	O	M	MOK UGDP	ZTKK	=							100.000	100.000	0	0	0	0	100.000	0
5.4.5.	Turistični pospeševalnik	3	UP	O	T P	MOK UGDP	ZTKK	O	O	X	X	X	X		120.000	120.000	0	0	0	0	120.000	0
5.4.	AKTIVNO VAROVANJE IDENTITETE IN POSELJENOSTI KRANJSKEGA PODEŽELJA														1.020.000	799.000	221.000	0	0	0	1.020.000	0
5.4.1.	Celostno urejanje vaških trgov in krajinskih ambientov podeželja	2	UP	O	I	MOK KŽ	MOK UP	X	O	X	O	X			450.000	450.000	0	0	0	0	450.000	0
5.4.2.	Večnamenski objekti po KS: preurejanje v sodobna večnamenska skupnostna	1	UP	O	I	MOK KŽ	MOK UP	X	X	X	X	X	X	X	210.000	105.000	105.000	0	0	0	210.000	0
5.4.3.	Celostna urbana oprema, ločeno za podeželje in urbani del														200.000	164.000	36.000	0	0	0	200.000	0
5.4.3.1	Katalog urbane opreme	1	UP	O	U	MOK UGDP	SOUOG -UP	X														
5.4.3.2	Izvedba – postopno ob zamenjavi	2	UP	O	Ir	MOK UGDP	SOUOG -UP		X	=												
5.4.4.	Projekti za aktivno ohranjanje in poseljenosti podeželja identitete							X	X	X	X	X	X	X	160.000	80.000	80.000	0	0	0	160.000	0
5.4.4.1	Ohranjanje kozolcev	1	UP	O	M	MOK KŽ	MOK URPS	O	X	X	X	=										
5.4.4.2	Hišna imena: razširitev na vsa naselja	2	UP	O	M	MOK KŽ	MOK URPS															
5.5.	SREDIŠČE ŠPORTA IN AKTIVNEGA ŽIVLJENJSKEGA SLOGA														62.864.025	28.308.976	26.755.049	0	0	7.800.000	52.864.025	10.000.000
5.5.1.	Razvoj Kranja v osrednje regijsko športno-vadbeno središče														58.964.025	24.458.976	26.705.049	0	0	7.800.000	48.964.025	10.000.000
5.5.1.1	Ledena dvorana	1	U	O	I	MOK UDD	MOK UP	O	O	X	X	X										
5.2.1.2	Prenova tribun z garažno hišo v ŠC Kranj	3	U	O	I	MOK UDD	MOK UP				O	O	O	X								
5.2.1.3	Olimpijski bazen: energetska sanacija + gradnja 25 m bazena	3	U	O	I	MOK UDD	MOK UP				O	O	O	X								
5.2.1.4	Plezalni center	2	U	O	I	MOK UDD	MOK UP				O	O	O	X								
5.2.1.5	Igrišče z umetno travo	2	U	O	I	MOK UDD	MOK UP	X	X	X												

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
5.2.1.6	Nacionalni športni center NŠC BRDO (dopolnjevanje infrastrukture - panožne)	1	UP	D	I	MOK KŽ	Panožne zveze	O	O	O	O	X	X									
5.5.2.	Upravljanje in investicijsko vzdrževanje obstoječe javne športne infrastrukture	1	UP	O	I	MOK UDD	MOK UP	X	X	X	X	X	X	X	3.000.000	3.000.000	0	0	0	0	3.000.000	0
5.5.3.	Zelena in urbana rekreacija za vse generacije na prostem														700.000	650.000	50.000	0	0	0	700.000	0
5.5.3.1	Prenove obstoječih zunanjih športnih igrišč po KS	2	U	O	I	MOK UDD	MOK UP	X	= >													
5.5.3.2	Posodobitve in ureditve igrišč za otroke in mladino, kolesarskih in drugih	2	U	O	I	MOK UGDP	MOK UP		X	X	X	X	X									
5.5.4.	Urejanje pravno-formalnih statusov športnih objektov MOK	1	UP	O	I	MOK UDD	MOK SFSZ	X	X	X	X	X	X	X	200.000	200.000	0	0	0	0	200.000	0
5.5.5.	Promocija gibanja in zdravega življenjskega sloga vseh generacij	2	UP	O	I	MOK UDD	ZŠK	X	X	X	X	X	X	X	0	0	0	0	0	0	0	0
5.5.6.	Program športa														0	0	0	0	0	0	0	0
5.5.6.1	Novelacija pravilnika o sofinanciranju	2	U	O	T P	MOK UDD	ZŠK		X		X		X									
5.5.6.2	Novelacija pravilnika o uporabi in upravljanju javne športne infrastrukture	2	U	O	T P	MOK UDD	ZŠK			X	X											
TP6	KRANJ, ZDRAVO, VARNO IN VKLJUČUJOČE MESTO														123.057.377	19.734.321	31.324.075	3.330.000	45.543.981	23.125.000	109.957.377	13.100.000
6.1.	ZDRAVO, VARNO IN VKLJUČUJOČE MESTO														36.087.377	2.422.321	5.856.075	0	4.683.981	23.125.000	36.087.377	0
6.1.1.	Zagotovitev prostorskih pogojev za razvoj zdravstvene dejavnosti														35.547.377	2.027.321	5.856.075	0	4.663.981	23.000.000	35.547.377	0
6.1.1.1 A	Zdravstveni center Severna vrata - zasebni del	1	UP	O	I	MOK UDD	MOK UP	O	X	X												
2.5.1.5 B	Zdravstveni center Severna vrata - javni del	1	UP	O	I	MOK UP	MOK UDD	X	X	X												
6.1.1.2	Regijska splošna bolnišnica Gorenjske	1	UP	D	I	MOK UDD	RS	O	O	O	X	X	X	= >								
6.1.1.3	Satelitski urgentni center pri ZD (SUC)	1	UP	O	I	MOK UDD	MOK UP	X	X													
6.1.1.4	Širitev in posodabljanje javne mreže družinskih, zobnih ambulant ter šolskih	1	UP	O	Ir	MOK UDD	MOK UP	X	X	X	X	X	X	= >								
6.1.2.	Zagotavljanje dostopnosti storitev javne zdravstvene mreže														290.000	145.000	0	0	20.000	125.000	290.000	0

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
6.1.2.1	Razvojni načrt zagotavljanja dostopnosti do programov, prostorov	1	UP	O	U	MOK UDD	OZG	0	X													
6.1.2.2	Širjenje javne mreže na primarni ravni (družinske, zobne ambulate, šolske)	1	UP	O	U	MOK UDD	OZG	X	X	X	X	X	X	=>								
6.1.2.3	Strokovne podlage in vzpostavljanje pogojev za razvoj sekundarne in	1	UP	O	U	MOK UDD	OZG	0	X	X	X	X	X	=>								
6.1.2.4	Širitev programov paliativne oskrbe (program, prostori, mobilna mreža)	1	UP	O	T P	MOK UDD	OZG	0	X	X	X	X	X	=>								
6.1.2.5	Vzpostavitev Centra za duševno zdravje odraslih	1	UP	O	U	MOK UDD	OZG	0	X	=>												
6.1.3.	Sofinanciranje nakupa medicinske opreme in reševalnih vozil	1	UP	O	Ir	MOK UDD	OZG		X	X	X	X	X		250.000	250.000	0	0	0	0	250.000	0
6.1.4.	Promocije javnega zdravja in zdravega življenjskega sloga	2	UP	O	T P	MOK UDD	OZG	=>							0	0	0	0	0	0	0	0
6.2.	RAZNOVRSTNOST STORITEV IN INFRASTRUKTURE ZA STAREJŠE														20.780.000	1.730.000	19.050.000	0	0	0	20.430.000	350.000
6.2.1.	Novelacija strategije vasrta starejših	2	UP	D	U	MOK UDD	DUK	X	X						20.000	20.000	0	0	0	0	20.000	0
6.2.2.	Nove skupnostne storitve za starejše														400.000	150.000	250.000	0	0	0	400.000	0
6.2.2.1	Informacijske storitve za starejše na enem mestu	2	U	O	U	MOK UDD	MOK URPS		O	O	X	=>										
6.2.2.2	Prostofer: kontrinuirano zagotavljanje prostovoljcev, razvoj mreže skladno s	2	U	O	T P	MOK UDD	Koncesi onar	X	X	X	X	X	X									
6.2.2.3	Podpora neformalnim programom za aktivno in kakovostno staranje,	2	U	O	U	MOK UDD	LUK	=>														
6.2.2.4	Pilotni projekti v podporo dolgoživi družbi: testiranje digitalnih, robotskih in	3	U	O	I	MOK UDD	MOK URPS	O	O	X	X	X	X									
6.2.3.	Dolgotrajna oskrba na domu in pomoč družini na domu														210.000	210.000	0	0	0	0	210.000	0
6.2.3.1	Vzpostavitev in nato spremljanje delovanja dolgotrajne oskrbe na domu	1	U	O	M	MOK UDD	DUK	X	X	=>												
6.2.3.2	Nadaljevanje izvajanja pomoči družini na domu v okviru DUK ali Zavoda za d.	1	U	O	T P	MOK UDD	DUK	=>														
6.2.3.3	Zagotovitev prostorov, opreme, vozil in p. za dolgotrajno oskrbo na domu in	1	U	O	I	DUK	MOK UDD	X	X	=>												
6.2.3.4	Reševanje kadrovske problematike v oskrbi starejših	1	U	O	U	MOK UDD	DUK	=>														

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
6.2.4.	Povečevanje zmogljivosti infrastrukture za starejše														20.150.000	1.350.000	18.800.000	0	0	0	19.800.000	350.000
6.2.4.1	Nova Enota Doma upokojencev Kranj s kapacitetami za začasno varstvo in	1	U	O	I	MOK UDD	RS	O	X	X	X											
6.2.4.2	Ohranitev in širitev delovanja Medgeneracijskega centra v Kranju na	1	U	O	T P	MOK UDD	MOK KŽ	O	X	X	X	X	X									
6.2.4.3	Bivalne enote za starejše: izgradnja začasnih bivalnih enot	3	U	O	I	MOK SFSZ	MOK UDD	O	O	O	X	X	X	X								
6.2.4.4	Prostorski pogoji za vlaganja v oskrbovana stanovanja in druge	2	U	O	U	SOUOG-UP	MOK UDD	= >														
6.3.	SOCIALNA AKTIVACIJA IN VKLJUČEVANJE RANLJIVIH SKUPIN														1.290.000	575.000	715.000	0	0	0	1.290.000	0
6.3.1.	Prilagajanje ukrepov odloka o socialnih programih potrebam in stanju ter novi		1	U P	O	TPn	MOK UDD	C S	X	X	X	X				0	0	0	0	0	0	0
6.3.2.	Vzpostavitev novih socialno-varstvenih programov in storitev														590.000	355.000	235.000	0	0	0	590.000	0
6.2.3.1	Bivanjske enote za samostojno bivanje oseb s posebnimi potrebami	3	UP	O	I	MOK SFSZ	MOK UDD			O	O	X	X									
6.2.3.2	Preureditev prostorov zavetišča za brezdomce na Sejmišču 4 z bivalnikom	2	U	O	I	MOK UDD	MOK UP	O	X	X												
6.2.3.3	Medobčinski družinski center Gorenjske za psihosocialno pomoč ranljivim	3	UP	R	T P	CSD	MOK UDD	0	0	X	X	X	X									
6.2.3.4	Ohranitev vzpostavljene mobilne službe za strokovno pomoč otrokom,	1	UP	O	T P	MOK UDD	CSD	= >														
6.2.3.5	Preučitev smiselnosti ustanovitve zavoda za socialne dejavnosti MOK	3	UP	O	U	MOK UDD	MOK SFSZ	0	0	X	0											
6.2.3.6	Viški hrane in razdelilnica hrane: širjenje projekta	1	UP	O	M	MOK UDD	MOK URPS	X	X	X												
6.3.3.	Prilagajanje objektov v lasti MOK gibalno in senzorično oviranim osebam	1	UP	O	I	MOK UDD	MOK SFSZ	X	X						100.000	100.000	0	0	0	0	100.000	0
6.3.5.	Prostovoljstvu prijazno mesto: spodbujati in promovirati prostovoljstvo	1	UP	O	U	MOK KŽ	MOK UDD	X	X	X					0	0	0	0	0	0	0	0
6.3.5.	Pospeševanje vključevanja priseljencev v lokalno okolje														600.000	120.000	480.000	0	0	0	600.000	0
6.3.5.1	Vpliv na državo za zakonodajno ureditev področja	1	UP	O	U	MOK KŽ	MOK UDD	X	X	X	X	X	X	X								
6.3.5.2	Javnoveljavni in neformalni izobraževalni in drugih integracijskih	2	UP	O	M	MOK UDD	LUK	X	= >													

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
6.3.5.3	Inovativni pilotni projekti javnih zavodov, služb in NVOjev	3	UP	O	M	MOK UDD	LUK	O	X	O	X	O	X									
6.4.	DOSTOPNA STANOVANJA IN PRIJAZNE STANOVANJSKE SOSESKE														49.990.000	5.600.000	200.000	3.330.000	40.860.000	0	44.640.000	5.350.000
6.4.1.	Prilagoditev stanovanjske politike - Novelacija Stanovanjskega programa	1	UP	O	U	MOK SFSZ	Vsi uradi		X						20.000	20.000	0	0	0	0	20.000	0
6.4.2.	Ohranjanje in posodabljanje obstoječega stavbnega fonda MOK	1	UP	O	T P	MOK SFSZ		=							0	0	0	0	0	0	0	0
6.4.3.	Povečevanje ponudbe javnih najemnih stanovanj														47.100.000	4.875.000	0	2.675.000	39.550.000	0	41.750.000	5.350.000
6.4.3.1	Uveljavljanje predkupnih pravic kadar ugodno za MOK	1	UP	O	I	MOK SFSZ	MOK KŽ	X	X	X	X	X	X	X								
6.4.3.2	Pridobitev stavbnih zemljišč ali degradiranih objektov za lastno	1	UP	O	I	MOK SFSZ	MOK UP		O	O	O	O	O									
6.4.3.3	Obstoječi projekti s Stanovanjskim skladom RS: Soseska ob Savi, Faza 1 in	1	UP	O	U	MOK SFSZ	SOUOG -UP	O	X	X	X	X										
6.4.3.4	Novi stanovanjski projekti gradnje javnih najemnih stanovanj MOK in	2	UP	O	I	MOK SFSZ	SOUOG -UP						X	X								
6.4.4.	Namenska stanovanja za mlade														2.620.000	655.000	0	655.000	1.310.000	0	2.620.000	0
6.4.4.1	Pridobiti namenska stanovanja za mlade	1	UP	O	I	MOK SFSZ	MOK URPS		O	O	X	X	X	X								
6.4.4.2	Razviti Pravilnik o dodeljevanju namenskih najemnih stanovanj v najem	1	UP	O	U	MOK SFSZ	MOK URPS	O	X													
6.4.5.	Podpora inovativnim pilotnim projektom za izboljšanje dostopnosti do	3	UP	O	M	MOK SFSZ	MOK UP		O	X	X	X			250.000	50.000	200.000	0	0	0	250.000	0
6.5.	ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI														14.910.000	9.407.000	5.503.000	0	0	0	7.510.000	7.400.000
6.5.1.	Infrastruktura in oprema za zaščito in reševanje														13.860.000	9.167.000	4.693.000	0	0	0	6.960.000	6.900.000
6.5.1.1	Regijsko logistično izobraževalno središče za zaščito in reševanje	2	UP	R	I	MOK SFSZ	CZ MOK			O	O	O	O	X								
6.5.1.2	Nadstrešnica za Gasilsko reševalno službo Kranj	1	UP	O	I	MOK SFSZ	GARS	X	X	X												
6.5.1.3	Urejanje interventnih poti	1	UP	O	T P	MOK SFSZ	MOK UP	=														
6.5.1.4	Opremljanje in krepitev zmogljivosti gasilskih enot in CZ	1	UP	O	Ir	MOK SFSZ	GARS	=														

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
6.5.1.5	Preveritev in izboljšanje ustreznosti zaklonišč in zaklonilnikov, še posebej v	1	UP	O	I	MOK SFSZ	CZ MOK	O	X	X												
6.5.2.	Tehnološko-razvojni projekti na področju varnosti, zaščite in reševanja														1.000.000	200.000	800.000	0	0	0	500.000	500.000
6.5.2.1	Digitalni sistem za vodenje intervencij	1	UP	O	M	MOK SFSZ	MOK URPS	O	X	X	X											
6.5.2.2	Pametne rešitve prvih reševalcev	2	UP	O	M	MOK SFSZ	MOK URPS			O	X	X										
6.5.2.3	Uvajanje senzorike za preprečevanje tveganj naravnih nesreč	2	UP	O	M	MOK SFSZ	MOK URPS					O	O	X								
6.5.3.	Krepitev ozaveščenosti in veščin občanov za samozaščitno in														50.000	40.000	10.000	0	0	0	50.000	0
6.5.3.1	Preventivno ozaveščanje in izobraževanje občanov	3	U	O	T P	MOK SFSZ	MOK KŽ	O	X	X	X	X	X									
6.5.3.2	Prvi posredovalec: izobraževanje prvih posredovalcev v nesrečah	3	U	O	T P	MOK SFSZ	OZG	= >														
H	HORIZONTALNE TEME																					
H1	PAMETNO, TRAJNOSTNO IN PODNEBNO NEVTRALNO UPRAVLJANJE KRANJA														1.300.000	790.000	510.000	0	0	0	1.300.000	0
H1.1	VODENJE in KOORDINACIJA procesa in načrtovanja ljučnih deležnikov	1	UP	O	U	MOK KŽ	Vsi uradi	= >														
H1.2	KOMPETENCE: krepitev znanj in orodij mestne uprave in javnih služb za	1	UP	O	T P	MOK SFSZ	MOK KŽ	O	X	X	X	X	X									
H1.3	PARTICIPACIJA: Vključevanje in ozaveščanje prebivalcev	1	UP	O	T P	MOK KŽ	Vsi uradi	0	X	X	X	X	X									
H1.4	SREDIŠČE PRIHODNOSTI (VSE NA ENEM MESTU)	1	UP	O	lr	MOK URPS	Vsi uradi	O	O	X	X	X	X	= >								
H1.5	MONITORING IN EVALVACIJE strategij	1	UP	O	U	MOK URPS	MOK KŽ		X		X		X									
H2	FINANČNO VZDRŽNA MESTNA OBČINA														3.750.000	1.125.000	2.625.000	0	0	0	3.750.000	0
H2.1	MAKSIMIZIRANJE VIROV FINANCIRANJA	1	UP	O	U	Vsi uradi	MOK SFSZ	= >														
H2.2	OBVLADOVANJE STROŠKOV	1	UP	O	U	Vsi uradi	MOK SFSZ	= >														
H2.3	AKTIVNO UPRAVLJANJE PREMOŽENJA MOK	1	UP	O	I	MOK SFSZ	MOK KŽ	= >														

Koda	Prednostno tematsko področje/Ukrep/ /Projekt	Tipologija				Nosilci		2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	2 0 2 9	2 0 3 0	20 30 +	Ocenjena Vrednost, EUR	Potencialni viri financiranja, EUR					Po obdobjih TUS, EUR	
		P	UP	N	T	Glavni	Sodeluje									MOK	EU/RS	Kredit (FI)	Drugi javni	Zasebni	2025-2030	2031-2035
H2.4	PARTICIPATIVNI PRORAČUN	2	UP	O	M	MOK KŽ	MOK SFSZ	=														
H2.5	PREMIŠLJENA POLITIKA KONCESIJ	1	UP	O	U	Vsi uradi	MOK SFSZ	=														
H3	SKLADEN RAZVOJ MESTA IN PODEŽELJA														0	0	0	0	0	0	0	0
H3.1	POVEZLJIVOST IN SINERGIJE MESTA IN PODEŽELJA	1	UP	O	U	MOK KŽ	Vsi uradi	=														
H3.2	IZBOLJŠANJE DOSTOPNOSTI storitev na podeželju: načrt razvoja in oskrbe	1	UP	O	U	MOK KŽ	Vsi uradi	=														
H3.3	CELOSTNI PROJEKTI TERITORIALNEGA RAZVOJA	1	UP	O	U	MOK KŽ	Vsi uradi	=														
H3.4	ZAGOTAVLJANJE SKLADNOSTI MED RAZLIČNIMI PROGRAMI	1	UP	O	U	MOK KŽ	Vsi uradi	=														
	VSE SKUPAJ														629.931.259	226.474.247	253.340.031	44.430.000	50.675.981	55.011.000	509.871.259	120.060.000
	Na leto 2025-2030 (6 let)														57.266.478	20.588.568	23.030.912	4.039.091	4.606.907	5.001.000	84.978.543	24.012.000
	Glede na prioriteto																					
	Prioriteta 1														302.572.204	119.176.282	106.779.941	7.255.000	43.485.981	25.875.000	290.397.204	12.175.000
	Prioriteta 2														149.564.968	54.034.611	51.819.357	22.475.000	7.100.000	14.136.000	120.089.968	29.475.000
	Prioriteta 3														177.794.087	53.263.354	94.740.733	14.700.000	90.000	15.000.000	99.384.087	78.410.000

Opomba: Izvedbeni načrt je dinamičen del TUS, ki se tekom strateškega obdobja lahko spreminja, dopolnjuje z novimi projekti in prilagaja nepredvidljivim okoliščinam ter finančnim zmožnostim Mestne občine Kranj, vse s ciljem doseganja ciljev, kazalnikov in namenov ukrepov kot so opredeljeni z novelacijo TUS.

Legenda:

Časovni načrt	P	Prioriteta	Nosilec	T	Tip
O Priprava projekta	1	Zelo pomemben in prednosten projekt	O Občina	I	Investicija
X Izvajanje	2	Pomemben projekt	ŠMO Širše mestno območje	Ir	Investicijsko vzdrževanje
=> Izvajanje aktivnosti, kontinuirano nadaljevanje	3	Manj pomemben, se lahko odloži	R Regija	M	Mehki projekt
			D Država	TPo	Redna dejavnost – obstoječa tekoča poraba
U Urbano oz. mestno območje				TPn	Redna dejavnost – nova tekoča poraba
P Podeželje				U	Upravljavski projekt